

SKANDERUP BIRKS TINGBØGER 1662 - 1687.

(1)

** tingbogens autorisation.

10/1 1662.

** Mikkel Andersen i Nissumgård stævnedes Anders Andersen Gesing i Skanderup for dom og fremlagde et tingsvidne udstedt Skanderup birketing 22/11 1661, hvori Peder Pedersen Basballe i Skanderborg vidnede, at han købte af Anders Andersen Gesing et halvt nød, som han havde slagtet, og Christen Jensen Skrædder i Skanderborg vidnede, at hans hustru Karen Ebbesdatter købte en fjerding kød af Anders Andersen, og Anders Svinsager vidnede, at Anders Andersen lejede en vogn af ham til en karl og en hud, og huden var sort og lige aftaget, og Knud Christensen i Yding fremlagde en seddel, skrevet af Peder Sørensen Ørum i nørre Snede præstegård, som vidner, at han ingen køer har afhændet eller solgt til Skanderborg eller til nogen af byen dette år. Mikkel Andersen fremlagde et andet tingsvidne, udstedt Skanderup birketing 29/11 1661, hvor Knud Christensen i Yding stævnedes Anders Andersen Gesing i tårnet på Skanderborg slot for vidner, og Mikkel Pedersen i Skanderborg vidnede, at han spurgte Anders Gesing, om han havde slagtet en ko, hvortil han svarede, at han havde slagtet en sort ko for en rytter, der hed Halvor, og Anders Svinsager agede samme Halvor med huden til Århus. endnu fremlagde Mikkel Andersen på Knud Christensen i Yding hans vegne et tingsvidne, udstedt på Vor herreds ting 5/12 1661, hvor Jens Christensen i Yding vidnede, at han var med Knud Christensen i Skanderborg for at lede efter hans sortbrogede ko, som var blevet frastjålet ham, og da blev de henvist til Anders Andersen Gesing, som havde bekendt, at han havde slagtet en sådan ko, som en karl skulle have kommet til ham med om natten efter den 27/10. Mikkel Andersen fremlagde mester Jesper Hansens underskrevne seddel, at Anders Andersen 28/10 om morgenen angav for ham, at han ville slagte en ko, hvilket er indført i toldregisteret, og videre fremlagde han et tingsvidne, udstedt Skanderup birketing 22/11 1661, hvor Anders Andersen Gesing stævnedes Knud Christensen i Yding for vidner, og Jens Lauridsen Murmester i Skanderborg vidnede, at han var tilstede i Rasmus Nielsens hus klokken halv tre om morgenen, da en karl kom med et nød og klappede på døren, og da Anders Gesing kom til, spurgte han karlen, om han havde hjemmel til koen, hvortil han svarede, at han havde fået den af sin præst, og endnu fremlagde Mikkel Andersen i Nissumgård på Knud Christensen i Yding hans vegne et tingsvidne, udstedt Skanderup birketing 13/12 1661, hvor Knud Christensen stævnedes Anders Andersen Gesing i Skanderborg for vidner og Tomas Pedersen i Gesing vidnede, at han i Rasmus Nielsens hus havde set en sortbroget hud ligge i huset, og Anders Gesing sagde, at han havde slagtet et nød for en rytter, der hed Halvor, og Mikkel Andersen fremlagde et otte mands vidne, udstedt 13/12, som Anders Andersen Gesing selv forhvervede, at han ville gå med Knud Christensen til Århus om tyven og kohuden, hvilket ikke måtte tilstedes, men han blev kastet i tårnet, hvortil Knud Christensen i Yding svor, at han ikke kunne få Anders Gesing med sig længere end til Stilling, så gik Anders Gesing sin vej tilbage igen, hvorefter Mikkel Andersen mente, at Anders Andersen Gesing havde været i råd og dåd med tyven, og burde stå til rette som tyvens medvider og kumpan, hvorefter der blev afsagt dom: efterdi der i retten æskes, om Anders Andersen er en kumpan, så vidste dommeren ikke rettere, at det på ære og lempe kunne tydes, hvorfor samme sag indsendes for sin tilbørlige dommer.

(6)

** mester Jesper Hansen i Skanderborg stævnedes salig Jens Grøns efterladte enke Mette Rasmusdatter og salig Mikkell Mosemands efterladte hustru Karen Jensdatter og hendes børn Jens Mikkelsen Herman Mikkelsen Hans Mikkelsen for vidner, og fremlagde en landstings varselsseddel, at stævningsmænd var hos Mette Rasmusdatter og hendes datter Karen Jensdatter og hendes børn og opsagde det pant, som deres salig husbond Jens Grøn og Mikkell Mosemand, som døde i Frederiksodde, i Skanderborg har givet mester Jesper Hansen til Skanderup birketing 4/4 1651, om de ville indløse det og indfri inden et fjerding års forløb.

(7)

** Jacob Verkamp i Skanderborg stævnedes ritmester Anders Eriksen Vinter i Ejer for vidne dom dele angående gæld 5 daler.

** Rasmus Knudsen i Vengegård stævnedes ritmester Anders Vinter i Ejer for dom og dele og fremlagde ritmesterens seddel, at han havde annammet af Anne Madsdatter en hest, som han havde talt med Rasmus Knudsen om, og lovede at give ham 8 sletdaler derfor eller levere ham hesten igen, dateret Skanderborg 21/5 1659, og satte i rette, om han ikke bør efterkomme hans forpligt og begærede dom. sagen blev opsat 6 uger.

(8)

** Peder Knudsen Riber i Skanderup et skøde. Mikkell Andersen i Nissumgård på Clemend Clemendsen, skriver over Skanderborg amt, hans vegne solgte og skødede fra Clemend Clemendsen og hans hustru Kirsten Madsdatter til Peder Knudsen Riber og hans hustru Anne Poulsdatter og begge deres arvinger Clemend Clemendsens gård på Østergade i Skanderborg

** Mikkell Andersen i Nissumgård på Clemend Clemendsens vegne et pantebrev. Peder Knudsen Riber i Skanderborg bekendte at være Clemend Clemendsen skyldig 60 sletdaler, som han forpligter sig eller sine arvinger til at betale til snapsting 1663, for hvilken sum han pantsætter hans gård på Østergade i Skanderborg

(9)

17/1 1662.

** Jens Rasmussen i Forlev stævnedes Mads Frandsen i Svinsager angående gæld 5 daler, og han lod ham fordele for gælden.

** Jens Rasmussen i Forlev på Dorte Segermands vegne stævnedes Peder Pedersen Stærk i Gesing for dom for 10 sletdaler. sagen blev opsat 6 uger.

** Søren Jensen i Skanderborg stævnedes Roer Mikkelsen i Skanderborg for vidner, og Laurids Kræmmer vidnede, at Roer Mikkelsen sagde, at han havde fundet nogle af hans tønder, som blev stjålet fra ham, og fik en tønne og en lås hos Søren Jensen, hvortil Roer Mikkelsen svarede og benægtede, at han har sagt, at Søren Jensen havde stjålet tønder og lås.

** Mikkel Andersen i Nissumgård stævnedes menige mænd i Skanderborg, som har jord, om de giver jordskyld af den jord, de har i fæste, og hvis ikke, om de ikke har forbrudt deres fæste. sagen blev opsat en måned.

(10)

24/1 1662.

** Jens Rasmussen i Forlev fremlagde en opsættelse udstedt 6/12 1661, hvori Mikkel Nielsen i Fastrup var saggivet for 9 1/2 sletdaler, som han er Karen Lasdatter i Fastrup og Peder Clausen skyldig, hvortil Mikkel Nielsen svarede og benægtede, at han aldeles intet er skyldig af det brev, han er saggivet for at være dem skyldig.

** Jens Rasmussen i Forlev på Niels Rasmussens vegne i Veng stævnedes Søren Jensen Brygger i Veng angående 5 skæpper rug, hvorefter høringerne målte ham delt for 15 mark.

** Peder Knudsen Riber i Skanderborg stævnedes Jens Jensen Kock i Krogstrup i Hads herred for vidne, og efterskrevne vidnede, at Jens Kock solgte Peder Knudsen rug og byg, som han skulle levere i Skanderborg.

** Oluf Rasmussen i Virring. Mikkel Lassen i Rudgård på Johanne Mogensdatters vegne og Christen Mogensen i Gram bekendte at have annammet af Oluf Rasmussen deres fædrene og mødrene arv, som han har haft under værgemål, og lovede at holde kam kvitteret.

** Maren Jørgensdatter i Skanderborg et skøde. Hans Christensen Ærø skomager i Skanderborg solgte og skødede fra sig og hustru Mette Mikkelsdatter og til Maren Jørgensdatter og hendes arvinger deres hus på 8 bindinger og have, som han har købt af Søren Poulsen degn sst

(11).

** Roer Mikkelsen i Skanderborg et vidne. efterskrevne vidnede, at de 12/8 1660 spurgte Søren Jensen i Skanderborg, om han havde fået noget af Roer Mikkelsens gods, imidlertid han var fanget af polakkerne, og da svarede han, at han havde fået en humletønne en øltønne en taskelås og en blå stenkande, som kom i hans hus aftenen før den store polske trop lå her i byen, og han lovede at levere det tilbage.

** Jens Rasmussen i Forlev på Anne Madsdatters vegne stævnedes Jacob Sadelmager i Skanderborg for vidne.

(12)

31/1 1662.

** Jacob Sadelmager i Skanderborg fremlagde en opsættelse af 13/12 1661, hvor han stævnedes Anne Madsdatter i Skanderborg for 10 rigsdaler, som hun er skyldig for den polske skat, som hun rester med, og Søren Lauridsen i Nygård for 6 mark af den polske skat, hvorefter der blev fremlagt et testimonium på Anne Madsdatters vegne, hvori efterskrevne gør vitterligt, at Anne Madsdatter, salig Peder Pedersens i Skanderborg, med flere af byen rejste bort af landet for fjendernes indfald

og var borte til den lille fred var gjort, og var så hjemme ved sin gård, til de polske kom her i byen, og en polsk oberstløjtnant tog kvarter hos hende, hvorover hun med stor nød kom af byen, og hendes okser korn fætalje sengeklæder og en del livskårne klæder blev tilbage og taget af de polske, så hun slet intet beholdt, og blev så borte, hvor hun sig siden her i landet kunne opholde, indtil de var bortdraget. endnu blev fremlagt hendes indlæg, at eftersom Jacob Matiasen har stævnet hende for 10 rigsdaler, som skulle have været udgivet til de polske, så er hendes enfoldige svar, at eftersom KM forordning om den sidste krig formelder, at de, der er undvejet fra hus og hjem, fordi de ikke ville være under fjenden, bør ikke molesteres med at give til deres bymænd af den til fjenden udleverede kontribution, hvilket også gælder skat til de allierede krigsfolk, hvorfor hun mener sig fri for tiltale, hvorefter der blev afsagt dom: efterdi Jacob Skomager ingen restants fremlægger, at Anne Madsdatters er tillagt at udgive 10 rigsdaler til de polske, og hun beviser, at hun er undvejet fra hus og hjem, da bør hun være fri for tiltale.

(13)

7/2 1662.

** Jens Andersen i Siim stævnedes Rasmus Jostsen i Skanderborg for dele, og sag gav ham for en hud, så god som 3 sletdaler, som han fik i polakkernes tid, hvorfor han lod ham fordele for 3 sletdaler.

** Mikkel Andersen i Nissumgård stævnedes for Skanderborg slotsport, og efterskrevne vidnede, at de er ganske og aldeles forarmede, så de dette år ikke kan udgive nogen landgilde eller arbejdspenge, med mindre de skal gå fra deres gårde.

14/2 1662.

(14)

** Tomas Jensen i Firgårde lod fordele efterskrevne for gæld.

** Jens Rasmussen i Forlev på Dorte Segermands vegne et vidne. Christen Olufsen i Ring på alle Ring sognemænds vegne stævnedes Dorte Nielsdatter salig Peder Segermands for vidne, og der blev fremlagt et indlæg.

** Jens Rasmussen i Forlev på Jens Sørensen i Hvolbæk hans vegne stævnedes Jørgen Nielsen i Fastrup Christen Nielsen i Vitved og liden Jørgen Nielsen i Vitved for hans fædrene arv. sagen blev opsat 1 måned.

** Jens Rasmussen i Forlev på Peder Clausens vegne stævnedes menige mænd i Gram og Vitved, og efterskrevne vidnede, at Rasmus Nielsen i Fastrup udlagde en hest af birket 1659, som efter KM ordre skulle i krigstjeneste, og som blev vurderet for 10 rigsdaler.

** Jens Jensen Müller i Skårup på Ring sognemænds vegne (se 17)) stævnedes Dorte Nielsdatter salig Peder Segermands og Jens Rasmussen i Forlev, og efterskrevne vidnede, at de aldrig havde lovet Dorte Segermands noget eller ladet andre love for sig.

(15)

** Rasmus Knudsen i Vengegård et vidne. Niels Lauridsen i Veng vidnede, at den hest, som Rasmus Knudsen havde hos Anne Madsdatter i Skanderborg i forgangen krigstid, og ritmester Vinter bekom hos hende, den var 17 rigsdaler værd, da han fik den.

** Jep Nielsen i Svejstrup stævnedes Villum Rasmussen i Siim, og Rasmus Mikkelsen i Mesing vidnede, at oberst Effers folk var kun 3 dage hos Villum Rasmussen i Siim, siden de tog Jep Nielsens hø på Svejstrup mark og førte i Villum Rasmussens gård.

** Gregers Tomasen i Veng fremlagde skiftebrev, dateret 24/12 1660, efter hans salig hustru Anne Poulsdatter, imellem ham og hendes efterladte børn Bertel Gregersen Tomas Gregersen og Johanne Gregersdatter. bortskyldig gæld samt registrering og vurdering af boet.

21/2 1662.

** Jens Madsen Brun på Bartolt Mikkelsens vegne i København stævnedes Hans Svendsen i Skanderborg for dom angående 10 tønder rug, han er ham skyldig. sagen blev opsat 6 uger.

(16)

** Knud Christensen i Yding en dom.

** Jens Rasmussen i Forlev på mester Jespers Hansens vegne stævnedes Hans Christensen Ærø skomager i Skanderborg for tilbud vurdering vidne og dom, og han fremviste en sort klædekappe, som Hans Ærø havde pantsat ham for 12 sletdaler, og den blev nu vurderet for 7 sletdaler.

** Jens Rasmussen på mester Jesper Hansens vegne stævnedes Hans Christensen Ærø, som boede i Skanderborg, for dom angående en kappe, som var pantsat ham for 12 sletdaler, og da den er vurderet for 7 sletdaler, så formener han, den bør efterfølge ham, og han bør have nam og vurdering for 5 sletdaler. sagen blev opsat 6 uger.

** Rasmus Rasmussen i Vitved lod afhjemle syn på Jens Sørensen af Hvolbæk, som lå død på Hvolbæk mark, som lå på ansigtet med en kæp i hånden, og han havde nogle gange været på hans knæ og faldet om igen, og der var intet tegn på ham, som kunne være årsag til hans død, og andre vidnede, at han nogle år havde været fortumlet i hans hoved og faldt undertiden om, så hans fjogethed var årsag til hans død.

** Jens Rasmussen i Forlev på Hans Jørgensen i Såby hans vegne stævnedes Anders Pedersen i Illerup og lod ham fordele for 8 1/2 mark gæld.

** følgende tingsvidne hører til 14/2, som efterfølger, Jens Jensen Müller i Skårup på Ring sognemænds vegne stævnedes Dorte Nielsdatter salig Peder Segermands for vidne og fremlagde med sognemændenes fuldmagt deres indlæg mod Dorte Segermands stævning anlangende vedkendelse, at de ikke er hende nogen ed skyldig at aflægge, og hun bør fremlægge bevis på, at de er hende noget skyldig, og Jens Madsen Brun fremlagde fortegnelse på den omkostning, der er anvendt på at indføre de 10 tønder rug.

(17)

** Jacob Verkamp i Skanderborg og irettelagde en opsættelse af Skanderup birketing 10/1 1662 hvori han stævnedes ritmester Anders Vinter, og nu mødte Jacob Verkamp og begærede endelig dom, som lød: Anders Vinter bør betale Jacob Verkamp 5 daler eller der gøres udlæg i hans bedste bo.

** Rasmus Knudsen i Vengegård fremlagde en opsættelse dateret 14/1 sidst forleden, hvor hans stævnedes ritmester Anders Vinter i Ejer for 29 sletdaler, og nu blev der afsagt dom: da det bevises med Anders Eriksen Vinters egen hånd, at han har annammet nævnte hest, så bør han betale Rasmus Knudsen 29 sletdaler inden 15 dage eller have nam og vurdering.

(18)

** Jens Sørensen i Vrold et forpligtsvidne. Henrik Heide i Ejer tilstod at være Karen Lauridsdatter, født i Vrold, skyldig 12 sletdaler og 7 skæpper rug af hendes fædrene og mødrene arv, og Niels Jensen i Tørring på Mette Lauridsdatters vegne i Vrold tilstod at have annammet af hendes fædrene og mødrene arv 12 sletdaler og 7 skæpper rug, som han lover at holde Jens Sørensen i Vrold kæreløs og kravsløs for i alle måder.

28/2 1662.

** Jens Rasmussen i Forlev på Dorte Segermands stævnedes menige mænd i birket for vidner, og efterskrevne vidnede, at de Ring sognemænd havde lovet Dorte Segermands årligt 14 ørter byg og rug hendes livstid.

(19)

** Rasmus Mortensen i Vrold stævnedes Jens Pedersen i Illerup, og efterskrevne gjorde vitterligt, at de 3/10 1660 havde været over et forlig i Illerup mellem Hans Pedersen i Elling og Rasmus Mortensen i Vrold om en arvepart, Jens Andersen, barnfødt i Veng er tilfaldet efter hans farbror Niels Ibsen i Elling i så måder, at han skal give Rasmus Mortensen på barnets vegne 2 får 5 skæpper byg 3 skæpper havre.

** Mikkell Andersen i Nissumgård begærede dom over efterskrevne, som rester med deres jordskyld, om de ikke bør have deres fæste forbrudt.

** Mikkell Andersen på KM forvalter Clemend Clemendsens vegne. Jens Sørensen i Vitved tilforpligtede sig at han skal forbedre og opbygge hans ødegård i Vitved, han har i fæste, når han har indhøstet.

** Rasmus Knudsen i Vengegård birkefoged i Skanderup birk gør vitterligt, at da Dorte Segermands i Skanderborg skal være forårsaget at tiltale efterskrevne i Fruering Hvolbæk Vurring Skårup Skanderborg og Svinsager og Gesing for at vidne, om det ikke er dem vitterligt, at de såvel som samtlige Ring sognemænd lovede Dorte Segermands for KM anpart korntiende, som hun godvilligt har opladt for dem, 14 ørter rug og byg hvert år hendes livstid, så stævnes de til næste tingdag for at vidne efter landstingsdom 15/1 sidst forleden.

7/3 1662.

** Jens Sørensen i Forlev et vidne. Mads Frandsen i Svinsager sagde for retten, at den håndskrift, som er indført i Jens Rasmussens dele, den er 26 eller 27 år gammel.

** Jens Rasmussen i Forlev et vidne. Anders Pedersen i Hårby vidnede, at Jens Rasmussen i Forlev lagde et gælds-brev i rette, og så tog Mads Frandsen i samme gælds-brev, som lyder på Mogens Nielsen i Århus, og andre vidnede, at de ikke hørte eller så, at Mads Frandsen tog ved brevet.

(20)

** Jens Rasmussen i Forlev på slotsfogdens vegne stævnedes menige mænd i Skanderborg for vidne, og fremlagde KM forvalters skriftlige advarsel, at eftersom fortrædelige mennesker har nedkastet muren for hestehaven, så de kan have deres køren og gang derover med hjulbører og sligt, så befales og advares alle strengeligt og venligt, at de afholder sig fra at komme i hestehaven eller dyrehaven med vogn hjulbør eller med knobskib til dyrehaven for at hugge noget eller kaste over muren, og ikke lade noget komme derind, enten heste kvæg eller andet fæmøn, lidet eller stort, og hvis nogen befindes her imod at gøre, skal de derfor tiltales og lide for et fuldt vold, og de, der ikke kan betale deres bøder, skal straffes med jern om hals og hånd til gabestokken 3 dage efter hver andre, og da de, der boer for slottet, lader deres svin uden varetægt op rode marken, så forbydes alle, at der kommer nogen svin eller andet stort kvæg på marken uden hyrde, og hvis svin eller kvæg bliver indtaget, skal de ikke alene betale skaderne og for at få det ud igen, men også lide for et vold. og begærer, at hr Niels vil forkynde det for menigheden.

** Rasmus Christensen i Hvolbæk fremlagde en kontrakt, at han og hans hustru Maren Nielsdatter har opladt den halvgård i Hvolbæk, som han har i fæste, for Jens Troelsen i Boes og deres datter Sidsel Rasmusdatter imod følgende aftægt, dateret 19/10 1660 Rasmus Christensen egen hånd JTS.

(21)

** Jens Rasmussen i Forlev på Dorte Segermands vegne fremlagde en kontrakt mellem hende og de Ring sognemænd om 9 ørter korntiende, og alle Ring sognemænd stod for retten og tilstod, at Dorte Segermands havde opladt KM anpart korntiende, som hun af KM var benådiget med, for en billig afgift, som var 14 ørter rug og byg hendes livstid, men af medynk havde hun anseet den besværlige tid, og nedsat afgiften til 9 ørter årligt, og det tilbyder de at give hende årligt, så længe hun lever, hvilken kontrakt efterskrevne Ring sognemænd samtykkede og indgik

(22)

** Jens Müller i Skårup på alle førnævnte mænds vegne et vidne, og de hver for sig tilforpligtede dem, at enhver, som er forsømmelig, og ikke yder berørte tiendekorn, enhver for sin anpart, i rette tid, så skal han betale en god tiende eller 3 sletdaler til alle Ring sognemænd.

** Jens Rasmussen i Forlev på slotsfoged Hieronimus Pholl lod ved høringer fordele Tomas Jensen i Hvolbæk, som er flyttet fra Ring, for 2 1/2 mark.

14/3 1662.

** Hieronimus Pholl slotsfoged lod afhjemle syn på den gamle kostald, hvor det indvendige var faldet ned, og det andet står på rav, og ingen kan røre derved, før det falder selv.

** Jens Rasmussen på Niels Jepsen i Hårby hans vegne stævnedes efterskrevne og lod dem fordele for gæld.

21/3 1662.

** Aksel Mogensen Skov i Skanderborg på husbond Clemend Clemendsens vegne et pantebrev. Anders Jensen Skrædder i Skanderborg pantsatte hans ejendom, han påboer, for 80 sletdaler. (fortsættes 23).

(23)

** Mikkil Andersen i Nissumgård lod fordele efterskrevne for gæld.

** Mikkil Andersen i Nissumgård stævnedes Søren Christensen i Skårup, og synsmænd afhjemlede syn til det hus i Skårup, han fraflyttede.

** (fortsat fra 22) pantebrev fortsat.

28/3 1662.

(var langfredag holdtes ingen ting)

4/4 1662.

(24)

** Rasmus Nielsen og Tor Pedersen murmand i Skanderborg stævnedes Knud Christensen i Yding og til 3. ting afsagde den forlov, de har været i for Anders Andersen Gesing i Skanderborg.

** Mikkil Andersen i Nissumgård et klagevidne. Johanne Ibsdatter i Vrold gav last og klage over Mikkil Skomager Søren Nielsen og Kirsten Pedersdatter i Vrold for overfald på hende. syn på hende sår og skader afhjemledes.

** Mikkil Andersen i Nissumgård hans 1. kald på sandemænd i samme sag.

** Jens Rasmussen i Forlev på Maren Rasmusdatter i Virring og hendes døtre et vidne. Rasmus Andersen i Virring lovede at betale Maren Rasmusdatter og hendes to døtre Maren Lauridsdatter og Johanne Lauridsdatter 15 mark i to terminer.

** Jens Rasmussen i Forlev stævnedes Mads Frandsen i Svinsager for faldsmål 3 mark, eftersom han ikke er delt for hovedsagen efter dele 17/1, og Mads Frandsen benægtede ikke hovedgælden.

(25)

11/4 1662.

** Peder Villumsen i Skanderborg stævned Laurids Felbereder sst for dom angående 3 års husleje årligt 10 sletdaler. sagen blev opsat 1 måned.

** Niels Sørensen i Skanderborg stævned Rasmus Jostsen i Skanderborg for dom angående 8 sletdaler, som han bør betale inden 15 dage. på Rasmus Jostsens begæring blev sagen opsat 1 måned.

** Clemend Tomasen i Skanderborg lod afhjemle syn på salig Tomas Bartskærs gård og tilliggende huse og boder.

(26)

** Jens Rasmussen i Forlev stævned Mads Frandsen i Svinsager, og Peder Sørensen i Forlev vidnede, at 7/3 1662, da han sad retten, da gav Jens Rasmussen i Forlev ham et gælds brev at læse på 5 daler, underskrevet med Mads Frandsens hånd, og da ville Mads Frandsen gribe det, så det blev sønderrevet. andre vidnede det samme.

** Jens Rasmussen i Forlev et vidne. Jens Lauridsen Murmester i Skanderborg tilforpligtede sig at betale ham 3 rigsdaler, som han lovede for ham til Hans Mandfeld i Skanderborg.

** Jens Rasmussen i Forlev på Kirsten Hansdatter i Skanderborg hendes vegne stævned Niels Jespersen i Hårby for 5 mark, som hans hustru har fået, og han lod ham fordele.

** Rasmus Knudsen i Vengegård på bror Anders Knudsens vegne et afkald. Anders Knudsen i Vengegård gav hans bror afkald for arv, som er tilfaldet ham efter hans salig far Knud Andersen, som boede og døde i Vengegård.

18/4 1662.

(samme tingdag intet var at bestille ej heller noget gik beskrevet)

25/4 1662.

(27)

** Christen Pedersen og Anders Pedersen i Blegind stævned kapitelsherrerne i Århus mange kannikker, især mester Christen Friis og hr Espen Rasmussen, menige mænd i Blegind og Oluf Møller i Aldrup mølle, samt for slotsporten i Skanderborg for vidne, og efterskrevne, som mindes op til 44 år, vidnede, at de lensmænd, som i den tid har været, har ladet førnævnte mænd til Blegind Bundgård forvare deres fiskeri i åvandet i Blegind, som ligger til deres egen grund på begge sider.

** Ebbe Jensen i Rindelev stævned for Skanderborg slotsport samt KM forvalter Clemend Clemendsen og lod afhjemle syn på Rindelevgård.

** Ebbe Jensen i Rindelev. efterskrevne vidnede, at Ebbe Jensen boer på landevejen mellem Horsens og Århus, og det første svensken kom i landet blev han udplyndret og frataget heste hopper fæ får og hans avl blev nedtrådt og han og hans folk blev bortjaget fra gården, og da han kom

tilbage, måtte han kontribuere lige ved de andre i sognet, indtil polakkerne kom, som fangede og bandt ham og hans folk, indtil han måtte love og låne af andre og give dem en stor sum penge, og da han ikke kunne låne mere af andre, nødtes han til at løbe af gården, og var borte i 18 uger, og da havde de sønderhugget døre og vinduer og borttaget låse og andet jernfang kobber tin og boskab, og efter polakkernes udtog har han kontribueret som de andre. (fortsættes 28)

(28)

** Rasmus Jostsen i Skanderborg stævnedes Nielsen Sørensen sst for vidne, og Roer Mikkelsen sst vidnede, at han var med Rasmus Jostsen, da han og Niels Sørensen blev forligt om det, der var imellem dem til den dag.

** Jens Rasmussen i Forlev stævnedes Mads Sørensen Kræmmer for 6 daler. sagen blev opsat 6 uger.

** (fortsat fra 27) varsel for slotsporten og Clemend Clemendsen.

2/5 1662.

** Christen Nielsen Smed i Skanderborg nægtede, at han aldrig havde lånt penge af Laurids Ibsen i Hemstok, men fået 2 rigsdaler som afbetaling på en bøsse, som endnu er i hans varetægt, og der rester 6 mark på købet.

(29)

** Niels Sørensen i Skanderup stævnedes Morten Jørgensen Jens Jørgensen Maren Jørgensdatter Karen Jørgensdatter og deres mor Karen Mortensdatter angående 2 sletdaler efter deres salig far Jørgen Jørgensens håndskrift. de blev forligt.

9/5 1662.

** Laurids Pedersen af København på hr Bartolomeus Mikkelsen hans hustrus vegne stævnedes Hans Svendsen i Skanderborg og fremlagde en missive fra Hans Svendsen til Bartolomeus angående 10 tønder rug, som Bartolomeus Mikkelsen nyligt har sendt ham, og beder ham være tilfreds, til han kommer tilbage til Århus, dateret København 15/10 1648 Hans Svendsen (fortsættes)

** Søren Rasmussen i Vrold et vidne. efterskrevne i Vrold, der iblandt Rasmus Nielsen på egne og mor Kirsten Pedersdatters vegne, samtykkede ham deres part i et stykke eng ved Illerup å, som er bevilget ham af øvrigheden at efterfølge hans gård for hans brøstfældighed.

** (fortsat) derefter blev fremlagt en fortegnelse på omkostning ved at indsætte hos Hans Svendsen i Skanderborg 10 tønder rug, og han mente, at Hans Svendsen burde betale for rugen og omkostningerne. sagen blev opsat 14 dage.

(30)

16/5 1662.

** Mikkell Andersen i Lading stævnedes Hans Svendsen i Skanderborg for dom for 19 sletdaler efter hans obligation. sagen blev opsat 6 uger.

** Jens Rasmussen boende i Forlev på mester Jørgens vegne stævnedes Tillemann Bartsch i Skanderborg for dom angående 7 daler og på Maren Jørgensdatters vegne stævnedes Jacob Fisker for 3 daler. sagen blev opsat 6 uger.

23/5 1662.

** Jens Jespersen i Gram stævnedes Mourids Lassen i Gram for vidne, og Hans Hansen Sadelmager i Gram vidnede, at han hørte, at Mourids Lassen truede Jens Jespersen i Gram. andre vidnede det samme, og Mourids Lassen for retten nægtede at have truet eller undsagt ham.

(31)

** Mads Christensen i Illerup stævnedes for slotsporten for syn og lod afhjemle syn af brøstfældighed på den gård, som Hans Poulsen før ham havde i fæste.

** Niels Sørensen i Forlev lyste efterskrevne i Forlev et fuldt vold over, og tog hans 1.kald på sandemændene i birket.

(32)

30/5 1662.

** Laurids Jensen i Hvolbæk fremlagde et skifteregister, dateret 23/5 1662, efter salig Laurids Nielsen og hans salig hustru Anne Sørensdatter, som boede og døde i Skårup, imellem deres datter Maren Lauridsdatter i overværelse af hendes lovværge Laurids Jensen i Hvolbæk. bortskyldig gæld. registrering og vurdering

(33)

** Kirsten Pedersdatter i Vrold stævnedes efterskrevne for dele.

** Jens Rasmussen i Forlev et vidne. Niels Nielsen Bonde vidnede, at den hest, som blev udlagt til den ryttergrenader, den blev udlagt på alle efterskrevne Vrold bønderes vegne.

** Mikkell Hansen i Ry stævnedes efterskrevne for dele og lod dem ved høringer fordele for deres gæld.

(34)

** Laurids Ibsen i Hemstok en dele. blev afslået, betalt som 3.ting.

** Jens Rasmussen i Forlev på Mikkell Pedersens vegne i Skanderborg stævnedes efterskrevne og lod dem fordele for gæld.

6/6 1662.

** Niels Sørensen i Forlev stævnedes efterskrevne i Forlev og tog hans 2.kald på sandemænd for at gøre deres ed og tov på ovennævnte personer for voldsdrift, de skal have gjort på deres mark.

13/6 1662.

(samme dag var intet at bestille)

20/6 1662.

** Søren Envoldsen i Skanderborg stævnedes Morten Olufsen og Rasmus Olufsen i Hedemølle for dom angående gæld til Jacob Verkamp og Dorte salig Envold Poulsen. sagen blev opsat 6 uger.

(35)

** Mikkel Andersen i Nissumgård tilbød enhver, der har sået i ulovlig jord i KM tjeneres jord, frøgæld, og forbød dem at bortføre afgrøden under et fuldt tyveri og under et fuldt vold.

27/6 1662.

** Peder Christensen i Balle stævnedes Birgitte Nielsdatter i Fillerup for vidne, og efterskrevne vidnede, at de en måned før skt Mikkelsdag 1661 overværede, at Birgitte Nielsdatter, der da tjente i Odder, blev forhørt af provsten, og da svarede hun at Peder Christensen i Balle var hendes rette barnefar, og han påstod, at han aldrig havde haft med hende i så måder at bestille, og videre svarede hun, at det skete pinsedag under prædiken, hvilket han også benægtede, og ovennævnte vidnede videre, at hun 20 uger efter pinse fødte et fuldkomment barn.

** Hieronimus Pholl slotsfoged stævnedes Peder Jensen Mourids Christensen og Rasmus Nielsen i Skanderborg ladegård for vidne.

** Mikkel Nielsen i Vrold stævnedes efterskrevne i Vrold for vidne.

** Jens Rasmussen i Forlev et vidne. efterskrevne lovede og tilforpligtede sig at betale skat til skt Mikkelsdag eller lide dele.

4/7 1662.

** Peder Pedersen i Århus stævnedes Peder Pedersen Basballe for dom angående hans håndskrift på 20 sletdaler, hvorpå rester 16 daler.

(36)

** Claus Schimmelman stævnedes.

** Jens Jensen i Rødemølle stævnedes for slotsporten, og Ebbe Pedersen i Skårup vidnede, at Jens Jensen Møller er forarmet, så han ikke kan udgive mere end halvt landgilde for 1661, formedelst møllen stod øde i fjendernes tid, stigbord ruineret og værket sønderslået.

** Clemend Tomasen i Skanderborg stævne Rasmus Jostsen i Skanderborg for 5 mark, han er han skyldig, og lod han fordele derfor.

** Claus Schimmelmänn i Skanderborg et skøde. Laurids Davidsen Skrædder i Havreballe på sine egne vegne og Rasmus Rasmussen i Ry på sine egne og søskende og søskendebørn, som han er værge for, deres vegne, nemlig Rasmus Tomasen Maren Tomasdatter Tomas Jacobsen Sidsel Jacobsdatter Ingeborg Sørensdatter Anne Sørensdatter i Firgårde solgte og skødede til Claus Schimmelmänn og hustru Karen Christensdatter det hus i Skanderborg, som arveligt er tilfaldet dem efter salig Anne Jacobsdatter og hendes børn, som boede og døde i Emborg.

11/7 1662.

(37)

** Hieronimus slotsfoged stævne Steffen Christensen i Skanderborg ladegård og Peder Andersen i Slotshedegård, og Christen Mogensen i Gram vidne, at da han var i Ladegård for at hente noget fæ ud, da hørte han, at de indstævne truede og undsagde Jens Jespersen i Gram, at de skulle betale ham for den parlament, han havde været i med deres staldbrødre.

** Jens Jensen på sin far Jens Christensen i Ringklosters vegne et afkald. Zedislaus Schneider i Skanderborg på hustru Birgitte Jensdatters vegne, førnævnte Jens Christensens datter, gav afkald for arv efter hendes salig mor Karen Christensdatter, som boede og døde i Ringkloster, og efter hendes bror salig Niels Jensen, som boede og døde sst (fortsættes)

** Mikkel Andersen i Nissumgård stævne Mads Nielsen i Grumstrup for vidne.

** Mikkel Nielsen i Vrold stævne menige Vrold mænd, og Søren Lauridsen i Vrold vidne om den tid, der blev malket på Allestoft.

** (fortsat) og han gav afkald for hans hustrus arv efter hendes far Jens Christensen, når han ved døden afgår, og han takkede for god nøjagtig og rigtig betaling i alle måder.

(38)

** Mikkel Andersen i Lading fremlagde en opsættelse af 16/5, hvor Mikkel Andersen KM kurator i den svenske fejdetid stævne Hans Svendsen i Skanderborg for dom for 19 sletdaler efter hans skadesløsbrev for en hest, han købte, dateret Århus 25/7 1657, hvorefter sagen blev opsat 6 uger, og nu begærede Mikkel Andersen endelig dom, som lød: Hans Svendsen bør betale gælden med renter inden 15 dage, eller der gøres udlæg.

(39)

18/7 1662.

** Jens Rasmussen på Christoffer Pedersens vegne stævne Peder Andersen i Brørup for dom for 5 skæpper rug og 1/2 skæppe boghvedegryn, som han skulle have betalt til skt Mikkelsdag 1657. sagen blev opsat 6 uger.

** Jens Rasmussen i Forlev på Bartolomeus Mikkelsens hustrus vegne fremlagde en opsættelse af Skanderup birketing 8/5 1662, hvor Hans Svendsen i Skanderup blev stævnet for dom og fremlagde en missive til Bartolomeus Mikkelsen i København angående 10 tønder rug, og nu mødte Hans Svendsen og tilbød regnskab med Bartolomeus Mikkelsens hustru, hvorefter der blev afsagt dom: da Hans Svendsen vedgår gælden, bør der gøres regnskab med Hans Svendsen om det, der kan være dem imellem.

(40)

25/7 1662.

** Hieronimus Pholl slotsfoged stævnedes menige indvånere i Skanderborg og i Vrold for forbud, at ingen må have deres gang gennem dyrehaven eller vildtbanen under et fuldt vold, og desuden skal de save det yderste af deres køers horn, og hvis det ikke sker, og nogle køer tager skade, må de betale den skade, der derover kan ske.

** Hieronimus Pholl stævnedes Steffen Nielsen og Peder Nielsen, som tjener i Ladegård, men ingen fremkom for at svare.

(41)

** Hieronimus Pholl slotsfoged satte i rette, om de ikke bør sætte Jens Jespersen i Gram borgen eller borge for sig selv og betale omkostningerne, men da de ikke er mødt, blev sagen opsat 6 uger.

1/8 1662.

(samme dag var intet at bestille til tinget)

8/8 1662.

** Mikkelt Andersen i Nissumgård på Margrete Gabrielis vegne stævnedes Ebbe Jensen i Rindelev for syns opkrævelse, hvorefter efterskrevne synsmænd aflagde deres syn på Rindelevgårds brøstfældighed.

** Jens Rasmussen i Forlev prokurator på mester Jesper Hansens vegne stævnedes efterskrevne indvånere i Skanderborg for vidner, og han forbød førnævnte mænd at indføre deres korn af deres agre for Skanderborg, ladegårdsjorden undtaget, og det under et fuldt vold, med mindre de kan have det i mester Jesper Hansen deres sognepræst hans minde.

(42)

15/8 1662.

** hr Niels Jørgensen i Ring stævnedes Anne Oves i Alken og hendes søn Søren Ovesen for dom, og han fremlagde en håndskrift på 49 daler, udgivet af Ove Poulsen i Alken, dateret 3/11 1652, om ikke gælden med rente bør betales, men da ingen var mødt, blev sagen opsat 6 uger.

** Jens Rasmussen i Forlev på mester Jesper Hansens vegne stævnedes efterskrevne for vidner, og han forbød dem at indføre noget af deres sæd af agre for Skanderborg, før de stiller mester Jesper tilfreds.

(43)

22/8 1662.

(intet samme tid til tinget at bestille)

29/8 1662.

** Mikkel Andersen i Nissumgård stævnedes Søren Jensen i Skanderborg for dom på KM vegne, eftersom han har tiltaget sig en ø i Skanderborg sø, som kaldes Kalvø, og bruger den, og ikke findes i KM jordebog for nogen vis afgift til KM, efter Clemend Clemendsens skriftlige udsagn, og sætter i rette, om han ikke bør bevise at have betalt eller have sit fæste forbrudt. sagen blev opsat 6 uger.

** Roer Mikkelsen i Skanderborg stævnedes Henrik Hattemager og Bertel Bødker for gæld, og høringsmålet dem delt.

** Jens Rasmussen i Veng stævnedes Jens Jensen i Svejstrup Rasmus Sørensen i Vrold Jens Rasmussen i Forlev for at møde på skifte i Hårby og fremlagde landstings stævning til salig Tomas Jensen, som boede og døde i Hårby, hans arvinger gældnere og kreditorer inden eller udenlands, og fremlagde et skifteregister efter salig Tomas Jensen, som boede og døde i Hårby og hans hustru Anne Jensdatter, som boede i Hårby og døde i Veng, dateret 16/7 1658, hvilket gods Jens Rasmussen Niels Rasmussen og Jens Sørensen enhver til sig annammede, samt Kirsten Rasmusdatters part, og blev af Jens Rasmussen i Veng fordret efter skiftebrev af Skanderup birketing 15/7 1637 børnepenge for ham og hans bror Niels Rasmussen og søster Kirsten Rasmusdatter, og Jens Sørensen i Hårby på hans hustrus vegne, hvilket blev forrettet i salig Tomas Jensens bror Jens Jensen i Svejstrup hans overværelse.

(44)

** Christoffer Pedersen i Skanderborg og irettelagde en opsættelse her af tinget 18/7 1662 hvor han stævnedes Peder Andersen i Brørup i Vor herred for dom for 5 skæpper rug, han har fået af ham 22/8 1658, men ikke betalt, og nu begærede han dom, som lød: Peder Andersen bør betale inden 15 dage, eller Christoffer Pedersen skal have udlæg ved nam og vurdering.

(45)

5/9 1662.

** Mikkel Andersen i Nissumgård stævnedes Søren Pedersen i Ring sognefoged i Ring sogn og Morten Sørensen Bonde i Vitved for dom, om de ikke som sognefogder bør opkræve arbejdspenge i birket, efterdi de har deres gårde kvit og fri for ægt og arbejdspenge, eller han på KM vegne have nam og vurdering i deres bo og bedste løsøre efter recessen. opsat 1 måned.

** Hieronimus Pholl stævnedes Rasmus Nielsen og Jens Rasmussen i Vrold.

** Rasmus Knudsen i Vengegård stævnedes efterskrevne i Gram for dom angående deres plovhavre til Århus hospital. sagen blev opsat 6 uger.

(46)

12/9 1662.

(intet samme dag at bestille)

19/9 1662.

** Hieronimus Pholl slotsfoged lod afhjemle oldensyn på birkets skove.

** Mikkil Andersen i Nissumgård stævnedes efterskrevne for dom, efterdi de ikke har ydet deres smør i rette tid, om de ikke har forbrudt deres fæste. sagen blev opsat 4 uger.

** Christoffer Pedersen stævnedes Hans Sadelmager i Gram for 10 mark 12 skilling, og lod ham fordele for gælden.

** Jens Rasmussen i Forlev på mester Jesper Hansens vegne stævnedes Søren Lauridsen forrige skriver og ridefoged på Skanderborg slot, og for retten vidnede Hans Jensen i Skanderborg, at hans far Jens Rasmussen indvåner sst gav mester Jesper Hansen tiende af hans jord, han havde fæstet, som Søren Lauridsen har i fæste. andre vidnede derom.

(47)

** Christen Christensen i Hårby stævnedes Knud Jensen i Hårby for dom angående 12 daler efter en håndskrift, hvori Knud Jensen i Bjestrup gør vitterligt, at han er Christen Nielsen sst skyldig 12 sletdaler, som er hans arv efter hans salig far Niels Christensen, som boede og døde i Bjestrup, hvilke 12 sletdaler skal stå hos barnets stedfar Knud Jensen i Bjestrup i 12 år, og Knud Jensen skal føde og klæde ham i 12 år. til vitterlighed har Knud Jensen bedt Christen Christensen i Hårby Jens Nielsen i Bjestrup Rasmus Rasmussen sst Jørgen Rasmussen og Niels Iversen med ham at underskrive, dateret Bjestrup 6/5 1647. sagen blev opsat 1 måned.

26/9 1662.

** hr Niels Jørgensen i Ring mødte med en opsættelse af Skanderup birketing 15/8 hvor han stævnedes Søren Ovesen i Alken, som nu i dag mødte med 1 hest og 2 føl at ville rette for sig med, som blev vurderet for 52 sletdaler.

(48)

** Jens Rasmussen i Forlev på Jacob Verkamps vegne stævnedes efterskrevne i Skanderborg for gæld, og ved høringer lod dem fordele for gælden.

** Mikkil Andersen i Nissumgård stævnedes efterskrevne for dele, alle for restants for 1662.

** Mikkell Poulsen i Vrold stævnedes alle Vrold mænd for vidne, og Erik Jensen i Vrold vidnede, at den sidste gang, polakkerne drog bort, da samlede de byhjorden i Jens Jensens gård, og polakkerne tog 11 nød deraf, og siden udvalgte de de 4 bedste af de 11 stykker, som de beholdt og borttog, og som tilhørte Mikkell Poulsen Tomas Andersen Søren Rasmussen og Niels Nielsen Bonde, og han vidnede det samme.

** Rasmus Jensen i Vrold fremlagde et skifteregister, at 25/2 1661 er der holdt skifte i Vrold efter salig Laurids Knudsen og Maren Rasmusdatter, som boede og døde sst imellem deres efterladte børn nemlig: Rasmus Lauridsen Knud Lauridsen Elle Lauridsdatter Mette Lauridsdatter Karen Lauridsdatter, overværende børnenes farbror Søren Knudsen i Ry. udlæg for bortskyldig gæld, som blev likvideret med tilstående gæld. registrering og vurdering. udlæg til Jens Sørensen på fæstemø Ellen Lauridsdatters vegne og til Henrik Heide på hustru Karen Lauridsdatters vegne

(50).

** Jens Sørensen i Vrold et afkald. Henrik Heide i Ejer på hustru Karen Lauridsdatters vegne Niels Jensen i Tørring på hustru Mette Lauridsdatters og Rasmus Lauridsen i Vrold på hans egne vegne gav Jens Sørensen i Vrold afkald for arv efter deres salig forældre Laurids Knudsen og Maren Rasmusdatter.

(51)

3/10 1662.

** Roer Mikkelsen stævnedes Henrik Hattemager i Skanderborg for dele, og 6 høringe målte ham delt for hans faldsmål 3 mark.

** Mikkell Pedersen i Skanderborg stævnedes Antoni Bartskeer for dele for diverse gæld og lod ham ved 6 høringe fordele.

** Jens Rasmussen i Forlev på mester Jesper Hansen i Skanderborg hans vegne stævnedes Mette Rasmusdatter og Karen Jensdatter i Skanderborg og hendes søn Jens Mikkelsen for dom, og efterskrevne synsmænd vidnede, at de havde været i den gård, som salig Jens Grøn og salig Mikkell Mosemand påboede, og deres hustruer nu påboer, og vurderet gården til 200 sletdaler.

(52)

** Jens Rasmussen i Forlev på mester Jesper Hansens vegne satte i rette, at eftersom samme ejendom er lovligt opsagt efter pantebrevs formelding, om førnævnte Mette Rasmusdatter i Skanderborg så vel som Karen Jensdatter og hendes søn Jens Mikkelsen ikke bør indløse samme pant. opsat 6 uger.

** Hans Jensen i Vrold stævnedes alle efterskrevne Vrold mænd for vidner, og Søren Rasmussen i Vrold vidnede om hvilke vange på Vrold mark, som er rebsjord. andre vidnede det samme.

** Jens Pedersen i Vrold et vidne. afstod samme vidne til i dag 8 dage.

** Mikkel Andersen i Nissumgård på mester Jesper Hansens vegne stævnedes efterskrevne for dom anlangende deres græspenge, de er skyldige for 1662, om de ikke efter KM forordning bør straffes for ulydighed. opsat 6 uger.

(53)

** Mikkel Andersen i Nissumgård KM delefoged i Skanderborg birk fremlagde en opsættelse, hvor han stævner sognefogder Simon Pedersen i Ring og Morten Bonde i Vitved for dom, om enhver af dem ikke bør opkræve arbejdspenge her i birket, eftersom de har deres gårde fri for ægt og arbejdspenge, og nu i dag begærede han dom, og nu mødte de indstævnedes mænd og lovede at indskaffe førnævnte arbejdspenge med det første, som blev dem bevilget.

(54)

10/10 1662.

** Mikkel Pedersen i Skanderborg på Christen Christensens vegne stævnedes Jørgen Sørensen i Grumstrup, og Dorte salig Envold Poulsens i Skanderborg og hendes søn Søren Envoldsen vidnede, at de 9/7 1658 overværede, at Jørgen Sørensen af Gesing af Christen Christensen førhen skov og ridefoged til Skanderborg fæstede den gård i Grumstrup, som Oluf Nielsen påboede og fradøde, og lovede til stedsmål 35 rigsdaler, og Søren Jørgensen af Gesing vidnede, at han aldrig hørte, at hans søn Jørgen Sørensen lovede noget stedsmål, og Jørgen Sørensen vidnede, at han aldrig fæstede gården.

** Mikkel Andersen på KM vegne stævnedes Hans Skytte, som tilforn tjente på Skanderborg slot for vidner, og Tomas Rasmussen i Skanderborg vidnede, at 3/9, da han drev hjem med ladegårdshjorden, da fandt han en dåhjort i Halkær, som lå død, men dersom den var skudt eller død af sig selv, vidste han ikke. Jens Jørgensen, slotsfogdens tjener, vidnede, at da han på husbondens befaling med vogn og karle kørte til stedet, hvor hjorten blev fundet, da var der ingen hjort at finde, men nogle tarme og indvolde, hvoraf det var, kunne han ikke vide, men han så Hans Skytte gå med en bøsse noget fra stedet, som dyret skulle have ligget. Mourids Christensen i Ladegård vidnede det samme, undtaget om Hans Skytte, det vidste han ikke, men der gik en karl i skoven og plukkede nødder, og der stod en bøsse noget fra ham, men hvad det var for en karl, vidste han ikke. andre vidnede det samme.

** Mikkel Andersen i Nissumgård på slotsfoged Hieronimus Pholl hans vegne fremlagde en opsættelse udstedt 29/8 sidst forleden, som blev læst og påskrevet, og satte i rette, om Søren Jensen ikke bør bevise det, eller have sit fæste forbrudt, hvortil han svarede, at han havde tilbudt Clemens Clemensens jordskyld af Kalvø, men han ville ikke annamme dem, hvorefter der blev afsagt dom: da Søren Jensen ikke har fremlagt noget, hvormed han kan tilholde sig Kalvø, men kun har tilbudt jordskyld deraf, så bør han have sit fæste forbrudt.

(55)

17/10 1662.

** Mikkel Andersen i Nissumgård efter opsættelse 5/9 anlangende Simon Pedersen i Ring og Morten Sørensen i Vitved for arbejdspenge, og ingen er mødt for at svare hertil, så blev de tilfundet enhver af sit sogn at indkræve arbejdspenge af bønderne.

** Rasmus Hansen i Gesing et afkald. Jens Rasmussen i Forlev med fuldmagt af Karen Rasmusdatter i Hvilsted gav Rasmus Hansen afkald for hendes tilfaldne arv efter hendes salig mor Anne Rasmusdatter, som boede og døde i Gesing, og hun takkede sin bror Rasmus Hansen for god betaling.

(56)

** Rasmus Knudsen i Vengegård fremlagde en opsættelse her af tinget 5/9 hvori han stævnedes efterskrevne Gram mænd for resterende plovhavre til Århus hospital lig ved andre i Hjelmlev herred, og nu i dag begærede han dom, som lød: de Gram mænd bør som andre betale deres plovhavre.

(57)

24/10 1662.

(var samme dag intet forrettet på Skanderborg ting)

31/10 1662.

** Hieronimus Pholl på forvalterens vegne spurgte Rasmus Sørensen Yde skovrider i Mesing, eftersom han havde begæret af KM forvalter, at Hans Skøt, som nu sidder i arrest i Århus, at han måtte blive taget ud af arresten, så han kunne vidne om den dåhjort, som blev fundet død i Halkær, og om Søren Yde begærede Hans Skøt igen lagt i arrest, hvortil han svarede, at han ingen anden kundskab til denne dag havde fået, end det Tomas Rasmussen havde vidnet, eftersom han selv havde været i KM jagt med jægerne, men han kunne ikke vide at svare til Hans Skøts arrest, men indstiller det til øvrigheden, som bedst kunne betænke sagen.

** Mikkel Andersen i Nissumgård på KM forvalters vegne opbød det hus i Hvolbæk, som Mikkel Nielsen tilforn iboede og fraflyttede, om nogen ville fæste den, så skulle de få den for en billig fæste, om de vil opbygge den.

** Mikkel Andersen i Nissumgård på KM vegne stævnedes gårdmænd og inderster i birket for dom, om de ikke straks bør betale KM landgilde og andre småbederier og skattepenge. sagen blev opsat til fastelavns lørdag.

(58)

** Jens Rasmussen i Horsens stævnedes efterskrevne angående gæld, som de modvilligt ikke har villet betale. sagen blev opsat 6 uger.

7/11 1662.

(59)

(samme dag var der intet at bestille)

14/11 1662.

** Jens Rasmussen i Forlev på Jens Christensen i Århus hans vegne stævnedes Otte Sørensen i Skanderborg for dom angående gæld efter hans obligation på 42 sletdaler til Jens Christensen Vegerslev i Århus, dateret Århus 2/4 1662. sagen blev opsat 6 uger.

** Morten Sørensen Bonde i Vitved et afkald. Poul Mortensen i Vitved Jens Mortensen sst Peder Mortensen Rasmus Mortensen i Vitved gav ham afkald for arv efter deres salig far Morten Poulsen, som boede og døde i Vitved, og de lovede at holde ham kvitteret og skadesløs i alle måder.

(60)

** Mikkell Andersen i Nissumgård på mester Jesper Hansens vegne fremlagde en opsættelse her af tinget 31/10 angående græspenge, som de ikke vil betale, om de ikke bør straffes for ulydighed, hvorefter der blev afsagt dom, at de, der ikke har betalt, bør have det i øvrighedens minde.

21/11 1662.

** Jens Pedersen i Århus på Bendix Olufsen sst hans vegne sst stævnedes Peder Knudsen Riber i Skanderborg og fremlagde hans håndskrift til Bendix Olufsen skomager i Århus på 7 sletdaler for husleje, dateret Århus 11/8 1656, og fremlagde et skriftligt indlæg, at da Peder Knudsen har afsagt det hus, han iboer, og vil fraflytte det, idet han selv har tilforhandlet sig et hus, og eftersom han ikke har betalt husleje for 5 år, så har han ladet ham stævne for 35 daler med rente og omkostninger, dateret Århus 21/11 1662 Bendix Olufsen egen hånd, og han begærede dom. da Peder Knudsen ikke var mødt, blev sagen opsat 6 uger.

(61)

28/11 1662.

** Hieronimus Pholl stævnedes Jacob Fisker i Skanderborg for syn, og synsmænd aflagde syn på fiskeholmen, hvor der var gjort skade på KM vand for 20 rigsdaler, som de svor deres fulde afhjemling på.

(62)

** Bendix Olufsen i Århus stævnedes Rasmus Jostsen i Skanderborg og gav last og klage over ham, for han uden hjemmel bruger hans hus og ejendom i Skanderborg, og han begærer, at han gør hans hus ryddeligt straks og han bliver forsikret for det, han skylder ham for at have brugt hans hus til i dag.

** Peder Knudsen Riber i Skanderborg stævnedes Bendix Olufsen i Århus for vidner, og Søren Jensen i Skanderborg vidnede, at Peder Knudsen udgav af Bendix Olufsens ejendom 21 daler til de svenske og allierede, eftersom han selv havde været lægdsmand, og dersom han ikke havde udgivet pengene, havde den været ruineret, lige ved andre i byen. andre vidnede det samme.

** Jens Rasmussen i Forlev på Dorte Segermands vegne stævne Maren Simonsdatter i Skanderborg for 1 daler, og hun lod hende fordele derfor.

4/12 1662.

** Peder Knudsen Riber stævne Bendix Olufsen Skomager i Århus for vidner, og Jens Rasmussen i Forlev vidnede, at i den svenske tid, mens Peder Knudsen Riber var i KM tjeneste, da forstrakte han Peder Knudsen og hustru med rede penge og brændsel til husets beskærmelse 2 rigsdaler, og hvis det ikke var sket, havde Bendix Olufsens ejendom blevet ruineret.

(63)

11/12 1662.

** Søren Pedersen i Balle stævne Morten Knudsen i Balle for dom og fremlagde et skriftligt indlæg.

** Jens Rasmussen i Forlev på Peder Balles vegne i Blegind stævne Jens Rasmussen Degn i Laven og Anders Rasmussen i Bøgeskov Sidsel Nielsdatter og Mette Madsdatter og Anders Pedersen i Blegind for vidner, og efterskrevne vidnede, at Peder Jensen Balle i Blegind med hustru og børn blev forjaget af polakkerne fra hus og hjem, og al deres formue blev dem frarøvet, og de næppe med førligheden undkom, og hans ringe korn på marken fordærvet, og hans fæmøn blev spoleret for ham

(64)

** Rasmus Nielsen Murmester i Skanderborg et vidne. Jens Lauridsen i Skanderborg bekendte, at det, der havde været dem imellem, lad sig være håndskrifter regnskaber eller andet, skal efter denne dag være magtesløst på begge sider, og ikke komme nogen af dem til hinder eller udgift.

** Søren Pedersen i Balle i Hads herred stævne Morten Knudsen i Balle for dom og beskyldte ham for han 1649 havde fæstet ham og hans hustru et gadehus i Balle deres livstid, og betalt ham derfor 18 sletdaler, men nu har han solgt huset til Anders Nielsen af Nørgård, som æsker fæste af ham på ny, og sætter i rette, om Morten Knudsen ikke bør holde og efterkomme sit udgivne fæstebrev, dateret Balle 12/12 1662 Søren Pedersen egen hånd, og han fremlagde et tingsvidne af Hads herred udgivet 8/1 1649, hvor Morten Knudsen i Balle fæstede omtalte hus til Søren Pedersen og hustru på følgende vilkår, og nu begærede Søren Pedersen dom, men da Morten Knudsen ikke var mødt, blev sagen opsat 6 uger.

(66)

** Jens Rasmussen i Horsens fremlagde en opsættelse af 31/10 1662 samt en håndskrift angående hans stævning for gæld til mester Rysk i Skanderborg og Niels Jørgensen i Jeksen efter sidstnævntes håndskrift til Jens Rasmussen i Vestermølle lydende på 9 sletdaler, som han lover at betale 1657, dateret Vestermølle 4/10 1656, og han stævne Laurids Jørgensen sst for 9 mark og Jens Nielsen i Jeksen for 4 sletdaler efter hans håndskrift, samt flere for gæld, og begærede en forsvarlig dom, som lød: de indstævne bør betale inden 15 dage eller at have nam.

(67)

18/12 1662.

(68)

9/1 1663.

** Mikkel Andersen i Nissumgård på husbonds vegne stævnedes Knud Jensen i Bjestrup og Laurids Ibsen i Hemstok for dom for deres korntiende, de rester med af Dover sogn, om de ikke skal have deres fæste forbrudt, men da ingen var mødt til genmæle, blev sagen opsat 6 uger.

16/1 1663.

** Jens Rasmussen i Forlev prokurator på Hieronimus Pholls vegne stævnedes Vilhelm Knudsen i Svinsager for 16 læs ved og Peder Sørensen i Virring for 4 læs ved, hvert læs 4 skilling, og lod dem ved høringer fordele derfor.

** Søren Jensen Skrædder i Virring et afkald. Rasmus Jensen i Virring på egne og bror Christen Jensens vegne i København og på Peder Sørensens børns vegne og på sin søster Anne Jensdatters vegne, Rasmus Joensen på hustru Else Jensdatters vegne og svoger liden Rasmus Jensens vegne, og Søren Jensen i Virring på egne vegne gav Rasmus Jensen Skrædder i Virring afkald for arv, de har arvet efter salig Gertrud Jensdatter, som boede og døde i Virring, og de stod med hverandre til vederståls ting.

(69)

** Jens Rasmussen i Forlev på mester Jesper Hansens vegne fremlagde en opsættelse udstedt 3/10 sidst forleden, hvor han stævnedes Mette Rasmusdatter i Skanderborg salig Jens Grøns efterleverske, og salig Mikkel Mosemands efterleverske og hendes søn Jens Mikkelsen, og han satte i rette, om ikke førnævnte ejendom efter pantebrevs opsigelse bør efterfølge mester Jesper Hansen, og han fremlagde pantebrevet, dateret 4/4 1651 hvori Mikkel Hansen Mosemand giver hans kvindes far Jens Pedersen Grøn i Skanderborg fuldmagt til at pantsætte hans ejendom for 100 sletdaler til mester Jesper Hansen slotsprædikant i Skanderborg, hvorpå Jens Pedersen Grøn og hustru Mette Rasmusdatter og svigersøn Mikkel Mosemand og hustru Karen Jensdatter pantsatte deres gård, hvorpå han fremlagde en opsigelse af 10/1 1662 til salig Jens Grøns efterleverske Mette Rasmusdatter og salig Mikkel Mosemands efterleverske Karen Jensdatter og hendes børn Jens Mikkelsen Herman Mikkelsen Hans Mikkelsen, om de ville indløse pantet inden et fjerding års forløb efter kaldsseddel af Viborg landsting, og han fremlagde et vurderingsvidne, dateret 3/10 1662 samt fortegnelse på omkostninger og rente af førnævnte 100 sletdaler, hvorefter der blev afsagt dom: mester Jesper Hansen bør beholde førnævnte ejendom til evindelig ejendom for 200 sletdaler, og hvis gælden med rente ikke beløber sig til 200 sletdaler, da at lægge differencen til arvingerne.

(74)

** Jens Pedersen i Århus på Berent Olufsen i Århus hans vegne fremlagde en opsættelse af 21/11 1662, hvor han stævnedes Peder Knudsen Riber i Skanderborg for dom angående gæld på 7 sletdaler for husleje, og fremlagde Peder Knudsen Ribers opsigelse af lejemålet samt kontrakt, og han begærede endelig dom, hvorpå Peder Riber fremlagde sit indlæg, at han har lejet huset fra 1656 og til 1657 for 7 sletdaler, som han tilbyder at betale, og angående husleje af de følgende år, da var han i KM tjeneste udkommanderet, og hans hustru blev ved huset, så der ingen nedbrydelse skulle ske, og ingen kan bevise, han har lejet huset længere, og han fremlagde et tingsvidne udstedt 28/11 1662 angående det, han havde betalt de svenske, for at huset ikke skulle blive ødelagt, og han fremlagde et andet tingsvidne udstedt 4/12 1662 angående beskærmelse af samme gård, samt et synsvidne udstedt 19/8 1656 og et polsk salve garde brev på Berent Olufsens hus i Skanderborg, og Peder Riber havde udgivet 1/2 specie daler, hvorefter Jens Pedersen begærede endelig dom, som blev afsagt og lød: da der ingen ydermere kontrakt fremvises på hvor længe Peder Knudsen har besiddet samme gård i Skanderborg, uden en kontrakt på 1 års husleje, og da der i fjendetiden af Peder Knudsen Riber er spenderet på Berent Olufsens ejendom både kontribution og anden udgift, så bør de gøre regnskab med hverandre.

(79)

23/1 1663.

** Mikkell Pedersen i Skanderborg fremlagde et skifteregister, dateret 17/10 1662, med skifte efter salig Christen Pedersen Kock i Skanderborg, i overværelse af hans efterleverske Anne Mikkelsdatter og hendes værge Mikkell Pedersen sst og hendes 3 døtre Anne Christensdatter Birgitte Christensdatter og Volborg Christensdatter. bortskyldig gæld, registrering og vurdering, skifte og deling

(80)

30/1 1663.

** Berent Olufsen i Århus stævnedes Peder Knudsen Riber i Skanderborg, og efterskrevne vidnede, at Peder Riber befalede Vilhelm Sørensen sst at bortføre sten ler og grundvold til den oven, som havde stået i Berent Olufsens hus i Skanderborg.

** Jens Rasmussen i Forlev på Tillemann Bartskeers vegne i Skanderborg stævnedes Jens Jørgensen Smed i Mesing for 5 rigsdaler, som er for bartskeerløn for skader på hoved og indvortes. sagen blev opsat 6 uger.

6/2 1663.

** Mikkell Andersen i Nissumgård på hr Peder i Astrups vegne stævnedes Søren Rasmussen Dyhr i Svejstrup angående 20 skæpper havre, som han lovede ham, eller 2 mark i stedet for hver skæppe, ifølge en fremlagt dom. opsat 6 uger.

(81)

** Jens Rasmussen i Forlev på mester Jesper Hansens vegne stævnedes efterskrevne og lod dem fordele for gælden.

** Rasmus Knudsen i Vengegård et vidne. Berent Olufsen Skomager i Århus bekendte, at han havde annammet af Rasmus Knudsen på Peder Knudsen Ribers vegne i Skanderborg 16 sletdaler, som han udlagde på Rasmus Knudsens vegne.

13/2 1663.

** Jens Rasmussen i Forlev på Antoni Christensen Bartskaers vegne stævnedes Peder Sørensen i Balle angående hans håndskrifter, som blev fremlagt, samt en fortegnelse på det, Antoni Bartskaer havde betalt for ham, og han lod ham fordele for gælden.

(82)

** Jens Rasmussen i Forlev på Antoni Bartskaers vegne stævnedes Laurids Pedersen i Mollerup og lod ham fordele for gælden 2 sletdaler.

20/2 1663.

** Søren Jensen i Skanderborg med fuldmagt af Mette Rasmusdatter og Karen Jensdatter sst og med deres egne hænders pålæggelse solgte og skødede fra dem til Morten Knudsen og hans hustru Bodil Knudsdatter den part, de er berettiget i den gård, de nu påboer, som salig Jens Grøn og salig Mikkell Mosemand havde købt

(84)

** mester Jesper Hansen i Skanderborg et vidne. Morten Knudsen sst bekendte at være mester Jesper skyldig 40 sletdaler, som han lover at betale til skt Mikkelssdag førstkommande 1663.

27/2 1663.

** Jens Rasmussen i Forlev på hr Peders vegne i Svejstrup stævnedes efterskrevne for gæld, blandt andre de Svejstrup mænd for øl i svenskens tid i 16 uger, samt for deres anpart af kvarterhold med øl i polakkens tid i 22 uger. sagen blev opsat 6 uger.

(85)

** Jens Rasmussen i Forlev på Søren Bødgers vegne i Skanderborg lod forlede efterskrevne for gæld.

** Anders Lauridsen i Gram bekendte, at han havde gjort kontrakt med Søren Jensen i Gram, som skal have hans halve gård i fæste og Anders Lauridsens datter til ægte mod han giver dem efterskrevne aftægt deres livstid.

** Jens Rasmussen i Forlev på Anders Nielsen i København, barnfødt i Emborg, hans vegne stævnedes Peder Sørensen i Forlev for dom angående efterskrevne gæld. sagen blev opsat 6 uger.

(86)

** Mikkel Andersen i Nissumgård på KM forvalter hans vegne fremlagde en opsættelse dateret 31/10 1662 angående birkemændenes landgildes restants, som blev oplæst, og der blev afsagt dom: de bør betale inden 15 dage.

** Jens Rasmussen i Forlev stævnedes Otte Sørensen Ladefoged i Skanderborg for dom angående gæld efter hans breve, som blev fremlagt. da han ikke var mødt, blev sagen opsat 6 uger.

(87)

6/3 1663.

** Hieronimus Pholl slotsfoged stævnedes Niels Sørensen i Forlev for dom angående gæld. sagen blev opsat 6 uger.

** Hieronimus Pholl slotsfoged stævnedes Skanderborgs indvånere og gårdmænd og inderster i Vrold for forbud, og var i dag hans 3.ting han forbød, at ingen skal lade deres svin komme i dyrehaven eller på fiskeholmen efter denne dag under et fuldt vold, og såfremt de får skade på deres svin på omtalte steder, da skal de have det for hjemgæld.

(88)

** Mikkel Andersen i Nissumgård stævnedes Skanderborg mænd, så mange, som giver jordskyld, og såvel de, som mod forbud har taget deres svin af skov og ikke klargjort for dem hos øvrigheden, om de ikke har forbrudt deres fæste. sagen blev opsat 6 uger.

13/3 1663.

** Jens Rasmussen i Forlev på Tillemænd Bartskærs vegne begærede dom over Jens Jørgensen Smed i Mesing efter 6 ugers opsættelse, og nu mødte Jens Jørgensen og svarede, at han intet skyldte ham, og han havde betalt ham 1 rigsdaler efter deres forlig, hvilket forlig bartskæren benægtede, hvorpå der blev afsagt dom: da der ingen kontrakt fremlægges, bør han betale 5 rigsdaler.

20/3 1663.

** Jacob Verkamp i Skanderborg stævnedes Christen Jensen Ry sst for dom og satte i rette, at da Christen Jensen havde pantsat ham hans gård, og han intet pantebrev havde fået, om han ikke bør betale Jacob Verkamp hans kapital igen, hvortil Christen Jensens hustru mødte og svor, at hun havde betalt ham alt det, hun havde fået af ham. sagen blev opsat 6 uger.

(89)

** Mikkel Andersen i Nissumgård til 3.ting på KM og øvrighedens vegne forbød, at ingen skal gå køre eller ride igennem dyrehaven eller køre gennem hestehaven under et fuldt vold.

** Mikkel Andersen i Nissumgård lyste Christen Nielsen Smed i Skanderborg et fuldt vold til, for han imod forbud har ladet hans svin gå i dyrehaven og han tog hans 1.kald på sandemænd for at gøre deres ed og tov over ham.

** Jens Rasmussen i Forlev stævnedes Søren Hansen i Grumstrup for gæld efter hans brev dateret 14/4 1648, og lod ham fordele for gælden.

** Mikkel Andersen i Nissumgård på KM forvalters vegne stævnedes efterskrevne ungkarle, for de ikke er mødt i Skanderborg, den tid der blev udskrevet soldater, om de ikke bør være i KM nåde og unåde og fremsendes i fængsel og jern i KM arbejde i København. opsat 1 måned.

(90)

** Simon Pedersen i Ring begærede og fik bevilget opsættelse 14 dage.

** Jens Rasmussen i Forlev prokurator på Tillemænd Bartskærs vegne (som hører til den 13/5 på pagina 88) fremlagde en opsættelse her af tinget 30/1 1663, hvor han stævnedes Jens Jørgensen Smed i Mesing for dom angående 5 rigsdaler bartskærløn for efterskrevne behandlinger, og nu mødte Jens Jørgensen Smed og gjorde sin ed, at han ikke var bartskæren noget skyldig, men havde gjort forlig med ham, hvilket blev benægtet, og der blev afsagt dom: da der ikke fremlægges bevis, og Jens Jørgensen ikke benægter behandlingen, bør han betale 5 rigsdaler.

(91)

27/3 1663.

** Mikkel Andersen i Nissumgård på øvrighedens vegne lyste Jacob Mikkelsen og Jørgen Mikkelsen i Skanderborg og Gert Mogensen sst vold til for de træer, de har skamferet og omhugget uden for Clemend Clemendsens.

** Mikkel Andersen i Nissumgård gav varsel til sandemændene i birket og til førnævnte tre personer, og talte med deres far Mikkel Bøsssemager, for 1.kald på sandemænd.

** Jens Rasmussen på Mikkel Pedersens vegne i Tåning i Vor herred stævnedes Oluf Nielsen i Illerup for dele for 10 mark, som er hans anpart i en hest, men han mødte og betalte og blev for delen kvit.

3/4 1663.

** Mikkel Andersen i Nissumgård på forvalterens vegne stævnedes Jørgen Mikkelsen Jacob Mikkelsen Gert Mogensen i Skanderborg, og synsmænd afhjemlede deres syn på de asketræer, som stod udenfor KM forvalters dør, som var hugget midt på og skamferet med en kårde, og en var helt afhugget.

(92)

10/4 1663.

** Jens Rasmussen i Forlev på Dorte Segermands vegne stævnedes Mads Frandsen i Svinsager på Ring sognemænds vegne, og talte med to af hans sønner, nemlig Holger Madsen og Jens Madsen, for dele enhver for 1 skæppe rug og 1/2 skæppe byg, og desuden for en tønde øl.

** Mikkel Andersen i Nissumgård tilsagde alle sognefogder i birket, at de på onsdag førstkomende med deres sidegevær og lægds mænd tillige med deres soldater skal møde om morgenen, da skal de bekomme videre ordrer.

** Mikkel Andersen i Nissumgård stævnedes Jørgen Mikkelsen Jacob Mikkelsen Gert Mogensen i Skanderborg og Anders Ovesen i Århus for 2. kald på sandemænd i birket.

** Mikkel Andersen i Nissumgård stævnedes Jørgen Mikkelsen Jacob Mikkelsen Gert Mogensen i Skanderborg og Anders Olufsen af Århus, og Markus Ottesen vidnede, at Jacob Mikkelsen kom ind til ham og ville låne en kårde, hvilket han ikke ville, skønt Jacob Mikkelsen lovede at give ham en anden kårde, hvis han slog hans kårde sønder.

(93)

24/4 1663.

** Mikkel Andersen i Nissumgård begærede dom over de Skanderborg mænd for oldengæld og jordskyld, men på begæring blev sagen opsat 14 dage.

** en opsættelse anlangende ungkarle, som ikke er mødt for at lade sig indskrive som soldater, blev opsat endnu 14 dage.

** Mikkel Andersen i Nissumgård stævnedes Jørgen Mikkelsen Jacob Mikkelsen Gert Mogensen i Skanderborg og Anders Ovesen i Århus for kald på sandemænd for at sværge vold over dem for de træer, som de skal have skamferet og omhugget udenfor forvalter Clemend Clemendsens dør, hvor imod at svare mødte de indstævnedes og svor, at de ikke havde gjort skade på omtalte træer, hvorefter sandemændene svor dem kvit for tiltalen.

** Hieronimus Pholl slotsfoged på Clemend Clemendsens vegne lod afhjemle syn på slottet for den skade, som sidste vind og storm havde gjort, og de syntes, der var gjort skade for 400 tagsten og 200 ruder.

(94)

** Hieronimus Pholl slotsfoged en dom, og på hans vegne fremlagde Jens Rasmussen i Forlev en opsættelse udstedt 6/3 1663 anlangende 10 sletdaler efter brev, som blev fremlagt, udstedt af Niels Sørensen, hvorefter der blev afsagt dom: han bør betale gælden inden 15 dage.

1/5 1663.

** Jacob Verkamp i Skanderborg stævnedes Christen Jensen Ry i Skanderborg for dom angående gæld 36 sletdaler med 4 års rente, hvortil Christen Jensen svarede, at han havde betalt Jacob Verkamp en skæppe flæsk, som er afskrevet på hans pantebrev, og han fragik ikke resten af gælden.

(95)

** Jacob Verkamp i Skanderborg fremlagde en opsættelse udstedt 20/3, hvor han stævnedes Christen Jensen Ry i Skanderborg for dom, eftersom han har pantsat hans gård til ham, men han har intet

pantebrev fået, og nu fremlagde Jacob Verkamp en lodseddel, dateret Skanderborg 12/3 1654, lydende på Christen Jensen Rys pantebrev på 36 sletdaler, som tilfaldt hans hustru i sin lod over skifte efter hendes salig husbond salig Hans Nielsen, som boede og døde i Skanderborg, hvilket pantebrev han havde leveret i retten på birketinget, hvorfra det er bortkommet, og birkefogden havde ladet gøre bøn i alle sognekirker i birket, og han mente, at Christen Jensen burde betale gælden, hvorefter Jens Rasmussen i Forlev fremlagde Christen Jensen Rys indlæg, at efter deres sidste regnskab var han ikke Jacob Verkamp noget skyldig, og mente sig fri for tiltale, hvorimod Jacob Verkamp berettede ved højeste ed, at han ingen betaling havde fået, og så blev Christen Jensen pålagt, om han ved ed turde befri sig, hvilket han ikke ville, hvorpå Rasmus Knudsen fremlagde sit brev til hans svoger hr Peder Fabiansen angående pantebrevet, og han anmoder ham og menigheden i Dover og Veng sogne at bede Gud i himlen, at han vil åbenbare det menneske, som er medvidende om pantebrevet, og give dem en urolig og bange samvittighed og ulykke og forbandelse, hvorefter der blev afsagt dom: da Christen Jensen ikke ved ed vil fragå gælden, så bør han betale den straks (fortsættes 100)

(97)

** Laurids Frost i Hoved fremlagde en kontrakt mellem KM kaptajn Johan Weiche og Jens Christensen og søn Jens Jensen i Ringkloster, som indeholder, at kaptajn Johan Weiche og hustru Margrete Gabrielis afstår den gård i Hoved, som han hidindtil har haft i besiddelse for sin bestilling som kaptajn, så Jens Christensen og søn straks må indflytte og antage den, hvorimod Jens Christensen og søn afstår den fjerde part af Ringkloster, som de har haft i brug og fæste, underskrevet at alle med egen hånd.

** Mikkell Andersen i Nissumgård stævne Mikkell Jensen i Skårup og Søren Christensen sst for lysning og sandemænds opkrævelse, og han lyste dem et fuldt vold til for parlament og bordag under prædiken 2.påskedag, og han tog hans 1.kald på sandemænd for at gøre deres ed og tov over dem.

(98)

8/5 1663.

** Jens Jørgensen Smed i Mesing med landstings stævning stævner Rasmus Knudsen for en dom, han har afsagt mellem ham og Tillemænd Bartskeer 13/3, hvor han uden bevis er tildømt at betale bartskeer 5 rigsdaler, som han med højeste ed benægtede at være ham skyldig, så han forventer at dommen bør være opløst, og hans skadegæld og omkostning bliver erstattet.

** Jens Rasmussen i Forlev stævne Rasmus Lauridsen i Bjestrup for vidner, og Peder Knudsen Riber vidnede, at 5/10 1662 blev Jens Rasmussen og Rasmus Lauridsen forligt om et pantebrev, udstedt på Hjelmslev Skanderborg birketing 4/11 1636, som lyder på salig Morten Nielsens halve gård, som Rasmus Lauridsen i Bjestrup nu iboer, således at Rasmus Lauridsen skal give Jens Rasmussen i Forlev 16 sletdaler for samme halve gårds pantebrev, hvortil Rasmus Lauridsen svarede, at når han får skøde på gården, vil han holde sit løfte.

(99)

** Hieronimus Pholl slotsfoged stævnete Morten Knudsen i Skanderborg samt Mette salig Jens Grøns og Karen Jensdatter salig Mikkell Mosemands for syn, og lod afhjemle syn på den gård, som Morten Knudsen nu påboer.

** Jens Rasmussen i Forlev stævnete Niels Rasmussen i Hvolbæk for gæld til Søren Tomasen i Skanderborg, og lod ham fordele for gælden.

** Mikkell Andersen i Nissumgård et vidne.

15/5 1663.

** Mikkell Andersen i Nissumgård på øvrighedens vegne lod afhjemle syn på en trappe, som går fra torvet op til klokkerne på slottet, som var så brøstfældig og forrådneth, at ingen kunne opstige uden stor livsfare.

** Mikkell Andersen i Nissumgård stævnete Søren Christensen i Skårup og Mikkell Jensen sst for vidner, og efterskrevne vidnede, at Mikkell Jensens barn i Skårup kom skrigende, og bad dem om at skille hendes far og Søren Christensen, ellers slog de hverandre ihjel, men de så dem ikke i slagsmål, men Mikkell Jensen kom rendende af marken og var blodig, men hvor han havde bekommet det, vidste de ikke.

(100)

** Mikkell Andersen i Nissumgård begærede 2.kald på sandemænd i samme sag.

** Mikkell Andersen begærede dom over dem, som ikke mødte for at lade sig skrive som soldat. sagen bevilgedes opsat endnu 14 dage.

** Jens Rasmussen i Forlev stævnete Rasmus Lauridsen i Bjestrup, og gav til kende, at når Rasmus Lauridsen vil give ham forsikring at betale 16 daler, så vil han gøre ham skøde på gården til tinget, når han begærer det.

** Jens Rasmussen i Forlev stævnete Rasmus Lauridsen i Bjestrup for dom, om han ikke bør betale ham de 16 daler, som han har lovet ham. opsat 1 måned.

** (fortsat fra 97) efter lovens bog 2.bog 61 kapitel, som formelder i meningen, om nogen mand kalder på anden på tinge, at han har lånt anden sine penninge, eller sat til pant eller forved, da er den, som sigtes, skyldig at udlægge så meget, som han ganger ved og giver derpå tolv mænds ed.

(101)

22/5 1663.

(ingen sager)

29/5 1663.

** 25/5 1663 er der holdt skifte jævning og vurdering efter salig Anders Jensen Sønder, som boede og døde i Skanderborg, mellem hans hustru Gertrud Pedersdatter og hans efterlevende børn, Jens Andersen i Århus på hans egne og på mester Johan Rode kurator i Århus hans vegne og Hans Sørensen i Horsens på hustru Anne Andersdatters vegne, og desuden salig Anders Jensens tre børn, som er Peder Andersen Henrik Andersen og Hans Andersen. registrering og vurdering samt bortskyldig gæld, blandt andre til Jens Andersen i Århus, den salig mands søn, og hans søster Sidsel Andersdatter for 93 sletdaler og efter deres mormor 10 rigsdaler. Hans Sørensen i Horsens på Anne Andersdatters vegne fordrede hendes mødrene arv 94 sletdaler og hendes salig mor Mette Rasmusdatters livskårne klæder samt 17 mark, som var tillagt hende efter hendes salig mors søskendebarns skiftebrev, dateret Haderslev 19/7 1648, hvorefter der blev gjort udlæg for gæld. gården blev skødet til Clemend Clemendsen.

(103)

** Jens Rasmussen på Gertrud Pedersdatters vegne i Skanderborg et afkald. Jens Andersen i Århus på hans egne og på hans s mester Johan Rodes vegne, så vel på hans søster Sidsel Andersdatters vegne Hans Sørensen prokurator i Horsens på Anne Andersdatters vegne gav Gertrud Pedersdatter afkald for arv efter deres salig mor Mette Rasmusdatter og efter salig Anders Jensen Sønder, som boede og døde i Skanderborg, og de takkede for god skifte og jævning.

** Jens Jensen i Hoved på sin far Jens Christensens sst hans vegne stævnedes Mads Frandsen i Svinsager (indlæg indført efter næste sag). opsat 6 uger.

** Jacob Verkamp stævnedes Henrik Hattemager i Horsens for gæld 4 1/2 sletdaler, han er ham skyldig, og lod ham ved 6 høringer fordele for gælden.

** (hører til forrige sag) eftersom han ikke tilbørligt efter hans håndskrift har betalt, om han ikke bør betale hovedstolen 105 sletdaler med rente fra 1658 med omkostninger og skadegæld eller lide dele.

(104)

5/6 1663.

** Mikkelsen i Nisumgård stævnedes Morten Sørensen Bonde i Vitved, og synsmænd aflagde syn på Vitved skov, hvori der ikke var hugget andet end nogle torn, som var brugt til deres gærder.

** Jacob Verkamp i Skanderborg stævnedes Christen Jensen Ry i Skanderborg angående 36 1/2 sletdaler og 4 års rente, hvor imod mødte Jens Rasmussen i Forlev på sin svoger Christen Jensens vegne og blev forligt med Jacob Verkamp om betalingen, som skulle ske i to terminer.

** Mikkelsen i Nisumgård fremlagde en opsættelse udstedt 24/4 sidst forleden anlangende efterskrevne soldater, som ikke er mødt, og skal have ladet dem indskrive til soldater, om de ikke bør dømmes til Bremerholm at arbejde i bolt og jern, hvilket de blev tildømt.

** Mikkelsen i Nisumgård lod afhjemle vurdering og taksering af brøstfældigheden på præstegården i Svejstrup

(105)

** Mikkel Andersen i Nissumgård lod afhjemle syn af brøstfældigheden på præstegården i Fruering

** Jens Rasmussen i Forlev på mester Jesper Hansens vegne tilbød Niels Sørensen i Skanderborg at indløse den gård, Mikkel Pedersen iboer, når han indfrier pantebrevet hovedstol med efterstående rente, og de stod med hver andre til vedermåls ting.

(106)

** Jens Rasmussen i Forlev på mester Jesper Hansens vegne stævnedes Jacob Ladefoged i Skanderborg og Rasmus Jostsen sst for efterskrevne gæld, men da de ikke var mødt, blev sagen opsat 6 uger.

** Jens Rasmussen i Forlev på mester Jesper Hansens vegne stævnedes Niels Sørensen i Skanderborg og lod afhjemle syn på hans gård i Skanderborg, som blev vurderet for 200 sletdaler.

** Jens Rasmussen i Forlev på mester Jesper Hansens vegne stævnedes Niels Sørensen i Skanderborg, om han ikke bør betale efter hans pantebrevs indhold, eller gården bør tilhøre mester Jesper Hansen. Niels Sørensen mødte og begærede opsættelse, og sagen blev opsat 8 dage.

(107)

12/6 1663.

** Søren Rasmussen på forvalter Clemend Clemendsens vegne stævnedes Mikkel Andersen i Nissumgård for dom, om han ikke bør betale sin restants, som rester efter jordebogen i Skanderborg birk. sagen blev opsat 6 uger.

** Morten Knudsen i Skanderborg stævnedes Clemend Clemendsen forvalter og Hieronimus Pholl slotsfoged mester Jesper Hansen Søren Jensen i Skanderborg.

** Jens Jensen i Hoved stævnedes Rasmus Pedersen i Ring for vidner, og Jens Christensen i Fruering vidnede, at i polakkens tid var han med Rasmus Pedersen i Ring i Ringkloster og begærede af Jens Christensen en broget hud, som han lovede dem, hvis de ville lade den hente, og Rasmus Pedersen i Ring vidnede, at Jens Jensen i Ring betalte Jens Christensen i klostret for en hud, som de skulle hente, hvilket de også gjorde, hvortil Rasmus Pedersen i Fruering svarede, at han ikke befalede, at nogen skulle få en hud af ham.

** Rasmus Lauridsen i Bjestrup begærede af Jens Rasmussen i Forlev, at dersom han ville give ham nøjagtig skøde på den part i den selvejergård, han påboer, så skulle han holde sit løfte, hvortil Jens Rasmussen svarede, at dersom han ville møde på Hjelmslev herreds ting på mandag førstkommende og holde alle løfter, så vil han give ham skøde og forvaring.

** Mikkel Andersen i Nissumgård stævnedes Jens Christensen og Jens Jensen af Hoved og lod afhjemle syn på brøstfældigheden af den gård i Ringkloster, Jens Christensen påboede og fraflyttede

(108)

19/6 1663.

** Mikkel Andersen i Nissumgård på Clemend Clemendsens vegne og var i dag hans 3.ting han tilbød alle, som har ført sæd i nogen KM tjenere deres jord, deres frøgæld igen, og forbød alle af bortføre afgrøden under et fuldt vold.

** Mikkel Andersen i Nissumgård på Clemend Clemendsens vegne tilsagde alle KM tjenere her i birket at de uden forsømmelse yder deres landgildesmør i Skanderborg førstkommande mandag, såfremt de ikke vil erstatte skaden.

** Jens Rasmussen i Forlev på Peder Andersens vegne i Vrold stævnedes hver mand i Vrold for vidner, og Rasmus Nielsen i Vrold vidnede, at den toftejord til Peder Andersens gård har altid været indgærdet indtil den første svenske tid, og hver mand i Vrold har gærdet sin anpart, når der har været korn i toften. andre vidnede det samme, og Tomas Andersen i Vrold svarede, at han ville gærde for Peder Andersens toftejord så vidt som Peder Andersen ville gærde for hans toftejord, og Poul Mikkelsen svarede, at han ikke havde gærdet samme toftejord, siden han kom til Vrold for 18 år siden, og der har ikke heller stået noget gærde i den tid.

(109)

** Jens Rasmussen på Antoni Bartskaers vegne stævnedes Tomas Maler i Skanderborg og Tomas Snedker i Illerup og lod dem fordele for gæld.

** Niels Pedersen i Skårup stævnedes Søren Christensen i Skårup, og Jens Jensen i Skårup vidnede, at førnævnte Søren Christensen forpligtede sig til at gå soldat for Niels Pedersen i Skårup i 3 år, og skal give ham på den tid 10 sletdaler i gode varer og penge, hvortil Søren Christensen svarede, at han ikke bestred, at det jo var sandt, han skulle gå soldat for ham, hvorpå han bekom 4 får og 2 lam.

26/6 1663.

** Mikkel Nielsen i Vrold stævnedes Jens Sørensen sst for vidner.

** Jens Rasmussen i Forlev på Peder Andersens vegne fremlagde tingsvidne udstedt 19/7 og stævnedes hver gårdmand i Vrold, om de ikke bør indgærde den toftejord, som deres formænd. sagen blev opsat 6 uger.

** Jens Rasmussen i Forlev på mester Jesper Hansens vegne stævnedes Niels Sørensen i Skanderborg for dom og satte i rette, om Niels Sørensens gård ikke bør efterfølge ham. sagen blev opsat 6 uger.

(110)

3/7 1663.

** Mikkel Nielsen i Vrold stævnedes alle efterskrevne Vrold mænd for vidner, og Hans Jensen i Vrold vidnede, at den tid kontrakten blev gjort imellem de Vrold mænd år 1654, da var Allestoft og Blegen målt i 12 mål, og efterskrevne svarede, at de bør holde den kontrakt, som er gjort mellem dem.

** Mikkel Andersen i Nissumgård på KM forvalters vegne stævnedes Christen Rasmussen i Fastrup for vidner, og Jens Jespersen i Gram gav last og klage på, at 27/5 sidst forleden, da han var til syn til Ring præstegård, da blev der bortstjålet risbøge i Hvolbæk, og anden dagen derefter blev de fundet i Christen Rasmussens gård i Fastrup, som synsmænd bevidnede, og Rasmus Nielsen i Fastrup vidnede, at Christen Rasmussens hustru bad ham gå med hende til slotsfogden og bede ham eftergive hendes dreng for det han havde hugget til en vognekæp eller to.

** Jens Rasmussen i Forlev på Ebbe Jensens vegne i Rindelev stævnedes hver mand i birkets sogne, saggivende hver mand for 8 skilling, og han lod fordele efterskrevne, der ikke havde betalt eller ikke betaler, før delen skrives.

(111)

** Jens Rasmussen i Forlev på slotsfoged Hieronimus Pholls vegne stævnedes efterskrevne og lod dem fordele for deres gæld.

** Mikkel Andersen i Nissumgård på slotsfogdens vegne fremlagde en fortegnelse på ydeved og bygningstømmer, som er blevet udvist i Vrold skov til lejder og hjulstokke til de Vrold mænd.

** Ebbe Jensen i Rindelev stævnedes efterskrevne i birket, som ikke har betalt for den hest, han udlagde i fejdetiden, af hver helgård 8 mark.

(112)

10/7 1663.

** Mikkel Andersen i Nissumgård på husbonds vegne stævnedes Christen Rasmussen i Fastrup og hans søn Jens Christensen for dom, om de ikke bør skaffe hjemmel til de risege og bøge, som er fundet i hans gård. sagen blev opsat en måned.

** Jens Jensen i Hoved på sin fars vegne fremlagde en opsættelse udstedt 29/5 sidst forleden, hvor han stævnedes Mads Frandsen i Svinsager for dom for gæld efter hans håndskrift, som nu blev fremlagt, på 80 daler til Clemend Clemendsen i Skanderborg, som Jens Christensen lovede for, dateret 2/3 1641, og han fremlagde Clemend Clemendsens kvittering til ham på betaling af ovennævnte gæld, dateret 27/3 1652, og Jens Jensen fremlagde en håndskrift på 105 sletdaler til Jens Christensen for de penge, han havde udlagt til Clemend Clemendsen, som Mads Frandsen og hustru Maren Hansdatter og deres arvinger tilforpligter dem at betale, dateret 26/10 1655. hvorpå er påført kvittering for afbetalinger samt påløbne renter, hvorefter Mads Frandsen blev fordelt for den resterende gæld.

(114)

17/7 1663.

** Jens Rasmussen i Forlev på mester Jesper Hansens vegne fik dom over Jacob Ladefoged og Rasmus Jostsen i Skanderborg, som blev dømt til at betale.

** Jens Jensen i Vrold stævnedede efterskrevne i Vrold for dom, om han ikke bør have lige så meget som en af hans naboer i efterskrevne blokke, og da ingen mødte til gensvar, blev sagen opsat 6 uger.

** Mikkel Nielsens sag i Vrold blev opsat 6 uger.

** Mikkel Nielsen i Vrold stævnedede alle gårdmænd i Vrold for dom, om han ikke bør have hans mark. sagen blev opsat 6 uger.

24/7 1663.

(ingen mødte, som havde noget at forhverve beskrevet)

31/7 1663.

** Mikkel Andersen i Nissumgård stævnedede Christen Rasmussen i Fastrup og Jens Christensen sst for syn og efterskrevne synsmænd afhjemlede deres syn på Hvolbæk skov, hvor der var hugget 54 risbøge.

(115)

** Mikkel Andersen i Nissumgård et vidne. Hieronimus Pholl slotsfoged vidnede, at da Christen Rasmussen og hans søn Jens Christensen i Fastrup havde fået varsel for de risbøge, som blev hugget i Hvolbæk skov, da kom Christen Rasmussens hustru og havde Rasmus Nielsen i Hvolbæk med sig, og de bad om slotsfogden selv ville tinge med hendes mand for de risbøge, og intet lade Clemend Clemendsen det vide, og hun havde noget smør med sig, som hun ville have foræret slotsfogdens hustru, og Jens Jespersen i Gram vidnede, at da han var i syn i Vitved skov forgangen sommer, da spurgte Christen Rasmussen ham, hvorledes han kunne blive kvit ved de risbøge, som han havde hugget i Hvolbæk, da svarede han ham, at han ikke vidste bedre råd, end han skulle gå til øvrigheden og give dem gode ord.

** Niels Sørensen i Skanderborg stævnedede Jens Pedersen Smed for syn og synsmænd vidnede, at de var til syn i Niels Sørensens gård på nogle fag tømmer på Jens Smeds borgerhus, hvorfra vandet var løbet på Niels Sørensens hus og havde forrådnat næsten både tømmer og tag, hvor tagdryppet havde sit fald.

** Niels Sørensen i Skanderborg efter foregående varsel satte i rette, at eftersom Jens Pedersen Smed har flyttet sit tagdryp på hans ejendom, og derover skadet tømmer og tag, om han ikke bør betale skaden, og siden holde sit tagdryp på sit eget. sagen blev opsat 6 uger.

7/8 1663.

** mester Jesper et skøde. Niels Sørensen i Skanderborg gav ham skøde på den gård og ejendom på den store gade mellem Peder Segermands gård på den nordre side og hr Melchiors gård på den søndre side.

** Mikkel Andersen i Nissumgård stævnedes Christen Rasmussen i Fastrup og hans søn Jens Christensen for vidner, og Peder Poulsen i Fastrup vidnede, at han så Christen Rasmussen gik i Hvolbæk med en økse i hånden, men han så ikke, at han huggede risbøge store eller små, men der lå en risbøg ved hans fod, om han havde fældet den, vidste han ikke.

(116)

** Jens Rasmussen i Forlev på Jens Jensens vegne i Hoved stævnedes efterskrevne for gæld og lod dem fordele for gælden.

** Jens Rasmussen i Forlev på Peder Andersens vegne i Vrold fremlagde en opsættelse udstedt 26/6 1663 hvor han stævnedes hver mand for dom, om de ikke som deres formænd burde indhegne hver sin anpart i hans toftejord, og nu i dag begærede han endelig dom: eftersom toftejorden til Peder Andersens gård altid har været indgærdet, og enhver indhegnet sin anpart den 12. part, når der har været korn i toften, så har de Vrold mænd gjort ham uret, og de bør hver indhegne sin anpart af gærdet.

14/8 1663.

** Hieronimus Pholl. Søren Christensen i Skårup forpligtede sig, eftersom tilforn adskillige klagemål er gjort over ham, da såfremt han efter denne dag forseer sig eller gør overlast med ilde gerninger, så forpligtede han sig til at rømme landet, og aldrig derefter lade sig finde i landet under straf og pine, som den bør lide, som er dømt i KM nåde og unåde.

** Mikkel Andersen i Nissumgård. Søren Christensen i Skårup afbad den forseelse, han havde gjort mod Mikkel Andersen med trusler 5/8, da han var hos ham og fordrede oldengæld for de svin, han havde haft på KM olden, da han truede ham med en hule og skældsord, og lovede, at sligt aldrig mere skulle ske, hvorpå Mikkel Andersen efterlod ham forseelsen.

(117)

** Mikkel Andersen i Nissumgård stævnedes Søren Christensen og hans hustru Anne Nielsdatter i Skårup og Mikkel Jensen og hans hustru Johanne Rasmusdatter og lyste dem et fuldt vold til for parlament og bordag svie og skade, de har haft mod hverandre og han tog hans 1. kald på sandemænd for at gøre deres ed og tov over dem.

** Jens Jensen i Hoved stævnedes Anders Christensen i Gesing og forbød ham at høste hans rug, han havde sået i Jens Christensens jord på Kloster mark, og efterskrevne vidnede, at de så Anders Christensen havde 2 læs rug på hans vogn på Jens Christensens ager på Ringkloster mark, og nu stod Jens Jensen og lyste Anders Christensen et fuldt vold til for rug, han har ført af Ringkloster mark og tog 1. kald på sandemænd.

** Jens Rasmussen i Forlev med opsættelse 3/7 stævnedes Rasmus Lauridsen i Bjertrup for dom og fremlagde et tingsvidne her af tinget udstedt 8/5, og nu irettelagde et tingsvidne, udstedt 15/5 63, som formelder, at Jens Rasmussen i Forlev tilstod, at når Rasmus Lauridsen vil betale ham 15 daler i rede penge, da vil han gøre ham skøde, og fremlagde et pantebrev, udstedt af Hjelmlev herreds ting 4/4 1636, som formelder, at for retten stod Morten Nielsen i Bjertrup tog forberørte Søren

Jensen i Skanderup i hånd og bekendte, at han er salig Jens Gertsen, som boede og døde på Nielstrup i Fyn, hans børn nemlig Mette Nielsdatter og Christence Nielsdatter, skyldig 21 sletdaler 1 1/2 mark, som Søren Jensen har forstrakt ham med af deres penge, som han tilpligter sig af betale til børnene Søren Jensen eller Christoffer Gertsen i Siim eller deres arvinger eller værger, og til underpant og forvaring satte han alle de arvelodder parter del og rettighed, som han har arvet eller købt i den halve selvejergård i Bjertrup, han og hans hustru nu iboer, og Jens Rasmussen fremlagde en fuldmagt af Peder Nielsen Godsens i Skanderborg, at han som betaling for gæld har overladt pantebrevet til Jens Rasmussen, og nu fremlagde Rasmus Lauridsen et tingsvidne udstedt af Skanderup birketing 12/5 1663, hvori han begærede af Jens Rasmussen, at dersom han vil gøre ham skøde på pantet i den selvejer bondegård, han påboer, da skal han holde deres forlig, hvortil Jens Rasmussen i Forlev svarede, at dersom han vil holde deres forlig, så vil han give ham skøde og forvaring, hvorefter Rasmus Lauridsen fremlagde sit indlæg indeholdende hans tidligere tilbud, hvorefter der blev afsagt dom: Rasmus Lauridsen bør holde sit køb og betale 16 daler til Jens Rasmussen, som straks skal give ham fuldkommen skøde.

(118)

21/8 1663.

(119)

** Mikkel Andersen i Nissumgård stævnedes Niels Pedersen i Skårup for lysning og sandemænds opkrævelse for en so, som han skal have ihjel stukket for Søren Louring i Skårup, og han lyste ham et fuldt vold til.

** Mikkel Andersen i Nissumgård stævnedes Niels Pedersen i Skårup for lysning og sandemænds opkrævelse for en so, han skal have stukket ihjel, og han lyste ham et fuldt vold til derfor og tog hans 1.kald på sandemænd.

** Mikkel Andersen i Nissumgård stævnedes Søren Christensen og hustru Anne Nielsdatter i Skårup og Mikkel Jensen og hans hustru Johanne Rasmusdatter sst, og vidnerne vidnede, at de ikke vidste om noget klammeri mellem dem.

** Lisbet Jensdatter i Ring. Søren Christensen i Ring tog hende i hånd og lovede hende et spænd hus i det isteradhus, som han har fæstet.

** Mikkel Andersen i Nissumgård stævnedes Christen Rasmussen i Fastrup og hans søn Jens Christensen for syn, og synsmænd vidnede, at de i Hvolbæk i Holtskoven så, at der var hugget 52 umærkede risbøge og 2 risege.

** Mikkel Andersen i Nissumgård stævnedes Christen Rasmussen i Fastrup for vidner, og Hieronimus Pholl slotsfoged på Skanderborg slot vidnede efter recessen, at nogle dage efter Christen Rasmussen og hans søn Jens Christensen i Fastrup blev stævnet for de risbøge, da kom Christen Rasmussens hustru og havde Rasmus Nielsen i Hvolbæk med sig, og de bad om slotsfogdens selv ville tinge med hendes mand for de risbøge, og intet lade Clemend Clemendsen det vide, og hun havde noget smør med sig, som hun ville have foræret slotsfogdens hustru, og Jens Jespersen i Gram vidnede, at da han var i syn i Vitved skov forgangen sommer, da spurgte Christen Rasmussen ham, hvorledes han kunne blive kvit ved de risbøge, som han havde hugget i Hvolbæk,

da svarede han ham, at han ikke vidste bedre råd, end han skulle gå til øvrigheden og give dem gode ord.

(120)

** Mikkel Andersen i Nissumgård stævnedes Christen Rasmussen i Fastrup og hans søn Jens Christensen for vidner, og Peder Poulsen i Fastrup vidnede, at han så Christen Rasmussen gik i Hvolbæk med en økse i hånden, men han så ikke, at han huggede risbøge store eller små, men der lå en risbøg ved hans fod, men om han havde hugget den, vidste han ikke.

28/8 1663.

** Mikkel Nielsen i Vrold og Hans Jensens sag blev opsat 14 dage.

4/9 1663.

** Jens Rasmussen i Forlev på Mikkel Nielsen i Vrold hans vegne stævnedes efterskrevne i Vrold, der iblandt Kirsten Pedersdatter og hendes søn Jens Nielsen for dom og satte i rette, at da efterskrevne havde vidnet, at den tid den kontrakt blev gjort imellem de Vrold mænd 1654, da blev det samtykket, at hans salig far beholdt det mål næst ved Allestoft, hvilket mål han mener bør efterfølge hans gård efter hans salig fars død, hvorimod efterskrevne mænd svarede, at det, der er i kontrakten dem imellem. bør de beholde. sagen blev opsat 14 dage.

(121)

11/9 1664.

** Hans Jensen i Vrold og Mikkel Nielsen sst en dom for hver.

** Jens Jensen i Hoved lod fordele Mads Frandsen i Svinsager for gæld.

** Jens Rasmussen i Forlev stævnedes efterskrevne, og eftersom de tilforn var delt for hovedsummen, lod han dem fordele for deres faldsmål.

17/9 1663.

** Hans Jensen i Vrold med en opsættelse 14/7 stævnedes efterskrevne i Vrold, om han ikke bør have så meget, som en af hans andre medbrødre, og fremlagde et tingsvidne dateret 3/10 1662, og dernæst fremlagde en forening 4/5 1654 imellem de Vrold mænd, hvorefter der blev afsagt dom: da det ikke bevises, at de Vrold mænd har gjort noget imod deres fremlagte kontrakt, så bør de være fri for Hans Jensens tiltale, så længe kontrakten står ved sin magt.

(123)

24/9 1663.

** Hieronimus Pholl varslede alle indbyggere i Skanderborg og de Vrold gårdmænd og inderster og forbød dem, at ingen af dem lader deres svin komme i Hestehaven Dyrehaven eller på slottets grund under et fuldt vold.

** Hieronimus Pholl lod afhjemle oldensyn på KM skove i Skanderup birk.

** Hieronimus Pholl slotsfoged stævnedes Bertel Christensen Bødker i Skanderborg for vidner, og Mikkell Pedersen sst vidnede, at Bertel Bødker kom i hans hus, og satte sig ved bordet ved Roer Mikkelsen og Laurids Hattemager og begærede, at de ville drikke med ham, og da faldt der nogle ord mellem dem, og da sagde han, at Gud havde skabt dem som skælm, og ham selv som en ærlig mand, og at Roer Mikkelsen i særdeleshed var en skælm. andre vidnede det samme.

** Peder Iversen i Skanderborg stævnedes Niels Mikkelsen Billedsnider i Skanderborg og hans hustru Johanne Nielsdatter, som fremlagde sit indlæg, at hun intet har at beskyldes Peder Iversens hustru Maren Mogensdatter i nogen måde, end det, som er ærligt kristeligt og forsvarligt i alle måder, hvilket hun her for retten bekræftede, og hun hverken har talt eller ment noget Peder Iversen eller hustru til nogen forklejning, og de blev forligt om samme tvistige sag imellem dem og deres hustruer.

(124)

2/10 1662.

** Jens Rasmussen i Forlev på Peder Sørensens vegne sst stævnedes Niels Billedhugger i Skanderborg for dom, om han ikke bør skaffe nøjagtig hjemmel til en ko, han skal have slagtet, siden de polske uddrog af landet. sagen blev opsat 6 uger.

** Laurids Jensen i Hadsten mølle med fuldmagt af Jens Jacobsen i Knejsted stævnedes Morten Knudsen i Skanderborg for dom angående gæld 13 daler, som skulle have betalt til Fastelavn 1655. sagen blev opsat 6 uger.

9/10 1663.

** Jens Rasmussen i Forlev på Jørgen Nielsens vegne i Fastrup stævnedes Søren Poulsen i Virring og hans hustru Kirsten Poulsdatter og hendes børn Poul Rasmussen og Maren Rasmusdatter samt Poul Lauridsen i Virring for svar, og fremlagde en håndskrift udgivet af Peder Lauridsen i Virring på 6 sletdaler til Jørgen Nielsen i Fastrup, dateret 2/5 1657. opsat 6 uger.

(125)

** Jens Mikkelsen på Poul Sørensens vegne i Skanderborg stævnedes Rasmus Juel i Grumstrup og Laurids Poulsen sst og lod dem fordele for gæld.

** Jacob Verkamp et vidne.

16/10 1663.

** Jacob Verkamp stævned Jacob Matiasen Wimmer for vidner, og Morten Madsen Kornmåler vidnede, at han hørte, at Jacob Matiasen sagde til Jacob Verkamp, at han købte øksne og køer af de svenske i Odense, og brugte hans fordel med dem, som Jacob Matiasen for retten vedgik.

** Roer Mikkelsen i Skanderborg stævned Rasmus Jostsen for 3 1/2 sletdaler og lod ham fordele derfor.

23/10 1663.

** Mikkell Andersen i Nissumgård tilsagde menige birkemænd, at de skal yde og svare deres landgilderug og byg i Århus på onsdag førstkommende.

** Mikkell Andersen i Nissumgård stævned Jens Jensen Basballe i Århus for dom og fremlagde hans obligation til Mikkell Andersen på 200 sletdaler, dateret 20/9 1662, med påtegnede afbetalinger.

(126)

30/10 1663.

(intet at bestille samme dag)

6/11 1663.

** Jens Rasmussen i Forlev på Anne Olufsdatters vegne i Århus stævned efterskrevne for gæld. sagen blev opsat 6 uger.

** Mikkell Andersen i Nissumgård stævned Knud Jensen i Bjestrup og Laurids Nielsen i Hemstok, som har KM korntiende i fæste, og menige Dover sognemænd, så mange, som giver korntiende. sagen blev opsat 6 uger.

** Rasmus Knudsen i Vengegård på KM forvalters vegne lod fordele efterskrevne for gæld efter deres forpligt.

(128)

13/11 1663.

** Mikkell Andersen i Nissumgård stævned menige gårdmænd og husinderster for resterende landgilde og andet. sagen blev opsat 14 dage.

** Mikkell Andersen i Nissumgård på Peder Andersen i Ringkloster hans vegne stævned Rasmus Jensen i Hvilsted Tomas Rasmussen i Rudgård, og satte i rette, om ikke hver af dem bør betale ham en karls løn, hvortil de svarede, at Peder Andersen ikke kunne bevise, at de havde fæstet sig til ham eller annammet forprang derpå.

** Mikkell Andersen på forvalterens vegne. Oluf Christensen i Ring afsagde den halvgård i Ring, som han har i fæste, og hans søn N Olufsen nu her i dag afstod gården til Peder Mikkelsen.

(129)

** Laurids Jensen i Hadsten mølle begærede dom efter opsættelse, hvortil Morten Knudsen svarede og fremæskede dokumenter angående krav og gæld.

** Knud Jensen i Bjestrup stævnedes efterskrevne for gæld og tiendekorn, og lod dem fordele derfor.

** Jens Rasmussen i Forlev stævnedes Peder Nielsen, fordum i Emborg og nu i Salten, for gæld efter håndskrift, dateret 23/12 1659.

20/11 1663.

** Peder Jensen i Veng et afkald. Søren Jensen i Tørring gav ham afkald for den arv, som hans hustru Birgitte Jensdatter var arveligt tilfaldet efter hendes salig far hr Jens Christensen, fordum sognepræst til Alling og Tulstrup sogne, som Peder Jensen har haft under værgemål.

(130)

27/11 1663.

** Mikkil Andersen i Nissumgård stævnedes Jørgen Nielsen i Fastrup for vidner, og Peder Clausen i Fastrup vidnede, at forrige sommer kom der en bisværn flyvende i hans gård og han fulgte den til den pil, som står mellem Jørgen Nielsens kålgård og den søndre mark, og da kom Jørgen Nielsens hustru med en kube, og sagde til Jørgen Nielsen, at hun ville have bisværmen til fælles med de andre bier, de havde, hvortil Jørgen Nielsen svarede, at der kom en bisværn og satte sig i en pil på hans gårds grund, dem kendtes han fuldt og fast ved.

** Mikkil Andersen på husbonds vegne stævnedes Jørgen Nielsen i Fastrup for dom, om han ikke burde lide efter 3.bogs 40.kapitel om bier at følge. sagen blev opsat 6 uger.

** Roer Mikkelsen i Skanderborg stævnedes Jacob Tomasen ladefoged i Skanderborg for 3 sletdaler, som han er ham skyldig, og lod ham fordele.

4/12 1663.

(131)

** Mikkil Andersen i Nissumgård stævnedes Jørgen Nielsen i Fastrup for vidne, og Søren Jørgensen i Grumstrup vidnede, at da han tjente Peder Clausen i Fastrup, kom der en bisværn flyvende ind i hans gård, som Peder Clausen fulgte til pilen mellem Jørgen Nielsens kålhave og det søndre markgærde, og da blev Jørgen Nielsen og Peder Clausen enige om at have bisværmen til fælles, men nu svarede Jørgen Nielsen, at bierne satte sig i en pil på hans gårds grund, som han kendte sig fuld og fast ved.

** Mikkil Andersen i Nissumgård fremlagde en opsættelse her af tinget 23/10 1663, hvor han stævnedes Jens Jensen Basballe i Århus for dom, og fremlagde hans obligation på 200 sletdaler,

hvorpå der var afskrevet 80 sletdaler 1662-63, hvorefter der blev afsagt dom: da Jens Jensen Basballe skyder sig til sit værneting, så bør han stævnes for Århus byting.

(132)

** Jens Rasmussen i Forlev stævnedes Otte Sørensen i Skanderborg for dom efter hans håndskrift samt Laurids Nielsen sst på Kirsten Pedersdatter i Århus hendes vegne for 8 sletdaler. sagen blev opsat 6 uger.

** Rasmus Jensen i Vestermølle stævnedes Niels Eriksen i Hylke for dom for 17 sletdaler efter hans fremlagte håndskrift, dateret 28/5 1649. opsat 6 uger.

(133)

** Jens Rasmussen på Poul Sørensens vegne stævnedes Rasmus Sørensen i Svejstrup.

11/12 1663.

** Mikkell Pedersen i Skanderborg et skøde, at Jesper Hansen.

18/12 1663.

** Mikkell Andersen i Nissumgård stævnedes efterskrevne menige Vitved mænd, som har lod og part i Vitved skov, at enhver skal have opsyn med deres skovsparter, så intet hugges deri uden hans tilladelse.

** Mikkell Andersen i Nissumgård på Peder Pedersen i Århus hans vegne stævnedes efterskrevne for varer, de har fået af hans salig bror Markus Pedersen i Århus efter efterskrevne kopi af hans regnskabsbog, som blev bevidnet af Peder Pedersen i Århus. sagen blev opsat 6 uger.

(134)

** Peder Clausen i Fastrup stævnedes Jens Sørensen i Stilling for vidner, og Rasmus Jensen i Eskegård i Vitved vidnede, at han 30/5 1663 var i Stilling med Karen Lasdatter i Vitved, og de blev hun og Jens Sørensen forenet om den gæld, der var mellem dem. andre overværende vidnede derom.

** Jacob Verkamp i Skanderborg stævnedes efterskrevne for gæld og lod dem ved 6 høringer fordele for gælden.

(135)

** Jacob Verkamp i Skanderborg berettede, at eftersom han havde haft en trætte med Jacob Sadelmager sst for adskillige ord, så er de nu formedelst gode venners forbøns skyld og Jacob Sadelmagers egen begæring blevet forligt, og de tog hverandre i hånden synligt for retten.

** Peder Clausen i Fastrup stævnedes Inger Jensdatter i Virring og hendes søn Jens Rasmussen og Jens Sørensen for dom angående gæld.

** Mikkell Pedersen i Skanderborg et skøde. mester Jesper Hansen KM slotsprædikant solgte og skødede til Mikkell Pedersen hans gård i Skanderborg imellem salig Peder Segermands gård på nordøstre side og salig Jens Kornmålers ejendom på søndre side fra Adelgade.

(136)

** mester Jesper Hansens pantebrev på ovenstående ejendom.

?/1 1664.

** Hieronimus Pholl slotsfoged stævnedes Søren Rasmussen og Kirsten Poulsdatter, som har værelse hos Mikkell Skomager for vidner, og efterskrevne vidnede, at de før jul var hos de indstævnedes og forbød dem efter KM forvalters befaling at holde øl og brændevin, og andre vidnede, at de efter forbudet havde købt øl og brændevin hos Kirsten Poulsdatter.

** Jens Rasmussen i Forlev på Søren Hansens vegne i Skanderborg stævnedes Peder Iversen i Skanderborg og hørings mælte ham delt for 14 mark 14 skilling.

(137)

** Jens Rasmussen på Rasmus Jensens vegne i Svejstrup stævnedes Søren Rasmussen Dyr i Svejstrup for dom for 6 mark efter hans skadesløsbrev. sagen blev opsat 6 uger.

19/2 1664.

** Hieronimus Pholl stævnedes Ebbe Jensen i Rindelev for syn, hvorimod Ebbe Jensen lod fremlægge sit skudsmål, at han var lovligt undskyldt, idet han var i husbonds forfald.

** Hieronimus Pholl stævnedes Mikkell Andersen i Nissumgård for syn og Ebbe Jensen i Rindelev for svar, og synsmænd afhjemlede syn på Nissum skov, hvor der var hugget en lille eg, som til et hjulnav, og det var noget fordulgt med tørvejord.

26/2 1664.

** Rasmus Nielsen i Fastrup stævnedes efterskrevne for gæld.

(138)

** Hieronimus Pholl slotsfoged begærede syns afhjemling af efterskrevne af syn på Spodskærshoved, hvorpå Ebbe Jensen i Rindelev lod meddele, at han var lovligt undskyldt, og kunne ikke selv personligt møde.

** Mikkell Andersen i Nissumgård på KM vegne tilsagde og advarede alle ungkarle bøndersønner i deres lægder og i synderlighed alle Vrold mænd med deres sønner at møde på tirsdag for at lade udskrive en dygtig soldat.

(1)

** tingbogens autorisation.

(2)

** i Jesu navn anno 1664.

8/1 1664.

** Jens Rasmussen i Forlev på Peder Knudsen Ribers vegne stævnedes Henrik Korporal i Ejer for dele angående 6 mark, og han lod ham forlede for gæld.

** Jens Sørensen i Vrold et afkald. Erik Jensen i Vrold på sine egne Anders Jensen i Horndrup på sine egne Rasmus Sørensen i Skanderborg på sine egne vegne tog i hånd Jens Sørensen, at eftersom deres salig mor Anne Tomasdatter var død hos ham, og ingen anden arv var efter hende at bekomme end hvis hendes jordefærd sig kunne belange.

15/1 1664.

** Rasmus Sørensen i Skanderborg et afkald. Peder Mikkelsen i Vrold på hans mor Kirsten Rasmusdatters vegne, boende i Horndrup, gav Rasmus Sørensen afkald for al den arv, som hun arveligt var tilfaldet efter hendes salig søster Anne Rasmusdatter, som boede og døde i Skanderborg, og Frands Mogensen i Grumstrup på hans hustru Mette Rasmusdatters vegne gav ham ligeledes afkald for den arv, hun er tilfaldet efter salig Anne Rasmusdatter, som boede og døde i Skanderborg, og de stod med Rasmus Sørensen til vedermåls ting.

(3)

** Rasmus Sørensen i Skanderborg et skøde. Peder Mikkelsen i Vrold på hans mor Kirsten Rasmusdatters vegne i Horndrup skødede og afhændede fra hende alt det, hun er arveligt tilfaldet i den gård i Skanderborg, som Rasmus Sørensen påboer, og tilforn har tilhørt salig Anne Rasmusdatter, Kirsten Rasmusdatters søster, og er fradød, og Frands Mogensen i Grumstrup på hans hustru Mette Rasmusdatters vegne solgte og skødede fra sig og deres arvinger al den part i den gård i Skanderborg, Rasmus Sørensen påboer, som hun er arveligt berettiget efter hendes søster Anne Rasmusdatter, og Jens Sørensen i Vrold solgte og skødede den part, han er arveligt tilfaldet i den gård i Skanderborg, som hans bror Rasmus Sørensen iboer, som han har arvet efter hans farsøster Anne Rasmusdatter

** Rasmus Jensen i Vestermølle en dom over N Brixen i Hylke.

(4)

22/1 1664.

** Hans Jensen i Vrold gav Erik Jensen i Vrold afkald for arv på hans hustru (blank) Frandsdatters vegne og på hendes søster Maren Frandsdatters vegne, som boede og døde i Vrold, og Peder Jensen i Horndrup gav ham afkald efter salig Maren Frandsdatter, som boede i Vrold, både på hans egne og

hans søster Anne Frandsdatters vegne, og Albret Frandsen i Vrold gav ham afkald på egne vegne for arv efter hans mor Maren Frandsdatter, og de takkede Erik Jensen i alle måder.

29/1 1664.

** Jens Rasmussen i Forlev på husbonds vegne stævnedes Maren Pedersdatter og Anne Nielsdatter i Gesing for dom for lejermålsbøder, hver 6 rigsdaler, og stævnedes Niels Sørensen Bonde Jens Poulsen og Peder Eskildsen i Vitved for dom, for de ikke har fæstet andet end deres halvgård, om de ikke bør fæste den anden halvpart. sagen blev opsat 6 uger.

** Jacob Verkamp i Skanderborg stævnedes Niels Sørensen i Skanderborg samt Mikkell Hansen forrige skolemester sst og hans hustru Maren Jensdatter for dom angående gæld. sagen blev opsat 6 uger.

(5)

** RJ i Vestermølle en dom over N Brixen i Hylke for hovedsum og rente 30 daler, at betale inden 15 dage.

5/2 1664.

** Otte Sørensens sag blev med bevilling opsat 14 dage.

12/2 1664.

** Mikkell Andersen i Nissumgård på Peder Pedersens vegne i Århus med hans fuldmagt dateret Århus 4/11 1663 og med 6 ugers opsættelse stævnedes Jørgen Jensen i Skanderborg for 10 sletdaler gæld, som han benægtede, og fremæskede salig Marcus Pedersens regnskabsbog, og stævnedes Peder Villumsen efter salig Marcus Pedersens regnskabsbog for 2 sletdaler, hvorimod han fremlagde hans regnskabsbog og fordrede 7 sletdaler for en bøsse, og stævnedes Jens Degn i Fruering for 10 sletdaler, men han mødte ikke, og dernæst stævnedes Peder Pedersen Basballe i Skanderborg efter dom af Århus byting 9/7 1657 på 35 sletdaler, og han mødte og svor, at han aldrig fik varsel for samme dom, og fremæskede salig Marcus Pedersens regnskabsbog og stævnedes Oluf Rasmussen i Virring for gæld 2 sletdaler, og han fremlagde Peder Pedersen i Århus hans fuldmagt til ham om at tiltale adskillige personer for gæld til hans salig bror Marcus Pedersen efter hans regnskabsbog, hvorefter der blev afsagt dom: da Jørgen Jensen benægter gælden og Marcus Pedersens regnskabsbog ikke fremlægges, bør han være fri, og med hensyn til Peder Villumsen, da bør de gøre regnskab på begge sider, og da Jens Degn ikke er mødt, da bør han betale inden 15 dage. Peder Pedersen bør betale, da han er dømt dertil, og da Oluf Rasmussen i Virring ikke er mødt, så bør han betale 2 daler inden 15 dage.

(7)

** Peder Clausen i Fastrup fremlagde en opsættelse af Skanderup birketing 18/12 1663, hvor han stævnedes Inger Jensdatter i Virring og hendes søn Jens Rasmussen sst angående en håndskrift af Rasmus Sørensen Bjerregård i Virring på 10 sletdaler til Rasmus Clausen i Fastrup, dateret 12/10 1653, med påskrift, at 20/4 1657 blev dette brev på skifte læst og påskrevet i Virring, og Rasmus Sørensen sst lovede at betale.

** Jens Rasmussen i Forlev som fuldmægtig for Maren Nielsdatter i Skanderborg salig Jørgen Felbereders efterleverske sst solgte og skødede fra hende og hendes arvinger og til Jens Lauridsen Murmester sst 1 spænd hus, som ligger næst op til hans ejendom, som han og hans hustru Margrete Sørensdatter besidder og iboer

(8)

** Maren Nielsdatter i Skanderborg med en landstings stævning af 18/11 1663 stævnedes Henrik Jørgensen, barnfødt i Skanderborg, for skifte efter hans salig far Jørgen Henriksen, som boede og døde i Skanderborg, for at møde i hans salig fars bo i dag 6 uger. på børnenes vegne mødte deres farbror Christen Henriksen i Ry til skifte mellem salig Jørgen Henriksens hustru Maren Nielsdatter og deres børn Henrik Jørgensen Mette Jørgensdatter og Kirsten Jørgensdatter, og da tilfaldt dem 8 1/2 alen jysk mål af deres salig fars ejendom.

** Mikkell Pedersen i Skanderborg et skøde af mester Jesper Hansen sst, og for retten stod mester Jesper Hansen KM slotsprædikant på hans egne og arvingers vegne og tog i hånd Mikkell Pedersen og solgte og skødede til ham hans gård og ejendom i Skanderborg mellem Peder Segermands gård og salig Jens Kornmålers gård.

(9)

** mester Jesper Hansen i Skanderborg et pantebrev. Mikkell Pedersen i Skanderborg pantsatte til mester Jesper hans gård på den store gade i Skanderborg for 100 sletdaler, som han lover at betale til 12/2 1665.

** Hieronimus Pholl slotsfoged stævnedes Søren Rasmussen og Kirsten Poulsdatter, som har værelse hos Mikkell Skomager i Vrold for vidner, og efterskrevne vidnede, at forgangen år før jul var de hos dem, og forbød dem efter KM forvalters befaling at holde øl eller brændevins salg, og andre vidnede, at de siden forbudet havde købt hos dem.

** Jens Rasmussen i Forlev på Søren Kræmmers vegne stævnedes Peder Iversen i Skanderborg angående 14 mark, som han blev delt for.

** Jens Rasmussen i Forlev på Rasmus Jensen i Svejstrup hans vegne stævnedes Søren Rasmussen Dyr i Svejstrup for dom for 5 daler efter hans skadesløsbrev. da ingen mødte, blev sagen opsat 6 uger.

(10)

19/2 1664.

** Hieronimus Pholl slotsfoged stævnedes Ebbe Jensen i Rindelev for syns opkrævelse og afhjemling, hvorimod Ebbe Jensen gjorde hans skudsmål ved to personer, at han var i hans husbonds forfald og var lovligt undskyldt.

** Hieronimus Pholl stævnedes Mikkel Andersen i Nissumgård for syn og Ebbe Jensen i Rindelev, om han havde noget dertil at svare, og han lod afhjemle syn på Nissum skov, for hvad skade, der kan være gjort i sidst forgangne 3 år, og da var der hugget en lille eg, som til hjulnav.

26/2 1664.

** Jens Sørensen i Forlev mødte med Otte Sørensens opsættelse, og samme sag blev med bevilling opsat 14 dage.

** Rasmus Nielsen i Fastrup stævnedes efterskrevne for dom angående deres gæld, men da ingen var mødt, blev sagen opsat 6 uger.

(11)

** Hieronimus Pholl begærede syn afhjemlet, som skulle være sket 19/2, men Ebbe Jensen i Rindelev var i dag så lovligt undskyldt, at han ikke kunne møde for at svare.

** Mikkel Andersen i Nissumgård på KM vegne advarede og tilsagde menige lægds mænd og udtagne soldater i Skanderup birk samt alle ungkarle, at de møder på torsdag, for der kan blive udskrevet dygtige soldater.

4/3 1664.

(intet at bestille)

11/3 1664.

** Mikkel Andersen i Nissumgård begærede dom efter restants, og Morten Bonde i Vitved med flere begærede at dommen måtte bero 8 dage.

** Jens Rasmussen i Forlev stævnedes Otte Sørensen i Skanderborg for dom angående resterende gæld 21 daler, hvorpå der blev afsagt dom: han bør betale inden 15 dage eller have udlæg i hans bedste gods og løsøre.

(12)

** Jacob Verkamp i Skanderborg med opsættelse 29/1 1664 stævnedes forrige skolemester Mikkel Hansen og hans hustru Maren Jensdatter for 9 sletdaler efter hans regnskabsbog og hans efterskrevne sendebrev dateret 4/5 1657, hvorpå der blev afsagt dom: de bør betale gælden inden 15 dage.

18/3 1664.

** Jens Rasmussen i Forlev på Otte Sørensens vegne stævnedes efterskrevne for gæld, og han lod dem fordele for gælden.

(13)

26/3 1664.

** Jens Rasmussen i Forlev fremlagde Søren Eskildsen i Jeksen hans brev på 15 sletdaler, dateret 23/1 1654, og sag gav Laurids Jørgensen i Jeksen for 16 sletdaler, og han lod dem fordele for gælden.

26/3 1664.

** Mikkel Andersen i Nissumgård på KM forvalters vegne fremlagde KM forvalters skriftlige indlæg til Skanderborgs menige indbyggere, at eftersom en del af dem holder svin uden hyrde, og som ikke er ringede efter forordningen, til stor skade og afbræk for dem, der har eng og jord for byen, hvilket ilde medhandles, kornet opædes, engen omvendes og fordærver fædrift, hvilket ofte er beklaget, og i lige måder findes dem, der imod KM forbud holder geder, skoven til stor skade, så advares og påmindes enhver, at de straks afskaffer deres geder og bukke, og de, som vil holde svin, at de holder dem i deres gårde, eller lader dem ringe og holder dem under byrde, så de ikke gør nogen skade, hvis de ikke vil have dem forbrudt og tiltales som vedbør.

(14)

** Mikkel Andersen på KM forvalters vegne stævnedes menige mænd i Ring fjerding og begærede dom efter restants for 1664, som blev fremlagt

(15)

** Mikkel Andersen i Nissumgård på Gunde Rosenkrants vegne stævnedes menige mænd for dom for restants, som blev fremlagt. sagen blev opsat 6 uger.

(16)

** Mikkel Andersen på KM vegne stævnedes Ebbe Jensen i Rindelev for afhjemling af syn på Spodskærshoved, hvortil nogle af synsmændene svarede, at de ikke ville aflægge deres syn, når ikke alle 8 synsmænd var til stede, og de tilbød at gøre det om 8 dage.

** Rasmus Joensen og Jens Andersen i Virring stævnedes Clemend Clemendsen KM forvalter for vidne, og efterskrevne vidnede, at det er dem i al guds sandhed vitterligt, at torsdag 17/3, som de var i bededags prædiken for at høre guds ord, da de kom af kirke, så de at der var optændt en heftig ild i Virring, så førnævnte mænds formue og gård ganske blev opbrændt, og al deres gods korn i laden og på loftet og noget af deres fæmon blev opbrændt, så gården ikke kan hjælpes og opbygges, med mindre KM vil rådgive nogen hjælp med tømmer af de omliggende skove og nogle års forkortning for skat og landgilde.

** Mikkel Andersen i Nissumgård på KM forvalters vegne fremlagde førnævnte forbudsvidne angående indbyggernes svin og geder.

(17)

1/4 1664.

** Jens Rasmussen i Forlev på egne og Laurids Sørensen i Hemstok hans vegne stævnedes Peder N, nu boende i Salten og tilforn i Emborg og Laurids Sørensen i Fastrup og lod dem fordele for gæld.

** Mikkel Andersen i Nissumgård på KM vegne stævnedes Ebbe Jensen i Rindelev for syn, og synsmændene afhjemlede deres syn på Spodskærshoved for ulovlig skovhugst på 3 års tid, som var en eg og en bøg, herimod blev fremlagt Ebbe Jensens svar, at det, der var hugget og stævnet, det er tyvstjålet om nattetide, og er efterlyst i omliggende kirker, og andet, som er hugget umærket, det er hugget i ufredstider og i svenskens og polakkernes tid, og en del til Skanderborg slot og Hylke mølle, og siden da af de ryttere, der lå i kvarter, eftersom de måtte skove og føre til deres kvarter, og de har ligget nat og dag i hans eng, og gjort ild på de afhuggede træerødder.

(18)

15/4 1664.

** Jens Rasmussen i Forlev på Peder Pedersen Basballes vegne stævnedes Poul Hattemager i Skanderborg og Rasmus Jostsen sst for gæld og 6 høringer målte dem delt for gælden.

** Jens Rasmussen i Forlev stævnedes Jens Pedersen i Vrold for gæld, og samme mænd delte ham for gælden.

22/4 1664.

** Gunde Rosenkrants fuldmægtig Peder Mogensen stævnedes Anders Madsen i Kolding for vidner, og efterskrevne vidnede, at det, Gunde Rosenkrants fuldmægtig krævede dem for, havde de betalt til Anders Madsen. flere vidnede om hvor meget, de havde betalt til Anders Madsen, forrige skriver på Skanderborg, af ledning brændsvin og andet.

(19)

** Rasmus Nielsen i Skanderborg ladegård stævnedes Søren Jacobsen i Torup birk for dom, for han har lovet ham hans tjeneste fra påske og modtaget fæstepenge, og eftersom han ikke har indstillet sig, om han ikke bør holde ham en karl. sagen blev opsat 6 uger.

29/4 1664.

** Jens Rasmussen i Forlev på Kirsten Rasmusdatters vegne stævnedes efterskrevne angående gæld for varer, de havde modtaget. opsat 6 uger.

6/5 1664.

(20)

** Søren Jensen i Skanderborg stævnedes Mads Sørensen Kræmmer i Skanderborg for dom angående en håndskrift, som Mads Sørensen forholder ham, om han ikke bør skaffe ham samme håndskrift igen. opsat 6 uger.

** Jens Sørensen i Vrold og andre vidnede, at det, de var Anders Madsen skyldig, havde de betalt Anders Madsen selv i Skanderborg, og der findes en seddel dateret Vrold 21/9 1661 med Anders Madsens underskrift på det, de ydede for resterende landgilde, og Forlev mænd fremlagde deres indlæg, at de havde leveret til Anders Madsen byg efter akkord med kommissærerne, som bevises med tingsvidne af Skanderup birketing 29/11 sidst forleden, og Jens Rasmussen i Forlev fremlagde et tingsvidne udstedt 29/11 1661, hvor de stævnedes Anders Madsen for vidne, og efterskrevne vidnede om det, de havde leveret til Anders Madsen.

** Peder Mogensen på Gunde Rosenkrants vegne. efterskrevne fremlagde en seddel på det, de 13/2 1661 leverede til Anders Madsen.

(21)

** Jens Nielsen i Søballe stævnedes Rasmus Jostsen i Skanderborg for dom for 6 daler gæld, for hvilken gæld er pantsat en ko. opsat 6 uger.

** Mikkell Andersen i Nissumgård stævnedes Clemens Clemenssen KM forvalter for vidner, og Simon Pedersen i Ring med flere vidnede om efterskrevne, som ikke kunne betale fuld skat.

** Laurids Pedersen i Svejstrup stævnedes Peder Sørensen i Forlev for dom angående gæld. sagen blev opsat 14 dage.

** Peder Mogensen på Gunde Rosenkrants vegne efter 6 ugers opsættelse begærede dom over efterskrevne efter fremlagte restants, hvorefter der blev afsagt dom: enhver bør betale.

(23)

13/5 1664.

** Jens Rasmussen i Forlev stævnedes Søren N i Hem angående 15 mark, han er ham skyldig efter hans forpligt, dateret Skanderborg skt Mikkelssdag 1648, og høringsmændene mente ham delt for hovedsum og bekostning.

20/5 1664.

(24)

** Hieronimus Pholl stævnedes Søren Jensen i Skanderborg for vidner, og på KM vegne forbød Søren Jensen, at han ikke efter denne dag skal befatte sig med den ø, kaldes Kalvø, i Skanderborg sø, enten med fæmøn der at hense eller i andre måder med noget brug, under et fuldt vold.

27/5 1664.

(intet at bestille, ikke heller otte mænd mødt)

3/6 1664.

** Rasmus Nielsen i Skanderborg ladegård begærede dom over Søren Jacobsen, nuværende i Torup birk efter opsættelse af 22/4 1664, for han har lovet ham hans tjeneste, men ikke indstillet sig, hvorefter der blev afsagt dom: han bør betale 6 daler 1 mark 12 skilling eller lide dele.

10/6 1664.

** Niels Sørensen i Skanderborg stævnedes Volborg Pedersdatter i Skanderborg for vidner og opkrævelse eller lysning på sandemænd, og han lyste hende et fuldt vold til, for hun har slået hans datter Johanne Nielsdatter sort og blå 31/5, og han tog 1.kald på sandemænd for at gøre deres ed og tov over Volborg Pedersdatter.

(25)

17/6 1664.

** stævningsmænd stævnedes Peder Iversen i Skanderborg for vold og sandemænds opkrævelse, og stævnedes sandemændene for at gøre deres tov.

** Jens Nielsen i Søballe stævnedes Rasmus Jostsen i Skanderborg, eftersom han havde tilbudt ham at indløse en ko, som han har sat Jens Nielsen i pant, hvortil Rasmus Jostsen svarede, at han ville tale med ham om en måned eller to, hvorfor Jens Nielsen satte i rette, om pantet ikke bør efterfølge ham, og da blev opnævnt vurderingsmænd, som satte koen for 7 1/2 sletdaler, at dersom Rasmus Jostsen vil indløse den inden 6 uger, da skal han bekomme den for vurderingssummen.

** Laurids Nielsen Søren Jensen i Skanderborg og Mads Sørensen Kræmmers sag blev opsat 14 dage.

** Jens Rasmussen i Forlev på Rasmus Nielsens vegne i Skanderborg ladegård stævnedes Søren Jacobsen i Torup birk for vidner, og Jens Jensen, som tjener i ladegården, vidnede, at Søren Jacobsen fæstede sig med Rasmus Nielsen fra påske til skt Mikkelssdag og annammede 8 skilling fæstepenge.

25/6 1664.

** Niels Sørensen i Skanderborg stævnedes Mads Frandsen i Svinsager for dom og fremlagde en dom her af tinget udstedt 19/10 1649, hvor han stævnedes Mads Frandsen i Tammestrupgård for dom angående to okser, han havde lejet til hans plov. så gode som 24 sletdaler, og han kan ikke bekomme dem igen, hvorfor han formenter, Mads Frandsen burde skaffe ham hans okser uskadte igen eller betale ham 24 sletdaler eller lide nam, og efter opsættelser mødte Mads Frandsen og fremlagde sit skriftlige svar, at studene hos ham blev vurderet til KM landgilde, hvorfor det er ham umuligt at føre dem til stede, og det bør bevises, hvor gode studene har været, eller han bør være kvit for tiltale, hvorefter der blev afsagt dom: da det ikke afbevises, at studene skulle være 24 daler værd, så bør Mads Frandsen betale inden 15 dage, og nu blev Mads Frandsen tre gange fremkaldt, men ingen var til stede for at svare, så sagen er opsat 6 uger.

(26)

1/7 1664.

(27)

** Hieronimus Pholl slotsfoged et vidne.

** Mikkel Andersen i Nissumgård lyste Mads Andersen i Forlev en fuld vold til, for han slog Anne Rasmusdatter i Vrold i hendes hoved med en vognkæp på vejen, da hun kørte fra Skanderborg til Vrold, og han tog 1.kald på sandemænd for at gøre deres ed og tov over Mads Andersen i Forlev.

** Mikkel Andersen KM delefoged til 3.ting forbød nogen i birket at holde geder eller ulemmede hunde, såvel intet at hugge i underskoven videre end der bliver forevist dem af el torn og hassel, og såfremt nogen forseer sig herimod, skal de tiltales og lide som vedbør.

** Søren Jensen i Skanderborg. anlangende den sag med Mads Sørensen Kræmmer, så blev den med begge parter bevilling opsat endnu 14 dage.

8/7 1664.

** Jens Pedersen i Århus på Peder Lauridsen sst hans vegne stævnedes Mads Sørensen Kræmmer i Skanderborg efter hans indlæg.

** Mikkel Andersen i Nissumgård stævnedes Mads Andersen i Forlev for vidner, og Jørgen Kaspersen i Vrold vidnede, at forgangen mandag kørte han på vejen fra Skanderborg til Vrold, og Mads Andersen i Forlev kørte foran ham og de andre vogne fra Vrold, så holdt Mads Andersen og kom imod dem med en vognkæp i hans hånd og spurgte dem, hvad de hujede efter, hvortil de svarede, at de hujede mellem dem selv, idet de ville følges ad hjem, og dermed slog han til Jørgen Kaspersens hustru Anne Rasmusdatter med vognkæppen, så der blev en stor knude i hendes hoved.

** Mikkel Andersen i Nissumgård et klagevidne. Jørgen Kaspersen i Vrold gav last og klage på Mads Andersen i Forlev, for han på adelvejen slog hans hustru i hendes hoved med en vognkæp, så hun hid indtil har ikke været meget tilpas siden.

** Mikkel Andersen i Nissumgård lod afhjemle syn på Anne Rasmusdatter i Vrold, som havde et blåslag over hendes øje, og huden var sprunget, som hun beskyldte Mads Andersen i Forlev, for han har slået hende med en vognkæp på den adelfare vej mellem Skanderborg og Vrold.

(28)

** Jens Pedersen i Århus på Peder Lauridsen sst hans vegne stævnedes Mads Sørensen Kræmmer i Skanderborg for dom og fremlagde Peder Lauridsen borger og skomager i Århus hans indlæg, at eftersom Mads Sørensen har obligeret sig til at betale hans salig far Laurids Andersen eller hans arvinger 46 sletdaler til skt Mikkelsdag 1648, som er salig Søren Andersen, som boede og døde i Skovby, hans børns penge, hvilket ikke er holdt eller efterkommet, så formener han, at de bør betales inden 15 dage, og Jens Pedersen fremlagde en fuldmagt underskrevet Århus 12/6 1664 Peder Lauridsen egen hånd og Jacob Sørensen egen hånd, og han fremlagde et tingsvidne, udstedt på Framlev herredsting 16/6 1645 til Didrik Arentsen, borger og indvåner i Århus, hvori Mads Sørensen og Søren Jensen indvåner ved Skanderborg godsagde for Laurids Andersen, skomager ved Skanderborg, for det børnegods, han har til sig annammet af hans brorbørns gods, salig Søren

Andersen skomager, som boede og døde i Skovby, og de forpligtede dem og deres arvinger, at børnegodset med renter skal komme børnene til gavn og bedste, og han fremlagde Mads Sørensens håndskrift på beløbet 46 sletdaler, dateret Skanderborg 16/7 1648 Mads Sørensen egen hånd, hvorpå han begærede og fik dom, som lød: Mads Sørensen bør efter hans forpligt betale 72 sletdaler 3 mark 4 skilling kapital og renter skadesløst.

(29)

15/7 1664.

** Mikkel Andersen i Nissumgård hans 2.kald på sandemænd for at gøre deres ed og tov over Mads Andersen i Forlev for parlament og slagsmål.

22/7 1664.

** Christen Pedersen i Hvolbæk et vidne. Karen Christensdatter af Århus befuldmægtigede ham til at være hendes lovværge og at give Karen Lauridsdatter i Fruering afkald og kvittering for hendes arv efter hendes salig bror Jens Christensen, forrige degn til Fruering og Vitved.

** Karen Lauridsdatter i Fruering et afkald. Christen Pedersen i Hvolbæk på Karen Christensdatters vegne gav hende afkald og kvittering for den arv, hun kunne tilkomme efter hendes salig bror Jens Christensen degn, som boede og døde i Fruering.

29/7 1664.

(30)

** Oluf Mikkelsen i Aldrup mølle stævnedes Anders Pedersen og Christen Pedersen i Blegind for vidner, og Mikkel Nielsen i Aldrup mølle vidnede, at han i påsken om aftenen mødte Anders Pedersen i Blegind, som på spørgsmål svarede, at han havde en ruse i åen, og det stod han ved.

** Jørgen Kaspersen i Vrold stævnedes Mads Andersen i Forlev for sandemandsed i dag at tage beskrevet.

** Jens Rasmussen i Forlev stævnedes Anders Ibsen i Horndrup og seks høringer målte ham delt for en tønde øl.

** Jens Rasmussen på Peder Pedersen Basballe i Skanderborg stævnedes Rasmus Nielsen i Skanderborg og lod ham fordele for 9 sletdaler.

5/8 1664.

** Niels Sørensen i Skanderborg en dom anlangende Mads Frandsen i Svinsager til 6 ugers dag.

** Christen Nielsen i Virring stævnedes Rasmus Christensen i Virring for vidner, og efterskrevne vidnede, at Rasmus Christensen lovede og tilforpligtede sig, at Christen Nielsen og hans hustru deres livstid årligt skal have efterskrevne til deres ophold.

12/8 1664.

(31)

** førnævnte Niels Sørensen efter 6 ugers opsættelse fremlagde en dom udstedt 19/10 1649 angående 2 stude, som Mads Frandsen i Svinsager havde lejet af ham, og nu fremlagde Holger Madsen på hans fars vegne et indlæg, og Niels Sørensen begærede dom, som lød: da intet fremlægges, som kan svække forskrevne dom, da bør Mads Frandsen betale 24 daler eller have nam og vurdering i hans bedste bo og løsøre efter KM forordning.

12/8 1664.

** Oluf Mikkelsen i Aldrup mølle stævnedes Christen Pedersen Kå i Blegind Anders Pedersen og Søren Jensen sst for vidner, og efterskrevne vidnede, at de påskeaften kom til Blegind åmunding og talte med Anders Pedersen i Blegind, som havde en åløruse liggende tværs over åen, som han vedkendte at tilhøre ham og Christen Pedersen Kå i Blegind.

** Mikkel Andersen i Nissumgård hans 1.kald på sandemændene for at gøre deres ed og tov over Johanne Jensdatter, som druknede ved Gesing mølle.

(32)

** Mikkel Andersen hans 2.kald på sandemænd i birket og stævnedes Christen N, der tjener Peder Andersen i Ringkloster, for vold lysning og kald på sandemænd for slagsmål på Anne Espensdatter i Ringkloster.

19/8 1664.

** Mikkel Andersen i Nissumgård på KM vegne stævnedes Peder Jensen Mourids Christensen og Rasmus Nielsen alle i Skanderborg ladegård for dom anlangende 1000 mursten, som de skal have solgt, ud af de sten, som var opstabled af de huse og mure i ladegården, den tid, de var betroet det. sagen blev opsat 6 uger.

** Jacob Verkamp og Søren Jensen i Skanderborg en dele.

26/8 1664.

** Mikkel Andersen i Nissumgård stævnedes Jens Sørensen i Gesing mølle og tog hans 2.kald på sandemænd for at gøre deres ed og tov over ham.

** Roer Mikkelsen i Skanderborg stævnedes Rasmus Jostsen i Skanderborg for 10 daler gæld og lod ham fordele for gælden.

** Hieronimus Pholl slotsfoged og Mikkel Andersen i Nissumgård stævnedes Niels Sørensen i Forlev og hans hustru Margrete Nielsdatter for vidner, og efterskrevne vidnede, at de så, at Margrete Nielsdatter slog Kirsten Mikkelsdatter, Morten Sørensens pige i Forlev, med en vognekæp, og synsmænd afhjemlede deres syn på hende, og hun havde blåslag på hendes hofter og albue, og

på KM vegne gav han last og klage på Margrete Nielsdatter, som slog Kirsten Mikkelsdatter uden skyld og brøde.

(33)

** Mikkel Andersen i Nissumgård tog hans 1.kald på sandemænd for at gøre deres ed og tov over Margrete Nielsdatter i Forlev for slagsmål, hun har gjort på Kirsten Mikkelsdatter i Forlev.

** Mikkel Andersen i Nissumgård stævnedes Christen Nielsen i Ringkloster for vidne, og Anne Espensdatter, nu tjenende i Ringkloster, svarede på spørgsmål, at Christen Nielsen ikke havde slået hende, og hun klagede slet intet over ham, hvorefter synsmænd afhjemlede deres syn, at hun hverken var blå eller blodig.

2/9 1664.

** Mikkel Andersen i Nissumgård på KM forvalter Clemend Clemendsens vegne stævnedes Else Lauridsdatter Hylkes i Skanderborg for dom for en sum penge, hun er ham skyldig. da hun ikke mødte, blev sagen opsat 6 uger.

** Mikkel Andersen i Nissumgård stævnedes Peder Pedersen Basballe i Skanderborg for 2 rigsdaler for jordskyld 1663 af den gård, han iboer, og han lod ham fordele for gælden.

(34)

** Jens Rasmussen i Forlev på Rasmus Nielsen i Skanderborg ladegård hans vegne stævnedes Søren Jacobsen, forhen værende i Torup birk, nu i Værum, for 6 daler 1 mark 12 skilling, og høringsmålte ham delt.

9/9 1664.

** Mikkel Andersen i Nissumgård hans 2.kald på sandemænd for at gøre deres ed og tov over Margrete Nielsdatter i Forlev for slagsmål, hun har gjort på Kirsten Mikkelsdatter, der tjener i Forlev.

** Jens Rasmussen i Forlev stævnedes efterskrevne for gæld, men da ingen af de indstævnede personer mødte, blev sagen opsat 6 uger.

(35)

** Mikkel Andersen i Nissumgård. synsmænd afhjemlede, at de var til syn til Johanne Jensdatters lig, som var druknet i Gesing mølledam, som var Jens Sørensen i Gesing mølle hans datter, og da så de ingen tegn på hendes legeme, som kunne være årsag til hendes død, andet end hun af våde og vanlykke var druknet i mølledammen, og på spørgsmål svarede hendes far, at han aldeles intet vidste, som var årsag til hendes død.

** Mikkel Andersen i Nissumgård stævnedes Jens Sørensen i Gesing mølle for sandemandsed, og efter der var sat fyldning på sandemændene, gjorde deres ed, eftersom de selv havde udspurgt og efter vidner, ser de, at førnævnte Johanne Jensdatter af våde og vanlykke er druknet i dammen.

16/9 1664.

(36)

** Mikkell Andersen i Nissumgård tilsagde og advarede menige birkemænd, at de til skt Michaeli efter recessen yder deres småbederi arbejdspenge og alt, som skulle betales under deres fæstes fortabelse.

** Mikkell Andersen i Nissumgård forbød alle at lade deres svin gå i skoven på KM olden, før det bliver takseret, og hvis svin siden bliver fundet i skoven, vil de blive straffet under et fuldt vold.

23/9 1664.

** Mikkell Knudsen i Jeksen på sin datter Kirsten Mikkelsdatters vegne et vidne, og Niels Sørensen i Forlev tilforpligtede sig til at give hende til skt Mikkelsdag 1 rigsdaler for de slagsmål, hans hustru har begået.

** Claus Pedersen Haderslev i Skanderborg et skøde. Mads Sørensen Kræmmer i Skanderborg solgte og skødte til Claus Pedersen og hans hustru Anne Jensdatter hans gård med tilliggende i Skanderup, liggende på den østre side inden porten med Clemend Clemendsens gård, som Christoffer Pedersen tingskriver påboer, på den søndre side, og Claus Schimmelmans hus og ejendom på den nordre side, og strækker sig fra Adelgade til Østergade

(37)

** Mads Sørensen Kræmmer hans pantebrev. Claus Pedersen, borger og indvåner i Skanderup, bekendte, at han var Mads Sørensen Kræmmer i Skanderborg skyldig 100 sletdaler, som han lover at betale til skt Mikkelsdag 1668, og til forvaring pantsætter han hans gård i Skanderborg.

(38).

30/9 1664.

(39)

** Hieronimus Pholl stævnedes Niels Sørensen i Forlev og Morten Sørensen sst for vidner og dom, og Peder Sørensen i Forlev vidnede, at forgangen år overværede han, at Niels Sørensen og hans bror Morten Sørensen blev forligt med hver andre, at Morten Sørensen skulle have den halve gård at fæste, og der blev noget skriftligt gjort om hvilke huse, hver især skulle have, og brødrene gik på marken og talte kornet med hverandre, som var sået til gård, Niels Sørensen påboer.

** Oluf Hansen, Korfits Trolles tjener, forbød alle og enhver at lade deres svin komme i de enge og jorder, som er forundt ham af KM.

** anlangende de ladegårdsmænd om de sten, da er sagen med begge parter bevilling opsat 14 dage.

** Jens Rasmussen i Forlev på mester Jespers vegne stævnedes Christen Mikkelsen i Båstrup Anne Nielsdatter salig Niels Lauridsens i Skanderborg og Mikkell Lassen i Ustrup for gæld, og fremlagde en dom af Skanderup birketing 24/5 1661 over Mikkell Lassen i Ustrup for samme gæld, som han blev tildømt at betale. sagen blev opsat 6 uger.

(40)

7/10 1664.

14/10 1664.

(41)

** Roer Mikkelsen i Skanderborg ved 6 høringer lod fordele Rasmus Jostsen skomager i Skanderborg for hans faldsmål.

** Søren Jensen i Skanderborg stævnedes efterskrevne i Skanderborg og lod dem fordele for gæld.

** Mikkell Andersen i Nissumgård stævnedes Rasmus Jostsen i Skanderborg på egne og bror Peder Andersen i Ringkloster hans vegne for huder og et par sko, og 6 høringer målte Rasmus Jostsen delt.

** Mikkell Andersen i Nissumgård begærede efter opsættelse dom over Else Hylkes i Skanderborg. på begæring blev sagen opsat 8 dage.

(42)

** Jens Nielsen i Skanderborg et skøde. Jens Rasmussen i Forlev solgte og skødede fra Anne Madsdatter salig Peder Pedersens i Skanderborg til Jens Nielsen sst og hans hustru Johanne Sørensdatter hendes ejendom i Skanderborg, og fremlagde hendes fuldmagt til ham

(43)

** Anne Madsdatter i Skanderborg et pantebrev. Jens Nielsen i Skanderborg bekendte, at han var Anne Madsdatter, salig Peder Pedersens i Skanderborg, 80 sletdaler skyldig, som han forpligter sig til at betale til skt Mikkelsdag, og til forsikring pantsætter hans gård i Skanderborg til hende

(44)

21/10 1664.

** Jens Rasmussen i Forlev på Clemens Clemensens KM forvalter hans vegne begærede dom over Else Hylkes i Skanderborg efter opsættelse 2/9, men på begæring blev sagen opsat 8 dage.

** Jens Rasmussen i Forlev fremlagde en opsættelse her af tinget 9/9, hvor han stævnedes efterskrevne personer for gæld og fremlagde gældsbreve til Jens Andersen i Bjestrup fra Bertel Jespersen i Boes, dateret 4/11 1637 og Niels Andersen i Emborg, dateret 4/10 1644, og nu begærede Jens Rasmussen i Forlev endelig dom, som lød: da de indstævnedes ikke møder undtagen Jesper Bertelsen i Vrold og Niels Nielsen i Emborg, da bør de andre indstævnedes betale inden 15 dage, og

da Jesper Bertelsen benægter gælden, og da hans salig fars brev er over 20 år gammelt, da bør han være fri for tiltale, og hvad sig belanger Niels Nielsen i Emborg, eftersom hans salig fars brev ikke lyder på alle for een og een for alle, så kan han ikke tildømmes at betale mere end hans part, eftersom der er flere søskende og medarvinger.

(46)

28/10 1664.

(47)

** Jens Rasmussen i Forlev på Clemend Clemendsen KM forvalter hans vegne begærede dom på Else Hylkes efter opsættelse, men på begæring blev sagen med bevilling opsat 14 dage.

4/11 1664.

** Jens Rasmussen i Forlev begærede 3.ting over Jørgen Jensen i Skanderborg på Matias Jepsen i Ribe hans vegne, hvor imod Jørgen Jensen forment, at Matias Jepsens bog bør fremlægges eller hans eller hans hustrus hånd eller segl, hvormed han kan kræve nogen gæld, hvorefter der blev afsagt dom: da gælden ikke bevises, bør Jørgen Jensen være fri.

** Jep Nielsen i Svejstrup fremlagde et skifteregister over et skifte, holdt 17/10 1664 hos Jep Nielsen i Svejstrup efter hans salig hustru Anne Jostdatter, som boede og døde i Svejstrup, i hans børns nærværelse, som er Niels Jepsen Rasmus Jepsen Laurids Jepsen Jost Jepsen Karen Jepsdatter Anne Jepsdatter, og på børnenes vegne deres farbror Jens Nielsen i Yding og deres morbror Knud Jostsen i Svejstrup samt vurderingsmænd. registrering og vurdering, tilstående gæld og vurdering af boskab. boets tilstand bedrager 815 sletdaler.

(49)

** Mikkell Andersen i Nissumgård stævnedes enhver i Skanderborg len, og satte i rette, at dersom de ikke har ydet deres landgilde nu til Martini førstkommande, om de ikke har forbrudt deres fæste og må fæste deres gård på ny. sagen blev opsat 1 måned.

(50)

11/11 1664.

** Jens Rasmussen i Forlev stævnedes efterskrevne for gæld og lod dem ved 6 høringer fordele for gælden.

** Jens Rasmussen i Forlev stævnedes efterskrevne for gæld. opsat 6 uger.

** Jens Rasmussen i Forlev på mester Jespers vegne fremlagde en opsættelse her af tinget 30/9 1664 hvor han stævnedes efterskrevne for dom angående præstepenge, og nu begærede Jens Rasmussen dom, som lød: da ingen er mødt for at svare, så bør skyldnerne straks betale deres gæld eller at lide dele.

(52)

** Mikkel Andersen i Nissumgård på Clemend Clemendsen KM forvalter hans vegne fremlagde en opsættelse udstedt af Skanderup birketing 2/9 1664, hvor han stævnedes Else Hylkes i Skanderborg angående 31 sletdaler, hun er ham skyldig, og nu fremlagde han en fortegnelse på gælden, underskrevet af hendes sønner Anders Hylke og Søren Andersen Hylke, og satte i rette, om hun ikke bør betale inden 15 dage, hvilket hun blev tildømt.

(53)

18/11 1664.

** Jens Rasmussen i Forlev på Jørgen Nielsens vegne i Fastrup stævnedes Anselmus von Podevold på Lyngbygård for vidner og Jacob Sørensen forvalter over Havreballegårds len for vidner med flere efterskrevne, og for retten stod Rasmus Andersen i Svinsager Eskegård og Rasmus Andersen i Hvilsted, som vidnede, at 27/10 om natten kom de i Solbjerg skov og så en vogn, som var omvæltet på alle sine kæppe, og da stod de fra deres vogn og råbte, om der var nogen under vognen, og da svarede Jørgen Nielsen i Fastrup, at han var under vognen, hvorpå de rejste vognen op, og hjalp ham op i vognen, da han var forfrossen og forkommen, og da så de, der lå en mand i dynd og vand med sit ansigt, og Jørgen Nielsen sagde, at det var hans bror gammel Rasmus Nielsen i Fastrup, og da svarede de ham, at de ikke ville være længere hos ham, eftersom manden var død, så satte de dem i deres vogn og kørte ud ad adelvejen, og ydermere vidnede de, at dersom de ikke var kommet til ham, kunne han aldrig have hjemkommet fra det sted med hans liv.

(54)

** Anders Lauridsen i Høver et skøde. Laurids Pedersen Smed i Skanderborg solgte og skødede til hans søn Anders Lauridsen i Høver hans hustru og arvinger halvdelen af hans gård i Skanderborg, liggende inden for porten

(55)

25/11 1664.

** Niels Mikkelsen i Skanderborg et skøde. Rasmus Nielsen i Skanderborg på hans søster Anne Nielsdatters vegne solgte og afhændede hans og hendes arv i den gård, hun selv boer på den store gade, og Jens Knudsen i Skanderborg på hans brorsøn Christen Nielsens vegne og på hans brordatter Kirsten Nielsdatters vegne solgte den part, de kunne arveligt tilfalde i den gård, deres mor boer på, og Anders Langmand i Hatting på hans hustru Anne Nielsdatters vegne solgte og skødede deres parter i den gård, Anne Nielsdatter boer til Niels Mikkelsen i Skanderborg

** Morten Madsen på Clemend Clemendsen KM forvalter hans vegne et pantebrev. Niels Mikkelsen i Skanderborg pantsatte den gård, som han har købt af Anne Nielsdatter og medarvinger, som de har tilskødet ham.

** Mads Sørensen Kræmmer stævnedes birkefoged Christen Pedersen i Siim for dom og fremlagde 2 gældsbreve lydende på 50 sletdaler og 20 skæpper rug, begge dateret Skanderup 24/11 1647 Christen Pedersen egen hånd, med påskrevne afbetaling af 4 tønder rug.

(56)

2/12 1664.

** Peder Pedersen Basballe stævnedes Rasmus Nielsen i Skanderborg for vidner, og Bertel Christensen Bødker vidnede, at Peder Pedersen Basballes hustru Helle Jensdatter bad ham se på nogen dynd og vand i hendes kælder, som var kommet fra gavlen ved Rasmus Nielsens port, og på spørgsmål svarede Rasmus Nielsen, at den halve gavl hørte ham til, og han havde lovet at bygge på hans eget.

** Peder Pedersen Basballe et vidne. Kirsten Jensdatter af Skanderborg vidnede, at for 14 dage siden kom Rasmus Nielsen sst ind i Peder Basballes stue med en kårde i hånden og sagde, herut din skælm og tyv, og Peder Basballe svarede, hvad er nu fat, hvad har jeg gjort ved dig, og dernæst blev han jaget af hans hus af Anders Gesing og Rasmus Nielsen hustru og datter, og andre vidnede, at Rasmus Nielsen havde sagt til Peder Basballe, at han havde skældt ham på hans ære, og hvis han var bedre end en hundspot og skælm, skulle han komme ud til ham på gaden, og Peder Basballe og hans hustru stod i deres dør og lo af ham.

(57)

** Niels Sørensen i Forlev stævnedes Morten Sørensen i Forlev for dom og fremlagde Morten Sørensen Smeds håndskrift til hans bror Niels Sørensen i Forlev på 20 sletdaler, dateret Forlev 25/10 1663 Morten Sørensen egen hånd.

(58)

9/12 1664.

** Laurids Ibsen i Hemstok et afkald. Anders Nielsen i Egebjerg gav Laurids Ibsen afkald for arv efter hans hustru Anne Lauridsdatters salig mor Margrete Lauridsdatter, som boede og døde i Hemstok.

** Jens Rasmussen i Forlev på Mads Kræmmers vegne stævnedes efterskrevne for gæld og lod dem fordele for samme gæld.

** ---- åbne brev til hans bror Niels Sørensen i Forlev på 20 sletdaler og 2 tønder rug, som skal betales til Kyndelmisse næst efter. da Morten Sørensen ikke er mødt, blev sagen opsat 6 uger.

16/12 1664.

(59)

** Poul Sørensen i Vrold og Laurids Sørensen sst og hjemlede, at de havde stævnet, men da varslet ikke var lovligt, blev intet forrettet.

23/12 1664.

** Hieronimus Pholl stævnedes Morten Knudsen og hans svend Hans Sørensen i Skanderborg for vidner, og Mikkell Rasmussen i Skanderborg og hans søn Troels Mikkelsen vidnede, at de i dyrehaven så Hans Sørensen sad i en bøg og huggede på en gren, og Morten Knudsen holdt ved samme bøg med en vogn.

** Søren Lauridsen i Vrold stævnedes Jens Sørensen i Vrold for vidner, og Niels Nielsen Bonde i Vrold vidnede, at i polakkernes tid, fordi hans karl ikke ville køre, da havde han lejet en anden til at køre i hans sted.

** Jens Rasmussen på mester Jesper Hansens vegne i Skanderborg stævnedes efterskrevne, og høringsmændene målte dem delt for deres gæld.

** Roer Mikkelsen stævnedes Oluf Rasmussen i Vor herred for gæld og lod han fordele for gælden.

** Jens Rasmussen i Vrold på Jens Sørensens vegne i Vrold fremlagde en opsættelse her af tinget udstedt 11/11 1664 hvor han stævnedes Søren Lauridsen i Vrold for dom angående efterskrevne varer, hvorpå der blev afsagt dom: Søren Lauridsen bør betale gælden, på nær den havresæd, han benægter at have lovet ham.

(60)

** Jens Rasmussen i Forlev på mester Jesper Hansens vegne stævnedes efterskrevne for det, de er ham skyldig efter hans regnskab, og da der ingen var mødt, blev sagen opsat 6 uger.

(61)

** Jens Rasmussen i Forlev på mester Jesper Hansens vegne stævnedes efterskrevne for dele for præstepenge og andet, og de opmeldte høringsmænd målte fornævnte mænd delt.

(62)

13/1 1665.

** Mikkell Andersen i Nissumgård begærede dom over bønder i birket efter opsættelse. på birkemændenes begæring blev sagen opsat 14 dage.

** Mikkell Andersen i Nissumgård stævnedes Morten Knudsen i Skanderborg og hans svend Hans Sørensen for syn, og synsmænd vidnede, at de i dyrehaven så, der var hugget nogle bøge, som kunne være 6 læs afsavet.

20/1 1665.

(1)

** tingbogens autorisation.

(2)

5/7 1667.

**** Hieronimus Pholl på KM vegne stævnete Knud Sørensen i Fastrup for syn klage og vidner, og efterskrevne vidnede, at den næste onsdag efter pinse helligdage da så de, at Knud Sørensen i Fastrup slog Karen Rasmusdatter og Mikkell Jensen sst med en kæp på Fastrup mark, og Peder Clausen i Fastrup vidnede, at Knud Sørensen i Fastrup tog Peder Poulsen sst i hår og hals og slog ham til jorden og lå oven på ham og slog hans næse og sagde til Peder Poulsen, nu er vi kommet i et fremmed herred, nu skal djævlens fare i dig. andre vidnede det samme, og synsmænd afhjemlede deres syn på Mikkell Jensen og Peder Clausens steddatter Karen Rasmusdatter, som de beskyldte Knud Sørensen for at have gjort, hvorefter Peder Clausen Jens Sørensen og Peder Poulsen fremlagde deres klage over deres nabo Knud Sørensen i Fastrup for han slog deres børn, og da Peder Poulsen lastede ham derfor, slog han ham blå og blodig, hvorfor de formoder Knud Sørensen har begået et fuldt vold, og de begærer, at rettens betjente vil være dem behjælpelig, at de kan være sikre og fri for hans overfald.**

(3)

**** Hieronimus Pholl på KM vegne var i dag hans 3.kald på sandemændene og begærede, at der måtte sættes fyldning på sandemændene for at sværge vold over Knud Sørensen i Fastrup, for han uden bevislig årsag slog Peder Clausens steddatter Karen Rasmusdatter og Jens Sørensens søn Mikkell Jensen sst, hvilket flere personer bevidnede**

(4)

og synsmændene afhjemlede deres syn på de overfaldnes sår, og Peder Clausen og naboer fremlagde deres skriftlige klage, og et lysningsvidne af 7/6 blev oplæst af tingbogen, hvor Hieronimus Pholl lyste Knud Sørensen i Fastrup et fuldt vold til for slagsmål og parlament, han skal have begået, og blev af tingbogen oplæst, at Hieronimus Pholl tog 1.kald og 2.kald på sandemændene for at gøre deres ed og tov over Knud Sørensen i Fastrup og var i dag hans 3.kald på sandemændene, hvorefter der blev sat fyldning på sandemændene, og de gjorde deres ed, og eftersom hans slagsmål var blevet bevist, svor de ham et fuldt vold over for kongesagen, og i lige måder gjorde sandemændene deres ed over Knud Sørensen og svor ham et fuldt vold over for bondesagen og kongesagen.

(6)

**** Clemend Clemendsen i Skanderborg, forrige forvalter over Skanderborg amt, ved sin tjener Bertel Jepsen efter opsættelse 19/4 1667 stævnete Ebbe Jensen i Rindelev for en sum penge, han skal være ham skyldig, og han fremlagde Ebbe Jensens obligation på 100 rigsdaler, dateret Skanderborg 27/12 1656 Ebbe Jensen egen hånd, hvorefter blev fremlagt et opsigelsesbrev, dateret Skanderborg 1/10 1666 Clemend Clemendsen egen hånd, og Clemend Clemendsens fuldmagt til Bertel Jensen blev fremlagt, hvorefter der blev afsagt dom: Ebbe Jensen bør betale inden 15 dage.**

(9)

12/7 1667.

19/7 1667.

** Mikkel Andersen i Nissumgård stævnedes Jens Jensen i Hoved for faldsdele, og han fremviste en dele, udstedt af Skanderup birketing 17/5 1667, hvor han lod fordele Jens Jensen for 100 rigsdaler, hvorefter 6 høringer målte Jens Jensen delt for hans faldsmål.

(10)

** Jens Jørgensen i Hårby gav varsel for Skanderborg slotsport, og var nu i dag hans 4.ting han opsigde sin halvgård, som han formedelst hans høje alderdom ikke længere vil besidde.

** mester Villum Feltskær i Skanderborg stævnedes Antoni Badskær sst for dom, og fremlagde et tingsvidne udstedt 21/6, hvori Clemend Tomasen i Skanderborg vidnede, at Antoni Badskær i påskeugen årelod ham i hans hus, hvortil Antoni Badskær svarede, at det skete af den årsag, han var Clemend Tomasen skyldig 9 rigsdaler, og Villum Feltskær mente, han dermed havde brugt badskærhåndværk imod Villum Feltskærs KM privilegium, og begærede dom, men da Antoni Badskær ikke fremkom, blev sagen opsat 6 uger.

(11)

26/7 1667.

** Mikkel Andersen i Nissumgård stævnedes Søren Tomasen i Skanderborg for dom angående afgift 4 rigsdaler 2 mark 2 skilling af hans jord og fædrift og en lejet have, som han var lægdsmand for at indfordre, og som endnu resterer, og Søren Tomasen fremlagde sit skriftlige svar, at Mikkel Andersen ikke kan bevise, at han har annammet penge af samme skat, eller været betroet skatteregistret, og restantsen burde være søgt samme år, den var forfaldet, hvorfor han mener sig fri for tiltale, hvorefter Mikkel Andersen fremlagde en seddel angående Jørgen Jensen og Søren Tomasens indkrævning af førnævnte skat, hvorefter der blev afsagt dom: Søren Tomasen bør indfordre omtalte restants og klargøre inden 15 dage.

(12)

** Bertel Jensen på husbond Clemend Clemendsens vegne stævnedes Anders Rasmussen i Skanderborg og hans hustru Kirsten Sørensdatter for dom, og stævnedes Christen Pedersen Hjulmand med sin hustru Kirsten Lauridsdatter og sag gav Anders Rasmussen for 29 sletdaler, som hans hustru har lovet og godsagt for hendes bror Mikkel Sørensen i Geding og Christen Pedersen for 4 tønder rug. sagen blev opsat 4 uger.

(13)

** Mikkel Pedersen i Skanderborg stævnedes Jens Christensen Kleinsmed i Skanderborg for dele angående gæld 1 sletdaler 10 skilling, han er ham skyldig, hvorpå han blev fordelt for gælden.

** Mikkel Mangelsen i Skanderborg stævnedes Antoni Badskær i Skanderborg for dele for gæld 7 mark 2 skilling, som han betalte og derfor blev udelt.

** Jep Nielsen i Svejstrup stævnedes efterskrevne naboer i Svejstrup og var i dag hans 3.ting, at han har forbudt nogen af sine grander gadehusmænd og lejeinderster at føre ved af omliggende skov ind i Svejstrup skov at brænde til mile under et fuldt vold.

(14)

** Hieronimus Pholl begærede dom efter 1 måneds opsættelse anlangende Jens Rasmussen i Forlev hans boeslod. sagen blev opsat 14 dage.

2/8 1667.

9/8 1667.

** Peder Christensen i Odder begærede dom over Morten Knudsen efter opsættelse af Skanderup birketing 28/6 1667, hvorimod han mødte og lovede at betale ham for de kristenklæder til Michaeli, og de blev forenet derom, og Peder Christensen fremlagde en opsættelse udstedt 28/6 1667, og en dom udstedt af Hads herreds ting 6/6 1666 angående nogle kristenklæder, han havde lånt af Laurids Sørensen i Ondrup til Morten Knudsen, der da boede i Balle, og som var over 10 rigsdaler værd, og han fremlagde et tingsvidne udstedt Hads herredsting 25/6 1667, hvori Morten Knudsen i Skanderborg og hustru Bodil Knudsdatter lovede at betale ham og holde ham skadesløs for den kristenhue, hvis den var blevet borte. hvorimod at svare i retten fremkom Morten Knudsen og de således blev kontent med hverandre, som ommeldt er.

(16)

16/8 1667.

** Clemend Tomasen i Skanderborg stævned efterskrevne for gæld, hvorefter der blev opmeldt 6 høringer, som målte indstævned delt.

(17)

** Jens Jespersen i Gram stævned efterskrevne for gæld for brændsel, og lod dem fordele for gælden.

** Jacob Verkamp i Skanderborg stævned Mourids Christensen i Skanderborg ladegård for dom angående gæld. sagen blev opsat 6 uger.

(18)

** Søren Poulsen Degn i Skanderborg et skøde. Mikkell Pedersen i Skanderborg med fuldmagt af Morten Rasmussen borger i København solgte og skødede fra ham og hans mor Karen Baltersdatter i Skanderborg og til Søren Poulsen Degn og hans hustru Mette Erlingsdatter deres hus

(19)

23/8 1667.

** Jørgen Pedersen i Torrild på major Ejler Gabrielsens vegne stævnedes Ebbe Jensen i Rindelev for dom angående efterskrevne restants af hans gård efter jordebogen, som af KM er forlenet majoren. da Ebbe Jensen ikke var mødt, blev sagen opsat 14 dage.

(20)

** Ebbe Jensen i Rindelev stævnedes for Skanderborg slotsport og major Ejler Gabrielsen, og han lod afhjemle syn på hans agre på Rindelev mark, hvor han havde sået 8 tønder rug til halv og 8 tønder havre, og synsmændene syntes, han næppe kunne få sin sæd igen.

** Bertel Jensen på sin husbonds vegne begærede dom efter opsættelse 26/7, og ingen mødte for at svare.

** Mikkil Andersen i Nissumgård på KM vegne stævnedes salig Jens Rasmussens efterleverske Birgitte Pedersdatter i Forlev og stævnedes Kirsten Jensdatter i Skanderborg for dom og fremlagde en sandemandsed dateret Viborg landsting 20/6 1666, som formeldte at sandemændene af Vor herred havde svoret Jens Rasmussen i Forlev hans egen bane over, formedelst han sig selv i Skanderborg sø at have druknet og omkommet, hvorfor Mikkil Andersen mente, hans boels jord bør være forfalden til KM. da ingen fremkom for at svare, blev sagen opsat 3 uger.

(21)

30/8 1667.

** Laurids Brorsen på Dybvad stævnedes Frederik van der Liedt for dom, for han har ladet ham eksekvere og uredeligt fratage i hans fraværelse af hans stald på Dybvad en hest, som han skønner er 100 rigsdaler værd, og han fremlagde Frederik van der Liedts skrivelse, at da hans hustru ikke har villet betale af hans gods i Åkær len for maj kvartal 7 sletdaler 2 mark, så har han taget en hest for eksekution, som han kan afhente mod betaling af restantsen og påløbne omkostninger, hvis han ikke skal sælge den, og han fremlagde en kvittering for hans til maj forfaldne kvartals kontribution, at hesten er borttaget han uden nogen retmæssig fordring, hvorfor han bør have erstatning, og da Frederik van der Liedt angiver, at han har begået ulydighed mod KM forordning om kontributions erlæggelse, så bør han for hans beskyldning nøjagtig at erklære, og selv agtes som den, der har overtrådt KM forordning, hvortil Frederik van der Liedt ved sin fuldmægtig begærede, at birkefogden ville forordne to forstandige mænd, som kunne læse og skrive, som med Laurids Brorsen og Frederik van der Liedt kunne gøre rigtig afregning. Frederik van der Liedts fuldmægtig fremlagde Laurids Brorsens skrivelse, at han efter 1.maj intet videre svarer for Åkærs bønder, idet han har frasagt sig det, dateret Dybvad 12/5 1667, og han fremlagde et svar fra Laurids Brorsen. sagen blev opsat 6 uger.

(25)

** Laurids Mortensen ridefoged på Åkær på sin principal general Jørgen Bielckes vegne stævnedes Anders Vognsen amtskriver, Frederik van der Liedts underskriver, for han har frataget Åkær bønderne deres kvitteringer på den matrikelskat, de har betalt for maj kvartal, hvori var specificeret hvad enhver lægdsmand i særdeleshed havde ydet, og givet dem en anden kvittering, hvori ikke var navngivet, hvad enhver lægdsmand havde udgivet og betalt, som bevises med tingsvidne, hvori efterskrevne lægdsmand for Åkær gods vidnede om den matrikelskat, som var forfaldet til 1.maj,

og de havde betalt efterskrevne beløb. og satte Laurids Mortensen på sin husbonds bønder deres vegne i al rette, og formener, at Anders Vognsen har tilføjet de fattige bønder, som hverken kan læse eller skrive, stor uret ved at fratage dem deres kvitteringer, hvori de var navngivne og givet dem andre, hvori er udelukket hvad enhver har betalt, hvorover der siden er sket eksekution, om han ikke for sådan uret bør straffes og være i KM nåde og unåde, hvorimod Anders Vognsen svarede, at han vil holde bønderne skadesløs for de penge, han har oppebåret af dem, når der bliver gjort afregning med Laurids Brorsen, og forment sig fri for tiltale. sagen blev opsat 6 uger.

(28)

** Mikkel Andersen i Nissumgård stævnedes efterskrevne menige Hvolbæk bymænd for vidner, og Jens Jensen i Skårup vidnede, at han tilsagde førnævnte mænd gårdmænd og inderster, at de straks skulle møde med en karl af hver gård og indersterne med at arbejde på lysthuset på øen, og de skulle straks skaffe 5 vogne til at køre træ af Vrold skov og age til slottet til KM smør.

(29)

6/9 1667.

** mester Villum Feltskær i Skanderborg fremlagde KM privilegium dateret København 1/9 1666 og et tingsvidne af Skanderup birk udstedt 21/6 1667 samt opsættelse udstedt Skanderup birk 19/7 1667, og begærede dom.

** Bertel Jepsen på husbond Clemend Clemendsens vegne fremlagde en opsættelse her af tinget, udstedt for 6 uger siden, angående Anders Rasmussen og hans hustru Kirsten Sørensdatter i Skanderborg deres gæld efter hans fremlagte regnskabsbog, hvoraf ses, at hun har lovet for hendes bror Mikkel Sørensen i Gesing til Clemend Clemendsen på 29 sletdaler, og han fremlagde sit indlæg, at betalingen ikke er sket, fordi Anders Rasmussen lovligt har gjort din kone umyndig, og begærede dom, og han begærede dom på Bodil Bagerkvinde for 1 tønne rug, hun har bekommet, hvorefter der blev afsagt dom: de indstævnede bør betale deres gæld.

(31)

** Bertel Jepsen på sin husbonds vegne stævnedes Margrete Snedkerkvinde i Skanderborg for dom og rettergang.

** Mikkel Andersen i Nissumgård. i denne sag blev intet videre gjort.

** Rasmus Hansen i Gesing et afkald. Eske Jensen i Elling i Vor herred bekendte, at Rasmus Hansen havde betalt al den arv, som hans hustru Maren Hansdatter arveligt er tilfaldet efter hendes salig mor Anne Rasmusdatter, som boede og døde i Gesing såvel al den arv, hun arveligt kan tilfalde efter hendes far Hans Rasmussen i Gesing, som endnu lever, og takkede dem godt for god skifte deling og betaling i alle måder.

** Villum Feltskær i Skanderborg fremlagde en opsættelse udstedt Skanderup birketing 19/7 1667, hvor han stævnedes Antoni Bartske, og fremlagde et tingsvidne udstedt 21/6 1667 og fremlagde KM privilegium, dateret København 1/9 1666, hvori han tillader, at Villum Smidt må i Skanderborg by og birk Hjelmslev herred og Ry birk alene bruge badskær håndværk for en billig betaling, og

forbyder alle og enhver at gøre Villum Smidt noget indpas hinder eller forfang, hvorefter Villum Smidt mente, at da Antoni Badskær havde brugt badskærhåndværk imod dette privilegium, om han ikke burde være i KM nåde og unåde, hvorefter der blev afsagt dom: eftersom KM privilegium til Villum Smidt fremlægges, som melder, at han i Skanderborg by og birk skal alene bruge badskærhåndværk, så bør Antoni Badskær være i KM nåde og unåde.

(34)

** Ejler Akeleje Gabrielsen ved sin fuldmægtig Jørgen Sandemand i Torrild fremlagde en opsættelse udstedt her af tinget 23/8 1667, hvori han stævnedes Ebbe Jensen i Rindelev for dom for resterende landgilde, hvorefter der blev afsagt dom: da Ebbe Jensen ikke fremlægger kvittering, bør han betale inden 15 dage.

(36)

13/9 1667.

** Anders Vognsen på amtskriver Frederik van der Liedts vegne stævnedes Morten Madsen i Ry og talte med hans kvindes bror Niels Nielsen for vidne og stævnedes hver mand i lenet, og han fremlagde Morten Madsen Kornmålers regnskab på landgildekorn for 1666, som han havde leveret til amtskriveren, hvori der findes en post på 266 tønder rug, som han på lensherrens befaling havde forstrakt bønderne med til sæd, som de lovede at betale med penge eller rug til skt Michaeli, og da Morten Madsen ikke har villet indgive mandtal på de bønder, som skal have bekommet de 266 tønder rug, da begærer han, at de indstævnedes bønder må tilkendegive, om de har bekommet af samme rug til forstrækning, men kun to bønder fremkom og bekendte, at de havde bekommet rug i forskud.

(37)

20/9 1667.

(38)

** Mikkil Andersen i Nissumgård begærede dom i den dag mellem ham på KM vegne og salig Jens Rasmussens efterleverske i Forlev, men på hendes begæring blev sagen opsat 14 dage.

** Mikkil Andersen defoged stævnedes Ebbe Jensen i Rindelev for syn, og efterskrevne synsmænd vidnede, at eftersom de var opmeldt af tinget, var de til syn i Spodskærshoved, og der så de, der var rodhugget 29 asketræer 2 ege og 2 bøge, hvortil Ebbe Jensen svarede, at han havde ikke hugget eller ladet hugge førnævnte skovskade.

** Mikkil Andersen i Nissumgård stævnedes Hvolbæk menige bymænd.

** Jesper Rasmussen i Fillerup et pantebrev. Otte Sørensen boende for Skanderborg tilstod at være Jesper Rasmussen skyldig 66 rigsdaler, som han lovede at betale Jesper Rasmussen eller hans hustru Birgitte Christensdatter eller deres arvinger til skt Mikkelsdag 1668, og til forsikring pantsætter han hans gård i Skanderborg, som de iboer, hvilket pantebrev ver underskrevet af Otte

Sørensen og hustru Maren Jensdatter, og han lovede ydermere at holde husene ved god hævde og magt og intet lade forfalde.

(40)

27/9 1667.

** Jacob Verkamp i Skanderborg fremlagde en opsættelse her af tinget udstedt 16/8 1667, hvori han stævner Mourids Christensen i Skanderborg ladegård for gæld 24 sletdaler, og begærede dom, som blev afsagt: Mourids Christensen bør betale gælden inden 15 dage.

** Søren Lauridsen førsteskriver til Skanderborg stævne Hans Svendsen i Skanderborg for dom angående 3 sletdaler, han er ham skyldig efter hans håndskrift, dateret Skanderborg 24/3 1665. sagen blev opsat 1 måned.

(41)

** Søren Envoldsen i Skanderborg på overjægermester Heinz Jochumsen hans vegne lod afhjemle oldensyn på efterskrevne skove i Skanderborg amt

4/10 1667.

** Daniel Jensen i Hvolbæk et afkald. Peder Clausen i Fastrup tog i hånd Jens Jensen i Rødemølle på hans bror Daniel Jensens vegne i Hvolbæk og tilstod, at han på hans egne og to af salig Rasmus Clausen i Astrup hans efterladte børn Johanne Rasmusdatter og Birgitte Rasmusdatter, som er ugift, deres vegne og deslige for to af salig Rasmus Clausen i Fastrup hans efterladte børn, nemlig Birgitte Rasmusdatter og Kirsten Rasmusdatter, begge ugifte, deres vegne og Knud Clausen i Ask på hans egne vegne og Jens Rasmussen Astrup i Fastrup på egne vegne og Søren Rasmussen, som tjener hr Peder i Ring på sine egne vegne og Jørgen Nielsen på hans hustru Maren Clausdatters vegne tilstod, at Daniel Jensen havde betalt deres tilfaldne arv efter deres salig far Rasmus Clausen i Fastrup og Rasmus Clausen i Astrup, som de arveligt kunne være tilfaldet, og de takkede ham godt for god redelig betaling i alle måder.

(42)

** Hieronimus Pholl slotsfoged stævne Anne Rasmusdatter i Virring hos hendes stedfar Rasmus Ibsen, Kirsten Jensdatter i Fastrup hos hendes far Jens Sørensen med flere for dom angående deres lejemålsbøder. sagen blev opsat 6 uger.

(43)

** Rasmus Olufsen i Hedemølle stævne Sejer Sørensen i Ballebo for vidne, og Morten Olufsen i Hedemølle vidnede, at Sejer Sørensen i Ballebo i Vor herred og Jens Jespersen i Falling i Hads herred begge købte en hest, der var blind, af Rasmus Olufsen i Hedemølle for 7 sletdaler, som Sejer Sørensen lovede at betale næste søndag, hvorimod at svare mødte Sejer Sørensen og benægtede at have været med til købet, men han benægtede ikke, at han havde redet hesten af gården.

(44)

** Mikkel Rasmussen i Virring stævnedes Mikkel Jensen i Hvolbæk for dele. varslet blev bevilget opsat 8 dage.

11/10 1667.

** Niels Pedersen på Åkær stævnedes Rasmus Nielsen i Skanderborg ladegård Mourids Christensen sst og Peder Jensen sst for dom for lånerug, de er Laurids Brorsen skyldig for 1666. sagen blev opsat 1 måned.

18/10 1667.

(45)

** Erik Jørgensen, borger i Århus, med en birketings stævning stævnedes Søren Lauridsen i Skanderborg for penge, han er ham skyldig for en proces til Framlev herredsting 1666 for efterskrevne udgifter på samme stævning var skrevet, at 6/9 vidnede stævningsmændene, at de havde stævnet Søren Lauridsen, forrige ridefoged på Skanderborg, og Søren Lauridsen fremlagde en missive til Erik Jørgensen, at han vil betale gælden, når han kommer tilbage fra Viborg landsting, hvorefter der blev afsagt dom: han bør betale gælden inden 15 dage.

(46)

25/10 1667.

** Kirsten Sørensdatter på hendes mand mester Villum Smidts vegne stævnedes Otte Sørensen Ladefoged i Skanderborg for dom angående 4 1/2 rigsdaler, han er hendes mand skyldig for hans arm og aksel, som han har lægt. sagen blev opsat 6 uger.

(47)

** Jep Nielsen i Svejstrup stævnedes Laurids Nielsen i Hjulhuse i Tyrsting herred Anders Drejer sst og Mads Jensen i Illerup, og 6 høringer målte de indstævnedes delt for deres gæld.

** Hieronimus Pholl slotsfoged stævnedes Knud Sørensen i Fastrup for dom angående hans voldsbøder, eftersom han er voldsvoret her ved tinget, som han straks bør betale eller fare som en fredløs mand. opsat 6 uger.

(48)

** Hieronimus Pholl stævnedes alle på den store og den lille gade i Skanderborg, præsten undtaget, samt alle gårdmænd husmænd og inderster og nu til 3.ting forbød alle og enhver, den ene eller sammen, at bruge noget fiskeri ved Kabel---- eller imellem de to små søer i dyrehaven eller i den store sø, og hvis nogen findes med fiskeredskab eller bruger fiskeri, så må de forvente at være i KM nåde og unåde, og han forbød alle at køre over den gamle ridebane imod KM forbud, at ingen vej må gå der.

** Jep Nielsen i Svejstrup fremlagde Laurids Nielsen i Boes hans håndskrift på 7 1/2 sletdaler, hvoraf han skal betale halvparten til skt Volborgdag og resten til skt Hansdag, og hvis den første part ikke bliver betalt, så skal Jep Nielsen have hans ko og bruge, til han betaler, dateret Svejstrup 17/3 1667, til vitterlighed Knud Jostsen Rasmus Jostsen.

(49)

2/11 1667.

** Christen Christensen på Skanderborg slot på husbonds vegne stævnedes Frederik van der Liedt for vidner, og Niels Sørensen vidnede, at han lod Frederik van der Liedt vide, at slotsherre Korfits Trolle var på tinget, om han havde noget at forrette med ham, eftersom han havde stævnet ham, hvortil han svarede, at de vidner, han skulle føre, havde han ikke endnu, og lensherren mødte og fremæskede, om Frederik van der Liedt eller nogen på hans vegne var tilstede, men ingen fremkom.

(50)

** Christen Christensen efter foregående varsel et vidne, og Søren Jensen og Søren Envoldsen i Skanderborg vidnede, at de af slotsherre Korfits Ulfeld var sendt til amtskriver Frederik van der Liedt og lod ham vide, at en stor andel bønder på slottet havde beklaget sig over, at de ingen kvittering kunne bekomme af amtskriveren for det, de havde ydet, og de befalede ham efter slotsherrens befaling at give bønderne kvittering for det, de leverede ham, og de viste ham en kvittering, han havde givet en mand af Framlev herred på 2 mark 9 skilling, og dog stod han i restantsen for samme beløb, hvortil han svarede, at det kunne snart ske af en forseelse.

(51)

** førnævnte Christen Christensen efter forskrevne varsel fremlagde en restants for Skanderup birk for 1666 dateret 31/7 1667 underskrevet af Frederik van der Liedt, hvorimod den gode herre selv fremviste et afslag. amtskriverens tjener begærede genpart.

(52)

8/11 1667.

** Bertel Jepsen på Clemend Clemendsens vegne et skøde. Rasmus Nielsen i Skanderborg, formynder for hans søster Anne Nielsdatter, solgte og skødede fra hende og hendes børn og til Clemend Clemendsen og hans hustru hendes hus i Skanderborg. Jens Lauridsen på det umyndige barn Kirsten Nielsdatters vegne Rasmus Nielsen og Anne Nielsdatter og Bertel Jepsen stod til vedermåls ting.

15/11 1667.

** Christen Christensen Kældersvend på Skanderborg slot på husbond Korfits Trolles vegne stævnedes Mads Andersen, forrige kældersvend på Skanderborg slot, og talte med ham i tårnet, for vidner, og Else Ibsdatter, mælkedej på Skanderborg slot, vidnede på spørgsmål, at hun aldrig var i kælderen med Mads Andersen, mens Junker var i København, og det øl, hun har båret gennem borgerstuen, havde hun ladet hente i byen, og Anne Tomasdatter bryggerpige på slottet vidnede, at

hun aldrig har set Else Ibsdatter komme af Junkers borgerstue med øl, mens han var i København, men tit og ofte smagt godt øl i mælkestuen, men hun vidste ikke, hvor hun havde bekommet det, men en gang drak hun af en gryde, og da syntes hun, det var vist af Junkers øl, og Peder Beck vidnede, at Mads Kældersvend havde medbragt en flaske vin, men han vidste ikke, hvor han havde den fra, og Morten Ladefoged vidnede, at han havde lånt Mads Kældersvend en knibtang, men hvad han bestilte med den, vidste han ikke, og Jens Jensen Smed vidnede, at han sammen med Mads Kældersvend havde opdirket rondelsdøren i fruerstuen, men Mads Andersen havde aldrig begæret, at han skulle lave en nøgle til en dør, som var blevet borte. vidneførsel fortsat

(56)

** Mikkel Andersen i Nissumgård på KM vegne et synsvidne, og lod afhjemle syn på alle KM fjællebroer og stenbroer i Skanderborg birk

(57-1)

** Søren Lauridsen stævnedes Hans Svendsen i Skanderborg for dom efter hans udgivne håndskrift af dato 24/3 1657, hvorefter der blev afsagt dom: han bør betale inden 15 dage eller lide nam og vurdering i hans bo.

** Mikkel Jensen i Skanderborg stævnedes Jens Pedersen i Gylling i Hads herred for dom for efterskrevne gæld efter hans bog. sagen blev opsat 6 uger.

(57-2)

22/11 1667.

** Christen Christensen Kældersvend på Skanderborg slot på hans husbonds vegne stævnedes Mads Andersen, forrige kældersvend på Skanderborg slot, og talte med ham i tårnet, for dom, og på spørgsmål vidnede Mads Andersen, at han ikke kunne benægte, at han havde været i Junkers kælder, mens han var i København, men gik ind af en åben dør, hvor han udtog 3 gæs boghvedegryn 2 kander øl og en flaske vin, og vidnede videre, at ingen havde givet ham forlov dertil, men det var af fornødenhed til hans egne folk at spise, og han havde ingen befaling fået af Junker til at lade rondeldøren opdirke, men han ledte efter noget hestetøj, men han udtog intet, og mente ikke, det var sket hemmeligt, eftersom smeden var med ham, og han kunne ikke benægte, at han havde givet Junkers folk på slottet og byens borgere en drik øl og en drik vin engang eller to, og Christen Christensen fremlagde et skriftligt vidne, som blandt andet indeholdt, at Kirsten Jensdatter opbrød den forseglede kælder dør, og Christen Christensen spurgte Mads Andersen videre, om han havde skåret guldguloner af hans herres klæder og sat på hans egen nattrøje. sagen blev opsat 14 dage.

(60)

** Mikkel Andersen i Nissumgård på KM vegne stævnedes menige gårdmænd og inderster i birket for dom for restants for korn landgilde og andet, og fremlagde efterskrevne KM restants for Skanderup birk for 1667 og derefter restants på rug, som kronbønderne 1666 har begæret og er blevet forstrakt med, hvorefter der blev afsagt dom: enhver bør betale inden 15 dage.

(66)

** Maren Rasmusdatter i Fruering et opholdsvidne. Mikkell Rasmussen i Ring bekendte, at eftersom hans kones mor Maren Rasmusdatter har afstået det halve hus i Fruering, hun påboer, så lover han hende efterskrevne ophold.

(67)

** Mikkell Andersen delefoged fremlagde en forbudsseddel, at eftersom der går stor uskikkelighed i svang i menigheden med adskillige løsgængere, som nedsætter sig uden øvrighedens bevilling og samtykke, så forbydes alle og enhver i Skanderborg og Vrold at antage fremmede folk, og inden 4 dage at bortskaffe så mange, som nogle i husene har, med mindre de vil rette for sig for et fuldt vold, og hvis nogen vil antage fremmede folk, da skal det angives og siden anmeldes til lensherren.

29/11 1667.

(68)

** hr Peder i Ring stævnedes alle efterskrevne Gesing mænd og sagde dem for krav og restants, som de er ham skyldig efter hans salig formands død, så vel den salig mands efterladte hustru og børn, men ingen fremkom for at svare.

** Mikkell Andersen i Nissumgård på Clemend Clemendsens vegne stævnedes menige mænd i Skanderborg og Skanderup birk for restants af jordskyld, og de blev fordelt for gælden.

(69)

** Poul Sørensen Degn i Skanderborg stævnedes Mikkell Nielsen i Ring og lod ham fordele for 6 mark, som han er ham skyldig.

** Mikkell Andersen i Nissumgård på Clemend Clemendsens vegne fremlagde efterskrevne restants

(71)

8/12 1667.

** Christen Christensen Slotskældersvend i Skanderborg stævnedes Mads Andersen, forrige kældersvend på Skanderborg for vidner, og Peder Smed vidnede, at han ikke havde lånt Mads Andersen en knibtang, og Bodil Pedersdatter vidnede, at Kirsten Jensdatter, før hun rejste med Junker til København, lukkede kælderøren i lås og sagde, nu råder Gud for den, hvorefter hun straks gik til vogns, og Mads Andersen vidnede, at han havde de omtvistede galloner i Christen Christensens minde. opsat 14 dage.

(72)

** Søren Envoldsen i Skanderborg på mester Jespers vegne stævnedes Anne Poulsdatter i Skanderborg for dom angående hendes gæld 5 sletdaler 24 skilling. sagen blev opsat 1 måned.

(73)

** mester Villum Feltskær begærede dom efter 6 ugers opsættelse, men med begge parter bevilling blev sagen opsat 8 dage.

** Mikkil Andersen i Nissumgård stævnedes efterskrevne kvinder for deres lejemålsbøder. sagen blev opsat 14 dage.

** Hieronimus Pholl på KM vegne fremlagde en opsættelse af dato 20/8 hvor han stævnedes salig Jens Rasmussens efterleverske i Forlev Birgitte Pedersdatter og hendes datter Kirsten Jensdatter i Skanderborg for dom, hvorefter Kirsten Jensdatters fuldmægtig fremlagde KM brev, hvormed han tillader at Birgitte Pedersdatter i Forlev må beholde den hovedlod efter hendes bortdøde mand, som var forfalden til KM, hvilket amtmanden må rette sig efter.

(74)

13/12 1667.

** Christen Christensen på Korfits Trolles vegne stævnedes. agtes ikke.

** Christen Christensen Kældersvend på hans husbonds vegne stævnedes Søren Nielsen Bødker i Skanderborg, som på spørgsmål vidnede, at før Junker rejste til København, da skar han toppen af tønder i Junkers kælder både af øl og vin, hvorefter Kirsten Jensdatter lukkede døren i lås og sagde, at Gud måtte råde, hun skulle først lukke døren op igen.

(75)

** Mikkil Pedersen i Grumstrup på hr Mikkels vegne i Torrild stævnedes Ebbe Jensen i Rindelev og i retten fremlagde Ebbe Jensens obligation på 50 rigsdaler, som han lovede at betale til Michaeli førstkommende, dateret Rindelev 1/4 1663. sagen blev opsat 8 dage.

(76)

** mester Villum i Skanderborg med opsættelse 25/10 1667 beviste, at hans hustru Kirsten Sørensdatter stævnedes Otte Sørensen Ladefoged i Skanderborg for dom for 4 1/2 rigsdaler badskærløn for at læge arm og aksel, hvorefter Otte Sørensens hustru betalte 1 sletdaler 2 mark og begærede opsættelse, og sagen blev opsat til i dag, og nu begærede han endelig dom, som blev afsagt: Otte Sørensen bør betale resten inden 15 dage.

(77)

20/12 1667.

** Mikkil Andersen i Nissumgård stævnedes efterskrevne personer for deres lejemålsbøder og satte i rette, om de ikke bør betale inden 15 dage, men da ingen af de indstævnedes var tilstede, blev sagen opsat 6 uger.

** Peder Nielsen Smed på Skanderborg slot stævnedes Mads Andersen, forrige kældersvend på Skanderborg slot, og talte med ham i tårnet, som på Peder Smeds spørgsmål, om han havde sagt, at der var ikke en ærlig karl i husbondens brød uden Peder Beck og Peder Skytte, vidnede, at det havde han hørt på Horsens gade, hvorefter Christen Poulsen vidnede, at Mads Andersen havde sagt det samme til ham, og han ikke havde troet, at Christen Christensen var en sådan skælm, som han er, hvor imod Mads Andersen vidnede, at han havde intet at beskylde Christen Christensen for, andet end det for en ærlig karl ved anstår i alle måder.

(78)

** førnævnte Christen Christensen efter en måneds opsættelse, anlangende de sølv og guld galloner, begærede dom over Mads Andersen, som blev afsagt: eftersom Christen Christensen beskylder Mads Andersen for tyveri, hvilket ord på ære og lempe kan tydes, så vil dommeren have sagen indfundet for sin overdommer.

(79)

** Morten Jensen i Århus et skøde. Jens Lauridsen Murmester i Skanderborg solgte og skødede fra sig og arvinger til Morten Jensen og arvinger 4 stokværk hus på den østre gade i Skanderborg, hvorimod Morten Jensen lover ham og hustru husværelse deri deres livstid.

10/1 1668.

** Christen Christensen på husbonds vegne stævnedes Laurids Christoffersen tingskriver for vidner, og Laurids Christoffersens indkaldte efterskrevne personer, som vidnede, at det vidne, Peder Nielsen svor på tinget 15/9, vil de efter tingbogen være gestændig, hvorefter Christen Christensen spurgte Laurids Christoffersen, at hvad årsag, han havde undladt noget af Peder Nielsens vidne i tingbogen, hvortil han svarede, at når Christen Christensen stævner ham lovligt, vil han svare ham.

(81)

** Niels Nielsen i Ry på Morten Madsen Kornmålers vegne fremlagde en skriftlig befaling til KM bønder i Skanderborg amt, at de skal levere al deres landgildekorn og tiender til Morten Madsen og ingen anden end kornmåleren, og de, der plejer at yde sæderug, skal straks levere det på slottet, og smørret skal ligeledes ydes til kornmåleren, dateret Skanderborg 17/8 1667 Korfits Trolle, læst på amtets herredsting, og da det erfares, at bønderne i amtet ikke har villet rette sig efter KM brev da skal Morten Madsen straks fly mig deres navne at vide, som har gjort mod KM befaling og leveret både smør og korn til andre, så de kan blive straffet, dateret København 21/12 1667 Korfits Trolle, læst på tingene, og Niels Nielsen på Morten Madsens vegne tillyste, at bønderne skal møde og yde deres landgildekorn og tiende på slottet hver onsdag.

(82)

17/1 1668.

** Mikkelsen i Nissumgård begærede endelig dom på Eske Nielsen i Grumstrup og andre for deres lejemålsbøder efter opsættelse 9/12, da ingen er mødt for at svare, blev sagen opsat 14 dage.

(83)

** Jens Rasmussen på mester Jesper Hansens vegne efter opsættelse 6/12 begærede dom over Anne Poulsdatter i Skanderborg. sagen er opsat 14 dage.

** Jens Rasmussen på husbond mester Jesper Hansens vegne stævnedes Rasmus Jostsen Skomager i Skanderborg for gæld efter dom 1/3 1667 her af tinget og for præstepenge 1667 10 skilling, og han blev ved høringer fordelt for gælden.

** Roer Mikkelsen i Skanderborg på Clemend Clemendsens vegne et skøde.

** mester Villum Feltskær i Skanderborg stævnedes Jacob Skrædder i Skanderborg for 7 1/2 mark danske, han er ham skyldig, og da ingen mødte på hans vegne blev opmeldt 6 høringer, som målte ham delt.

(84)

** Christen Pedersen i Hvolbæk på menige sine bymænds vegne stævnedes efterskrevne i Hvolbæk for vidne og fremlagde deres efterskrevne videbrev af 2/2 1657.

(87)

24/1 1668.

** Søren Christensen Kræmmer i Skanderborg stævnedes Jens Christensen Kleinsmed i Skanderborg angående 7 mark 12 skilling for jern, han er ham skyldig, og der blev opmeldt 6 høringer, som målte ham delt.

(88)

** Roer Mikkelsen i Skanderborg på Clemend Clemendsens vegne et pantebrev. Rasmus Nielsen Murmester i Skanderborg på hans søsters vegne og med hans søster Anne Nielsdatters pålagte hænder pantsatte til Clemend Clemendsen det hus, hun boer, for 20 sletdaler, som Niels Mikkelsen Billedhugger solgte til Anne Nielsdatter efter skøde dateret 25/11 1664.

(89)

31/1 1668.

** Mikkel Andersen i Nissumgård begærede endelig dom over nogle personer for deres lejermålsbøder efter opsættelse 6/12 1667 og 17/1 1668. på begæring blev sagen opsat 8 dage.

** Mikkel Andersen i Nissumgård på KM vegne stævnedes Søren Rasmussen i Gram Birgitte Pedersdatter i Forlev og Oluf Pedersen i Hårby og sag gav dem for stedsmål. da de ikke var mødt, blev sagen opsat 6 uger.

(90)

** Rasmus Nielsen på hans principal overjægermester Vinzent Jochum Heinz hans vegne stævnedes efterskrevne efter en restants dateret 31/1 1668, og satte i rette, om de ikke bør betale inden 15 dage, og efterskrevne fremlagde indvendinger mod den resterende oldengæld, og Rasmus Nielsen svarede derpå og fremlagde en restants på oldengæld med påtegning om betaling, og han fremlagde en anden seddel angående oldenskovene i Skanderborg len, hvor der i år er god olden, hvorfor folk på Samsø kan lade deres svin antegne til de bedste steder i lenet for 12 skilling stykket.

(93)

7/2 1668.

** Christen Christensen på husbonds vegne stævnedes Laurids Christoffersen, tingskriver til Skanderup birketing, for vidne, og han spurgte Roer Mikkelsen Søren Christensen Kræmmer med flere, hvad det var for ord, han bad dem drages til minde, som Laurids Christoffersen sagde til ham for retten, hvortil de svarede, at de kunne ikke erindre noget.

(94)

** Mikkil Pedersen i Grumstrup på hr Melchior i Torrild hans efterladte arvingers vegne fremlagde en opsættelse 15/11 1667 på 50 rigsdaler og begærede og fik dom over Ebbe Jensen: han bør betale inden 15 dage.

** Knud Jensen i Bjestrup stævnedes Rasmus Nielsen, overjægermester Hannos fuldmægtig for vidne, og Knud Josten i Svejstrup vidnede, at de 2 svin, Rasmus Nielsen på sin herres vegne fordrer oldengæld for af Jep Nielsen i Svejstrup, ihjelbed ulvene på skoven, hvor de skulle fedes, og Jens Nielsen vidnede, at der blev stjålet et svin fra Knud Jensen i Bjestrup på skoven og et blev ihjelrevet af ulvene. andre vidnede om deres svin, som var blevet stjålet eller ihjelbidt, og Rasmus Nielsen fremlagde den bog, hvori er indført de svin, som er indbrændt til olden på KM skove, især henved 250 svin fra bønder på Samsø, og han begærede dom. Niels Hjort i Forlev mødte og begærede, at Rasmus Nielsen ville fremvise ovennævnte, hvorledes han er indført for de Grumstrup mænds svin, hvilket han gjorde, og hvori er indført efterskrevne Grumstrup mænd og svin, og der blev afsagt dom: de, der ikke er mødt for at svare, bør betale efter restantsens formelding, men for dem, der gør indsigelse, er sagen opsat 5 uger.

(98)

14/2 1668.

** Mikkil Andersen i Nissumgård en dom på løsagtige personer.

** Rasmus Pedersen i Ring et tingsvidne. Rasmus Sørensen i Virring vidnede at en gris og fire af Rasmus Pedersens svin døde og blev opædt af ulvene i skoven på olden, som Rasmus Nielsen fordrer oldengæld for.

** Niels Sørensen Hjort i Forlev stævnedes overjægermesterens fuldmægtig Rasmus Nielsen for vidner. Anders Gregersen i Forlev vidnede, at de 6 grise, Hans Jensen i Skanderborg havde i Forlev, som var ubrændt, dem havde han hos ham foruden 2 svin, som var brændt til fyldest for hans lægd, og derpå begærede Rasmus Nielsen af Niels Hjort navnene på dem, han ville føre som vidner,

hvilket Niels Hjort efterkom, og Rasmus Nielsen gav tilkende, at det var hans 3.ting, han begærede Niels Hjorts fuldmagt til at oppebære hans herres penge for oldensvin.

(99)

** Jep Nielsen i Svejstrup stævnedes efterskrevne for gæld, de er ham skyldig, og da de ikke var mødt, lod han dem fordele for gælden.

** Mikkell Andersen i Nissumgård på KM vegne efter opsættelse 20/12 1667 stævnedes efterskrevne personer for deres lejemålsbøder. endnu blev fremlagt opsættelse 6/12 1667, hvori han stævnedes efterskrevne for deres lejemålsbøder, og han irettelagde en seddel fra præsten i Ring på efterskrevne, der har udstået kirkens disciplin, og på dem i Skanderborg og Dover, som har udstået kirkens disciplin, hvorefter Mikkell Andersen efter opsættelserne begærede og fik endelig dom, de indstævnedes bør betale deres lejemålsbøder, karlspersoner 12 rigsdaler og hver kvindespersion 6 rigsdaler, så mange som findes løssagtigt stævnet.

(101)

21/2 1668.

** Søren Jensen, indvåner i Skanderborg, stævnedes mester Villum Feltskær i Skanderborg og hans hustru Kirsten Sørensdatter for vidner, og Søren Nielsen Bødker vidnede, at for 3 uger siden fortalte Kirsten Sørensdatter ham, at Rasmus Møllers kvinde i Vestermølle havde fortalt hende, at Antoni havde sagt, at Søren Sørensens datter var fordærvet af pokker, og Tomas Hansen i Skanderborg vidnede, at Kirsten Sørensdatter havde sagt i Vestermølle, at Søren Jensens datter Sofie også var blevet syg, men hvoraf det var, vidste hun ikke, og da svarede møllerens kvinde hende, at det skal være af skoldpokker, og Antoni Badskeer havde sagt, at det var af pokker og franzos. Søren Bødker bevidnede, at møllerkonen havde sagt, som vidnet formelder.

(102)

** Niels Hjort i Forlev stævnedes Rasmus Nielsen overjægermesterens fuldmægtig for vidner, og Mads Andersen i Forlev vidnede, at han før Jul var i Skanderborg i Søren Envoldsens stue, og da leverede Niels Hjort Rasmus Nielsen nogle penge for oldensvin, og han krævede kvittering, men Rasmus Nielsen svarede, at det var ikke fornødent.

(103)

** Henrik Simonsen i Stilling stævnedes Mikkell Poulsen i Vrold for 5 sletdaler 2 mark efter hans håndskrift af dato 3/5 1661, og han mødte og svarede, at han ville betale med rede penge.

** Rasmus Nielsen overjægermesterens fuldmægtig begærede, at Niels Hjort i Forlev ville fremlægge fuldmagt til at oppebære den oldengæld, som han har oppebåret af de Grumstrup mænd, hvortil han svarede, at Rasmus Nielsen selv havde givet ham forlov samme penge at annamme.

(104)

28/2 1668.

** Søren Rasmussen i Vrold på sine egne Jens Sørensens vegne sst og Jens Poulsen i Illerup og Søren Pedersen sst deres vegne, og efterskrevne vidnede om svin, ovennævnte havde i varetægt af Samsingerne, hvoraf en del var blevet bortstjålet eller ihjelrevet af ulve.

(105)

** Rasmus Jensen i Illerup et vidne. efterskrevne vidnede, at de ikke ved andet om Rasmus Jensen, end som en ærlig mand vil regne og anstå.

6/3 1668.

** Søren Rasmussen i Vrold og Jens Sørensen sst et vidne.

13/3 1668.

(106)

** Villum Smidt Feltskær i Skanderborg stævnedes Søren Jensen i Skanderborg for vidner. Jep Nielsen i Svejstrup vidnede, at da han og hans medfølgere 8 mænd for tinget 21/2 er stævnet, om de ikke hørte, at Søren Jensen i Skanderborg skulle have sagt til Villum Feltskær sst, at han holdt ham for en offentlig løgner og æreskænder, indtil han beviste de ord, han havde talt om Sofie Sørensdatter, og til hans hustru Kirsten Sørensdatter og holdt hende for et skarn og æreskænder, indtil hun beviste, hvad hun havde sagt og forskrevne hans datter, hvilket Jep Nielsen og andre benægtede at have hørt, mens retten er holdt.

** Roer Mikkelsen i Skanderborg et vidne. Hieronimus Pholl befalede ham at være Anne Sørensdatter, som tjente salig Anne mester Jørgens, at han herefter skal være hendes værge efter loven.

** Jørgen Jørgensen på sin husbond Clemend Clemendsens vegne et skøde. Roer Mikkelsen i Skanderborg med fuldmagt af Hans Svendsen solgte og skødede fra Hans Svendsen og hans hustru Mette Jørgensdatter og deres arvinger og til Clemend Clemendsen og hustru Kirsten Madsdatter den gård og ejendomsparter, som de ejer, og han solgte og skødede den lod og part, Anne Sørensdatter er tilfaldet på skifte efter salig Anne Eriksdatter, og Mikkel Jensen i Skanderborg solgte og skødede den part hans hustrumor Maren Eriksdatter i Skanderborg er tilfaldet i samme gård efter salig Anne Eriksdatter.

(107)

** Jens Sørensen i Vrold stævnedes Rasmus Nielsen, overjægermesterens fuldmægtig, for vidner, og stævnedes for Skanderborg slotsport. Mikkel Nielsen i Vrold med flere vidnede, at en del af de svin, som Jens Sørensen og Søren Rasmussen i Vrold havde at vogte for nogle mænd af Samsø, de var nogle gange indtaget på Skanderborg, og de måtte udløse dem, hvorfor de ikke fik fuldkommen flæsk.

** Jens Sørensen i Vrold stævnedes efterskrevne i Vrold, og forbød dem 3.ting at gøre nogen ulovlig sti eller gang over kirketofte, når der er sået korn deri, under et fuldt vold.

(108)

27/3 1668.

** Hieronimus Pholl slotsfoged på KM vegne tog 1.kald på sandemænd for at sværge vold over Jens Jørgensen i Bolund for at have borttaget en dreng på Forlev mark, som var deres hyrdedreng. Niels Hjort tog 1.kald på sandemænd på sin morbrors vegne.

** Niels Sørensen Hjort i Forlev et lysningsvidne.

** Jens Mogensen på amtskriverens vegne fremlagde en skriftlig befaling til delefogderne i Skanderborg amt, at de skal give bønderne til kende, som har ydet deres korn til nogle af amtmandens tjenere, at det bliver dem ikke godtgjort, eftersom amtmanden ikke har myndighed til at annamme landgilde, og de har heller ingen befaling fået til at levere det, og samtlige resterende bønder bør påtænke af have penge rede til det, de resterer med for 1666-67.

(109)

** Jesper Filipsen på egne og Peder Jensens vegne i Rindelev lod afhjemle syn på Rindelevgårds brøstfældighed og på dens skov

(111)

3/4 1668.

** Hieronimus Pholl slotsfoged stævnedes Birgitte Pedersdatter i Forlev og Kirsten Jensdatter i Skanderborg for dom angående 4 rigsdaler, han har betalt til Viborg landsting for en sandemandsed, som han bekostet på hendes salig mand. sagen blev opsat 8 dage.

** Hieronimus Pholl på KM vegne stævnedes Jens Jørgensen i Bolund i Nim herred for vidner. Mikkel Rasmussen i Stilling gav last og klage på Jens Jørgensen, for han borttog hans søn Laurids Mikkelsen, som han havde fæstet til Forlev hyrde, som han gik på marken hos Forlev får, og Niels Rasmussen i Illerup med flere vidnede, at de så Laurids Mikkelsen ridende på Jens Jørgensens hest, og Jens Jørgensen gik foran hesten. Anne Pedersdatter i Vrold vidnede, at hun mødte Laurids Mikkelsen på Bolund mark hos Jens Jørgensens kvæg, og på hendes spørgsmål svarede han, at Jens Jørgensen havde truet ham, at han skulle slå ham, så han ikke kom til at tjene andre, hvis han løb bort, og om natten var han bundet, hvorfor Hieronimus Pholl på KM vegne lyste Jens Jørgensen et fuldt vold til for kongesagen, og Niels Hjort lyste ham et fuldt vold til for bondesagen.

(112)

** mester Villum i Skanderborg stævnedes Søren Jensen i Skanderborg. Christen Christensen Kældersvend vidnede, at da retten holdtes 21/2, da spurgte Søren Jensen mester Villum, om han ville være de ord gestændig, som han havde haft om hans datter, at hun skulle have franzosen og andre slemme ord, som er ufine at sige, og han skældte mester Villum for en løgner og æreskænder og hans hustru for et skarn og æreskænder, indtil de beviste deres ord, og Villums hustru og

birkefogden bad de otte mænd drages til minde de ord, som for retten passerede, og han vidnede, at Jep Nielsen i Svejstrup sagde, det er store ord, som siges her for retten. andre vidnede det samme

(115)

** Søren Jensen i Skanderborg stævned Rasmus Jensen og hans hustru i Vestermølle og fremlagde hans skriftlige indlæg, at eftersom Rasmus Jensen Møller og hustru Johanne Rasmusdatter er beskyldt for at have ladet falde utilbørlige ord om hans datter Sofie Sørensdatter, at hun skulle være fuld af pokker og franzosen, om de nu begge vil være deres beskyldning gestændig eller de vil erklære dem derfor, hvortil de svarede skriftligt, at de aldrig har hørt eller talt førnævnte ord om Sofie Sørensdatter, at hun skulle være beladet med nogen smitsom sygdom, og de har ikke selv udtalt disse skammelige ord, og de stod med hverandre til vederståls ting.

(116)

10/4 1668.

** Hieronimus Pholl på KM vegne stævned Jens Jørgensen i Bolund for 2.kald på sandemændene her i herredet for at gøre deres ed og tov over ham for en hyrdedreng Laurids Mikkelsen, som han voldeligt har borttaget fra Forlev mark, både for kongesagen og bondesagen.

(117)

** Hieronimus Pholl slotsfoged begærede endelig dom over Birgitte Pedersdatter i Forlev efter opsættelse 3/4 1668, og fremlagde en sandemænds ed udstedt på Viborg landsting 20/6, hvor sandemændene i Vor herred svor salig Jens Rasmussen hans egen bane over, og begærede og fik endelig dom: da ingen er mødt her imod at svare, og slotsfogden på KM vegne intet videre begærer end 4 rigsdaler, så bør Birgitte Pedersdatter og hendes datter Kirsten Jensdatter, som sidder i fælles bo, betale 4 rigsdaler inden 15 dage eller have udlæg derfor.

(118)

17/4 1668.

24/4 1668.

** Niels Hjort i Forlev fremæskede på bondesagen og Hieronimus Pholl på kongesagen, at varselmændene ville fremkomme for at afhjemle varsel, de havde givet sandemændene for at gøre deres ed og tov over Jens Jørgensen i Bolund, men de mødte ikke, hvorfor vold ikke kunne sværges.

1/5 1668.

** mester Villum Feltskær i Skanderborg stævned med landstings stævning birkefoged Rasmus Knudsen i Vengegård tingskriver Laurids Christoffersen med flere, samt Søren Jensen i Skanderborg for vidner, hvorimod to mænd mødte med en fuldmagt af Søren Jensen, at han ikke kan søge tinget i dag og anmoder om, der ikke tilstedes vidner eller proces over ham, før han selv kan svare, hvorimod fremstod mester Villum og beviste, at to mænd havde været hos Søren Jensen, som sidder på slottet, og hilste ham fra slotsfogden og tilbød ham, om han ville møde ved tinget og

svare til den sag, hvortil han svarede nej, eftersom han var sat i arrest af slotsfogden, og han havde sendt to mænd, der kunne svare på hans vegne, og samme svar fik Christen Christensen, som på slotsfogdens begæring tilbød Søren Jensen, at han kunne uforhindret gå til tinget, og indstille sig igen, når retten var holdt, hvorefter sættefogden besluttede, at mester Villum måtte føre sine vidner, eftersom de er lovligt stævnet, og birkefoged Rasmus Knudsen vidnede, at da Søren Jensen 21/2 havde ført nogle vidner anlangende nogle ord om hans datter, gik han tilbage mellem tingfolkene, og Rasmus Knudsen råbte, om nogen havde videre at bestille, så kom Søren Jensen tilbage og sagde til mester Villum og hustru, som da stod for tingbordet: nu holder jeg jer for en løgner og æreskænder, indtil I beviser de ord, I har haft om min datter Sofie, og da råbte mester Villums hustru til Rasmus Knudsen, og bad ham råbe på de otte mænd, at de ville drages til minde, men han vidste ikke, om de otte mænd var opstået fra tingstokken, formedelst tingfolkene løb sammen for tingbordet, og ville høre på skældsordene. Laurids Christoffersen og andre vidnede det samme.

(121)

** Mikkel Pedersen i Skanderborg på mester Niels Jensen rector scholae i Viborg og mester Jacob Faber sognepræst til Vorfrue kirke i København samt Christen Christensen stifts skriver over Viborg stift deres vegne stævnedes Søren Lauridsen indvåner i Skanderborg, forrige skriver og ridefoged til Dueholm klostres amt, for en obligation på 360 rigsdaler med renter, udgivet Spøttrup 9/2 1665, hvorpå er afbetalt 213 rigsdaler i sølv, og Søren Lauridsen begærede opsættelse, eftersom der var betalt noget af gælden, og Mikkel Pedersen fremlagde Søren Lauridsens obligation, dateret Spøttrup 9/1 1665 Søren Lauridsen egen hånd, og irettelagde en obligation, udgivet af Niels Jensen rektor i Viborg mester Jacob Faber sognepræst i Skive og provst i Hundborg og Rødding herreder og Christen Christensen KM stifts skriver over Viborg stift til borgmester og råd i Viborg på 300 rigsdaler af børnehusets penge, dateret Viborg 8/1 1665, og fremlagde en obligation, udgivet af samme personer på 60 rigsdaler, til Henrik Jørgensen rådmand i Viborg, samt kvittering for betaling, og dernæst fremlagde en obligation, udgivet af Søren Lauridsen i Nygård til Christen Christensen skriver på Skanderborg, lydende på 10 rigsdaler, dateret Skanderborg 24/4 1660, hvorefter Mikkel Pedersen begærede dom, og Søren Lauridsen lagde i rette en kvittering på 111 rigsdaler af 26/4 1665, og han fremlagde flere sendeskrivelser og hans skriftlige indlæg med hans regnskab over det, han har betalt på lånet og leveret arbejde for, og desuden lånt mester Faber 44 rigsdaler efter hans regnskabsbog, hvorfor han mener, de bør komme til regnskab med hverandre, hvorefter der blev afsagt dom: Søren Lauridsen bør betale restgælden inden 15 dage.

(127)

8/5 1668.

** Mikkel Andersen i Nissumgård på KM slotsfogeds vegne stævnedes Søren Jensen i Skanderborg og hans søn Matias Sørensen for vidner, men da Søren Jensen meldte, at han af svaghed er gået til sengs, så blev Mikkel Andersen frafundet at føre vidner i den sag.

** Niels Rasmussen, overjægermesterens fuldmægtig, stævnedes Niels Sørensen Hjort i Forlev for vidner, og på spørgsmål vidnede Aksel Mogensen i Skanderborg og Mads Andersen i Forlev, at de var tilstede, da selvejernes skove blev synet til olden, og svin blev brændt dertil, og da hørte de ikke, at Niels Hjort fik fuldmagt til at oppebære oldengæld. andre vidnede det samme.

(128)

15/5 1668.

** Hieronimus Pholl slotsfoged på hans egne vegne stævnedes Søren Jensen indvåner i Skanderborg og hans søn Matias Sørensen for vidner og fremlagde en skriftlig bekendelse af Søren Tomasen og Jens Christensen Smed, indvånere i Skanderborg, som berettede, at de 27/4 1668 fulgte Søren Jensens vogn med hans søn ud i dyrehaven, og de havde to økser med sig, og på Elleholm huggede de et læs ved af en vindfælde, som de kørte hjem til Søren Jensen, men på vejen tilbage til dyrehaven så de slotsfogden, hvorfor de kørte hjem og ventede en time, og da bad Cathrine, Søren Jensens hustru, dem gå ud og se, om de kunne finde hendes mand og søn, og byens vægter fortalte, at de stod og huggede på en vindfælde. andre vidnede om den ulovlige skovhugst, og vidnerne stod med Hieronimus Pholl til vedermåls ting.

(130)

** Hieronimus Pholl efter forskrevne varsel lod afhjemle syn på hans sår og skader, som skal være gjort af Søren Jensen og hans søn i KM dyrhave.

(131)

** Hieronimus Pholl efter før indførte varsel et vidne om, hvad der passerede i Søren Jensens hus, da Christen Christensen Kældersvend med flere på slotsfogdens befaling skulle arrestere Søren Jensen og hans søn. vidneførsel.

(133)

** Hans Jensen i Skanderborg et skøde. Søren Lauridsen i Skanderborg skødede og aldeles afhændede fra sig og arvinger og til Hans Jensen og hans arvinger den gård, han iboer efter Christian den fjerdes skøde til Clemend Rasmussen og hans arvinger, som blev fremlagt, af dato 22/2 1617, hvorefter Søren Lauridsen gav Hans Jensen skøde.

22/5 1668.

(134)

** Hieronimus Pholl slotsfoged stævnedes Søren Jensen, indvåner i Skanderborg, og hans søn Matias Sørensen for vidner, og Søren Lauridsen i Skanderborg vidnede, at den dag, slotsfogden fik den skade, da talte han med Søren Jensen om formiddagen mellem 7 og 8, og andre vidnede, at de havde været sammen med Søren Jensen samme formiddag.

29/5 1668.

** Hieronimus Pholl slotsfoged stævnedes Søren Jensen i Skanderborg og hans søn Matias Sørensen for synsvidne, og lod afhjemle syn på en rodfalden bøg i dyrehaven på Egholm, hvoraf der var hugget en del grene, hvorimod Christen Knudsen Bhi i Tebstrup fremlagde Korfits Trolles befaling til ham om at føre Søren Jensens sag ved birke og landsting.

(135)

** Christen Bhi i Tebstrup på Søren Jensens vegne i Skanderborg stævne slotsfogden Hieronimus Pholl samt birkefogden og skriveren, og han begærede de vidner, der er faldet i sagen mellem slotsfogden og Søren Jensen i Skanderborg, hvortil Niels Sørensen svarede ham, at det kunne ikke efterkommes, før birkefogden, som udstedte dem, kommer til stede.

(136)

5/6 1668.

12/6 1668.

** mester Villum i Skanderborg stævne Søren Jensen i Skanderborg for dom og rettergang og talte med hans datter, hvorefter blev fremlagt tingsvidner af 21/2 3/4 13/3 og 1/5 1668, og han fremlagde sit skriftlige indlæg at han fattige fremmede mand med hustru uskyldigt og uden nogen given årsag er blevet stævnet for klage, at de skulle have talt ukvemsord om hans datter Sofie Sørensdatters svaghed, som han kunne have kureret, om han var blevet betroet dertil, og han mener, at Søren Jensen bør restituere hans lidte skade og omkostning og for hans æreskældende ord at lide som den, der ikke kan bevise hans ord, og for retten erklære ham og hans hustru.

(138)

19/6 1668.

** Mikkell Andersen i Nissumgård delefoged lod lyse en befaling, at bønderne er befalet at yde deres landgildesmør til 1/7 til Skanderborg slot, og fremviste en befaling, dateret 18/6, at bønderne skal betale deres resterende KM landgilde, eller der vil blive gjort udlæg.

(139)

** Mikkell Andersen i Nissumgård på KM vegne stævne gårdmænd inderster husmænd og tjenestedrenge, som hos KM bønder kan have sået, for forbud, og han tilbød dem på KM vegne deres frøgæld igen, og forbød dem af føre afgrøden af gårdens grund under et fuldt vold.

** Mikkell Andersen i Nissumgård på KM vegne stævne Rasmus Nielsen i Skanderborg ladegård Mourids Christensen sst og Peder Jensen sst for dom angående deres restants, og så mødte Rasmus Nielsen på egne og de andre af ladegården deres vegne, og mente, at en del af restantsen var betalt og begærede og fik 8 dages opsættelse.

(140)

** Mikkell Andersen i Nissumgård stævne Mads Andersen i Forlev, og tilbød ham at indløse hans får og køer, som var blevet tilvurderet KM, og stævne så mange, som der var gjort udlæg hos, og tilbød dem at indfri deres udlæg inden søndag aften.

** Hagen Johansen i Ry mølle stævne Søren Lauridsen, forrige ridefoged til Dueholm kloster og nu indvåner i Skanderborg, for dom for 50 rigsdaler, efter en håndskrift, dateret Nykøbing 2/6 1662 til Jens Pedersen, rådmand i Nykøbing, som er tilfaldet Hagen Johansen efter salig Jens Pedersen,

samt en obligation til samme på 30 rigsdaler, dateret Nykøbing 23/1 1663, hvorefter der blev afsagt dom: han bør betale inden 15 dage.

(141)

** Jacob Verkamp i Skanderborg stævnedes Rasmus Nielsen på Skanderborg ladegård for dom angående 8 sletdaler, som han er ham skyldig efter hans bog, og Rasmus Nielsen tilbød at betale gælden, hvorefter der blev afsagt dom: Rasmus Nielsen bør betale gælden inden 15 dage.

** Christen Bhi på Søren Jensens vegne stævnedes Korfits Trolles fuldmægtig Christen Christensen på Skanderborg slot samt birkefogden og slotsfogden imod vidnesbyrd, og Jens Frandsen i Veng vidnede, at birkefogden ikke nægtede Christen Bhi genpart af de dokumenter, som var ført mellem slotsfogden og Søren Jensen, og andre vidnede, ligesom Jens Frandsen før dem vidnede.

(142)

** Søren Tomasen i Skanderborg stævnedes efterskrevne i Skanderborg angående deres gæld efter hans restants, hvilken gæld af nogle blev nægtet, hvorefter de øvrige indstævnedes ved høringer blev fordelt.

(143)

** Mikkel Poulsen i Vrold stævnedes menige Vrold bymænd for forbud, og han forbød, at ingen af bymændene måtte slå eng eller høste korn i skov eller mark af den jord, han har fæstet til sin gård, uden hans hjemmel og minde under et fuldt vold.

** Mikkel Andersen i Nissumgård irettelagde en restants.

26/6 1668.

** Hieronimus Pholl på KM vegne stævnedes Børre Mikkelsen hos Søren Jensen i Skanderborg for vold klage vidner og syn og for sandemænds opkrævelse, og mester Hans Trompeter gav last og klage over Børre Mikkelsen, som er lejer hos Søren Jensen, som slog hans vinduer ind, da han ikke ville gå med han ind i Søren Jensens hus, men gik ind i sit eget hus. Johanne Ibsdatter vidnede, at mester Hans og Børre fulgtes ad på gaden, og mester Hans kaldte Børre en skælm og slog ham i hans hoved med en kæp, hvorefter han løb ind og stængte døren i lås, og kom ud med en stang, hvormed han slog Børre Mikkelsen omkuld i gyden, og han lyste Børre Mikkelsen et fuldt vold til for parlament og stævnedes sandemændene til at møde for at gøre deres ed og lov.

(146)

** Børre Mikkelsen i Skanderborg stævnedes mester Hans Trompeter, og synsmænd afhjemlede deres syn på Børre Mikkelsens sår og skade, som han beskyldte mester Hans for at have gjort, og Børre Mikkelsen lyste mester Hans et fuldt vold til og 1.kald på sandemænd for at gøre deres ed og lov.

** Mikkel Andersen begærede dom efter hans restants. opsat 8 dage.

** Jacob Jacobsen i Skanderborg stævnedes Ebbe Jensen i Skanderborg for dom angående gæld efter hans bog og håndskrift, tilsammen 28 sletdaler. sagen blev opsat 4 uger.

(147)

3/7 1668.

** Jacob Verkamp i Skanderborg stævnedes Rasmus Nielsen i Skanderborg ladegård for spørgsmål og dele, og han spurgte, om Rasmus Nielsen ikke havde fået hans penge for en tyr, han havde undt Skanderborg bymænd, hvilket Rasmus Nielsen vedgik, og de blev forligt om den omtvistede tyr.

** Rasmus Pedersen Stærk i Gesing et vidne. Peder Sørensen i Virring bekendte, at han og Rasmus Pedersen var venligt forligt om de skældsord, som havde været imellem dem, og han havde intet at beskylde ham for.

(148)

** Mikkell Andersen i Nissumgård på KM vegne efter opsættelse 19/6 og 26/6 fremlagde efterskrevne restants.

10/7 1668.

(149)

** Mikkell Andersen i Nissumgård stævnedes Børith Mikkelsen i Skanderborg for vidner, og Søren Jensen, Hans Becks tjener i Skanderborg vidnede, at han så, at Hans Trompeter og Børith Mikkelsen havde klammeri og slagsmål, og Hans Trompeter kom løbende med en stang og slog på Børith med den, andre vidnede om slagsmålet.

** Mikkell Andersen i Nissumgård stævnedes Børith Mikkelsen i Skanderborg, og sandemændene i birket, og tog i dag hans 2.kald på sandemænd, at de møder ved tinget om 14 dage for at gøre deres ed og tov over Børith Mikkelsen for klammeri og slagsmål med mester Hans Trompeter.

(150)

** Børith Mikkelsen i Skanderborg stævnedes mester Hans Trompeter i Skanderborg, og han tog hans 2.kald på sandemænd for at gøre deres ed og tov over Hans Trompeter for klammeri og bordag med Børith Mikkelsen.

17/7 1668.

** Søren Lauridsen i Skanderborg stævnedes Hagen Johansen i Ry mølle for vidner, og Søren Lauridsen fremlagde en landstings stævning, dateret 27/6 1668, som formelder, at han har til underkendelse indskrevet en dom til landstinget, som Rasmus Knudsen i Vengegård har dømt imellem ham og Hagen Johansen i Ry mølle 19/6 på Skanderup birketing.

(151)

** Mikkel Andersen i Nissumgård stævnedes Rasmus Olufsen i Hedemølle, og synsmænd vidnede, at de havde beseet nogle haver i Nissum hede ved Hedemølle, som de opmålte, som dels var indhegnede med staver, som der var gnavet i af geder.

(152)

** Terkild Mortensen i Vrold et vidne.

24/7 1668.

** Mikkel Andersen i Nissumgård stævnedes Børst Mikkelsen i Skanderborg for sandemandsed, og efter der var sat fyldning på sandemændene, gjorde de deres ed, at da det var bevist, at Børst Mikkelsen havde været i parlament og bordag her i birket, svor de ham et fuldt vold over.

** Børst Mikkelsen stævnedes Hans Trompeter i Skanderborg for sandemands ed og tov, og sandemændene svor ham et fuldt vold over, eftersom der var bevist, at han havde været i klammeri her i birket.

(153)

** Mikkel Andersen efter før indførte varsel stævnedes Hans Trompeter i Skanderborg for 3.kald på sandemænd, som gjorde deres ed, og eftersom han havde gjort klammeri her i birket, svor de et fuldt vold over ham for kongesagen.

** Mikkel Andersen i Nissumgård stævnedes Christen Andersen i Hårby og Oluf Pedersen sst for 1.kald på sandemænd for ulovlig skovhugst, de har gjort i Hårby skov, og han lyste dem et fuldt vold over og tog 1.kald på sandemændene her i birket.

(154)

** Børst Mikkelsen i Skanderborg fremlagde et tingsvidne og klagevidner, udstedt Skanderup birketing 26/6 10/7 1668, og hans skriftlige indlæg, at eftersom han sagsøges for vold på Hans Spillemand, som alene bevises med Peder Clausens vidne, som dog ikke er at agte, da loven tilholder, at nogen, som ikke har været til Guds bord, må ikke vidne på nogen ærlig mand eller karl, men han, som en fremmed karl på stedet, er på det groveste uden årsag blevet overfaldet af Hans Spillemand, da han ville gå til sit logemente, som bevises ved synsvidne, men Hans Spillemand søger udflugter, at et vindue eller ruder er gået i stykker i det hus, han iboer, som skulle være sket samme aften, og han fremlagde et tingsvidne, udstedt Skanderup birketing 26/6 1668, og derefter tingsvidner, udstedt 26/6 10/7 1668, og fremlagde et tingsvidne, udstedt 10/7 1668, og Mikkel Andersen i Nissumgård fremlagde et tingsvidne, udstedt 15/6 1668.

(158)

** mester Villum Smidt feltskær fremlagde en del dokumenter, først et tingsvidne, udstedt af Skanderup birketing 21/2 1668 og endnu et tingsvidne, udstedt 13/3 1668 samt et mester Jesper Hansens tingsvidne, udstedt 27/3 1668, og Søren Envoldsens skriftlige vidne angående birketinget 21/2, og han fremlagde tingsvidner, udstedt af Skanderup birketing 3/4 21/2 1668, og tingsvidner, udstedt Skanderup birketing 21/2 og 1/5 1668, og derpå fremlagde en opsættelse, udstedt 12/6 1668,

hvorefter mester Villum begærede dom, og Matias Sørensen fremlagde hans far Søren Jensens korte og enfoldige svar, at mester Villum har sammenrottet nogle sankevidner, som skulle have hørt nogle ærerørige ord, som et tvært imod de otte mænds vidne, hvorfor han mener, at han bør frikendes, hvorefter der blev afsagt dom: da det af tingsvidner og mester Villums indlæg sees og erfares, at denne proces kan tydes på ære og lempe, så vidste birkefogden ikke rettere at kende, end at have denne sag indfundet for hans overdommer.

(166)

31/7 1668.

** Mikkil Andersen i Nissumgård på KM vegne stævnedes efterskrevne i Hårby og tilbød dem inden 8 dage at indløse det, der var fravurderet dem.

(167)

** Terkild Mortensen i Vrold stævnedes Peder Clausen i Fastrup for vidne, og Jacob Rasmussen Væver i Vrold vidnede, at han så Peder Clausen i Fastrup kom trækkende med en sorthjelmst stud ud af Terkild Mortensens hølade i Vrold, som Terkild Mortensen berettede, at den var hans. andre vidnede, at Peder Clausen og Terkild Mortensen havde akkorderet om noget kvæg, så Terkild Mortensen skulle have to stude af Peder Clausen, hvortil Peder Clausen svarede, at den stud, han tog, var hans egen.

(168)

** Jens Sørensen i Vrold stævnedes Kirsten Jensdatter i Skanderborg for tilbud, og han Erik Jensen og Anders Jensen sst tilbød hende, at enten hun ville købe den part, de ejer i den gård i Skanderborg, hun påboer, eller også sælge hendes part deri, eller lade deres part afdele, så de kan vedligeholde den, og herimod mødte Mikkil Andersen i Nissumgård på hendes vegne og tilbød dem penge for deres part.

** Mikkil Andersen i Nissumgård stævnedes Christen Andersen i Hårby og Oluf Pedersen sst for syns opkrævelse og vidner, og synsmænd afhjemlede deres syn på en bøg i Jeksendalen, som var halvt rådden og halvt frisk, og kroppen var bortført, og derefter synede de en kulmile, som stod i en dal vester for, og der så de både råddent og friskt træ, og de syntes, der kunne blive to læs kul i samme mile, hvorefter Rasmus Knudsen i Vengegård spurgte Oluf Pedersen, om han ikke var med Christen Andersens dreng for at hugge og sætte samme kulmile, hvilket han bekendte, og Jens Mikkelsen i Hårby vidnede, at han kom til dem, da de satte milen. Rasmus Sørensen i Mesing gav last og klage over dem, for de uden hans hjemmel og minde havde hugget bøgen.

(169)

7/8 1668.

** Mikkil Andersen i Nissumgård stævnedes Christen Andersen i Hårby og Oluf Pedersen sst samt sandemændene i birket, og han tog hans 2.kald på sandemændene for at gøre deres ed og tov over dem for ulovlig skovhugst.

(170)

** Jacob Verkamp i Skanderborg irettelagde en opsættelse af 26/6 1668, hvor han stævner Ebbe Jensen i Skanderborg for dom for gæld i alt 28 sletdaler, og han fremlagde Ebbe Jensens obligation samt en fuldmagt af Mikkell Pedersen Østrup til Jacob Verkamp for at indkræve gælden, dateret 6/2 1653, hvor imod Ebbe Jensen fremlagde Mikkell Pedersen Østrups kvittering, dateret 1/3 1653, og Jacob Verkamp for retten fremviste sin bog, hvori var skrevet hvad Ebbe Jensen har fået, hvorefter Ebbe Jensen fremlagde sit korte svar med angivelse at hvad, han har afbetalt på gælden, hvorefter der blev afsagt dom: Ebbe Jensen bør betale resten 15 sletdaler 1 mark 2 skilling inden 15 dage.

(173)

14/8 1668.

** hr Jacob Bundesen sognepræst i Skivholme på Dorte Nielsdatter i Århus hendes vegne solgte og skødede til Frederik van der Liedt i Skanderborg hendes gård i Skanderborg, som Johan Lyllofsen iboer, efter købebrevs lydelse, hvilket købebrev Frederik van der Liedt fremlagde, og hr Jacob Bundesen fremlagde sin fuldmagt, hvor imod Johan Lyllofsen hustru lod fremlægge sit svar, hvori hun beder retten opsætte sagen, til hendes mand kommer hjem, dateret Skanderborg 4/8 og underskrevet Inger Johan Lyllofsens egen hånd, hvorefter hr Jacob Bundesen solgte og skødede fra Dorte Nielsdatter til Frederik van der Liedt og hans hustru Sofie Cathrine førømtalte gård

(177)

21/8 1668.

** Jacob Verkamp i Skanderborg stævnedes Karen Lauridsdatter i Ring for dom angående gæld 3 sletdaler 3 skilling efter hans regnskabsbogs indhold. sagen blev opsat 6 uger.

** Mikkell Andersen i Nissumgård stævnedes Oluf Pedersen i Hårby og Christen Andersen sst for kald lysning og 2.kald på sandemændene, og han begærede fyldning på sandemænd for at sværge vold over Oluf Pedersen for ulovlig skovhugst i Hårby skov, hvor imod Oluf Pedersen fremlagde et skriftligt indlæg, hvori han begærer af Mikkell Andersen, at han ikke vil være så ubarmhjertig at lade ham sværge vold over, og hvis øvrigheden mener, han skal lide, stiller han sig i deres nåde af de ringe elendige midler han har, hvor imod slotsfogden i amtmandens fraværelse, at da Oluf Pedersen har indstillet sig for KM højhed, ligeså fuldkommelig som han blev svoret vold over, og ved lige straf optinget. Mikkell Andersen begærede fyldning på sandemændene over Christen Andersen i Hårby for ulovlig skovhugst, og han forpligtede sig til at lide et fuldt vold, såfremt KM højhed ikke ville benåde ham, hvorfor sagen må stå åben, om han kan blive benådet.

(179)

28/8 1668.

** Mikkell Pedersen i Skanderborg på mester Jesper Hansen slotsprædikant hans vegne stævnedes Niels Sørensen Hjort i Forlev for vidnesbyrd, og Mads Andersen i Forlev vidnede, at Niels Hjort bandt et reb fra gavlen vest ud for hans toft, som mester Jespers heste og vogn skulle ud med tiendekorn, og Niels Hjort stod med hans høle og lovede dem en ulykke, som kørte ud først. andre

vidnede det samme, og Mikkell Pedersen på mester Jesper Hansens vegne lyste Niels Hjort et fuldt vold til og i dag hans 1.kald på sandemænd.

(180)

** Hieronimus Pholl stævnedes Søren Jensen i Skanderborg for dom for 3 rigsdaler fogedpenge for den sag, hvor der blev svoret vold over ham hans hustru og hans søn, hvor imod Søren Jensen mente, at der ikke var svoret vold over ham, hvorfor han ikke burde give fogedpenge. sagen blev opsat 6 uger.

(181)

** Søren Jensen i Skanderborg stævnedes mester Villum Feltskær i Skanderborg for dom efter irettelagte indlæg. sagen blev opsat 1 måned.

** Jens Sørensen i Vrold stævnedes Kirsten Jensdatter i Skanderborg for dom, han på sine egne Erik Jensen og Anders Jensens vegne vil forhverve, og de sag gav hende for husleje og leje af en kakkelovn i 3 år. sagen blev opsat 6 uger.

** Jens Sørensen i Vrold på sine egne og Erik Jensen og Anders Jensens vegne stævnedes Kirsten Jensdatter i Skanderborg for dom og fremlagde et tingsvidne, udstedt her af tinget 31/7 1668 med tilbud om køb eller salg af deres parter i den gård i Skanderborg, hun iboer, og Mikkell Andersen i Nissumgård på hendes vegne tilbød at købe deres lodder. opsat 6 uger.

(1)

** tingbogens autorisation.

(2)

28/8 1668.

** efter foregående kald og varsel vidnede Søren Nielsen Bødker i Skanderborg, at for 3 uger siden havde mester Villums hustru fortalt, at hun i Vestermølle havde hørt, at Søren Jensens datter Sofie Sørensdatter var syg af pokker og franzoser. andre vidnede, at de havde hørt det samme, og blev fremlagt et tingsvidne af Skanderup birketing, hvori Søren Jensen i Skanderborg stævnedes Rasmus Jensen i Vestermølle og hustru Johanne Rasmusdatter, for de skulle have sagt, at hans datter var fuld af pokker og franzoser, som bevises med tingsvidne 2/2 1668, hvilket de benægtede at have sagt, og Søren Jensen fremlagde sit indlæg, at da Vestermølle møller og hustru nægter at have udtalt ordene til mester Villums hustru Kirsten Sørensdatter, så satte han i rette, om hun ikke burde lide derfor.

(3)

4/9 1668.

** Korfits Trolles fuldmægtig Christen Christensen på Skanderborg fremlagde KM brev angående proviantskatten.

(5)

11/9 1668.

** Mikkel Pedersen i Skanderborg på mester Jesper Hansen slotsprædikant hans vegne stævnedes Niels Sørensen i Forlev for 2.opkrævelse på sandemænd for at gøre deres ed og tov over ham for vold og overlast.

** Niels Sørensen Hjort i Forlev stævnedes Jesper Hansen slotsprædikant i Skanderborg og hans søn Oluf Jespersen for vidner, og Søren Andersen, som tjener Niels Sørensen, vidnede, at for en måned siden kom han til mester Jespers søn og hans tjener, som havde læs på vognen, og da bad Niels Hjort dem holde op og kylede det, de havde på vognen, af, hvilket var 3 travere, som han mente var for meget, og de talte rugen på toften, hvor der var 20 travere foruden det, der var på vognen, hvorefter mester Jesper spurgte ham, om han ikke havde indført noget rug af toften uden hans minde, men Niels Hjort gik af tinget.

(7)

18/9 1668.

** Johan Lyllofsen i Skanderborg stævnedes Dorte Nielsdatter salig Peder Segermands for vidne og tilbud og Frederik van der Liedt for svar. Søren Jensen, indvåner i Skanderborg, vidnede, at den gård i Skanderborg, Johan Lyllofsen nu iboer, som han 1661 købte af Dorte Nielsdatter, var da ganske øde på vinduer, karme, døre og hængsler, væggene for størstedelen nedslagne så vel som skorstenene i alle stuer og bageovnen, kældrene var fyldte med skarn og døde heste, og den ganske gård meget ruineret, og dersom han ikke var kommet til gården, så havde den været ganske nedfaldet på jorden og øde. Andre vidnede det samme, og at gården blev ruineret og afbrændt af oberst Buemands livkompagni, som også ruinerede et hus i gården der næst hos, som mester Jesper siden fik.

(8)

** Johan Lyllofsen stævnedes Frederik van der Liedt for vidner og spørgsmål, hvor imod hans skudsmaal blev fremlagt, at han ikke kan møde, idet han er okkuperet i KM vagt, og Laurids Rasmussen vidnede, at amtskriveren er i KM forfald med bønderne, at han ikke kan møde for retten og svare mod Johan Lyllofsen, hvorfor der ikke blev tilladt Johan Lyllofsen at føre nogen proces.

(9)

** Niels Nielsen i Javngyde stævnedes samtlige Svejstrup og Hemstok mænd for dom og fremviste et synsvidne af Gern herreds ting, udstedt 11/8 1668, og et tingsvidne, udstedt af Gern herreds ting 22/8 1668 angående de Svejstrup og Hemstok mænd holdt Bjørnsmøllelevadsbro ved lige, og synsmænd afhjemlede syn på det øg, som var kommet til skade på broen, og den kunne være 10 sletdaler værd, som han mente de Svejstrup og Hemstok mænd burde betale, da de skulle holde broen ved lige. sagen blev opsat 4 uger.

25/9 1668.

** Frederik van der Liedt fremlagde et skøde, udstedt af Skanderup birketing 14/8 1668, og begærede af Roer Mikkelsen i Skanderborg, som da betjente retten, om han ville forsegle skødet, hvortil han svarede, at den fuldmagt, som skødet er skødet efter, først skulle konfereres med skødet, hvortil amtskriveren svarede, at skødet kunne konfereres med tingbogen, som nu lå her.

(10)

** Frederik van der Liedt stævnedes Johan Lyllofsen i Skanderborg for vidne syn og spørgsmål, og han spurgte Johan Lyllofsen, om han ikke havde bekommet sten og tømmer fra Skanderborg ladegård til den gård, han iboer, og om han ikke havde solgt sten eller tømmer af den gård, han nu iboer, og om ikke huset er nedfaldet for hans forsømmelses skyld, hvortil han svarede, at var han ikke kommet til gården, havde de andre huse også været nedfaldet. Bertel Christensen i Skanderborg vidnede, at for 7 år siden blev der kørt 16 læs nedfaldet egetømmer fra Skanderborg ladegård til den gård, Johan Lyllofsen iboer det første år, han kom dertil, og Johan Lyllofsen selv vidste, om han havde fået det lovligt eller ulovligt. andre vidnede om husenes tilstand, da han flyttede dertil, og hvad han havde fået og købt af mursten og tømmer.

(11)

** Frederik van der Liedt fremlagde en opsigelsesseddel til Johan Lyllofsen, indvåner i Skanderborg, at da han af Dorte salig Peder Segermands har købt den gård, som Johan Lyllofsen iboer, så begærer han, at Johan Lyllofsen gør gården ryddelig til skt Michaeli, så han kam flytte ind. brevet er påskrevet Johan Lyllofsens svar, at han finder det underligt, at en så oplyst mand som Frederik van der Liedt underfundigt har købt hans gård af Dorte Segermands imod hans samtykke, idet han har kvittering af Dorte Segermands for betalingen, og på spørgsmål svarede Johan Lyllofsen, at det var for hastigt at svare på, om han ville gøre gården ryddelig til skt Michaeli.

(12)

** Jesper Hansen slotsprædikant stævnedes Niels Sørensen Hjort i Forlev for 3.kald på sandemændene for at gøre deres ed og tov over ham for vold.

** Niels Sørensen Hjort i Forlev stævnedes mester Jesper Hansen for vidne, og Jens Poulsen i Illerup vidnede, at Niels Sørensen Hjort tilbød mester Jesper Hansen noget rug, han havde på 2 vogne, som var tienden af hans toft, men mester Jesper sagde Nej, han havde det, hvormed han ville lade sig nøje denne gang.

(13)

** et andet vidne, at Niels Sørensen Hjort tilspurgte de efterskrevne 8 mænd, som sad retten 28/8 sidst forleden, om de hørte, at Mads Andersen i Forlev vidnede det således, som det forseglede tingsvidne udviser, hvilket de bekræftede.

** et andet vidne, at for retten sagde Niels Hjort, at den tiende, mester Jespers tjenere havde tiendet i hans nærværelse, den vil han hjemle ham, hvorefter der blev opmeldt to mænd, som fulgte sandemændene til at gøre deres ed og tov over Niels Sørensen, og de svor ham et fuldt vold over.

(14)

**** Jacob Verkamp stævnedes Søren Jensen i Skanderborg for dom angående gæld for efterskrevne varer, som han bør betale inden 15 dage. sagen blev opsat 4 uger.**

**** Mikkel Pedersen på mester Jesper Hansen i Skanderborg hans vegne stævnedes Niels Sørensen Hjort i Forlev for 3.kald på sandemændene, og fremlagde et lysningsvidne udstedt 28/8 og tingsvidner af 28/8 og 11/9 angående kald på sandemændene for at gøre deres ed og tov over Niels Sørensen Hjort for vold og overlast, han skal have gjort, og endnu fremlagde et KM bevilling til mester Jesper Hansen på KM kronens og kirkens anpart af Skanderup korntiende, som hans formands enke salig Anne salig mester Jørgens tilforn har haft for den sædvanlige fæste, dateret 11/1 1660, og fremlagde et tingsvidne udstedt af Skanderup birketing 28/8 1668, hvori Mads Andersen i Forlev vidnede, at Niels Sørensen Hjort bandt et reb ud vest for hans toft, hvor mester Jesper heste og vogn skulle ud med tienden, og da stod han med sin hule og truede folkene, at dersom de kørte igennem, skulle de få en ulykke, hvilken som kørte først. andre vidnede det samme. endnu i rette lagde et tingsvidne her af tinget 11/9 angående tienden af Niels Hjorts toft, som han mente var for meget, og han fremlagde mester Jespers klage og indlæg, at KM har forundt ham KM korntiende og forbudt alle og enhver at gøre ham hinder deri, og dog har Søren Sørensen Hjort der imod gjort ham forhindring og fortræd, ja undertiden har han selv måttet afhente tienden, skønt Niels Sørensen var pligtig dertil, og da hans folk 25/8 kom til gården, havde han spærret den sædvanlige vej med gjorde, så de måtte køre på marken, og da de havde tiendet, forhindrede han dem i at køre, men lod tienden kyle af vognene, så kornet blev spildt i stubben, hvorfor han begærer, at fylding bliver sat på sandemændene, eftersom Niels Sørensen med magt og vold, imod KM brev, har forhindret ham i at få sin tiende, og Mikkel Pedersen begærede nu 3.kald på sandemændene, hvorefter Niels Sørensen Hjort fremlagde tingsvidner, udstedt her af tinget, hvorefter sandemændene gjorde deres ed, og svor Niels Sørensen Hjort et fuldt vold over for bondesagen.**

(19)

**** Søren Jensen indvåner i Skanderborg fremlagde et tingsvidne 21/2 angående beskyldning mod hans datter Sofie, at hun skulle have pokker, og fremlagde et tingsvidne, udstedt 3/4. Kirsten Sørensdatters mand mester Villum Feltskær fremlagde et skriftligt indlæg, at da Søren Jensen begærer dom over hans hustru angående snak og tale, at hans datter Sofie Sørensdatter skulle være besmittet med pokker og franzoser, som han beskylder hans hustru Kirsten Sørensdatter, at den skulle komme fra hende, skønt hun har bevist, at hun har hørt det af Rasmus Møller og hustru i Vestermølle, som ikke har villet møde på tinget for at aflægge deres sandhed, hvorfor han mener, han og hustru bør være fri for Søren Jensen op hans datters beskyldninger.**

(22)

2/10 1668.

(23)

**** Mikkel Pedersen i Skanderborg på mester Jesper Hansens vegne sst stævnedes Jens Ibsen Møller i Åle i Vrads herred for dom angående malt og rug, han har fået 1662. sagen blev opsat 6 uger.**

9/10 1668.

** Frederik van der Liedt stævnedes Johan Lyllofsen for dom angående KM rettighed af noget jord ved Skanderborg, han skal have haft i fæste, som han ikke har betalt, hvorfor han mener, han har forbrudt sit fæste. sagen blev opsat 4 uger.

(24)

** efter forskrevne kald og varsel fremlagde Frederik van der Liedt en stævning til Johan Lyllofsen, at det med tingsvidne af 25/9 bevises, at han har bygget på den gård, han iboer, og han fra KM ladegård har ladet bortføre adskillige materialer, nemlig mursten egetømmer deler og lægter, og fra gården, han iboer, har ladet føre tagsten til Jacob Verkamp, så bør han fremvise hjemmel til at bo i samme gård, som ikke med rette tilhører ham, idet Frederik van der Liedt har købt den, hvorfor han bør gøre den ryddelig og vige den, samt betale husleje og omkostninger. sagen blev opsat 4 uger.

(25)

** Mikkell Pedersen i Skanderborg på mester Jesper Hansens vegne stævnedes Niels Sørensen Hjort i Forlev for vidner, og Laurids Pedersen i Illerup vidnede, at Niels Sørensen, på mester Jesper Hansens spørgsmål, gav forskellige svar på hvor meget korn, han havde på de to vogne, han ham tilbød.

** Rasmus Knudsen i Vengegård på Hieronimus Pholl slotsfoged på Skanderborg hans vegne stævnedes Søren Jensen i Skanderborg og søn Matias Sørensen for spørgsmål vidner klage og dom, og fremlagde en skriftlig klage over de indstævnede, som i KM dyrehave, da han var der i KM bestilling, overfaldt ham med hug og slag og på morderisk vis angreb ham med mange sår og skade efter synsvidnes og badskærere i Randers og her deres kundskab, og nu svor han ved helgens ed, at han var klagen gestændig.

(26)

** Rasmus Knudsen efter forhen indførte varsel, at da KM har befale ham at antage og udføre ved lands lov og ret, anlangende KM slotsfoged Hieronimus Pholl, som skal være sket overlast, så spurgte han Søren Jensen i Skanderborg og hans søn Matias Sørensen, om de ville nægte deres overfald på slotsfogden i KM dyrehave, hvorimod Søren Jensens tjener fremkom med hans fuldmagt, at da han var rejst til Viborg landsting, så anmodede han om genpart af det i tingbogen indførte.

(27)

** Clemend Tomasen i Skanderborg stævnedes Laurids Envoldsen i Mesing og Peder Mogensen i Ry og lod dem fordele for gæld.

16/10 1668.

** Rasmus Knudsen på slotsfoged Hieronimus Pholls vegne stævnedes Søren Jensen i Skanderborg og hans søn Matias Sørensen for dom.

(28)

** Mikkel Pedersen i Skanderborg på mester Jesper Hansens vegne stævnedes Niels Sørensen Hjort i Forlev for vidner, og Søren Rasmussen i Vrold vidnede, at Niels Hjort havde sagt, at mester Jesper kunne ikke med rette komme til at tiende i hans indgårdede toft og hvem, der kom der for at tiende, skulle komme ilde derved, og dersom mester Jesper kom for at tiende med ham, da skulle han gøre det således, at han ikke skulle have lyst til at tiende med ham. Bodil Pedersdatter i Skanderborg vidnede, at Niels Hjort og Oluf Jespersen gik i toften og talte tiende, og hun gik bagefter og bandt tienden, og Hieronimus Pholl vidnede, at han var med, da mester Jesper afhentede tienden, og Niels Hjort forment ham at køre, indtil slotsfogden på KM vegne befalede ham at lade dem køre.

(29)

** Hieronimus Pholl stævnedes Søren Rasmussen i Gram Niels Olufsen i Illerup Oluf Pedersen i Hårby for dom angående deres stedsmålspenge, og der blev afsagt dom: de bør betale deres stedsmålspenge inden 15 dage.

(30)

** Jens Sørensen i Vrold stævnedes Kirsten Jensdatter i Skanderborg for dom og beviste med tingsvidne af Skanderup birketing 31/7 1668, at han på egne og på Erik Jensens og Anders Jensens vegne i Vrold havde tilbudt Kirsten Jensdatter forlig, så enten hun ville købe deres andel i den gård i Skanderborg, hun påboer, eller hun ville sælge den part, hun har deri, eller lade afdele den part, hun kan tilkomme, så de kan holde deres part ved lige, og nu gentog han tilbudet. sagen blev opsat 14 dage.

** Jens Sørensen i Vrold på egne og på Erik Jensens og Anders Jensens vegne stævnedes Kirsten Jensdatter i Skanderborg for dom angående husleje af den halvgård, hun påboer, i 3 år 110 sletdaler, og leje af en kakkelovn i 3 år. sagen blev opsat 14 dage.

(31)

** Rasmus Knudsen i Vengegård på Hieronimus Pholl KM slotsfoged hans vegne stævnedes Søren Jensen i Skanderborg og hans søn Matias Sørensen for dom og fremlagde slotsfogdens indlæg, at han i KM dyrehave havde fundet Søren Jensen og hans søn, som huggede på en vindfælde, hvortil de ingen hjemmel ville fremvise, hvorfor han frapantede dem en økse, hvorefter de fulgte efter ham og angreb ham på morderisk vis, og da han med tingsvidne udstedt 15/5 beviser, at Søren Jensen og hans søn har været i dyrehaven samme dag og hugget og ladet bortføre af førnævnte brændsel, og ligeledes hvad slag og sår, han har fået, og at de har villet skjule sig, og da de blev taget i arrest på slottet, undveg Matias Sørensen, og han formener, at de bør befri sig med kønsed, og hvis det ikke sker, da bør de være i KM nåde og unåde og straffes med Bremerholm deres livstid, og begærede endelig dom. hvorefter blev fremlagt et tingsvidne af 29/5, at Christen Knudsen Bhi i Tebstrup, med Korfits Trolles fuldmagt, æskede de vidner, som skal være faldet i denne sag, hvorefter blev fremlagt et tingsvidne udstedt 19/6 1668, hvori Jens Frandsen vidnede, at birkefogden nægtede Christen Knudsen genpart. andre vidnede, at det var passeret, som Jens Frandsen havde vidnet. sagen blev opsat 4 uger.

(34)

23/10 1668.

30/10 1668.

** Frederik van der Liedt på egne og på Dorte salig Peder Segermands vegne stævnedes Jacob Verkamp for hjemmel til den eng, som kaldes Skanderup gade, som han har ladet høste, og for vidner angående nogle tagsten, som han har fået af Johan Lyllofsen, som også fik kald og varsel, og Samuel Snedker vidnede, at for 4 år siden fik Jacob Verkamp en snes tagsten af Johan Lyllofsen, hvortil han svarede, at dersom de ville have det at vide af ham, så ville han selv sige dem tid og sted, da han bekom dem.

(35)

** Niels Nielsen i Javngyde med opsættelse 18/9 1668 stævnedes Svejstrup og Hemstok mænd og fremlagde et tingsvidne af Gern herreds ting 22/8 1668, at Bjørnsmøllevadsbro af Arilds tid havde været holdt ved lige af Javngyde mænd den ene ende, og den anden af Nygård Svejstrup Hemstok mænd og Jens Andersen og Jon Poulsen i Javngyde vidnede, at Niels Nielsens øg kom omkuld på Nygård siden og brækkede sit ben, hvorfor ham mente, at de Svejstrup og Hemstok mænd burde betale for øget, hvorpå de indstævnedes mænd fremlagde deres svar, at de havde aldrig enten med pæle bjælker eller andet tømmer enten forfærdiget eller ladet færdiggøre samme bro, og da KM selv havde ladet broen bygge, så de mener sig fri for tiltale, hvorpå der blev afsagt dom: da KM har ladet broen opsætte, da ville dommeren have sagen indfundet for overdommerne.

(37)

6/11 1668.

** Johan Lyllofsen i Skanderborg stævnedes Dorte salig Peder Segermands, nu boende i Århus, for tilbudsvidne, og han tilbød hende at betale hende, hvad han er hende skyldig på hans gård, som han iboer, efter skødebrevs formelding, mod at få nøjagtigt og fuldkomment skøde på gården.

** Peder Pedersen Stærk i Gesing på sine egne og bymænd og Gesing møllers vegne stævnedes Frederik van der Liedt, forrige slotsskriver, for vidner, og for retten stod Søren Jørgensen i Gesing og vidnede, at alle Gesing mænd og Gesing møller avlede intet byg 1667, som kunne høstes med høle eller segl, men måtte ruske det op med hænderne fra roden, så de ikke kunne få deres sæd igen, og mølleren er så forarmet, at han ingen mølleskyld kan give, om han skal blive ved magt.

(38)

** Søren Sørensen i Kane på Lisbet salig kaptajn Bødkers vegne stævnedes Kirsten Lauridsdatter, som tjener Tomas Folmersen i Ring, for vidne, og Anne Nielsdatter i Rødemølle vidnede, at Kirsten Lauridsdatter ville søge tjeneste i Kane, og Lisbet Lauridsdatter, salig kaptajn Bødkers, blev forligt med hende om lønnen, og hun fik fæstepenge, og fremlagde Jacob Verkamps vidnesbyrd, at han var i Kane, da hun fæstede sig til folkene der, og hun sagde, at det var med hendes madfars vilje, at hun fæstede sig bort, idet han ikke ville give hende så stor en løn, som hun kunne fortjene.

** Jacob Verkamp i Skanderborg hans fuldmægtig Jørgen Mikkelsen med opsættelse 25/9 stævnedes Søren Jensen indvåner i Skanderborg for dom for efterskrevne gæld, men da Søren Jensen ikke mødte, blev sagen opsat i 4 uger, som er til i dag, og der blev afsagt dom: Søren Jensen bør betale gælden 12 sletdaler 3 mark 2 skilling inden 15 dage, eller derefter have indvisning.

(39)

13/11 1668.

** Jørgen Mikkelsen i Skanderborg på Jacob Verkamps vegne med opsættelse af 2/10 1668 stævnedes Søren Jensen i Skanderborg for en sum penge.

(40)

** mester Jesper Hansen slotsprædikant med opsættelse 2/10 1668 stævnedes Jens Ibsen Møller i Åle i Vrads herred for dom angående gæld, hvorefter han begærede endelig dom, som lød: han bør betale sin gæld inden 15 dage.

20/11 1668.

** Mikkil Andersen i Nissumgård stævnedes for Skanderborg slotsport for synsmænds opkrævelse til syn på KM og bøndernes skove i Hjlemslev herred, og de stævnedes Rasmus Yde Skovrider i Mesing.

(41)

** mester Jesper Hansen på egne og hans søn Oluf Jespersens vegne stævnedes Niels Sørensen Hjort i Forlev for vidner og spørgsmål, og Søren Jensen i Forlev vidnede, at der blev lagt 29 kærver på mester Jesper Hansens vogn, som var tiende af Niels Hjorts toft, og Jacob Rasmussen i Veng vidnede, at dagen tilforn, før mester Jespers fuldmægtig kom for at tiende med Niels Hjort, da blev der ført et parti rug bort af toften, og der var ikke afsat nogen tiende deraf. andre vidnede det samme

(43)

** Mikkil Andersen i Nissumgård på KM vegne stævnedes Niels Sørensen Hjort for vidner, og Søren Jensen i Forlev vidnede, at forgangen mandag 8 dage kom Søren Jensen, som nu ligger død i Hårby, til ham og begærede fjælen til den, som stod for stakkelsrejsen, som pigen leverede ham, og han gik ned til Søren Hjort, som da stod for stakkelsrejsen, og Søren Jensen var ellers så svag, at han ikke kunne hjælpe sig fra en by til en anden, og Birgitte Pedersdatter vidnede, at Søren Jensen var hos hende for 14 dage siden, og hun gav ham et stykke ost, og bad ham, at han ikke skulle begive sig ene af byen, formedelst hun så, han var så svag, at han ikke kunne gå ene. Anders Gregersen vidnede, at Søren Jensen var hos ham, og han lånte ham hus for natten, og han sad i hans stue ved skorstensilden og klagede sig, at han ikke kunne komme fra byen, fordi ingen ville føre ham, og andre vidnede, at Søren Jensen ikke turde gå til Niels Hjort, som stod for stakkelsrejsen, og Bertel Pedersen vidnede, at der kom to krøblinge til ham fjælen, som de fik af Niels Hjort, som imidlertid ingen stakkelsrejser havde gjort, men truede krøblingene bort, hvortil Niels Hjort svarede, at han ikke var forpligtet at føre nogen hen, eftersom han var i lovens forfald.

(44)

** Mikkel Andersen i Nissumgård efter indførte varsel begærede 1.kald på sandemændene for at søge og oplede, om nogen kunne være årsag til Søren Jensens død, som er fundet i Hårby i dag 14 dage.

** Søren Sørensen Kræmmer på Lisbet Bødkers vegne stævnedes Kirsten Lauridsdatter, som tjener Tomas Folmersen i Ring og lod hende fordele for 2 rigsdaler, som er 1/2 års løn, for hun ikke er kommet i tjeneste i rette tid, men hun mødte og tilbød at komme i tjenesten, og kvittere det, som hun havde forsømt, hvilket tilbud blev afslået, eftersom hun ikke mødte.

(45)

** Peder Clausen i Fastrup et afkald. Mikkel Poulsen i Vrold gav ham afkald for den arv, som hans hustru Kirsten Rasmusdatter arveligt er tilfaldet efter hendes salig far Rasmus Nielsen, som boede og døde i Fastrup, og takkede for god redelig betaling, og ville holde ham kvitteret derfor.

** Jep Nielsen i Svejstrup fremlagde syn på KM anpart skove i Hjelmlev herred præsteskov og ejendomsbønder deres skovparter for hvad ege og bøge, som kan være rodhuggede, stemplede og ustemplede

(47)

27/11 1668.

** Johan Lyllofsen i Skanderborg berettede, at hans hustru havde betalt med rede penge til delefoged Mikkel Andersen i Nissumgård for jordskyld af hans jorder og enge for Skanderborg, som han vedgik at have bekommet.

** Christen Knudsen Bhi blev tilspurgt, om han havde noget at fremlægge i den sag mellem slotsfoged Hieronimus Pholl og Søren Jensen og søn Matias Sørensen, hvortil han begærede landstingsdommen indført i tingbogen, og som lød: da Søren Jensen intet fremlægger, hvorved Hieronimus Pholls klage og syn og vidner svækkes, så bør de ved magt at blive.

** Laurids Christoffersen på Clemend Clemendsens vegne stævnedes Jesper Filipsen i Rindelev for dom angående hans håndskrift på 20 rigsdaler med rente, dateret Skanderborg 29/11 1665, og der foruden på Ebbe Jensens vegne af Rindelev 30 sletdaler med rente, som han bør betale inden 15 dage.

(48)

** Søren Christensen Kræmmer i Skanderborg stævnedes Markus Bøsemager og Karen Giers i Skanderborg for dele for gæld, hvorpå han ved seks høringsmænd lod dem fordele for gælden.

** Rasmus Knudsen i Vengegård, foged til Skanderup birketing, fremlagde en opsættelse af 16/10 1668 angående Søren Jensen og søn Matias Sørensens overfald på slotsfoged Hieronimus Pholl i Skanderborg dyrehave, og Rasmus Knudsen fremlagde KM befaling til ham om på tilbørlige steder at føre sagen angående den overlast, der skal være sket slotsfogden, og fremlagde et tingsvidne

udstedt Skanderup birketing 15/5 1668, hvori Hans Simonsen i Skanderborg bekendte, at han var med Søren Jensen i dyrehaven og kørte et læs ved fra vindfælden hjem, og da han ville køre ind i dyrehaven igen, så han slotsfogden, hvorfor han vendte om, og senere bad Søren Jensens hustru Cathrine ham om at se efter hendes mand, og han mødte vægteren, som havde set Søren Jensen og søn ved vindfælden. og blev fremlagt et tingsvidne 15/5 indeholdende syn på slotsfogdens sår og slag, og da havde han et stort hul i hans hoved indtil hovedskallen og mange blodige slag over tindingen og på armene, som slotsfogden beskyldte Søren Jensen og hans søn Matias Sørensen for at have gjort med to økser, som de havde med sig i dyrehaven. endnu blev fremlagt et tingsvidne udstedt 29/5 1668 med syn på den rodfaldne bøg, og derefter blev fremlagt et tingsvidne 15/5, hvori Christen Christensen Kældersvend vidnede, at han kom i Søren Jensens hus for at arrestere ham, da sad hans hustru Cathrine i stuen vandt garn og hans datter Else gik på gulvet, og hans hustru fortalte, at manden og sønnen var i Stilling, men ved ransagning viste de sig at være hjemme, og Matias forsøgte at flygte, men blev pågrebet, men nægtede at have noget med overfaldet at gøre. andre vidnede om anholdelsen. slotsfogdens klage over Søren Jensen og Matias Sørensen blev fremlagt samt Søren Jensens fuldmagt til Christen Knudsen Bhi, og blev fremlagt et tingsvidne udstedt af Hjelmslev herreds ting 8/6 1668, hvori Henrik Simonsen i Stilling bekræfter, at Søren Jensen og Matias Sørensen ikke var i Stilling mandag før Kristi Himmelfartsdag. hvorefter blev fremlagt badskærens bekendelse, at han havde måtte være hos slotsfogden i 8 dage for at kurere hans sår, og samme seddel var påskrevet Villum Smed, bestalter barber, hans bekendelse om forbindelse af slotsfogdens farlige sår i hans hoved. blev irettelagt præsten i Saksild hans kundskab, at Hans Simonsen, født i Saksild, som er krøbling, kom for kort tid siden agende på en vogn til hans bror i Saksild, og nu ligger han til Matte Jensdatter, som har umage med at smøre og røgte ham, hvorefter Rasmus Knudsen fremlagde en dom af Viborg landsting 18/11, indeholdende, at slotsfogdens syn og vidner bliver kendt ved magt, og fremlagde et skriftligt indlæg, at de indstævnedes derfor bør dømmes og straffes i jern og arbejde deres livstid på Bremerholm, og slotsfogden bør have udlæg i deres formue for hans anvendte penges bekostning, som bedrager sig efter hans specifikation 100 rigsdaler, og begærede dom, hvorefter der blev afsagt dom: da hovedparten i sagen gælder ære liv og frelse, så turde dommeren ikke kende heri, før sagen på tilbørlige steder bliver ordelt og påkendt.

(61)

** Frederik van der Liedt fremlagde en opsættelse udstedt af Skanderup birketing 9/10 1668, hvori han stævner Johan Lyllofsen sst for dom, for han har ladet bygge på den gård, han iboer, med materialer fra ladegården, og han fremlagde Dorte Nielsdatter salig Peder Segermands hendes fuldmagt til Frederik van der Liedt til at føre hendes sager, underskrevet af hende og hendes tiltagne værge Jacob Bundesen sognepræst til Skivholme og Skovby sogne og provst i Framlev herred, og dateret Århus 5/9 1668, og fremlagde et skøde fra Jacob Bundesen på Dorte Nielsdatters vegne til Frederik van der Liedt på hendes gård i Skanderborg på Vestergade, og han fremlagde købebrev på 360 sletdaler på samme gård, som Dorte Nielsdatter har gjort Johan Lyllofsens noget tilsagn på, men dog intet fuldkommen køb eller opladelse, dateret Århus 29/7 1668. og blev fremlagt fuldmagt af Dorte Nielsdatter til hr Jacob Bundesen til at skøde gården til KM amtskriver Frederik van der Liedt, når han begærer det, hvorimod Bertel Mikkelsen i Skanderborg med fuldmagt af Johan Lyllofsens hustru Inger fremlagde svar, hvori hun begærer opsættelse, til hendes mand kommer hjem, hvorefter hr Jacob Bundesen i hånd tog Frederik van der Liedt og solgte og skødede fra Dorte Nielsdatter til ham og hans hustru Sofie Cathrine forskrevne gård og ejendom, og han fremlagde tingsvidne udstedt 25/9 1668, hvori han opsiges Johan Lyllofsen af den gård, han iboer, som han skal fraflytte, og han fremlagde tingsvidne udstedt 25/9 1668 angående tømmer og mursten, som

Johan Lyllofsen skal have bekommet fra Skanderborg ladegård, og endnu blev fremlagt tingsvidne udstedt 30/10 1668, hvorefter Johan Lyllofsen fremlagde en seddel, hvori han begærer, at Frederik van der Liedt må fremvise hvad myndighed, han har til at søge ham for sten og tømmer af ladegården, som han ikke har bevist, at Johan Lyllofsen har fået uhjemlet, om han ikke bør stå til rette, hvorefter der blev afsagt dom: dommeren tør ikke kende i sagen, idet 1.post angår ære og lempe, og 2.post angående købet af gården i Skanderborg, da fremlægges der hånd og brev mod hånd og brev, hvorfor han vil have den indfundet for sine overdommere.

(69)

** Frederik van der Liedt fremlagde en opsættelse udstedt 9/10 1668, hvori han stævne Johan Lyllofsen for KM rettighed efter jordebogen af nogle enge og haver og desuden har han bortlejet en eng, som han bør fremvise hjemmel til, hvortil han svarede, at han vidste intet derom, og han fremlagde Dorte Nielsdatter salig Peder Segermands hendes fuldmagt til ham for at udføre hendes sager ved retten, hvorpå Johan Lyllofsen fremlagde Dorte Nielsdatters kvittering og hans skriftlige indlæg, at han har betalt det, han er skyldig efter jordebogen, hvorefter der blev afsagt dom: da Johan Lyllofsen intet fremlægger, som kan bevise, at jordskylden i tilbørlig tid er betalt, så har han forbrudt sit fæste af de specificerede jorder.

(72)

4/12 1668.

** Mikkell Andersen i Nissumgård stævne Knud Jensen i Bjestrup Jens Sørensen i Illerup og Søren Rasmussen i Vrold for 2.kald på sandemændene og Niels Sørensen Hjort i Forlev og Christen Pedersen i Hvolbæk for 2.kald på sandemændene for at gøre deres ed og tov om Søren Jensens død og bane, som blev dødfundet på Hårby mark.

** Mikkell Pedersen i Skanderborg på mester Jesper Hansens vegne sst stævne Niels Sørensen Hjort i Forlev for dom. (fortsættes på 75).

(73)

** Mikkell Andersen i Nissumgård på KM vegne stævne menige mænd i birket for syn på deres huse og gårde.

** Laurids Christoffersen på Clemend Clemendsens vegne stævne alle, som findes optegnet i en restants, for dom. (fortsættes på 80).

(74)

** Niels Sørensen Hjort i Forlev stævne Clemend Clemendsen forvalter over Skanderborg amt og slotsfogden Hieronimus Pholl for vidner, og Peder Mikkelsen i Forlev vidne, at forgangen mandag var måned, da kørte Niels Hjort til Viborg, og da han var kørt, kom den dreng Søren Jensen, som nu ligger død i Hårby skov, og lå til Niels Hjorts om natten, og om tirsdagen gik han noget op på dagen fra Nielses, og de så ham ikke siden, og om lørdagen kom Niels Hjort først hjem fra Viborg. andre vidne det samme, og Mikkell Andersen Hyrde i Forlev vidne, at han så drengen alene på vejen fra Forlev til Hårby.

(75)

** (fortsat fra 73) og fremlagde et tingsvidne udstedt 20/11 1668, og han fremlagde et skriftligt indlæg, at da han har bevist, at Niels Hjort har indhøstet sin toft, og ikke har afsat tienden deraf og skældt Oluf Jespersen for en tyv, om han ikke derfor bør være en løgner, hvorefter der blev afsagt dom: da sagen angår ære og lempe, vil birkefogden have samme sag indfundet for sin overdommer.

(78)

** Mikkil Andersen i Nissumgård på KM vegne lod afhjemle syn på KM gårde i Skanderup birk for øde byggesteder og brøstfældighed. alle 3 ladegårdsmænd var næsten forarmede.

(80)

** (fortsat fra 73) og sætter i rette, om de ikke bør betale inden 15 dage. sagen blev opsat 6 uger.

11/12 1668.

** Iver Andersen i Horsens på Christoffer Pedersen forstanders vegne stævnedes Frederik van der Liedt i Skanderborg for dom, men da ingen var mødt på hans vegne, blev sagen opsat 6 uger (fortsættes på 81).

** Mikkil Andersen i Nissumgård på KM vegne stævnedes Niels Sørensen Hjort i Forlev for synsvidne på det døde menneske, som er fundet på Hårby mark. synet viste ingen sår eller skade, som kunne være årsag til hans død.

(81)

** (fortsat fra 80) og fremlagde et indlæg, at han på de fattiges vegne i Horsens hospital er forårsaget at tiltale Frederik van der Liedt forrige amtskriver over Skanderborg amt belangende en del korn, som de fattige resterer hos ham, efter KM har bevilget dem årligt 45 tønder rug og 90 tønder byg, hvoraf han resterer med for år 1667 og 1668 45 tønder rug og 90 tønder byg, som skulle leveres til Martini, hvilket ikke er sket, hvorfor han bør betale efter kapitelskøb inden 15 dage.

18/12 1668.

(82)

** Mikkil Andersen delefoged på KM vegne advarede og tilsagde KM gårdmænd og inderster i Skanderup birk at klarere hos ham deres resterende arbejdspenge førnødspege og alle småbederier efter jordebogen.

** Mikkil Andersen i Nissumgård på KM vegne stævnedes Niels Sørensen Hjort i Forlev for at forhverve sandemandsed samt efterskrevne sandemænd for at gøre deres ed og tov over Søren Jensen, som er dødfundet i Hårby skov, hvad årsag der har været til hans død, og om noget menneske kunne være årsag til hans død, og de satte fyldning på sandemændene, hvorefter

sandemændene fremstod og efter fremførte vidner og det, de selv har opledt og udspurgt, så vidste de intet andet end sot og sygdom havde været årsag til Søren Jensens død og bane.

(83)

** Erik Jensen i Vrold stævned Laurids Rasmussen i Vrold for 1 sletdaler 4 skilling, han er ham skyldig, og han lod ham fordele for gælden.

(84)

** tingbogens autorisation.

8/1 1669.

** Jacob Verkamp i Skanderborg stævned Hans Tomasen i Ustrup for dom på dele angående 27 sletdaler, som han er ham skyldig, sagen blev opsat 6 uger.

(85)

** Jens Sørensen i Veng et afkald. Rasmus Pedersen i Tørring og Niels Pedersen i Kalbygård bekendte, at de havde annammet fuldkommen betaling for deres arveparter efter deres salig mor Dorte Rasmusdatter, som boede og døde i Javngyde, så vel som efter deres salig far Peder Jensen og bror Jens Pedersen, som boede og døde i Veng, og Jens Sørensen takker forskrevne Rasmus Pedersen og Niels Pedersen for god skifte, de har holdt med ham efter hans hustru Maren Rasmusdatter, så de ikke på nogen sider har noget på hinanden at arve, men giver ham fuldkommen afkald.

15/1 1669.

** Jacob Verkamp i Skanderborg stævned Søren Jensen i Ustrup for dom og sag gav ham for rest af kapital og renter efter hans forpligt 18/2 1649, hvorefter der blev afsagt dom: Søren Jensen bør betale inden 15 dage.

(86)

** Jacob Verkamp stævned Søren Hansen i Båstrup og Anders Eriksen i Ustrup for dele angående 2 sletdaler, som de er ham skyldig, og de blev ved 6 høringsmænd fordelt for gælden.

** Peder Villumsen i Skanderborg stævned Rasmus Sørensen Yde i Mesing for dele angående 8 mark, han er ham skyldig, og han blev fordelt derfor.

(87)

** Mikkil Andersen i Nissumgård på KM vegne stævned Jacob Lauridsen, som tjener Otte Ladefoged i Skanderborg og Otte Sørensen sst, og han tog hans 1.kald på sandemændene i birket for at gøre deres ed og tov over Otte Ladefogeds tjener Jacob for ulovlig skovhugst i KM dyrehave her for Skanderborg.

22/1 1669.

(var intet at bestille efter påæskning, uden 1. 2. og 3. ting blev taget).

29/1 1669.

** Mikkil Andersen delefoged på KM vegne stævnedes Jacob Lauridsen

(88)

som tjener Otte Sørensen i Skanderborg, for 2. opkrævelse på sandemændene for at sværge vold over ham for ulovlig skovhugst og for vidner at føre, og stævnedes Otte Sørensen sst for svar.

(88)

** Mikkil Andersen i Nissumgård efter foregående varsel et vidne, og Jens Jespersen i Gram vidnede, at han næste mandag før hellig tre kongers dag så Jacob Lauridsen, som tjener Otte Sørensen i Skanderborg, i KM dyrehave, og der havde hugget en egekævlé af en vindfælde og læssede den på en slæde og førte den til Skanderborg. andre vidnede det samme.

** på Clemens Clemenssen KM forvalter hans vegne Laurids Christoffersen sst og med opsættelse 4/12 1668 beviste at have stævnet efterskrevne for dom efter en irettelagt restants, hvorefter der blev afsagt dom: enhver bør betale inden 15 dage.

(90)

5/2 1669.

** Iver Andersen af Horsens på Christoffer Pedersen hospitalsforstander sst hans vegne fremlagde en opsættelse udstedt Skanderup birketing 11/12 1668, hvor stævnes Frederik van der Liedt forrige amtskriver angående resterende korn til de fattige i Horsens hospital, hvorefter der blev afsagt dom: van der Liedt bør betale inden 15 dage.

(92)

12/2 1669.

** Mikkil Andersen i Nissumgård stævnedes Maren Hansdatter, Villum Jensen Skrædders hustru i Skanderborg, for dom for voldeligt overfald i Jens Christensen Spillemands hus på hans stedsøn Morten, efter hans klage til KM forvalter, at hun i hans og hustrus fraværelse er gået ind i deres hus og overfaldet barnet med hug og slag på arm og ben, så han var blå og blodig ifølge synsmændenes syn, som de afhjemlede for retten.

(93)

** Jens Frandsen i Virring højligt beklagede sig, at forgangen mandag 8 dage kom han til et træ, der var udvist ham og hans nabo Oluf Rasmussen, og da var Oluf Rasmussen kommet først og huggede på det, og da overfaldt han ham og slog ham i hovedet med en gren, hvilket han bekræftede med højeste helgens ed.

** Mikkell Andersen i Nissumgård lod afhjemle syn på Jens Frandsen i Virring, som havde et lidet hul i hans hoved, som han beskyldte Oluf Rasmussen i Virring for at have gjort ham.

** Jens Frandsen i Virring lyste Oluf Rasmussen i Virring et fuldt vold til for parlament og bordag, han havde gjort forgangen mandag 8 dage.

** Mikkell Andersen i Nissumgård på KM vegne lyste førnævnte Oluf Rasmussen et fuldt vold til for parlament og bordag, han havde haft med Jens Frandsen i Virring og stævnedes sandemændene i birket.

(94)

** Jens Frandsen i Virring tog 1.kald på sandemændene og Mikkell Andersen i Nissumgård på KM vegne tog 1.kald på sandemændene for at gøre deres ed og tov over Oluf Rasmussen i Virring.

** Mikkell Andersen på KM vegne lyste Jens Frandsen i Virring et fuldt vold til for parlament og bordag med Oluf Rasmussen i Virring, og tog 1.kald på sandemændene for at gøre deres ed og tov over ham.

** Søren Christensen Kræmmer i Skanderborg stævnedes efterskrevne for gæld og lod dem fordele for gælden.

(95)

** Mikkell Jensen i Skanderborg stævnedes efterskrevne for gæld og lod dem fordele for gælden.

(96)

19/2 1669.

** Laurids Ibsen i Hemstok et afkald. Jens Rasmussen i Stenderup i Hatting herred gav Laurids Ibsen et fuldkommen afkald for den arv, hans hustru Sidsel Lauridsdatter var tilfaldet efter hendes salig mor Margrete Lauridsdatter, som boede og døde i Hemstok.

** Mikkell Andersen defoged på KM vegne stævnedes Oluf Rasmussen i Virring og Jens Frandsen sst for vidne, og Mads Nielsen i Virring fremlagde nogle bymænds skriftlige vidne, at de var ved det træ, som bymændene havde fået til udvisning til brænde, og da så de, at Oluf Rasmussen slog Jens Frandsen i hans hoved med en økse, og Jens Frandsen gjorde ikke Oluf Rasmussen nogen årsag dertil, og Laurids Gundersen i Virring vidnede, at Oluf Rasmussen og Jens Frandsen var i klammeri, og Jens Frandsen gjorde ikke Oluf Rasmussen noget i ringeste måde.

(97)

** Mikkell Andersen defoged på KM vegne stævnedes Mads Andersen i Forlev for vidner og Mikkell Christensen i Hårby og hans far Christen Christensen sst, og spurgte vurderingsmændene på skifte 11/4 1668 efter Mads Andersens salig hustru, mellem ham og hans små moderløse børn, om ikke Mikkell Christensen i Hårby skrev hvad, der er passeret på skiftet, og om ikke hans far Christen Christensen var hos på samme skifte, og om Mikkell Nielsen i Vrold og Jens Nielsen i Veng var

overværende på de umyndige børns vegne, hvorefter Bertel Pedersen vidnede, at det var passeret, som spørgsmålene omformelder.

(98)

** Jacob Verkamp i Skanderborg fremlagde en opsættelse udstedt 8/1 1669 angående Hans Tomasen i Ustrup, som var indstævnet for dom og dele, hvorpå der blev afsagt dom: Hans Tomasen bør betale inden 15 dage.

(99)

26/2 1669.

5/3 1669.

** Mikkell Andersen i Nissumgård på KM vegne stævnedes Søren Jensen i Skanderborg og hans søn Matias Sørensen for dom, og fremlagde en landstings stævning, og da Søren Jensen og hans søn intet fremlægger til deres befrielse, og det klart ses, at de har begået den store overlast, som er vederfarede slotsfogden, som er blevet overfaldet med hug og slag, som bevises, så sætter Mikkell Andersen i rette, og ikke deres boeslod bør følge KM, men da ingen af de indstævnede fremkom, blev sagen opsat 14 dage.

(101)

** Christen Bhi i Tebstrup stævnedes Søren Jensen i Skanderborg, hvorefter blev fremlagt Korfits Trolles ordre til Christen Knudsen Bhi i Tebstrup om at føre sagen mellem slotsfogden og Søren Jensen i Skanderborg, og endvidere blev fremlagt Søren Jensens obligation, hvormed han forpligter sig til at holde Christen Knudsen skadesløs for sin trættes påtagelse, og angivelse af Christen Knudsens anvendte bekostning og pengespild fra 29/5 1668 og til 27/10, og han begærede dom, men da ingen fremkom, blev sagen opsat 14 dage.

(102)

** Mikkell Jensen i Skanderborg stævnedes Jens Pedersen i Gylling for dom angående specificeret gæld, men da Jens Pedersen ikke fremkom, blev sagen opsat 6 uger.

12/3 1669.

(103)

** mester Jesper Hansen slotsprædikant stævnedes Niels Sørensen Hjort i Forlev og fremlagde en dom udstedt af Viborg landsting 16/12 1668, at eftersom Niels Hjort intet fremfører, hvorved de førte vidner kan svækkes anlangende hans utilbørlige ord og medfart overfor Oluf Jespersen, men da mester Jesper har ladet sagen falde, mod at Niels Hjort gør sin erklæring og afbedelse her for retten, som han har gjort, da er sagen ophævet, så snart Niels Hjort betaler 6 rigsdaler for kost og tæring til Oluf Jespersen.

** Laurids Mortensen på Åkær stævnedes Rasmus Nielsen Mourids Christensen og Peder Jensen i Skanderborg ladegård for dom angående gæld til Laurids Brorsen på Dybvad. sagen blev opsat 6 uger.

** Mikkel Andersen i Nissumgård på KM vegne forbød, at ingen efter denne dag må tilfordriste sig til at køre eller ride igennem hestehaven, eller indkomme deri med hjulbører, så vel ingen geder bukke eller svin af Skanderborg by må findes udenfor byen under et fuldt vold.

(104)

19/3 1669.

** Mikkel Andersen i Nissumgård på forvalterens vegne stævnedes Frederik van der Liedt, forrige amtskriver i Skanderborg, for syn på den gård, han iboer, og i lige måde stævnedes Jørgen Mikkelsen i Skanderborg for syn på det danske skolehus sst, hvorefter synsmændene afhjemlede deres syn for brøstfældighed på husene

(105)

** Mikkel Andersen i Nissumgård begærede dom efter opsættelse af Skanderup birketing 5/3 angående Søren Jensen og hans søn Matias Sørensen. sagen blev opsat 4 uger.

** Mikkel Pedersen i Grumstrup på Anders Tomasens vegne i Århus stævnedes Johan Lyllofsen i Skanderborg for dom angående gæld efter hans brev, dateret Århus 14/8 1660, som han bør betale inden 15 dage. sagen blev opsat 6 uger.

(106)

** Rasmus Christensen i Skvæt mølle stævnedes efterskrevne for dele, og der blev opmeldt 6 høringer, som målte forskrevne personer delt.

** Christen Jensen Ry i Skanderborg på Kirsten Jensdatters sst vegne et skøde. Erik Jensen i Vrold på hans egne vegne og Jens Sørensen i Vrold på hans egne og hans søster Bodil Jensdatter, som boede og døde i Århus, hendes efterladte børn deres vegne, Anders Jensen i Vrold på hans egne vegne solgte og skødede fra dem og deres arvinger og til Kirsten Jensdatter i Skanderborg og hendes arvinger, halvparten af den gård i Skanderborg, Kirsten Jensdatter påboer, som de arveligt var tilfaldet efter deres salig bror og morbror Rasmus Sørensen, som boede og døde sst, og nu stod Erik Jensen på sine egne vegne Jens Sørensen på sine egne og søsterbørn i Århus, nemlig Jens Pallesen Peder Pallesen Niels Pallesen og Lisbet Pallesdatter deres vegne og Anders Jensen i Vrold på sine egne vegne med Christen Jensen Ry og Kirsten Jensdatter til vedermåls ting.

** Erik Jensen i Vrold et vidne. Christen Jensen Ry i Skanderborg bekendte, at eftersom Erik Jensen i Vrold og hans medarvinger i dag har solgt fra dem og deres arvinger den halve gård i Skanderborg, som Kirsten Jensdatter påboer, som på samme køb er blevet dem skyldig 36 sletdaler, så lovede han for Kirsten Jensdatter at betale dem til skt Mortensdag.

(107)

26/3 1669.

** Mikkil Andersen i Nissumgård på KM vegne stævnedes Oluf Nielsen i Illerup Laurids Pedersen og Jens Sørensen sst og lod afhjemle syn på jord, der var opbrudt på Illerup mark, hvori der havde været sået rug.

(108)

2/4 1669.

(var ellers ingen mødt (end 3 af 8 mænd) som kunne bekommes til 8 mænd, hvorfor ej videre kunne forrettes den dag)

16/4 1669.

** Mikkil Andersen i Nissumgård på KM vegne stævnedes menige KM bønder for dom angående restants, som de bør betale inden 15 dage.

(109)

** Mikkil Andersen i Nissumgård på KM vegne stævnedes efterskrevne personer for dom angående deres jordskyld efter fremlagte restants, om de ikke har forbrudt deres fæste, idet de i den tilbørlige tid har klargjort, og han fremlagde en restants af Skanderup birk og by for 1668, og der blev afsagt dom: de bør betale inden 15 dage, eller Mikkil Andersen på KM vegne at have nam og vurdering i deres bo.

(113)

23/4 1669.

** Christen Knudsen Bhi i Tebstrup en dom. efter fremlagte opsættelse indlæg obligation og landstingsdom, svarede Cathrine Søren Jensens i Skanderborg med sit indlæg, at hun mente at have gjort regnskab med Christen Knudsen, hvortil han svarede, at han ikke vidste af noget regnskab i den sag, men ikke fragik at have bekommet en rød ko en tønde øl for den sag mellem mester Villum og Sofie Sørensdatter, men hvis nogen vil tiltale ham, indstiller han sig til sit værneting.

(114)

** hr Niels Jørgensen i Ring i Tyrsting herred et pantebrev. Morten Knudsen i Skanderborg tilstod at være ham skyldig 100 rigsdaler, hvorfor han pantsætter sin gård i Skanderborg, som han påboer, og giver ham et pantebrev derpå.

** Mikkil Andersen i Nissumgård efter husbondens bevilling samtykkede på Cathrine Søren Jensens begæring, at samme sag mellem husbonden og hende og hendes mand måtte opstå i 8 uger, som blev samtykket.

** Christen Knudsen Bhi i Tebstrup en dom og fremlagde en opsættelse udstedt af Skanderup birketing 5/3 1669. Søren Jensens hustru Cathrine Mint fremlagde sit svar, hvorefter der blev afsagt dom: Søren Jensen bør betale efter deres forlig 60 rigsdaler til Christen Knudsen Bhi.

(118)

30/4 1669.

** Laurids Mortensen på Åkær på Laurids Brorsens vegne begærede dom over de ladegårds mænd, og de blev tildømt at betale inden 15 dage.

** Jacob Verkamp i Skanderborg stævnedes Hans Tomasen i Ustrup for dele, hvorefter opmeldte høringer målte Hans Tomasen i Ustrup delt.

7/5 1669.

(119)

14/5 1669.

** Mikkel Pedersen i Grumstrup på Anders Tomasens vegne i Århus stævnedes Johan Lyllofsen i Skanderborg for dom for 66 sletdaler, som er fragtpenge for korn, han har ført fra Kalø slot, og fremlagde Anders Tomasens fuldmagt og begærede dom. sagen blev opsat 8 dage.

(120)

21/5 1669.

(eftersom ingen 6 høringer var at bekomme kunne der ikke stedes delemål på forvalterens vegne, dog mødte varselsmændene af Grumstrup)

28/5 1669.

** Mikkel Andersen i Nissumgård på KM vegne efter øvrighedens bevilling samtykkede efter Cathrine Søren Jensens begæring, at sagen må bero og opstå til næste tingdag efter skt Olufsdag med bevilling.

4/6 1669.

(121)

** Johan Lyllofsen i Skanderborg stævnedes Mourids Christensen i Skanderborg ladegård for dom.

** Laurids Christoffersen i Skanderborg på Clemens Clemensens forvalter over Skanderborg amt hans vegne stævnedes efterskrevne for dele, hvorefter de indstævnedes ved 6 høringer blev fordelt.

(122)

** Mikkel Jensen i Hvolbæk tilstod at være Rasmus Knudsen i Vengegård skyldig 15 sletdaler, som han har lånt og lover at betale tilbage inden førstkommende jul.

** efter før indførte varsel fremlagde Johan Lyllofsen en fuldmagt af Rasmus Jensen, forrige underskriver og kornmåler på Kalø, at han har transporteret en håndskrift til Johan Lyllofsen, forrige skriver på Kalø, som Mourids Christensen i Skanderborg ladegård er ham skyldig, dateret Århus 6/12 1666, og han fremlagde Mourids Christensens obligation, som da boede ved Torup ladegård, på 24 sletdaler, som han lover at betale til jul førstkommende, eller lide tiltale til Torsager birketing, dateret Kalø 21/6 1650, hvorefter Mourids Christensen for retten blev påråbt, om han eller nogen på hans vegne var tilstede her imod at svare, men da ingen var mødt, blev sagen opsat 1 måned.

(123)

11/6 1669.

** Mikkel Andersen stævnedes efterskrevne i Skanderborg for at vidne, og Troels Mikkelsen i Skanderborg vidnede, at han ikke så hvem, der slog Niels Poulsen på hans øje, da de fulgte salig Anne Berendsdatters lig til et lejersted, og han ikke selv slog ham. andre vidnede det samme.

(126)

** Hieronimus Pholl slotsfoged stævnedes Jens Olufsen i Ring.

** Niels Sørensen Hjort i Forlev stævnedes. blev intet mere gjort denne gang, eftersom varslet var forsømt.

** Mikkel Pedersen i Grumstrup irettelagde en opsættelse udstedt 14/5 1669 angående Johan Lyllofsens gæld til Anders Tomasen i Århus, hvorefter der blev afsagt dom: Johan Lyllofsen bør betale hans gæld til Anders Tomasen inden 15 dage.

(128)

18/6 1669.

** Mikkel Andersen i Nissumgård på forvalterens vegne stævnedes Niels Pedersen i Skårup og Maren Rasmusdatter sst for vidner og syn, og Anders Nielsen i Skårup vidnede, at forgangen lørdag var nogle af folkene ude på gaden for at danse, og da kom hans pige Maren Rasmusdatter blodig ind i stuen, og sagde, at gammel Niels Pedersen slog hende med en sten, som han kastede, da han sad udenfor hans led, som blev bevidnet af flere.

** Mikkel Andersen et synsvidne efter indførte varsel, og lod afhjemle syn på Maren Rasmusdatter, som var blodig i ansigtet, men de så intet åbent sår, men blodet kom ned af hendes hoved.

(129)

** Mikkel Andersen i Nissumgård stævnedes gammel Niels Pedersen i Skårup for lysningsvidne vold og sandemænds opkrævelse og lyste ham et fuldt vold til for parlament og slagsmål, han skal have gjort på Maren Rasmusdatter i Skårup.

** Mikkel Andersen i Nissumgård stævnedes sandemændene i birket for at gøre deres ed og tov over gammel Niels Pedersen i Skårup for slagsmål, han skal have gjort på Maren Rasmusdatter i Skårup.

(130)

** Mikkel Andersen i Nissumgård på forvalter Clemend Clemendsens vegne stævnedes menige efterskrevne Virring mænd og lod afhjemle syn på nogle veje, som løber fra Virring til Gram østen og vesten om Hvidballe mose og en vej vesten omkring toften.

25/6 1669.

(131)

** Mikkel Andersen i Nissumgård på KM vegne stævnedes alle KM hel og halvgårdsmænd boelsmænd og husmænd tjenestedrenge og pebersvende i Svejstrup Hemstok Veng Hårby Forlev Illerup Bjestrup Vrold Fuldbro mølle for vidne.

** Mikkel Andersen på KM vegne tilbød enhver, som har ført sæd i KM jord. frøgæld, rug for rug etc, om nogen vil annamme den.

** Mikkel Rasmussen i Nissumgård på KM vegne varslede Jens Tøgersen i Veng for vidne. Søren Andersen i Tørring og Rasmus Andersen i Skørting blev spurgt angående deres bror Rasmus Andersen, som boede i Tulstrup, men fandtes død i Jens Tøgersens gård, om de havde nogen at påklage for deres brors død, hvortil de svarede, at de ingen mistanke havde til nogen, men han var syg og skrøbelig, og dette måtte være årsag til hans død, og Dorte Nielsdatter, salig Rasmus Andersens enke og hendes brorsøn Laurids Nielsen i Tulstrup vidnede det samme. synsmændene afhjemlede deres syn, at de så ingen sår eller slag, der kunne være årsag til hans hastige død, som skete i Jens Tøgersens gård, hvor han hjalp til med at reparere en skorsten.

(132)

** Christen Rasmussen i Svejstrup og Peder Johansen sst bekendte, at de er forligt om det gadehus i Svejstrup, de begge har fæstet, således, at Peder Johansen skal have de 7 spænd og Christen Rasmussen de 5 spænd, og haven ved huset delte de ligeledes.

(133)

** Niels Sørensen skolemester i Skanderborg på Mads Kræmmers vegne i Skanderborg varslede Claus Pedersen i Skanderborg for dom, og fremlagde en fuldmagt dateret Skanderborg 25/6 1664 Mads Sørensen Kræmmer og et pantebrev dateret 23/9 1664, som Claus Pedersen havde udgivet til Mads Sørensen Kræmmer på 100 sletdaler, som han bør betale, hvorpå Claus Pedersen for retten optalte 50 sletdaler og tilbød stangjern for resten, hvilket blev afslået. sagen blev opsat 8 dage.

** Niels Sørensen Hjort i Forlev varslede Knud Jensen i Bjestrup Jens Sørensen i Illerup Søren Rasmussen i Vrold Christen Pedersen i Hvolbæk for dom, for de som sandemænd har svoret tingvold over ham til Skanderup birketing uden nogen tilbørlig udgang ved retten, som har bragt ham i efterskrevne store omkostning i alt 72 sletdaler, som han mener, de bør betale og han fremlagde en Viborg landstings dom 21/10 1668, at den vold, som er svoret over ham, er kendt magtesløs, idet han ikke har gjort andet, end begæret at tælle, om der var for meget tiendekorn på vognene, og det ville være tort, om en bonde ikke måtte erfare, om der var tvivl i tiendetagelsen. sagen blev opsat 1 måned.

(135)

3/7 1669.

** Jacob Verkamp i Skanderborg varslede Jens Smeds hustru i Skanderborg Kirsten Jensdatter sst Anders Kock Otte Sørensen Dorte Jensdatter salig Niels Arnfelds i Skanderborg for dele.

** Bartolomeus Meyer varslede Peder Rasmussen, som tjener Mikkell Jensen i Hvolbæk for vidne, og Niels Pedersen i Skårup vidnede, at Peder Rasmussen stødte Bartolomeus Meyer ind i den stol, han stod i i Fruering kirke, og Peder Rasmussen svor, at det ikke skete af ond vilje.

** Mikkell Andersen i Nissumgård stævnedes Eske Korporal nuværende i ---- hos Jens Sørensen.

(136)

9/7 1669.

** Rasmus Jensen i Balle i Hads herred stævnedes Hans Bertram ridefoged over Framlev og Gern herred for dom og Niels Brock i Hørslevgård og Ebbe Jensen i Skanderborg KM skifteskriver samt Jost Nielsen forrige herredsfoged i Hads herred for svar. da Hans Bertram ikke var mødt, blev sagen opsat 4 uger, hvilken opsættelse forinden skal forkyndes på Framlev herreds ting.

(137)

** Rasmus Jensen i Balle et vidne. Peder Sørensen i Balle Jacob Jensen i Nølev Mads Sørensen sst og Jens Johansen i Randlev gav Rasmus Jensen fuldmagt til at føre deres sag mod ridefoged Hans Bertram, som han har gjort anfang på her til tinget, og det så fuldkommeligt, som enhver af dem selv personligt var til stede.

** Mikkell Andersen i Nissumgård stævnedes Anne Lauridsdatter i Skårup med flere efterskrevne kvinder og mænd angående deres lejemålsbøder, hver mand 12 rigsdaler og hver kvinde 6 rigsdaler. sagen blev opsat 4 uger.

(138)

16/7 1669.

** Rasmus Jensen i Balle fremlagde sit skriftlige indlæg på sine egne og medbrødres vegne, nemlig Peder Sørensen i Balle Jacob Jensen i Nølev Mads Sørensen sst og Jens Johansen i Randlev, hvori

han stævner ridefoged til Skanderborg Hans Bertram imod dom anlangende det gods og ejendom, salig Anders Nielsens børn er tilfaldet efter deres salig far, som boede og døde i Balle, som de fattige mænd af øvrigheden er tilforordnet at være værger for, og da Hans Bertram har bevilget Morten Worm og børnenes mor Christence Mogensdatter at beholde børnene med deres fædrene arv, endog hun samme tid var gift, hvilket strider mod jyske lov 1.bog 21.kapitel, og dog har han tillagt de fattige mænd at skulle svare til godset, så det ikke blev forødt, hvorfor Bertram bør skaffe omtalte værger det gods til stede, som de skulle have under værgemål, eller også må han selv svare dertil og stå børnene til rette for skade på deres fædrene arv.

(139)

16/7 1669.

23/7 1669.

** Jens Mikkelsen Klog stævtede Poul Rasmussen Christen Jensen Rasmus Jensen i Vester mølle for klage syn og sandemænds opkrævelse, og Jens Mikkelsen, som tjener i Skvæt mølle, gav last og klage på Poul Rasmussen, som tjener i Vester mølle, for han kom til ham i møllens toft slog ham og rykkede hans hår af og røvede hans hund fra ham. efterskrevne sandemænd blev opkrævet for at gøre deres ed og tov over Poul Rasmussen for hans overfald.

(141)

** Terkild Mortensen i Vrold varslede samtlige efterskrevne Vrold mænd for syns opkrævelse og lod afhjemle syn på Vrold mark, hvor der var gjort skade i en toft af hopper grise og svin, hvortil Søren Rasmussen i Vrold på egne og medbrødres vegne svarede, at da toften ikke havde været hegnet i 20 år, mente de sig fri for tiltale.

(142)

** Erik Jensen i Vrold et skøde. Claus Pedersen Norbagge i Skanderborg solgte og skødede fra sig hustru og arvinger til Erik Jensen i Vrold og hustru Mette Albretsdatter hans gård i Skanderborg og et byggested sst.

(144)

30/7 1669.

** Mikkil Andersen i Nissumgård på KM forvalters vegne begærede dom i den proces mellem forvalteren og Søren Jensen efter opsættelse 21/5. sagen blev opsat til 1.tingdag efter Michaeli.

6/8 1669.

** Mikkil Andersen begærede dom efter opsættelse 9/7 angående lejemålsbøder, men da ingen fremkom, blev sagen opsat 14 dage.

** Mikkil Andersen i Nissumgård 2.varsler til efterskrevne sandemænd i birket for at gøre deres ed og tov over Poul Rasmussen, som tjener i Vester mølle.

(145)

** Niels Sørensen Hjort i Forlev med opsættelse 25/6 stævnedes Knud Jensen i Bjestrup Jens Sørensen i Illerup Søren Rasmussen i Vrold Christen Pedersen i Hvolbæk for dom, og fremlagde sit indlæg angående sandemændenes volds afsigelse, som har bragt ham i stor bekostning og skadeslidelse, og som landsdommerne har kendt magtesløs, og han fremlagde landstingsdom 21/10 1668 og begærede dom, hvorefter sagen blev opsat, og nu fremlagde han landstingsdom 21/10 1668 angående tiendetagningen, som var sket uden Niels Hjorts tilstedeværelse, hvorefter Knud Jensen i Bjestrup på egne og medbrødres vegne fremlagde deres skriftlige svar, at de ikke mener at have påført Niels Hjort nogen skade, og landsdommen ikke pålægger dem at erstatte nogen omkostning, hvorfor de mener sig fri for tiltale, og der blev afsagt dom: da sandemændene ikke er tildømt nogen erstatning for kost og tæring, bør de være fri for Niels Hjorts tiltale.

(148)

13/8 1669.

(er ingen flere 8 mænd mødt (end 2) var heller intet at beskrive)

20/8 1669.

** Mikkell Pedersen i Nissumgård på KM forvalter Clemend Clemendsens vegne stævnedes Poul Rasmussen i Vester mølle for vold synsvidne og 3.kald på sandemændene, og synsmænd afsagde deres syn på Jens Mikkelsen, der tjener i Skvæt mølle, der havde en skade på hans ben, som han berettede, skyldtes, at han selv havde hugget sig med en økse. på spørgsmål svarede Jens Mikkelsen i Skvæt mølle og hans far Mikkell Nielsen i Hvolbæk, at de ville intet med sagen have at bestille, og da ingen levende havde set overfaldet, gjorde sandemændene deres ed og tov og svor Poul Rasmussen kvit for tiltale.

(150)

** Mikkell Andersen i Nissumgård på KM forvalter Clemend Clemendsens vegne lod afhjemle syn på et lille drengebarns lig, som Jens Rasmussens hustru i Hvolbæk havde fået, hvorpå der ikke fandtes nogen skade eller men, men drengen var død en naturlig død.

** Rasmus Jensen i Balle med opsættelse 9/7 stævnedes Hans Bertram, ridefoged over Framlev herred Gern herred og Nim birk samt Ebbe Jensen KM skifteskriver over Skanderborg len og Jost Nielsen i Onsted, og Rasmus Jensen fremlagde sit indlæg angående det gods, som er tilfaldet salig Anders Nielsens arvinger, som han og medbrødre er værger for, og han fremlagde tingsvidne 8/7 1667 angående skifte efter salig Anders Nielsen 5/9 og 6/9 1666, som Rasmus Jensen og medbrødre var tilsagt, skønt de ikke tilhørte de umyndige børns slægt hverken på fædrene eller mødrene side, og da var til stede en stor mangfoldighed af folk og en udenherreds mand til at skrive, så godset blev splittet ad til dem, der fordrede vis og uvis gæld, og de fattige mænd, som skulle være værger for børnene, måtte ikke få noget kundskab derom, og efter denne forsamling var gjort, da er Christence Mogensdatter og hendes mand Morten Worm, før skiftet er fuldkommen, draget af herredet med gods børn og ejendom, undtagen den gård i Balle, som de forlod ledig og øde, og den er nu tid efter anden nedfaldet, og de fattige mænd, der nu er andre mænds tjenere, kan ikke videre

dermed befatte, og på spørgsmål svarede ridefoged Hans Bertram, at han ikke havde noget dermed at bestille, men Morten Worm og Ebbe Jensen måtte svare dertil, og Rasmus Jensen fremlagde skiftebrev 5/9 1666 efter salig Anders Nielsen i den gård i Balle, han påboede og fradøde, efter registrering 30/5, mellem hans enke Christence Mortensdatter og hendes 5 umyndige faderløse børn, nemlig Mogens Andersen 6 1/2 år Christence Andersdatter 10 år Anne Andersdatter 9 år Ursula Andersdatter 5 år og Anne Andersdatter 2 år, og da gælden var betalt, blev der 2346 sletdaler til deling, hvoraf børnene blev tillagt halvdelen 1173 sletdaler, og moderen det samme, men da hun havde noget, hun ikke kunne fremvise på skiftet, så begærede hun, at deres part blev 300 sletdaler højere og hendes 300 sletdaler mindre, og børnene skal blive hos deres mor og stedfar Morten Jensen Worm, til de bliver 16 år gamle, og værgerne skal tilse, at moderen og stedfaderen ikke forøder deres fædrene arv, såfremt de ikke selv vil svare dertil. efter salig Anders Nielsens regnskabsbog skulle der være 1109 daler tilstående gæld, som Morten Worm på hustrus vegne og værgerne på børnenes vegne skulle indfordre Hans Bertram lod fremlægge hans indlæg, at han ikke ved, at han er salig Anders Nielsens børns værger noget skyldig, men han vil svare, når han bliver stævnet til hans værning, hvorefter der blev afsagt dom: da Hans Bertram ikke har bopæl i birket, kan han ikke lide tiltale.

(160)

** Mikkel Andersen i Nissumgård med opsættelse 9/7 stævnedes efterskrevne personer anlangende deres lejermålsbøder, mandspersoner 12 rigsdaler og kvindespersoner 6 rigsdaler at betale inden 15 dage, hvorefter der blev afsagt dom: de indstævnedes bør straks betale.

(162)

27/8 1669.

(er ingen mødt noget havde at for retten skulle indføres)

3/9 1669.

10/9 1669.

** Rasmus Knudsen i Vengegård på sin hustru egne og salig Peder Pedersen, som boede og døde i Skanderborg, hans arvinger og de umyndiges vegne stævnedes Anders Lauridsen borger og indvåner i Århus for dom og vidne, og han fremlagde en fuldmagt skrevet i Århus 12/6 1669 og Anders Lauridsens forpligt og satte i rette, at eftersom Anders Lauridsen for 12 år siden havde annammet forskellige gældsbreve, som tilkom hans hustru og salig Peder Pedersens arvinger på skifte efter den salig mand, som bedrager sig til 1089 sletdaler og et udtog af den salig mands bog på 11 sletdaler, hvilken gæld Anders Lauridsen havde forpligtet sig til at indfordre, som han ikke havde agtet, hvorfor han bør betale den indfordrede gæld inden 15 dage. da Anders Lauridsen ikke var mødt, blev sagen opsat 14 dage.

(164)

17/9 1669.

** ung Rasmus Nielsen nu i Skanderborg ladegård stævnedes Mourids Christensen i Skanderborg ladegård for dom angående gæld efter hans håndskrift og Peder Jensen sst for dom for gæld efter Poul Pedersen i Randers hans regnskabsbog dateret Randers 21/12 1668. sagen blev opsat 4 uger.

(165)

** Søren Christensen i Skanderborg et afkald. Christen Sørensen i Viborg gav hans far Søren Christensen afkald for arv efter hans salig mor Kirsten Madsdatter, som boede og døde i Skanderborg.

** Mikkel Pedersen i Grumstrup stævnedes Ebbe Jensen i Skanderborg for dom og i rette lagde en dom af Skanderup birketing 7/2 1668, hvori han på salig hr Melchior i Torrild hans efterladte hustru og arvingers vegne stævnedes Ebbe Jensen, der boede i Rindelevgård, og i rette lagde en obligation på 50 rigsdaler, udgivet af Ebbe Jensen 1/4 1663, som han bør betale inden 15 dage, og begærede endelig dom, som lød: Ebbe Jensen bør betale gælden inden 15 dage, eller Mikkel Pedersen bør have nam og indvurdering, og nu begærede han endelig dom, men da Ebbe Jensen ikke var tilstede, blev sagen opsat 6 uger.

(167)

24/9 1669.

1/10 1669.

** Mikkel Andersen i Nissumgård varslede efterskrevne Gesing bymænd for syns opkrævelse og lod afhjemle syn på en å mellem Mikkel Andersens og de Gesing mænds enge

(169)

** Peder Clausen i Fogstrup stævnedes Anne Jørgensdatter i Fogstrup for dom angående rest af obligation udgivet af salig Rasmus Clausen i Fogstrup af dato 25/3 1666, eftersom hun har annammet betaling på skiftet efter hendes salig mand Rasmus Clausen. sagen blev opsat 4 uger.

(170)

8/10 1669.

** Rasmus skovrider i Mesing på overjægermesterens vegne lod afhjemle syn på efterskrevne KM skove for hvor megen olden, der fandtes.

** Rasmus Knudsen i Vengegård med opsættelse 10/9 på sin hustrus egne og salig Peder Pedersen, der boede og døde i Skanderborg, hans arvingers vegne stævnedes Anders Lauridsen borger i Århus for dom og vidne, og fremlagde en fuldmagt, at da Anders Lauridsen har forpligtet sig til at indkræve adskillig gæld efter til ham leverede dokumenter, dateret Skanderborg 12/3 1657, hvilket endnu ikke er sket, til ikke ringe skade for arvingerne, så giver de Rasmus Knudsen i Vengegård fuldmagt til at tiltale Anders Lauridsen derfor, dateret Århus 12/8 1669, og underskrevet Kirsten salig Peder Vinters egen hånd, på min mor Anne Pedersdatters vegne Peder Andersen egen hånd, Søren Mørk på Mette Nielsdatters vegne, som han er formynder for, Bartolomeus Jacob Stuer på

egne vegne, Mikkell Lassen på Edel Nielsdatters vegne, som han er værge for, og Rasmus Knudsen fremlagde Anders Lauridsens forpligt dateret 20/3 1657, hvori han kendes at have bekommet adskillige gældsbreve på i alt 1089 sletdaler, og et udtog fra den salig mands regnskab på 11 sletdaler fra Anne Madsdatter, salig Peder Pedersens i Skanderborg på egne vegne og den salig mands arvinger, som er Peder Sørensen Vinter i Århus, Anders Madsen, Mads Wærn, Peder Rasmussen Gius, og Bartolomeus Jacob Stuur sst og Jacob Jensen i Bøsbro mølle på egne hustruer og de umyndiges vegne, som en del er værger for, hvilken gæld han lover dem udlæg og betaling for, så straks, han bekommer dem, underskrevet af Anders Lauridsen og arvingerne (174)

og Rasmus Knudsen satte i rette, at da Anders Lauridsen havde annammet gældsbreve af Rasmus Knudsen hustru og salig Peder Pedersens arvinger for 12 år siden, om han ikke bør betale dem i rede penge med sin rente inden 15 dage eller have nam og vurdering i hans bedste bo og løsøre, og nu begærede Rasmus Knudsen dom, og Anders Lauridsen fremlagde et skriftligt svar, at salig Peder Pedersens arvinger har annammet deres part af gældsbreve, på nær 24 sletdaler, som de har kvitteret ham for, hvorfor han mener sig fri for deres tiltale. de andre breve, så vidt de endnu er i behold, siden hans gård af fjenderne blev udplyndret og straks samme år af dem med bo og boskab afbrændt, og som tilkommer Rasmus Knudsen, tilbyder han at levere ham mod kvittering. han havde i øvrigt 2 måneder efter hans kontrakt begyndt med processen, men da den onde fjendetid på hastigt påkom med en stor forskrækkelse blandt alle, måtte han lade det fare og med andre godtfolk i en hast fly fra hus og hjem i et fremmed land, og derfor har han efter den ønskelige fred tilbudt arvingerne deres breve, da han af den årsag ikke kunne fyldestgøre hans kontrakt, og desuden havde Rasmus Knudsen, som selv forrettede skiftet efter salig Peder Pedersen, ligesom samtlige arvinger ikke anset samme breve som vis, men ligesom han formener, for vis og uvis gæld, hvorfor han mener sig fri for deres tiltale, og han fremlagde en dom af Skanderup birketing 24/7 1657, hvor han tiltalte en del af salig Peder Pedersens kreditorer for gæld på hans enkes og arvingers vegne, og ligeledes fremlagde han en beskikkelse angående fru Hilleborg Bildes gældsbreve til Anne Madsdatter og hendes salig mands arvinger, som er Mads Wærn Kirsten salig Peder Vinters Anders Madsen Bartolomeus Jacob Stuur og Jacob Rasmussen Molbo, som han vil levere tilbage, idet han kun har påtaget sig at søge kreditorer ved hjemting og landsting, dateret Århus 27/3 1662, hvorpå var skrevet arvingernes revers, hvorved de kvitterer for modtagelsen, underskrevet: Kirsten Pedersdatter salig Peder Vinters, på mors vegne Oluf Rasmussen Gius, Anders Madsen, Bartolomeus Jacob Stuur. desuden blev fremlagt Peder Sørensen Vinters revers til Anders Lauridsen. dateret 22/7 1657. obligationer fremlægges, der iblandt fra Jost Lauridsen i Gylling, dateret Åkær 23/3 1641 på 100 sletdaler, og Rasmus Sørensen Yde i Mesing 4/11 1653. udtog af salig Peder Pedersens bog fremlægges, underskrevet af Christoffer Pedersen, hvorfor der blev afsagt dom: Anders Lauridsen bør betale Rasmus Knudsen på hans hustrus vegne 550 sletdaler inden 15 dage, men da salig Peder Pedersens arvinger har givet Anders Lauridsen kvittering, bør han være fri for deres tiltale, dog bør han betale dem omtalte rest 24 sletdaler inden 15 dage.

(181)

15/10 1669.

**** Mikkell Andersen i Nissumgård på KM vegne stævnedes Else Jensdatter i Skanderborg for dom vidne og klage, og Anne Nielsdatter sst beklagede sig, at Else Jensdatter var kommet ind i hendes stegers og uden årsag slået hende i ansigtet med et dørslag, så hun blev blå og blodig.**

** Mikkel Andersen i Nissumgård lod afhjemle syn på Anne Nielsdatter i Skanderborg, som havde blåslag og sår i ansigtet, som hun beskyldte Else Jensdatter sst for at have gjort hende.

(182)

** Mikkel Andersen i Nissumgård på KM vegne stævnedes Else Jensdatter i Skanderborg for lysningsvidne vold og sandemænds opkrævelse, og stævnedes efterskrevne sandemænd for at gøre deres ed og tov over hende.

** Mikkel Andersen i Nissumgård lyste Else Jensdatter et fuldt vold til både for bondesagen og kongesagen for parlament og slagsmål.

(183)

** Mikkel Andersen i Nissumgård hans 1.kald på efterskrevne sandemænd for at gøre deres ed og tov over Else Jensdatter i Skanderborg.

** Mikkel Andersen i Nissumgård på sine egne vegne stævnedes efterskrevne Gesing bymænd for vidne spørgsmål og klage, og efterskrevne, som mindes op til 50 år, vidnede om, hvor langt de havde slået hø mellem Nissum hede og den gamle å, som Mikkel Andersen i høst har ladet oprydde

(184)

22/10 1669.

29/10 1669.

(185)

** Mikkel Andersen på KM vegne 2.kald på sandemændene og stævnedes Else Jensdatter i Skanderborg og efterskrevne sandemænd for at gøre deres ed og tov over Else Jensdatter for slagsmål mod Anne Nielsdatter sst.

** Clemend Clemendsen stævnedes efterskrevne personer for dele og fremlagde obligationer, der iblandt fra Mads Nielsen i Grumstrup på Apelone Rasmusdatter Søren Bentsens enke sst hendes vegne, hvorpå 6 høringer blev opmeldt.

(187)

** Mikkel Pedersen i Grumstrup med opsættelse 17/9 1669 stævnedes Ebbe Jensen, der nu boer i Skanderborg, for dom efter dom 7/2 1668, på salig hr Melchior i Torrild hans efterladte hustru og arvingers vegne, og fremlagde Ebbe Jensens obligation, dateret Rindelev x/4 1663, og der blev afsagt dom: han bør betale inden 15 dage eller lide nam.

(189)

5/11 1669.

** Hieronimus Pholl stævnete hans bonde Rasmus Sørensen i Ustrup og lod ham fordele for 2 sletdaler.

(190)

** Niels Sørensen skolemester i Skanderborg på salig Peder Jensens søns og søskendes vegne et vidne og stævnete Peder Lassen i Randers Karen Madsdatter salig Niels Mogensens sst Maren Jensdatter Tved Hans Madsen sst Groers Madsen sst Laurids Helligbjerg sst Laurids Mullerup lille Rasmus Pedersen Christence Henriksdatter salig Poul Skovs Bodil Rasmusdatter sst Laurids Pedersen i Essenbæk ladegård hr Otto Tomasen i Haslund hr Christen Pedersen Vivild i Værum Keld Christensen i Tebbestrup Birgitte Mikkelsdatter sst Jens Jensen i Jebjerg Laurids Brorsen på Dybvad Ole Jespersen i Skanderborg Jacob Verkamp sst Knud Dinesen Knud Tomasen Mikkell Jensen Niels Sørensen Mads Groersen for at møde i Skanderborg ladegård 25/10 1669, som var trødningsdagen efter salig Peder Jensens død, om de havde noget at fordre efter den salig mands død.

12/11 1669.

(191)

** Laurids Christoffersen i Skanderborg på Clemend Clemendsens vegne stævnete og lod fordele efterskrevne for gæld efter deres forpligt.

** Mikkell Andersen i Nissumgård på KM og øvrighedens vegne stævnete Else Jensdatter i Skanderborg for vold mod Anne Nielsdatter i Skanderborg, og sandemændene for at gøre deres ed og tov over hende. Anne Nielsdatter gentog sin beskyldning, men Else Jensdatter benægtede ved ed at have gjort Anne Nielsdatter nogen skade, hvorefter sandemændene gjorde deres ed og tov, og da Anne Nielsdatter ikke videre havde bevist, at Else Jensdatter havde gjort hende skade, vidste de ikke at sværge hende vold over, men fri at være.

(193)

** Mikkell Andersen i Nissumgård på KM og øvrighedens vegne stævnete Else Jensdatter i Skanderborg for dom for hendes lejemålsbøder, for barn, hun har avlet med Zemmer Mogensen korporal. opsat 4 uger.

(194)

** Mikkell Rasmussen i Hvolbæk stævnete Peder Sørensen skipper i Virring og lod ham fordele for gæld 3 sletdaler.

19/11 1669.

** stævningsmænd stævnete Tomas Hansen Jelling i ----- i Vor herred for dele.

(195)

26/11 1669.

** Knud Rasmussen i Skanderborg på øvrighedens vegne stævnete Mourids Christensen i Skanderborg ladegård for vidne og klage, og Maren Mikkelsdatter i Skanderborg vidnede, at skt Mikkelsdag så hun, at Knud Rasmussen kom nedenfor Skanderup kirke og ville til Skanderborg med en hob heste og hopper, og da kom Mourids Christensen og tog bæsterne med sig tilbage, men om han fik dem i minde eller uminde, vidste hun ikke.

** Mikkelt Andersen i Nissumgård på KM og øvrighedens vegne stævnete Johan Lyllofsen i Skanderborg salig Jens Smeds hustru Kirsten Jørgensdatter for dom angående deres jordskyld. sagen blev opsat 4 uger.

(196)

** Knud Rasmussen i Skanderborg gav last og klage på Mourids Christensen i Skanderborg ladegård, som for 5 uger siden, da han af forvalteren var befalet at indtage nogle bæster, som gik i hestehaven, tog bæsterne fra ham og førte dem til ladegården.

** Mikkelt Andersen på KM vegne stævnete Laurids Jensen i Vrold for vidne lysning og sandemænds opkrævelse for at sværge vold over ham, for han slog Jesper Skomager sst med et elleris over hans arm, som han stod i hans egen have, og Mikkelt Andersen gav 1.kald på sandemændene i birket.

(197)

3/12 1669.

** Mikkelt Andersen i Nissumgård stævnete Knud Sørensen i Fastrup for lysning vold og 1.opkrævelse af sandemændene for slagsmål, han skal have begået på Peder Jensen i Fastrup, og ligeledes stævnedes efterskrevne sandemænd i Skanderup birk.

(198)

** Hieronimus Pholl stævnete Søren Nielsen i Fuldbro mølle for 5 rigsdaler gæld. sagen blev opsat 1 måned.

** Johan Lyllofsen i Skanderborg et skøde. Anders Lauridsen borger og indvåner i Århus fremlagde en fuldmagt af Dorte Nielsdatter salig Peder Segermands efterleverske i Skanderborg, nu i Århus, hvori hun giver ham fuldmagt til at skøde hendes gård i Skanderborg til Johan Lyllofsen, efter kontrakt, dateret 26/1 1661, mellem Johan Lyllofsens hustru og Dorte Nielsdatter om samme gård, som hun senere efter andres anledning havde solgt til Johan von der Lidt, da amtskriver på Skanderborg, men Johan Lyllofsen havde nu ved landsting og højesteret fået kendt hans hustrus køb ved magt hvorefter Anders Lauridsen på hendes vegne skødede og solgte gården til Johan Lyllofsen og hustru Inger Hansdatter og deres arvinger mod betaling af 220 sletdaler.

(200)

** Oluf Jespersen i Skanderborg et pantebrev. Johan Lyllofsen indvåner i Skanderborg tilstod at skyldte Oluf Jespersen 200 rigsdaler, hvorimod han pantsætter den gård, han har købt af ovennævnte Dorte Nielsdatter.

(201)

10/12 1669.

(202)

** Mikkel Andersen på Nissumgård begærede dom over Else Jensdatter i Skanderborg for hendes lejermbøder. sagen blev opsat 14 dage.

** Mikkel Andersen på KM vegne stævnedes Knud Sørensen i Fastrup for vidne syn og klage, for han slog Peder Jensen i Fastrup i hans hoved, men de indkaldte vidner havde intet set eller hørt til noget klammeri.

** Peder Jensen i Fastrup gav last og klage på Knud Sørensen i Fastrup, for han, da Peder Jensen var væltet med sin vogn mellem Fruering og Fastrup og bad ham hjælpe sig med at rejse vognen, slog ham i hovedet med en vognekæp og sagde, han kunne selv rejse sin vogn op.

17/12 1669.

(203)

** Andrevus Kock i Skanderborg et skøde. hr Jesper Hansen slotsprædikant og præst til Skanderborg og Stilling sogne og provst i Hjelmlev herred solgte til Andrevus Kock hans gård i Østergade i Skanderborg.

** Mikkel Andersen i Nissumgård stævnedes Knud Sørensen i Fastrup for vidne syn og 2.opkald på sandemændene for at gøre deres ed og tov over ham for slagsmål på Peder Jensen i Fastrup, som havde et sår i panden.

(204)

24/12 1669.

** Mikkel Andersen i Nissumgård på KM vegne med opsættelse 12/11 stævnedes Else Jensdatter for dom angående hendes lejermbøder 6 rigsdaler, som hun bør betale inden 15 dage. hun var ikke mødt, og der blev afsagt dom: hun bør betale eller lide efter recessen.

(205)

** mester Jesper Hansen i Skanderborg stævnedes Niels Nielsen Bunde i Vrold og Rasmus Jensen i Fregerslev, defoged i Hjelmlev herred, for dom angående gæld 7 daler og 7 sletdaler. sagen blev opsat 6 uger.

7/1 1670.

** Mikkell Andersen i Nissumgård på KM og forvalterens vegne stævned alle og enhver inderster gårdmænd og halvgårdsmænd i Svejstrup Hemstok Veng Hårby Forlev Illerup Alken Bjestrup Vrold Vitved Fastrup Virring Svinsager Hvolbæk Gesing Skårup Ring Gram Skanderborg og Skanderborg ladegård for dom angående restants 1668 og 1669. på begæring blev sagen opsat 4 uger.

(206)

** Mikkell Andersen i Nissumgård stævned Knud Sørensen i Fastrup for sandemandsed, og han lod læse af tingbogen lysningsvidne og 1.opkrævelse på sandemænd 3/12 samt synsvidne og 2.opkrævelse 17/12, og nu begærede han hans 3.kald på sandemændene for at gøre deres ed og tov over Knud Sørensen, som mødte og vidnede, at så sandt Gud skulle hjælpe ham, som ham havde skabt, da havde han ikke gjort Peder Jensen i Fastrup den skade, han beskylder ham for, hvorefter opmeldte efterskrevne sandemænd, da gerningen ikke var bevist, svor ham kvit.

(207)

14/1 1670.

** mester Jesper Hansen slotsprædikant stævned Christen Mikkelsen i Ustrup og talte med hans søster, som har Anders Albretsen, hvor han er tilværende, for tilbud og dom for forløfte for hans salig far Mikkell Lassen for 16 sletdaler, som salig Mikkell Lassen var mester Jesper skyldig, og hvorfor han til sikkerhed havde leveret mester Jesper efterskrevne varer, som han tilbød Christen Mikkelsen at indløse. sagen blev opsat 4 uger.

(208)

21/1 1670.

** mester Jesper Hansen i Skanderborg stævned og begærede høringsdele over efterskrevne personer for gæld, og der blev opmeldt efterskrevne 6 høringsmænd.

(209)

28/1 1670.

** Hieronimus Pholl i Skanderborg stævned Else Jensdatter i Skanderborg hos Mikkell Jensen, hvor hun er nuværende, for 1 sletdaler fogedpenge for hendes lejemålsbøder, og han lod hende fordele for gælden.

(210)

4/2 1670.

** Mikkell Andersen i Nissumgård på KM vegne begærede dom efter opsættelse 7/1. med Mikkell Andersens samtykke blev sagen opsat 14 dage.

** Søren Tomasen i Skanderborg med fuldmagt af Jens Jensen Østergård i Svejstrup tiltalte hans efterskrevne kreditorer

(211)

12/2 1670.

** Jens Jensen Østergård i Svejstrup gav Søren Tomasen i Skanderborg fuldmagt til at tiltale hvem, som på egne eller salig Mads Sørensen Kræmmers kreditorers vegne kan være ham skyldig.

** Morten Jørgensen i Skanderborg fremlagde et gældsbevis fra Anne Mikkelsdatter salig Christen Kocks i Skanderborg til hendes forhåbende svoger Morten Jørgensen glarmester i Skanderborg på 20 sletdaler, som hun bepligter sig til at betale hendes datter Birgitte Christensdatter og Morten Jørgensen eller deres arvinger, dateret Skanderborg 7/12 1662.

18/2 1670.

(212)

** Mikkel Andersen i Nissumgård på KM og forvalters vegne efter opsættelse 7/1 begærede dom. sagen blev opsat 8 dage.

** Johan Lyllofsen i Skanderborg stævnedes Mourids Christensen i Skanderborg ladegård for dom og fremlagde en obligation fra Mourids Christensen, boende i Torup ladegård, på 24 sletdaler til Rasmus Jensen kornmåler på Kalø, underskrevet på Kalø slot 21/7 1650 egen hånd, med påskrift, at obligationen er overdraget til Johan Lyllofsen forrige skriver på Kalø, underskrevet 25/10 1666 Rasmus Jensen, hvorefter der blev afsagt dom: Mourids Christensen bør betale sin gæld inden 15 dage.

(213)

25/2 1670.

** Mikkel Andersen i Nissumgård på KM og husbonds vegne begærede dom over efterskrevne efter fremlagte restants, dateret 20/2 1670, der iblandt Skanderborg ladegård Peder Jensen Mourids Christensen Rasmus Nielsen. restants fortsat, stedsmål og sagefald. dom: enhver bør betale sin restants inden 15 dage.

(220)

4/3 1670.

** Hieronimus Pholl på KM forvalter Clemend Clemendsens vegne stævnedes Rasmus Nielsen og Mourids Christensen i Skanderborg ladegård for dele, og fremlagde en obligation udgivet af Peder Jensen Mourids Christensen og Rasmus Nielsen i Skanderborg ladegård til Clemend Clemendsen KM forvalter på 81 1/2 sletdaler, underskrevet 4/6 1663 af ovennævnte med egne hænder, hvorpå al renten er klaret til skt Mikkelsdag 1668, og der er gjort udlæg for den 3. part efter salig Peder

Jensen, hvorfor han mener, de indstævnedes bør betale hver deres part af gælden, og han lod dem fordele derfor.

(221)

11/3 1670.

** mester Jesper Hansen slotsprædikant til Skanderborg stævnedes Niels Sørensen Hjort i Forlev for dom for hans tiende 1663-1667. på Niels Hjorts begæring blev sagen opsat 3 uger.

(222)

18/3 1670.

** Hieronimus Pholl i Skanderborg stævnedes Niels Sørensen Hjort i Forlev for vidne, og Søren Rasmussen i Vitved vidnede, at fastelavns søndag så og hørte han i Skanderup kirke gik af hans stol og til Maren Christensdatter i Forlev, som hun sad i hendes stol, og spurgte hende med høj røst, hvor hendes mand Mads Andersen var, og da svarede hun, at han kom der intet i dag, og videre spurgte han, om hun ville tage skrifte, så ville hr Niels tage dem dertil, hvortil hun svarede, at det skete intet i dag. Niels Hjort berettede, at præsten havde bedt ham sige det til ham eller kvinden.

** Niels Sørensen Hjort i Forlev stævnedes mester Jesper Hansen slotsprædikant i Skanderborg for vidne, og Jens Nielsen i Forlev vidnede, at han for nogle år siden havde ført 2 læs hø til mester Jespers gård efter Niels Hjorts befaling, som præsten ville afskrive i hans regnskab.

(223)

** Mikkel Pedersen i Skanderborg på Oluf Jespersens vegne sst stævnedes Johan Lyllofsen i Skanderborg for 169 rigsdaler efter hans obligationer og fremlagde en skriftlig stævning angående hans obligationer til salig borgmester Anders Lydixen i Århus, den ene dateret Kalundborg 22/6 1658 og den anden dateret Århus 29/3 1661, dateret Vengegård 11/3 1670, og fremlagde Johan Lyllofsens obligationer samt en transport til Oluf Jespersen i Skanderborg, dateret Århus 18/6 1670 og underskrevet af Maren salig Anders Lydixens egen hånd. Johan Lyllofsens svar fremlægges, hvori han begærer opsættelse, så han kan gøre afregning med salig borgmester Lydixens hustru. opsat 8 dage.

(225)

26/3 1670.

(da ting holdtes, eftersom Maria bebudelsesdag faldt 25/3)

(226)

8/4 1670.

** Hieronimus Pholl slotsfoged stævnedes hver mand, der boer i på den store og den lille gade samt menige mænd i Vrold for forbudsvidne, og han forbød alle og enhver, at ingen må have nogen svin

enten på gaden i Skanderborg eller på Skanderborg mark under et fuldt vold, og han forbød alle at komme i KM dyrehave med deres fæ.

(227)

** Jens Christensen et pantebrev. Mads Jacobsen i Skanderborg pantsatte til ovennævnte Jens Christensen hans gård i Skanderborg for 100 rigsdaler

** Mikkel Pedersen i Skanderborg på Oluf Jespersen sst hans vegne med opsættelse 18/3 stævnedes Johan Lyllofsen i Skanderborg for gæld og fremlagde opsættelsen og fremlagde stævning til Johan Lyllofsen angående hans obligationer, som var transporteret til Oluf Jespersen, dateret Vengegård 11/3 1670 Rasmus Knudsen. hans obligationer blev fremlagt samt transport til Oluf Jespersen. Johan Lyllofsens indlæg blev fremlagt, dateret Skanderborg 16/3 1670. stævningsmænd bekræftede, at stævningen var forkyndt for Lyllofsen, hvorefter der blev afsagt dom: Johan Lyllofsen bør betale sin gæld.

(232)

** mester Jesper Hansen slotsprædikant til Skanderborg slot i rette lagde en opsættelse, hvor han stævnedes Niels Sørensen Hjort i Forlev for dom angående hans resterende tiendebyg for flere år, og han fremlagde hans tiendebog med akkord med Niels Hjort om præstens KM og kirkens anpart tiende af Forlev. Niels Hjort fremlagde sit svar, at han havde gjort regnskab med præsten for 3 år siden, men han kunne ikke få en kvittering, og siden har han leveret præsten hans tiende i kærven, så han er ham intet skyldig, hvilket han bekræftede ved ed, hvorefter der blev afsagt dom: Niels Sørensen Hjort bør betale præsten hans resterende tiende.

(235)

15/4 1670.

21/4 1670.

** mester Villum i Skanderborg stævnedes Oluf Nielsen i Illerup for vidne. Knud Pedersen soldat i Gram lægd vidnede, at da han sidst forleden skød hans venstre pegefinger af, da gik han ind til Oluf Nielsen, og med en saks klippede hans selv fingeren af, da den var næsten afskudt, og Oluf Nielsens hustru gav ham salve og et plaster, som han selv bandt om stumpen, og 12 dage senere lagde Oluf Nielsen et plaster på, eftersom han ikke selv kunne. Oluf Nielsen benægtede at han eller hans hustru havde forbundet soldaten.

(236)

29/4 1670.

** Mikkel Andersen i Nissumgård på forvalterens vegne begærede hans befaling indført i tingbogen, at da KM har erfaret, hvorledes skovene i amterne forhugges, da forbydes på KM vegne, at ingen træer, mærkede eller umærkede, må fældes eller hugges, og KM ridefogder herredsfogder birkefogder skovridere skal have flittigt opsyn dermed, og indberette ulovlig skovhugst, såfremt de ikke vil straffes.

(237)

6/5 1670.

** stævningsmænd stævnedes ----

** Jens Jensen Møller i Skårup et vidne. Søren Christensen i Skårup bekendte, at da der havde været nogle tvistige ord imellem dem, så er de venligt forligt, og de har intet at påklage hver andre, og han lover efter denne dag ikke at overfalde Jens Jensen Møller.

** mester Villum i Skanderborg ved opmeldte høringsmænd lod fordele Peder Pedersen i Skanderborg for 2 rigsdaler, han er ham skyldig.

(238)

** Laurids Sørensen i Svejstrup stævnedes Søren Pedersen i Vissing for 7 sletdaler, han er ham skyldig. sagen blev opsat 6 uger.

13/5 1670.

** Oluf Jespersen i Skanderborg fremlagde et pantebrev, udgivet af Johan Lyllofsen på 169 rigsdaler, som han skylder Oluf Jespersen, for hvilken sum han pantsætter ham hans gård i Skanderborg, dateret 13/3 1670.

(239)

20/5 1670.

** Rasmus Knudsen i Vengegård på Mette Jensdatter salig Jacob Verkamps efterleverske i Skanderborg hendes vegne fremlagde en kontrakt, dateret Skanderborg 19/5 1670, hvorefter han på Mette Jensdatters vegne og Knud Dinesen i Skanderborg på Marie Verkamps sst hendes vegne og Frederik Pollmand, sitzhaftig i Fredericia, hans egne vegne tog hverandre i hånd og forpligtede sig til at holde kontrakten i alle ord og klausuler.

(240)

** Rasmus Knudsen på ovennævnte Mette Jensdatters vegne et afkald. Knud Dinesen i Skanderborg på Marie Verkamps sst hendes vegne og Frederik Pollmand i Fredericia på egne vegne gav Mette Jensdatter salig Jacob Verkamps efterleverske i Skanderborg afkald for den arv, de kunne være tilfaldet efter salig Jacob Verkamp, som boede og døde i Skanderborg.

** Rasmus Knudsen i Vengegård ved høringsmænd lod fordele Jens Nielsen markmand i Høver for en markmands løn, nemlig 20 skæpper rug og 10 skæpper boghvede, som han var lovet for sin tilsagte tjeneste i sommer for at udføre på Veng mark, men han undveg tjenesten.

** Rasmus Knudsen i Vengegård på Mette Jensdatter salig Jacob Verkamps efterleverske i Skanderborg hendes vegne fremlagde en kontrakt mellem Marie Verkamps salig Peder Pollmands

efterladte enke, nu i Skanderborg, og Frederik Pollmand, mønsterskriver under general Lützens regiment, på den ene side og Mette Jensdatter salig Jacob Verkamps efterladte hustru i Skanderborg på den anden side, angående arvegods og formue, som Maria Verkamps efter hendes salig søn Jacob Verkamp, og Frederik Pollmand efter hans salig bror Jacob Verkamp, arveligt kunne tilfalde, således at Mette Jensdatter skal beholde den salig mands bohave og formue, mod at hun betaler gælden, og beholder hendes salig mands mor Marie Verkamp hos sig til hendes død og lader hende da begrave i hendes salig søns begravelse, samt giver hendes salig mands bror Frederik Pollmand hans klæder gevær og 170 sletdaler, og arvingerne lover at holde hende kvit og kravsløs, dateret Skanderborg 19/5 1670, til vitterlighed blandt andre Laurids Jensen Brorsen til Dybvad Mikkell Pedersen Tomas Ravn Søren Tomasen, og arvingerne forpligtede sig alle til at holde kontrakten.

(243)

27/5 1670.

** Mikkell Andersen i Nissumgård på forvalterens vegne stævned alle KM bønder i birket for at høre og svare på fremlagte restants, der iblandt Skanderborg ladegård Mourids Christensen og Rasmus Nielsen. restants fortsat, der iblandt Skanderborg ladegård ovennævnte bønder. restants fortsat, stedsmål og sagefald

(251)

3/6 1670.

** Roer Mikkelsen i Skanderborg på Jens Hansen sst hans vegne lod fordele Jens Christensen klejnsmed i Skanderborg for 2 mark, og han mødte og bad sagen bestå 8 dage, hvor han ville betale eller lide dele.

** Søren Jensen i Hårby berettede, at han og Peder Sørensen sst var venlig og vel forligt om den halvgård i Hårby, som Peder Sørensen oplod halvparten af, således som den tilforn har været.

** Mikkell Andersen i Nissumgård på øvrighedens vegne lod afhjemle syn på den halvgård i Hårby, som Peder Sørensen og Søren Jensen påboer.

(252)

10/6 1670.

** Mikkell Andersen i Nissumgård på KM vegne stævned Johan Lyllofsen i Skanderborg for dom angående 5 års jordskyld og afgift af hans jord for Skanderborg, som han bør betale eller have hans fæste forbrudt. sagen blev opsat 1 måned.

(253)

17/6 1670.

** Jens Jensen Østergård i Svejstrup stævned Anders Jensen skomager i Stevnstrup i Grensten birk og fremlagde et købebrev, som Anders Jensen havde udgivet til hans kære svoger Jens Jensen

Østergård på halvparten af de 2 boder i Skanderborg, som er tilkommet ham efter hans kære salig morbror Mads Sørensen kræmmer, forrige borger og indvåner i Skanderborg, efter et pantebrevs lydelse, udgivet til ham, dateret 23/12 1669.

(254)

** Mikkell Andersen i Nissumgård stævnedes hver mand i Skanderborg birk og forbød alle og enhver, som har ført sæd i KM tjeneres jord her i birket, at høste og bortføre det under et fuldt vold, og tilbød frøgæld.

** Niels Sørensen Værum i Skanderborg på Jens Jensen Østergårds vegne i Svejstrup og med hans fuldmagt stævnedes hans svoger Anders Jensen i Stevnstrup i Grensten birk og fremlagde et købebrev, udgivet af ham, hvorefter Niels Sørensen på Jens Jensens vegne satte i rette, om Anders Jensen ikke efter deres kontrakt straks skulle give Jens Jensen Østergård skøde på halvparten af førnævnte boder i Skanderborg. sagen blev opsat 6 uger.

(256)

** Laurids Sørensen i Svejstrup med opsættelse 6/5 stævnedes Søren Pedersen i Vissing for 7 sletdaler, han var ham skyldig, hvorefter der blev afsagt dom: Søren Pedersen bør betale sin gæld.

(257)

25/6 1670.

(som var lørdagen efter skt Hansdag)

** Søren Tomasen i Skanderborg stævnedes Mads Andersen i Forlev for gæld til Mads Sørensen kræmmer i Skanderborg og fremlagde udtog af hans regnskabsbog 1/10 1669 for 2 sletdaler, som er udlagt til Jens Østergård i Svejstrup til papir. Mads Andersen var ikke mødt, hvorfor han ved høringsmænd blev fordelt.

(258)

1/7 1670.

8/7 1670.

** Mikkell Andersen i Nissumgård med 1 måneds opsættelse begærede dom, men Johan Lyllofsen mødte ikke, så sagen blev opsat 14 dage.

** Oluf Jespersen i Skanderborg stævnedes Johan Lyllofsen sst og tilbød ham at indløse hans udgivne pantebreve, som skulle have været betalt, og hans søn Hans Johansen fremlagde hans fars skriftlige svar, at han havde tilbudt at betale 200 rigsdaler straks og resten til snapsting, hvortil Oluf Jespersen svarede, at da Johan Lyllofsen beskylder ham for i hemmelighed at ville købe hans gård, så tilbyder han ham, at hvis han betaler de 200 rigsdaler straks og vil skaffe fornøjelig forløfte for resten, så vil han være tilfreds.

(259)

** mester Villum i Skanderborg stævnedes Jacob Mikkelsen bøsse­mager i Skanderborg, og Rasmus Andersen i Salten fremlagde sit skriftlige vidne, at Jacob Bøsse­mager havde spurgt ham, om han ikke havde stor smerte efter et knivslag i hans ryg, hvortil han svarede, at siden han var kommet til mester Villums hus, havde han befundet sig meget vel, og da sagde Jacob Bøsse­mager, I er ikke endnu kommet fra mester Villum, thi der er ikke kommet nogen vel fra ham, og mester Villum havde lægt hans hånd som ingen ærlig mand, hvilket vidne blev læst og påskrevet.

(260)

** mester Villum stævnedes Bartolomeus Trommeslager for syn og vidne og Bertel Christensen Bødker i Skanderborg vidnede, at han så, at Bartolomeus Trommeslager tumlede med en hest ved mester Villums hus og vinduer, men om det var ham eller hesten, der slog ruderne ind, vidste han ikke. andre vidnede det samme.

(261)

** mester Villum stævnedes Oluf Nielsen og hans hustru i Illerup for vidne og fremlagde et skriftligt vidne angående en soldat Knud Pedersen, som havde skudt sin finger af med Olufs bøsse, og da såret så ilde ud, spurgte de ham, hvem der havde forbundet det, og da svarede han, at Oluf Nielsens hustru i Illerup havde forbundet ham, og Oluf Nielsen havde smurt plaster på og plejet ham derefter, dateret 19/5 1670.

(262)

15/7 1670.

** Mikkelt Andersen i Nissumgård spurgte salig Rasmus Christensen, som boede i Virring hans brødre Søren Christensen i Krogstrup Steffen Christensen i Virring hans farbror Poul Rasmussen i Tulstrup i Ning herred og hans svoger Søren Jensen i Svinsager, om nogen af dem ville tage sagen på den dødes vegne og være eftermålsmand, men de gav det i KM og øvrighedens hænder, at de ville lade det udføre ved lov og ret.

** Mikkelt Andersen i Nissumgård på KM og øvrighedens vegne stævnedes Rasmus Pedersen i Virring og lod afhjemle syn på den døde Rasmus Christensen, som blev fundet død i Bjørnkær på Virring mark, og han havde et stort hug bag i hans hals og en rift inden i hånden.

(263)

** Mikkelt Andersen i Nissumgård på KM og øvrighedens vegne et vidne, og Peder Jørgensen vidnede, at han på Virring mark så, at Rasmus Pedersen i Virring og salig Rasmus Christensen sst gik og slog hø hver i sit skifte, men kom i skænderi om noget græs, og Rasmus Pedersen stødte Rasmus Christensen i hans side med nokken af høleen og kastede den efter ham, så han blev død deraf. andre vidnede det samme, og de stod til vedermåls ting.

(265)

** Jacob Mikkelsen i Skanderborg stævnedes mester Villum Smed feltskær i Skanderborg for vidne, og Niels Rasmussen Murmand i Skanderborg vidnede, at den dag det forlig blev sluttet i mester Villum hus mellem Niels Rasmussen og mester Villum, at han skulle give mester Villum 4 rigsdaler for at hele den skade, han havde gjort Jacob Bøsse-mager i hans hånd, og Jacob skulle give et par pilestole, da lovede mester Villum, at Jacob Mikkelsen Bøsse-mager skulle blive så før, at han kunne bruge sin hammer og arbejde som tilforn. andre vidnede det samme, og at Jacob Mikkelsen Bøsse-mager ikke havde kunnet arbejde, mens han var under mester Villums kur.

(266)

** Laurids Christoffersen i Skanderborg på KM og forvalterens vegne stævnedes Mesing bymænd og menige Forlev mænd for syn på Forlev firtel, og fremlagde en seddel fra Jesper Nielsen Hutfeld i Århus, som tilforordnet værge for hans kære mor Maren salig borgmester Anders Lydiksens, at da hun skal være interesseret i Forlev firtel, så er han på hendes vegne kaldet gestændig, og synsmændene afhjemlede deres syn på Forlev firtel, at der kunne fedes 40 svin, når fuld olden er.

(267)

22/7 1670.

** belagende den sag Mikkil Andersen på øvrighedsens vegne agter at forhverve over Johan Lyllofsen, så er den på begæring opsat 14 dage.

** Mikkil Andersen i Nissumgård på KM og øvrighedsens vegne stævnedes Rasmus Pedersen af Virring på Skanderborg slot i tårnet for dom, for han har dræbt hans nabo Rasmus Christensen, om han ikke har forbrudt sit liv, og der blev opkrævet 8 domsmænd, der iblandt Søren Ovesen i Alken, og fremlagde tilbudsvidne til den dødes slægtninge af 15/7 1670 og et synsvidne af samme dato samt et vidne af Skanderborg birk af samme dato, og da Rasmus Pedersen på spørgsmål svarede, at han ikke kunne nægte, at han havde gjort gerningen og modtaget det hellige sakramente, så kunne ikke kendes anderledes, and han havde forbrudt sit liv og have sit hoved skilt fra kroppen med et sværd.

(271)

29/7 1670.

** mester Villum Feltskær i Skanderborg stævnedes Oluf Nielsen og hans hustru Kirsten Pedersdatter i Illerup for vidne og dom, og de mødte begge og benægtede at have forbundet soldaten Knud Pedersens finger, men kun givet ham en klud smør og brød, som han selv forbandt sig med. sagen blev opsat 14 dage.

(272)

** mester Villum Feltskær i Skanderborg stævnedes Jacob Mikkelsen i Skanderborg for dom, og Volmer Lauridsen i Skanderborg fremlagde sit skriftlige indlæg, hvormed han bekræfter Rasmus Andersen af Salten hans vidne af 30/6 angående hvad Jacob Mikkelsen havde sagt til ham, hvortil Jacob Mikkelsen svarede, at det var usandfærdige vidner, hvorefter tingsvidne af 8/7 blev fremlagt. doktor Niels Bentsens skriftlige kundskab blev fremlagt, at han havde synet og beseet det farlige

hug i Jacob Bøssehandlers hånd, som Villum kirurg havde behandlet, som var så vel kureret og helet, som det er muligt for en kirurg, og et andet skriftligt kundskab, at da salig Jacob Verkamp lå lig, da skrev Jacob Bøssehandler et begravelsesbrev, og da takkede han mester Villum godt og befandt sig vel, dateret 28/7 1670, Kirsten Madsdatter Clemend Clemendsens Cathrine Kruses Berete Sørensdatter Ellen Bertelsdatter, og mester Villum irettelagde sin skriftlige irettesættelse, at Jacob Mikkelsen Bøssehandler forholder han betaling for det store og farlige hug i hans hånd, som han fik ved slagsmål med Niels Rasmussen, som han har kureret, til trods for hans drik og fylderi, og han er en æreskænder, som lader falde ærerørige og skammelige ord om ham. sagen blev opsat 4 uger.

(275)

** Jens Jensen Østergård i Svejstrup et skøde. Anders Jensen Skomager i Stevnstrup, der nu ligger i Torup birk solgte og skødte til Jens Jensen halvdelen af de 9 bindinger hus, salig Mads Sørensen Kræmmer havde i Skanderborg, og som Anders Jensen havde i pant og tilkom ham på skiftet.

(276)

** Jens Jensen Østergård i Svejstrup et tingsvidne. Anders Jensen Skomager i Stevnstrup i Torup birk overlod til Jens Jensen al udlæg på skifte efter salig Mads Sørensen Kræmmer i Skanderborg, så vidt hans part kan blive udlagt til betaling på adskillige steder imod den bekostning, han havde forstrakt til hans begravelse, som Jens Jensen kan indkræve.

5/8 1670.

** Mikkelt Andersen i Nissumgård på KM vegne stævne salig Rasmus Pedersens hustru i Virring og talte med hende og hendes børn Peder Rasmussen og (blank) Rasmusdatter for dom, at såsom Rasmus Pedersen slog hans nabo ihjel, om hans hovedlod ikke bør være forfalden til KM. sagen blev opsat 14 dage.

(277)

12/8 1670.

19/8 1670.

** Laurids Pedersen i Svejstrup på Mikkelt Andersens vegne efter 14 dages opsættelse begærede dom, at da Rasmus Pedersen i Virring slog hans nabo Rasmus Christensen ihjel, om hans hovedlod ikke bør være forbrudt. sagen blev opsat 1 måned.

26/8 1670.

2/9 1670.

** Mikkelt Andersen i Nissumgård på Clemend Clemendsens vegne stævne efterskrevne i birket for dele, men da de tilbød at betale om 8 dage, blev delen opsat.

(278)

**** Mikkil Andersen i Nissumgård.**

(1)

**** tingbogens autorisation.**

(2)

9/9 1670.

**** Jens Sørensen i Gesing mølle stævne for Skanderborg slotsport og lod afhjemle syn på møllen, som var afbrændt.**

**** Mikkil Andersen i Nissumgård på KM vegne begærede dom på den salig mand Rasmus Pedersen i Virring hans hovedlod, men hans bror Peder Pedersen ---- Gesing på hans salig brors hustrus vegne begærede og fik 8 dages opsættelse.**

**** Villum Smidt i Skanderborg et vidne. Jacob Mikkelsen Bøssebager i Skanderborg og mester Villum bekendte på begge sider, at de var vel forligt om deres tvistighed, og de har ingen årsag at klage over hinanden, og deres tvist skal være død og magtesløs.**

(3)

**** Mikkil Andersen i Nissumgård på KM vegne stævne Clemend Clemendsen, forrige forvalter og slotskriveren Hieronimus Pholl med flere for syn på skoves, dammes og gårdes brøstfældighed i Skanderup birk**

(6)

**** mester Villum Smidt i Skanderborg fremlagde en opsættelse 29/7 angående forbindelse af Knud Pedersen soldats afskudte finger, og han begærede dom, at da de har handlet mod KM bestallingsbrev, om de ikke bør straffes for majestætsfornærmelse, hvorfor dommeren henfandt sagen for de velbyrdige landsdommere.**

(9)

16/9 1670.

**** Mikkil Andersen i Nissumgård på KM vegne fremlagde en dom af Skanderup birketing 22/7 angående drabet på salig Rasmus Christensen i Virring, og fremlagde opsættelser 5/8 1670 og 19/8 1670.**

(11)

**** Peder Nielsen i Elsted i Lisbjerg herred lod efterlyse 2 bæster.**

23/9 1670.

** Hieronimus Pholl på hans herres vegne lod afhjemle oldensyn

** Rasmus Sørensen Yde i Mesing på overjægermesterens vegne lod afhjemle oldensyn på skovene i Hjelmslev herred.

(12)

** Hieronimus Pholl på slotsherrens vegne forbød alle og enhver at slå olden ned i hestehaven og dyrehaven under et fuldt vold.

** Rasmus Sørensen Yde i Mesing på overjægermesterens vegne forbød alle, der kan have svin i skovene, eller andre at nedslå olden af træerne under et fuldt vold.

(13)

30/9 1670.

** Mikkell Andersen i Nissumgård lyste Peder Keldsen i Torup i Hundslund sogn i Hads herred et fuldt vold til, for han kørte på en ager på Tammestrupgårds mark, som han havde i fæste, og som var pløjet til rug, og han lyste ham et fuldt vold til, for han overfaldt ham på samme ager, og han tog 1.kald på efterskrevne sandemænd for at gøre deres ed og tov.

7/10 1670.

(14)

14/10 1670.

** Mikkell Andersen i Nissumgård stævnedes Peder Keldsen i Torup i Hundslund sogn for syn vidne klage lysning vold 1. og 2.kald på sandemænd for at gøre deres ed og tov over ham for hans voldsgerning på Tammestrupgårds mark, hvor han kørte hans nypløjede ager ned og overfaldt ham, og han tog 2.kald på sandemændene.

(15)

** Oluf Jespersen i Skanderborg stævnedes Johan Lyllofsen sst for dom angående hans udgivne panter, så vel som syn og vurdering af hans gård.

** Mikkell Jensen i Skanderborg stævnedes Jens Rasmussen sst, og talte med hans hustru Anne Poulsdatter, for dom for 20 sletdaler, som er 2 års husleje. sagen blev opsat 6 uger.

** ovennævnte Oluf Jespersen i Skanderborg fremlagde et pantebrev af 3/12 1670 udgivet af Johan Lyllofsen til Oluf Jespersen på 200 rigsdaler, og han fremlagde et andet pantebrev, udstedt 13/5 1670, på 169 rigsdaler, og han fremlagde sit skriftlige indlæg, at da gælden ikke er betalt, bør han have indførsel i Johan Lyllofsens gård, hvorefter der blev afsagt dom: Johan Lyllofsen bør indfri sine pantebreve på i alt 369 rigsdaler med rente inden 15 dage, eller Oluf Jespersen derefter at have indvisning nam og vurdering.

(19)

21/10 1670.

28/10 1670.

4/11 1670.

(20)

11/11 1670.

**** Oluf Jespersen i Skanderborg stævnete Johan Lyllofsen sst for vurdering og indførsel og fremlagde en skriftlig vurderings forretning, og hans gård blev takseret til 580 sletdaler, som tilfalder Oluf Jespersen til evindelig eje, såfremt Johan Lyllofsen ikke betaler hans fordring inden 2.måneds dag.**

(21)

18/11 1670.

**** Oluf Jespersen i Skanderborg stævnete Johan Lyllofsen sst og tilbød ham at indløse hans gård, som er udlagt ham som betaling af gæld. sagen blev opsat 4 uger.**

(22)

25/11 1670.

**** Mikkell Jensen i Skanderborg fremlagde en opsættelse af 14/10 1670 angående Jens Rasmussens husleje for 2 år, som er 20 sletdaler. Jacob Mikkelsen Bøssemager fremlagde Jens Rasmussens svar, at da hans svoger Mikkell Jensen angriber ham for husleje af det hus, som salig Peder Villumsen har lejet ham, så er hans svar, at han tid efter anden har betalt den salig mand til hans livs ophold og Johanne Pedersdatter har fået et spejl, og endvidere har han betalt skatter af gården, hvorefter der blev afsagt dom: da Jens Rasmussen ikke beviser at have betalt husleje, uden med blotte ord, så bør han betale inden 15 dage.**

(23)

**** Elias Iversen Boeslund gav til kende, at han var stævnet af de Vrold mænd anlangende svin til deres oldensvin, men ingen mødte.**

(24)

2/12 1670.

(var ingen 8 mænd mødt denne dag, var og intet at bestille)

9/12 1670.

(ingen mænd mødt, som havde at bestille, og intet var at forrette)

16/12 1670.

** Oluf Jespersen i Skanderborg stævne Johan Lyllofsen sst for dom og udvisning af hans gård og ejendom, som er udlagt Oluf Jespersen i betaling, og fremlagde sit indlæg, at da han for rum tid siden har fået gården for det, han var ham skyldig efter hans obligationer, så forbyder han Johan Lyllofsen at befatte sig med eller besidde gården, men da Johan Lyllofsen ikke var mødt, blev sagen opsat 8 dage.

(25)

23/12 1670.

** Elias Iversen amtskriver stævne efterskrevne i birket angående resterende KM oldengæld. sagen blev opsat 3 uger.

(27)

13/1 1671.

** Oluf Jespersen i Skanderborg et synsvidne. der var ingen mødt for at afhjemle det.

** Hieronimus Pholl KM slotsfoged stævne Rasmus Jensen Rasmus Sørensen og Jørgen Kaspersen alle i Vrold for 1.kald på sandemænd, for de ulovligt har brugt garn i Skanderborg sø, og han fremviste garnet, som fisker Christen Nielsen i Skanderborg havde taget på land ved søen, hvor det var hængt op på stejle, og de indstævne svor, at de ikke kendte noget til garnet, og de havde ikke brugt det i Skanderborg sø.

** Oluf Jespersen i Skanderborg stævne Johan Lyllofsen og lod afhjemle syn på den gård i Skanderborg, Johan Lyllofsen påboer.

(28)

** Oluf Jespersen i Skanderborg fremlagde birkefogdens stævning til Johan Lyllofsen i Skanderborg anlangende de omkostninger, han har tilføjet ham siden 18/11, da han fik indførsel i Johan Lyllofsens gård, i alt 39 sletdaler, som Johan Lyllofsen bør betale, og han fremlagde fortegnelse over hans omkostninger til birketing og landsting, siden han fik endelig dom 14/10, at han skulle betale hans fordring, og Johan Lyllofsen ikke ville fraflytte gården. sagen blev opsat 6 uger.

(30)

20/1 1671.

(31)

** Jep Nielsen i Svejstrup stævnedes Søren Rasmussen Dyr i Svejstrup og Jon Envoldsen sst for dom hver for 10 sletdaler, som han har gået i forlov for dem hos Clemend Clemendsen i Skanderborg, om han ikke bør have sit forlovsbrev igen. sagen blev opsat 1 måned.

** Rasmus Sørensen i Hårby et vidne, at han oplod 4. parten af hans fæstegård i Hårby til Peder Andersen i Stjær på efterskrevne vilkår.

** Jens Pedersen i Torrild. intet dermed blev bestilt.

27/1 1671.

(32)

** Jep Nielsen i Svejstrup et afkald. Bertel Pedersen i Forlev på hans hustru Karen Jepsdatters vegne Niels Jepsen i Stjær på egne vegne Rasmus Jepsen i Svejstrup på egne vegne gav deres far afkald for arv efter deres salig mor Anne Justdatter, som boede og døde i Svejstrup.

3/2 1671.

** Elias Iversen KM amtskriver til Skanderborg stævnedes efterskrevne i birket og i Skanderborg by for dom angående resterende oldengæld efter følgende fortegnelse, der iblandt Skanderborg ladegård Jesper Filipsen Margrete Christensdatter Rasmus Nielsen, hvorefter Elias Iversen stævnedes efterskrevne i Vor herred for dom angående resterende oldengæld efter følgende fortegnelse. sagen blev opsat 6 uger.

(36)

10/2 1671.

** Christoffer Sehesteds tjener Christen Bering fremlagde kopi af en transport og afregning dateret København 29/7 1670 af Anders Vinter, som transporterer landgilde ægt og arbejde og anden rettighed af Nissumgård til Jost Henrik Prong, indvåner i København, og forbød Mikkell Andersen i Nissumgård at udgive eller betale til andre end Jost Prong.

** Mikkell Andersen i Nissumgård stævnedes Jens Jensen Møller i Røde mølle med flere for dom angående resterende landgilde af Hestehaven for 1668. sagen blev opsat 4 uger.

(37)

** Jens Hansen på Clemend Clemendsens vegne stævnedes efterskrevne (fortsættes)

(38)

** Jep Nielsen i Svejstrup stævnedes Tomas Jostsen i Århus og ved 6 høringsmænd lod ham fordele for 6 mark.

** (fortsat) stævning forsat angående resterende gæld efter fremlagte gældsbreve, og da ingen var mødt for at svare herimod, lod ham dem ved 6 høringsmænd fordele for gælden.

(39)

17/2 1671.

** Elias Iversen amtskriver fremlagde opsættelse 23/1 1671, hvori han stævnedede efterskrevne for dom for resterende oldengæld, og der blev afsagt dom: de bør betale deres gæld inden 15 dage.

(41)

24/2 1671.

(flere folk (end 2 mænd) mødte ikke ved tinget, hvorfor denne gang ikke videre blev forrettet)

3/3 1671.

** Clemend Clemendsen stævnedede Mikkel Andersen i Nissumgård for dom og fremlagde en restants og stedsmål for Skanderup birk for det beholdne gods, der iblandt Bertel Pedersen i Forlev. sagen blev opsat 3 uger.

(44)

10/3 1671.

** Niels Rasmussen i Skanderborg på Clemend Clemendsens vegne stævnedede efterskrevne for gæld efter deres obligationer, og lod dem ved 6 høringsmænd fordele for gælden.

(45)

** Søren Jensen i Skanderborg stævnedede Søren Nielsen Bødker i Skanderborg for dom angående en bolsterdyne, som han har taget i Søren Jensens hus. sagen blev opsat 3 uger.

17/3 1671.

** Elias Iversen amtskriver stævnedede Jens Tomasen i Søballe imod dom for 1 rigsdaler KM oldengæld for 8 svin i Vrold skov. sagen blev opsat 14 dage.

(46)

** Elias Iversen amtskriver bevilgede, idet det i dag er 6. ugers dag med KM oldengæld, på overjægermesterens vegne 6 ugers opsættelse.

** Christen Christensen i Hårby lovede at betale Elle Rasmusdatter i Skanderborg 9 mark danske med omkostning til skt Volborgdag.

** Elias Iversen KM amtskriver fremlagde en opsættelse af 3/2 1671, hvori han stævnedede efterskrevne for oldengæld, om de ikke bør betale inden 15 dage samt stå til rette, for de mod forbud borttog svinene af birket, før KM oldengæld blev betalt. Christen Pedersen i Hvolbæk på de

fleste indstævnedes vegne af Hvolbæk og Virring tilbød at betale halvdelen af den oldengæld, de kræves for, eller betale deres part efter skovens taksering, hvorefter der blev afsagt dom: da der ikke fremlægges bevis mod forskrevne krav for oldengæld, bør de betale den sædvanlige takst, for hvert svin 12 skilling.

(49)

24/3 1671.

** Clemend Clemendsen begærede dom efter 3 ugers opsættelse angående restants, Mikkell Andersen søges for, men da han ikke var mødt, blev sagen opsat 3 uger.

** Hagen Johansen i Ry mølle et pantebrev. Søren Lauridsen i Skanderborg tog i hans hånd (fortsættes på 50)

** Jens Østergård i Svejstrup ved sin hustru Maren Jensdatter et vidne. Villum Mikkelsen Hattemager i Skanderborg lovede at betale forfalden husleje til ham til førstkommande påske.

(50)

** (fortsat fra 49) og bekendte at være Hagen Johansen skyldig 23 rigsdaler, og derfor pantsatte Søren Lauridsen fra sig og hustru Birgitte Hansdatter og deres arvinger til Hagen Johansen og hustru Sidsel Jensdatter den lod og part, han har i en våning i Skanderborg. dateret 14/3 1655.

(51)

** Mikkell Nielsen i Randlev et skøde. Anders Lauridsen Smed i Skanderborg tilstod, at han havde solgt fra sig og hustru til Mikkell Nielsen og hustru Maren Jespersdatter halvdelen af den gård, han påboer, og som tilforn tilhørte Laurids Pedersen Smed, efter skøde af Skanderup ting 18/11 1664 og efter tingsvidne 20/11 1666.

31/3 1671.

(52)

** Mikkell Andersen i Nissumgård på Peder Pedersens vegne i Århus stævne Johan Lydixen i Skanderborg for dom og fremlagde fuldmagt til at tiltale ham på Peder Pedersens vegne, og fremlagde en obligation fra Johan Lyllofsen, forrige skriver på Kalø, til Peder Pedersen, som på sin salig bror Markus Pedersens vegne fordrer 170 sletdaler for adskilligt, som er udtaget til Kalø slot, mens Johan Lyllofsen betjente skriverstuen, dateret Århus 9/7 1663, og Mikkell Andersen satte i rette, om den resterende sum ikke burde betales inden 15 dage. sagen blev opsat 3 uger.

(53)

7/4 1671.

** Mikkell Andersen i Nissumgård KM delefoged på Clemend Clemendsens vegne stævne efterskrevne KM bønder og inderster for dom angående restants. sagen blev opsat 6 uger.

(54)

** Niels Sørensen, danske skolemester i Skanderborg, på Christen Henriksens vegne i Ry tilbød Jørgen Jensen i Skanderborg 5 sletdaler med 1 års rente, som hans hustru Mette Jørgensdatter tilfaldt efter hendes salig mor Maren Nielsdatter i Skanderborg, hvilke 5 sletdaler med rente Jørgen Jensen annammede og lovede derfor at kvittere, dog med forbehold af hvad, han havde at fordre efter hans hustrus bror Henrik Jørgensen.

14/4 1671.

** Oluf Byrgesen i Skanderborg på Oluf Jespersens vegne stævnedes Johan Lyllofsen i Skanderborg for tilbud og tilbød ham efterskrevne breve, som var obligationer og pantebreve, eftersom Oluf Jespersen har fået pantet til ejendom, men Johan Lyllofsen var ikke mødt for at annamme dem.

(55)

** Clemend Clemendsen begærede dom efter opsættelse 3/3 og 24/3, men på Mikkell Andersens begæring blev sagen opsat til 1.tingdag efter påske.

28/4 1671.

** Niels Sørensen i Skanderborg på Clemend Clemendsens vegne efter opsættelse angående Mikkell Andersen i Nissumgård hans restants. med begge parter bevilling blev sagen opsat 3 uger.

** Søren Jensen i Skanderborg efter opsættelse 10/3 begærede dom over Søren Nielsen Bødker i Skanderborg anlangende en dyne, hvorpå der blev afsagt dom: Søren Bødker bør levere dynen tilbage så god, som den var, eller 6 sletdaler i stedet inden 15 dage.

(56)

5/5 1671.

** Hieronimus Pholl på lensherrens vegne stævnedes indvånere i Skanderborg og mænd i Vrold og Illerup og fremlagde skriftligt indlæg (fortsættes 58)

** Mikkell Andersen i Nissumgård på Peder Pedersens vegne i Århus stævnedes Johan Lyllofsen i Skanderborg for dom (fortsættes 59)

(57)

** Knud Jensen i Skanderborg stævnedes Mads Andersen i Forlev Anders Gregersens enke og Mikkell Poulsen i Vrold Laurids Pedersen i Svejstrup for dom og fremlagde et håndskrift angående gæld til Jens Rasmussen i Forlev, dateret Skanderborg 28/9 1650 MPS og med påskrift: læst på skifte i Forlev 30/6 1669. og han fremlagde et håndskrift af Anders Gregersen i Forlev og Laurids Pedersen i Svejstrup på gæld til Jens Rasmussen i Forlev, dateret Forlev 9/5 1665 og læst på skifte i Forlev 30/6 1669, og sag gav Mads Andersen i Forlev for 3 sletdaler. sagen blev opsat 4 uger.

(58)

** (fortsat fra 56) herved advares alle og enhver om at holde deres kvæg af eng jord eller græsgang, som tilhører slottet, hvis de ikke vil stå til rette og lide som for et fuldt vold, og da nogle har fordristet sig til at bryde hul på gærdet om Dyrehaven og har indladt deres kvæg og også selv har haft gang der igennem, så forbydes strengeligt alle og enhver at have deres gang i Dyrehaven, såfremt de ikke vil bøde for et fuldt vold, og ligeledes skal de efterkomme KM forbud om at holde svin her på stedet, og på følgende skade at tage vare, dateret Skanderborg 5/5 1671.

(59)

** (fortsat fra 56) og fremlagde fuldmagt af Peder Pedersen og håndskrift af Johan Lyllofsen på 170 sletdaler, dateret Århus 9/7 1663, hvorpå der var betalt 50 sletdaler, og der blev afsagt dom: Johan Lyllofsen bør betale resten 120 sletdaler inden 15 dage eller lide videre tiltale og dele.

(61)

** Elias Iversen Boeslund KM amtskriver begærede endelig dom på træl bønder og indvånere i Skanderborg efter opsættelse 3/2, men på begæring blev sagen opsat 14 dage.

12/5 1671.

** Hans Rasmussen i Ondrup i Hads herred på Jørgen Kofods vegne af Rindelev stævnedes Christoffer Sehested på Skanderborg slot samt Mikkell Nielsen i Skanderborg Jesper Filipsen i Skanderborg ladegård og Peder Jensen i Rindelevgård og lod afhjemle syn på Rindelevgård og tilliggende skov, og han fremlagde den skriftlige stævning til Jesper Filipsen, forrige boende i Rindelevgård, og Mikkell Nielsen i Skanderborg, som også tilforn har holdt hus i Rindelev, som Peder Jensen nu beboer, angående dette syn, og kald og varsel til Christoffer Sehested amtmand over Skanderborg og Åkær amter, dateret Rindelev 28/4 1671 Jørgen Kofod.

(63)

19/5 1671.

** Peder Sørensen i Skanderborg på Elias Iversens vegne begærede endelig dom efter opsættelse af 5/5 over Skanderborg bys indvånere og træl bønder. på begæring blev sagen opsat 14 dage.

(64)

** Søren Jensen i Skanderborg tog hans 3. ting til Søren Nielsen Bødker sst for 11 mark gæld, hvorimod Søren Nielsen fremlagde en fortegnelse på hvad, Søren Jensen er ham skyldig for arbejde for ham og hans hustru, og der blev afsagt dom: da den ene fordring løber op mod den anden, da bør de indbyrdes forliges og derom gøre rigtigt regnskab.

26/5 1671.

(65)

** Mikkel Andersen i Nissumgård begærede dom over bønderne for restants, men med begge parter tilladelse blev sagen opsat 14 dage.

** Niels Rasmussen på Clemend Clemendsens vegne stævnedes Mikkel Andersen i Nissumgård for dom (fortsat på 83)

** Søren Nielsen Bødker i Skanderborg på Christen Bhi i Tebstrup hans vegne stævnedes Søren Jensen i Skanderborg for dom (fortsat på 66)

** Rasmus Christensen i Skvæt mølle stævnedes Søren Sørensen i Skårup for 12 sletdaler gæld efter hans håndskrift, dateret Skvæt mølle 14/8 1658, og lod ham ved høringsmænd fordele for gælden.

(66)

** (fortsat fra 65) og fremlagde Christen Knudsen Bhis fuldmagt til ham om på hans vegne at kræve dom over Søren Jensen i Skanderborg efter tidligere forhvervet dom af Skanderup birketing 15/3 1669, og han fremlagde en dom af samme ting 23/4 1669, hvori han stævnedes Søren Jensen, og fremlagde Korfits Trolles ordre til Christen Knudsen Bhi i Tebstrup om at føre den sag mellem Hieronimus Pholl slotsfoged og Søren Jensen af Skanderborg, som efter hans obligation af 23/5 1668 lover at holde ham skadesløs og betale hans omkostninger, og han fremlagde en antegnelse på hans anvendte omkostninger og pengespild ved denne trætte, for hvilke omkostninger han begærer dom over Søren Jensen, og fremlagde Korfits Trolles befaling til at være prokurator i sagen samt Søren Jensens forpligt til at betale hans omkostninger derved, og han begærede dom, hvorimod Søren Jensens hustru Cathrine Menich fremlagde et underskrevet indlæg, at hun forment at holde regnskab, hvortil Christen Knudsen svarede, at han ikke vidste af noget regnskab i denne sag, men fragår ikke en rød ko en tønde øl med 4 skæpper malt, han fik for en sag mellem mester Villum og Sofie Sørensdatter, hvorefter Cathrine Menichs indlæg blev læst, at hun ikke mente, der burde falde dom over dem til at betale så mange penge, før Christen Knudsen havde gjort regnskab, hvorefter der blev afsagt dom: Søren Jensen bør betale de fordrede 50 rigsdaler efter Christen Knudsens begæring inden 15 dage eller derfor at have nam, og nu begærede Søren Nielsen dom, som blev som den forrige dom.

(71)

** Hieronimus Pholl slotsfoged på KM vegne lod afhjemle syn på gårde huse møller og broer i Skanderup birk for deres brøstfældighed, blandt andre på Skanderborg ladegård, som beboes af Jesper Filipsen Rasmus Nielsen Mourids Christensen, hvilket de afhjemlede for et fuldt syn.

(83)

** (fortsat fra 65) og forskrevne Niels Rasmussen på husbond Clemend Clemendsens vegne fremlagde en restants på det beholdne gods i birket. sagen blev opsat 14 dage.

(86)

2/6 1671.

** Peder Sørensen i Skanderborg på husbond Elias Iversens vegne begærede endelig dom efter opsættelse 19/5 anlangende trælhbønder og Skanderborg indvånere for oldengæld. på begæring er sagen opsat 4 uger.

** slotsskriver Elias Iversen stævnedes hver mand i Skanderborg og Skanderup birks byer for dom for restants. (fortsættes 87)

(87)

** Mikkel Jensen i Skanderborg stævnedes Jens Pedersen i Gylling for dom og lod ham fordele for 4 sletdaler, han er ham skyldig og ikke vil betale.

** Niels Sørensen Hjort i Forlev stævnedes Christoffer Sehested lensherre på Skanderborg for vidne.

** Knud Jensen Skomager i Skanderborg efter opsættelse af 5/5 begærede dom over Mads Andersen i Forlev med flere. sagen blev opsat 14 dage.

** (fortsat fra 86) forskrevne Søren Jensen på Elias Iversens vegne fremlagde en restants på landgilde mølleskyld tiender og andet 1670/1671, blandt andre for Skanderborg ladegård Peder Jensen (rettet fra Jens Pedersen) Mourids Christensen Rasmus Nielsen. sagen blev opsat 8 dage.

(91)

9/6 1671.

(formedelst Guds strenge velsignede regn er ting holdt i Skanderborg inden åbne døre)

** Terkild Mortensen i Vrold stævnedes hver mand i Vrold for vidne, og Rasmus Sørensen af Vrold vidnede, at nogle uger før påske begærede de på Terkild Mortensens begæring af hver mand, at de ville forsamles på gården og forskafe ham deres videokorn og gøre ham derfor ret.

** Terkild Mortensen i Vrold begærede på menige Vrold mænds vegne deres vide efter deres videbrev, som alle efterskrevne Vrold mænd samtykkede i alle måder, og den mand, som skriver vider, skal have videbrevet i forvaring, og på begæring skal han fremvise det (fortsættes 97)

(92)

** Rasmus Pedersen i Gram stævnedes hver hel og halvgårdsmænd i Gram og lod afhjemle syn på 2 af hans agre, hvor der var lagt et gærde tværs over enderne, som var ham til forhindring, så han ikke kunne pløje agrene.

** Laurids Nielsen i Gram stævnedes Rasmus Pedersen i Gram mod vidne, og Christen Mogensen i Gram vidnede, at da han kom til byen for 11 år siden, da lå det stykke jord, som Rasmus Pedersen omtvister, i grøn jord og var overgroet med skræpper, og nogle år senere, da nogle klagede på grandestævne, at de var forfordelt i deres gårdsted, da har de samtlige bymænd vedtaget, at de skulle gøre alle gårdsteder lige gode, efterdi de alle gav lige meget landgilde og skat, og da tillagde de efterskrevne mænd noget jord, og Rasmus Pedersen indvilgede at tage et stykke fællesjord, som

han ville nøjes med, hvortil han svarede og benægtede, at det ikke var hans ord, da forskrevne jord blev udlagt.

(94)

** Niels Sørensen Hjort i Forlev stævnedes slotsherren på Skanderborg Christoffer Sehested for vidne, og Knud Sørensen Hjort i Torrild vidnede, at i år ved påsketid var Niels Hjorts gård ikke udlagt til ryttere.

** Mikkell Andersen i Nissumgård efter opsættelse 7/4 og 26/5 fremlagde efterskrevne restants, hvilken restants de bør betale eller have indvisning, hvorefter lensherrens indlæg blev fremlagt, hvormed han forbyder birkefogden at udstede dom for restantsen, for ikke bønderne skal blive ruineret, før KM tilladelse dertil foreligger, imod hvilket indlæg birkedommeren ikke turde dømme.

(97)

** (fortsat fra 91) og Terkild Mortensen fremlagde Vrold videbrev.

(100)

** Niels Sørensen i Skanderborg efter opsættelse 26/5 på Clemend Clemendsens vegne stævnedes Mikkell Andersen i Nissumgård anlangende de beholdne bønders restants på 254 rigsdaler efter restantsens formelding, hvor imod Mikkell Andersen svarede, at da han ikke havde kunnet få dom over bønderne imod lensherrens befaling, så mente han ikke, der burde udstedes dom over ham for denne restants, hvorefter der blev afsagt dom: Mikkell Andersen kan ikke dømmes til betaling, før han bliver tilladt at få dom over bønderne for deres restants.

(101)

** Elias Iversen efter opsættelse 2/6 begærede dom anlangende restants, og efterskrevne fra Vrold Illerup og Forlev, vidnede, at de ikke nogen tid plejede at give brændsvin, uden når fuld olden var, og forgangen år havde de ikke fået flæsk på hverken store eller små svin, og de fremlagde et tingsvidne af Skanderup birketing 20/9 1661, hvori efterskrevne fra Vrold Illerup og Forlev, der mindes op til 50 år, vidnede det samme, hvilket blev bekræftet af Clemend Clemendsen, samt at de havde haft fri olden til 9 svin for deres brændsvin, hvorefter der blev afsagt dom: de indstævnede bør betale deres restants, undtaget for brændsvin for forgangen år, eftersom de ikke har bekommet olden.

(103)

16/6 1671.

** Mikkell Andersen i Nissumgård et tingsvidne. Laurids Christoffersen på KM vegne stævnedes alle og enhver og tilbød enhver deres frøgæld, som de KM bønder kan have sået af rug byg havre boghvede skæppe for skæppe.

(104)

** Jens Rasmussen i Veng stævnedes Christen Nielsen i Veng og hans far Niels Lauridsen sst og tilbød dem deres frøgæld igen, som de har sået i hans jord på Veng mark, men ingen fremkom.

** Mikkel Nielsen i Skanderborg et skøde. Peder Lauridsen Smed i Linå på sine egne vegne Anders Lauridsen Smed i Stilling på sine egne vegne Christen Pedersen Hjulmand i Skanderborg på sin hustru Kirsten Lauridsdatters vegne Bertel Mikkelsen Skrædder på sin hustru Margrete Lauridsdatters vegne Peder Andersen Bødker på sin hustru Anne Lauridsdatters vegne solgte og skødede til Mikkel Nielsen og hans hustru Maren Jespersdatters vegne al den lod del part og rettighed, som de på egne eller hustruers vegne har arvet efter salig Laurids Pedersen Smed, som boede og døde i Skanderborg.

** Mikkel Nielsen i Skanderborg et vidne. Peder Lauridsen Smed i Linå på sine egne vegne Anders Lauridsen Smed i Stilling på sine egne vegne Christen Pedersen Hjulmand i Skanderborg på sin hustru Kirsten Lauridsdatters vegne Bertel Mikkelsen på sin hustru Margrete Lauridsdatters vegne Peder Andersen Bødker på sin hustru Anne Lauridsdatters vegne tog i hånd Mikkel Nielsen i Skanderborg og tilstod og bekendte, at eftersom de har haft en søster eller hustrus søster Apelone Lauridsdatter, som har været udenlands, og ingen ved, om hun har nogen arvinger, eftersom hun er selv død, så har de samtlig enhver for sig annammet samme søsterlod i ejendom, som de har skødet til Mikkel Nielsen, så vidt som hun har arvet efter hendes salig far Laurids Pedersen.

(105)

30/6 1671.

** Tomas Christensen i Århus på sine egne vegne og Niels Jensen sst på sin husbond Niels Madsen Tolders vegne i Århus stævnedes Oluf Jespersen i Skanderborg for hans dør og i naboers overværelse skrev på døren, at de havde været der for at stævne, og stævnedes mester Jesper Hansen og gav ham følgende kopi af stævningen. (fortsættes 106)

(106)

** Elias Iversen begærede dom på de beholdne bønder og indvånere i Skanderborg for oldengæld efter opsættelse 2/6. sagen blev opsat 14 dage.

** Niels Sørensen Handskemager i Skanderborg stævnedes Rasmus Mikkelsen Skomager i Skanderborg Peder Skrædder og Niels Knudsen for gæld til ham og hans hustru Else Jensdatter, og han lod dem fordele for gælden.

** (fortsat fra 105) Rasmus Knudsen i Vengegård birkefoged gør vitterligt, at tolder Niels Madsen i Århus efter ordre fra skatkammeret har tiltale til Oluf Jespersen i Skanderborg, for han skal have understået sig ulovlig under Fløjstrup skov at losse og i land føre en stor del gods ufortoldet, som af toldbetjentene er fundet i hans kælder, og som består af spansk salt og flere oksehoveder med vin og brændevin vineddike og en kurv med farvetøj samt papir, som efter KM forordning bør konfiskeres, og ligeledes stævnes mester Jesper Hansen i Skanderborg, om han har noget at svare dertil. der blev fremlagt en skriftlig forretning af Jens Andersen og Jens Tygesen borgere i Århus, som på tolder Niels Madsen vegne spurgte Oluf Jespersen om toldseddel på ovennævnte gods, hvortil han svarede, at han havde ingen toldseddel, og der blev fremlagt en skriftlig forretning angående registrering af det ufortoldede gods i Oluf Jespersens kælder. mester Jesper Hansens skriftlige svar

fremlægges, at da hans søn Oluf Jespersen er udenlands, så begærer han, at sagen må bero, til han kan skrive til ham og få hans svar, hvad han kan svare dertil, dateret Skanderborg præstegård 30/6 1671. sagen blev opsat 14 dage.

(109)

7/7 1671.

14/7 1671.

** Jørgen Olufsen i Torrild stævnedes Mikkil Jensen i Skanderborg og hans hustru for syns opkrævelse, hvor imod Mikkil Jensen protesterede, idet salig Peder Villumsens hustru ikke var stævnet, hvorfor intet vidne kunne udstedes, før lovligt kald og varsel sker.

(110)

** amtskriverens tjener Peder Sørensen i Skanderborg begærede dom på oldengæld efter opsættelse. på begæring blev sagen opsat 14 dage.

** Tomas Christensen i Århus KM visiterer på egne og tolder Niels Madsens vegne fremlagde en skriftlig opsættelse med stævning af Oluf Jespersen i Skanderborg angående hans ulovligt indførte og ufortoldede gods, hvorefter sagens dokumenter blev oplæst, og slotsfoged Hieronimus Pholl lod oplæse KM forordning angående stemplet papir, dateret København 27/2 1664, hvorefter summer, som er angivet på ustemplet papir, vil blive konfiskeret, og fordelt med 3/4 til angiveren og 1/4 til de fattige, og bøden til rettens betjente, og da toldbetjentene havde fremlagt summen på det ufortoldede gods på gement ustemplet papir, så bad han birkefogden tage det i betragtning, hvorefter der blev afsagt dom: efter toldforordningen bør godset være forbrudt, så KM kan få sin told og de fattige deres part, og efter toldforordningerne af 17/6 1664 og 28/6 1666 skal den, der finder sligt gods, have det, når de fattige har fået deres del efter forordningen, hvorefter tolder Niels Madsen og toldbetjentene begærer dom, men da toldbetjentene fremlægger fortegnelse og bevis på samme forskrevne gods på ustemplet papir, hvilket KM slotsfoged Hieronimus Pholl protesterer imod, at det strider mod KM forordning om stemplet papir, at summen skal være forbrudt til angiveren og de fattige og bøderne til rettens betjente, så turde birkedommeren ikke understå at gøre nogen forklaring på KM forordninger, men indfinder sagen for overdommerne.

(115)

21/7 1671.

** Claus Sørensen i Skanderborg på slotsfoged Hieronimus Pholls vegne stævnedes Rasmus Hansen i Gesing og Morten Nielsen sst for dom angående resterende stedsmål. sagen blev opsat 14 dage.

(116)

** Søren Tomasen i Skanderborg stævnedes Anders Rasmussen i Skanderborg for vidne, og efterskrevne vidnede, at før skt Hans stod der et gærde mellem den jord, Anders Rasmussen har og Søren Tomasens jord, og andre, der mindes op til 30 år, vidnede det samme.

** Rasmus Sørensen i Hårby stævnedes for Skanderborg slotsport og til 4.ting opsagde den 4. part af den gård i Hårby, han har i fæste, som han af armod alderdom og skrøbeligheds skyld ikke længere kan besidde.

(117)

** Laurids Pedersen i Alken stævnedes for Skanderborg slotsport og Peder Christensen i Siim, KM stiftskriver over Århus stift, og talte med hans bror Niels Christensen, og stævnedes efterskrevne kirkeværger til Dover kirke og nu til 4.ting opsagde fæstet af et stykke kirkejord på Alken mark, som han efter denne dag intet mere vil have at bestille.

(118)

** Erik Jensen i Vrold stævnedes Niels Pedersen i Tåning for en sølvske, så god som 3 sletdaler, som hans hustru Anne Rasmusdatter for 3 år siden lånte af ham, og han ikke fik igen, hvorfor han lod Niels Pedersen fordele.

28/7 1671.

** overjægermesteren ved sin fuldmægtig Peder Zeibig lod afhjemle syn på efterskrevne skoves tilstand og hvor mange oldensvin, der kunne fedes

(121)

** Anders Kocks hustru Johanne Knudsdatter i Skanderborg stævnedes Jens Lauridsen Murmester i Skanderborg Niels Knudsen sst med flere for vidne, og Clemend Tomasen i Skanderborg vidnede, at han kan mindes siden straks efter rytternes tid, da salig Jacob Kock havde det jord i fæste, som Søren Tomasen nu har, som ligger indenfor skansen uden for Skanderborg by, da havde han og de, som havde det efter ham, lukket på siden og for enden i mere end 20 år, og Jens Nielsen i Skanderborg vidnede, at for 20 år siden lod salig Peder Pedersen, som havde samme jord i fæste, som Søren Tomasen nu har, jorden indelukke på siden og for enden. andre vidnede det samme.

** samme stævnedes Søren Tomasen i Skanderborg og lod afhjemle syn på noget byg for Skanderborg by næst op til det stykke jord, som ligger i fælleden, som tilhører Søren Tomasen, da så de, at der var gjort skade, som var opædt og opslidt af Anders Kocks byg for 4 skæpper byg.

(122)

** mester Jesper Hansen slotsprædikant stævnedes Niels Sørensen Hjort i Forlev for dom (fortsættes 123)

** Henrik Augustinussen i Skanderborg stævnedes Jacob Ladefoged sst for dele for 8 mark, han har lånt, men høringsmændene meldte førnævnte Jacob Tomasen fri og uden dele, for han søger dug og disk på slottet og er i den gode mand lensherrens tjeneste.

** Niels Sørensen i Skanderborg stævnedes Jens Østergård i Svejstrup for dom (fortsættes 124)

** Knud Jensen i Bjestrup og Laurids Ibsen i Hemstok et forbudsvidne. for retten stod ---- det blev derved (fortsættes).

(123)

** Peder Sørensen på husbond Elias Iversens vegne begærede endelig dom på trælbonder og Skanderborg indvånere for oldengæld efter opsættelse 14/7. på begæring blev sagen opsat 14 dage.

** (fortsat fra 122) og fremlagde en dom 8/4 1670 på Niels Sørensen Hjort i Forlev på 11 1/2 sletdaler efter mester Jesper Hansens tiendebog, som han blev dømt til at betale inden 15 dage, og han fremlagde sit indlæg, at da dommen er over år og dag gammel, og Niels Hjort ikke har villet betale, om han ikke straks bør betale gælden med påløbne omkostninger, hvorefter dommen blev afsagt: Niels Sørensen Hjort bør betale inden 15 dage eller lide dele.

(124)

** (fortsat fra 122) og Niels Sørensen fremlagde et skiftebrev, som er forfattet i et tingsvidne, udstedt Skanderup birketing 14/11 1651, efter Jens Østergårds salig hustru Kirsten Simonsdatter i Svejstrup imellem Jens Jensen og hans børn Jens Jensen Simon Jensen Else Jensdatter Maren Jensdatter, og børnene tilkommer 150 sletdaler, som deres far tog til sig, hvorefter Niels Sørensens hustru kan tilkomme på en søsterlod 26 sletdaler, hvortil Jens Østergård berettede, at han i sidste fejdetid blev næsten øde af fjenderne, og hans gård afbrændt, hvorfor han ikke mente at kunne svare til al den forskrevne fordring, hvorefter der blev afsagt dom: Jens Østergård bør efter hans forpligt betale til Niels Sørensen på hans hustrus vegne inden 15 dage eller have nam og vurdering.

(126)

4/8 1671.

** Claus Sørensen på KM og lensherrens vegne fremkaldte salig Rasmus Lauridsen, som blev ihjelskudt i Hedemølle 22/7, hans brødre Niels Lauridsen og Søren Lauridsen, som tjener i Ringkloster, om de selv ville påtage dem at udføre samme sag ved lov og ret, hvortil de svarede, at de ikke havde midler dertil, men overlod det til deres øvrighed.

** Claus Sørensen på KM og lensherrens vegne stævnedes Karen Pedersdatter, som var i Hedemølle, da gerningen skete, og Rasmus Olufsen og Morten Olufsen i Hedemølle og den døde brødre Niels Lauridsen og Søren Lauridsen, som tjener i Ringkloster for vidne klage lysning og sandemænds opkrævelse.

** Claus Sørensen spurgte salig Rasmus Lauridsens brødre Niels Lauridsen og Søren Lauridsen, hvem de klagede over for deres salig brors død og bane, hvor til de svarede, at de klagede på ingen, for de vidste ikke, hvem der havde gjort sin død og bane, videre end som siges en liden pige i møllen skulle have gjort det.

** Claus Sørensen et vidne. Rasmus Olufsen i Hedemølle vidnede, at 22/7, da han stod på sit mølleloft, da hørte han et skud, og da han gik ned i stuen, fik han at vide, at der var sket en ulykke i stalden, og der lå Rasmus Lauridsen død med en pistol, som tilhørte en indkvarteret officer, og tjenestepigerne vidnede, at den døde og Gregers Tomasen stod i stalden og pegede på hver andre

med en pistol, og Gregers Tomasen gav hans pistol til en liden pige Karen Pedersdatter, og da hun stod med den i hånden, gik den af, og Rasmus Lauridsen døde af samme skud, og de vidnede, at Rasmus Lauridsen Gregers Tomasen og Karen Pedersdatter havde ingen tvist eller uenighed med hver andre.

(127)

** endnu et synsvidne. synsmænd afhjemlede, at de i Hedemølle havde beset Rasmus Lauridsens lig, som havde et åbent sår i hans pande og et bag øret, og de syntes, at han måtte være skudt, eftersom han var sort i ansigtet af krudt, og han lå med en ladestok i hånden.

** et lysningsvidne. Claus Sørensen lyste Rasmus Lauridsen i Hedemølle hans død og bane, og sandemændene efter loven ville udlede hvad der er blevet ham til bane og liv lagt.

** sandemænds opkrævelse. varselsmænd stævnedes sandemændene i birket, og Claus Sørensen tog hans 1.kald på sandemændene fort at gøre deres ed og tov over Rasmus Lauridsens banemand.

(128)

** Claus Sørensen i Skanderborg på KM og lensherrens vegne stævnedes Niels Sørensen Hjort i Forlev for klage lysning og sandemænds opkrævelse samt syn og vidne, og han lyste Niels Hjort vold til for bondesagen og kongesagen for voldsgerning, han skal have begået på Mads Andersens børn i Forlev.

** Claus Sørensen tog hans 1.kald på sandemændene for at gøre deres ed og tov over Niels Sørensen Hjort i Forlev for ovennævnte voldsgerning.

** Elias Sørensens sag med de Gesing mænd angående deres stedsmål og fogedpenge blev opsat 14 dage.

11/8 1671.

(129)

** Peder Sørensen i Skanderborg på husbond Elias Iversens vegne begærede endelig dom på trælbønder i Skanderup birk og indvånere i Skanderborg for oldengæld efter opsættelse 28/7. sagen blev opsat 8 dage.

** Claus Sørensen i Skanderborg på KM og lensherrens vegne stævnedes Niels Sørensen Hjort i Forlev for vidne, og Jens Hansen i Forlev vidnede, at for 14 dage siden fulgtes han med Mads Andersens børn, en pige og en dreng, og da gaden var skiden, bad børnene ham hjælpe dem over gærdet, og da de gik i en ærteager, bad han dem, at de ikke skulle tage af ærterne, om det var Niels Hjorts ærter, hvortil de svarede, at det var deres fars. da han var kommet ind i gården, hørte han børnene skrig, og da han løb ud, da hængte pigen i sine klæder på en stav på gærdet, og da han sagde til Niels Hjort, at han ikke skulle behandle børnene således, svarede han, så lad hende hænges som en tyv, og så tog Niels Hjort den lille dreng og hvirvlede ham ned i dyndet. andre vidnede derom. Peder Rasmussen vidnede, at børnene plukkede af Niels Hjorts ærter.

(130)

** Niels Sørensen Hjort i Forlev stævnedes for Skanderborg slotsport og Mads Andersen i Forlev for vidne, og efterskrevne vidnede, at forleden søndag 14 dage da lyste Niels Hjort hans ærter i fred på grandestævne, eftersom de tid efter anden plukkede af dem, hvortil Mads Andersen svarede, at han var tilfreds med, hvad de gjorde ved dem, og der skulle ingen komme af hans, og nu svor Mads Andersen, at samme dag blev sagt, at den, der fandtes at plukke ærter, skulle bøde 2 skæpper byg til byen, og ingen anden straf.

** Niels Sørensen Hjort stævnedes Mads Andersen i Forlev for vidne. Peder Rasmussen, der tjener Niels Hjort, vidnede, at han så, at Mads Andersens kvinde brød en dør op i Niels Hjorts gård og gennede nogle svin ud, og Niels Hjorts hustru Margrete Nielsdatter og datter anden Margrete Nielsdatter vidnede det samme.

(131)

** Niels Sørensen Hjort stævnedes for Skanderborg slotsport og Mads Andersen i Forlev, og Margrete Nielsdatter vidnede, at da Mads Andersens børn var i hendes fars ærter, tog hendes far den liden dreng og løftede ham over gærdet, men pigen ville selv springe over, og da blev hun hængende ved hendes skørt, og hans hustru vidnede det samme.

** Claus Sørensen i Skanderborg på Clemend Clemendsens vegne stævnedes Albret Ibsen i Rode for dele for 11 sletdaler på en obligation dateret Skanderborg 7/6 1667, og Søren Pedersen sst for dele for 16 sletdaler på en obligation dateret Skanderborg 7/6 1667, og de mødte og svarede, at eftersom det er en gammel restants, da mente de efter KM forordning om landdrytteriet fri at være, hvorefter de ved høringsmænd blev fordelt.

(132)

** Claus Sørensen på Clemend Clemendsens vegne stævnedes Albret Ibsen og Søren Pedersen i Rodegård for dele efter deres obligationer, dateret Skanderborg 7/6 1667 underskrevet af Albret Ibsen med 3 bogstaver AIS, og Søren Pedersens obligation underskrevet med egen hånd, hvorefter de blev fordelt for gælden på 11 og 16 sletdaler.

(134)

18/8 1671.

** Claus Sørensen i Skanderborg stævnedes salig Rasmus Lauridsens brødre, som blev skudt i Hedemølle, nemlig Niels Lauridsen og Søren Lauridsen, som tjener i Ringkloster og Karen Pedersdatter, som var hos Rasmus Olufsen i Hedemølle, og Gregers Tomasen, som tjente i møllen, og tog i dag hans 2.kald på sandemændene for at gøre deres ed og tov.

** Claus Sørensen i Skanderborg stævnedes Niels Sørensen Hjort i Forlev, og han tog hans 2.kald på sandemændene i birket for et gøre deres ed og tov over Niels Hjort for voldsgerning mod Mads Andersens børn sst.

(135)

** Elias Iversen amtskriver begærede endelig dom over indstævne for oldengæld af Skanderborgs indbyggere og trælboender i birket. på begæring blev sagen opsat 14 dage.

** Niels Sørensen skolemester i Skanderborg en dele ---- .

** Niels Jørgensen i Fastrup stævne efterskrevne for dom angående deres gæld for stude. sagen blev opsat 6 uger.

(136)

** den sag med de Gesing mænd, Claus Sørensen forfølger på deres fæstepenge, er opsat 8 dage.

25/8 1671.

** Claus Sørensen i Skanderborg på slotsherrens vegne med opsættelse stævne Rasmus Hansen i Gesing for stedsmål af Tammestrupgårds mark, og Morten Nielsen sst for stedsmål af Tammestrupgårds mark, hvorefter der blev afsagt dom: de bør betale inden 15 dage eller lide nam.

(137)

1/9 1671.

** Claus Sørensen i Skanderborg på KM og lensherrens vegne stævne Karen Pedersdatter i Hedemølle hos Rasmus Olufsen og Gregers Tomasen sst, og han tog hans 3.kald på sandemændene for at gøre deres ed og tov over Rasmus Lauridsen, som blev ihjelskudt i Hedemølle, og fremæskede Karen Pedersdatter i Rødemølle, men ingen fremkom på hendes vegne, hvorefter to mænd for retten tog hverandre i hånd og satte fyldning på sandemændene her i birket at gøre deres ed og tov, hvad der blev salig Rasmus Lauridsen til bane og liv lagt, og efterskrevne sandemænd gjorde deres ed og tov således, som de selv har udledt og udspurgt, og efter vidner og syn, og fremæskning om Karen Pedersdatter at møde, og ikke er sket, da svor de hende manddød over og til hendes fred. Peder Lassen i Ørridslev mødte og begærede genpart.

(138)

** Eske Nielsen i Skanderborg, efter opsættelse angående oldengæld af de beholdne bønder og Skanderborg indvånere, begærede dom. på begæring blev sagen opsat 4 uger.

** Claus Sørensen i Skanderborg stævne Niels Sørensen Hjort i Forlev, og han tog hans 3.kald på sandemændene for at gøre deres ed og tov over Niels Hjort anlangende vold mod Mads Andersens børn i Forlev, hvorimod svarede Niels Hjort og benægtede ved sin saligheds ed, at han ikke gjorde børnene noget ondt enten med hug eller slag, som de kunne have nogen hinder af, og han fremlagde et tingsvidne, hvorefter sandemændene gjorde deres ed således, at efter fremlagte vidner og Niels Hjorts benægtelse vidste de ikke nogen vold over ham at oversvære, men for den sag fri at være (fortsættes 139)

(139)

** Jens Jensen Østergård i Svejstrup stævne Villum Hattemager i Skanderborg for husleje, han er ham skyldig, og da han ikke er mødt, lod han ham fordele.

** (fortsat fra 139) Niels Hjort fremlagde et tingsvidne 11/8 1671.

(140)

8/9 1671.

** Ebbe Jensen i Skanderborg fremlagde et skiftebrev, dateret 6/9, efter hans salig hustru Barbara Christoffersdatter (fortsættes 140)

** Niels Sørensen Hjort i Forlev stævne Mads Andersens hustru i Forlev Maren Christensdatter for dom og fremlagde et tingsvidne 11/8 1671 angående nogle svin, hun havde taget i Niels Hjorts gård, efter at have opbrudt en dør, hvorefter Niels Hjort satte i rette, om hun ikke burde lide for et fuldt vold. sagen blev opsat 4 uger.

(141)

** (fortsat fra 140) Ebbe Jensen i Skanderborg fremlagde et skiftebrev, dateret Skanderborg 6/9 1671, om skifte og deling efter hans salig hustru Barbara Christoffersdatter mellem ham og deres små børn Christoffer Ebbesen Clemend Ebbesen og Sidsel Ebbesdatter i overværelse af børnenes far Ebbe Jensen og deres morbror Laurids Christoffersen i Skanderborg, og der blev fremlagt varselssedler til efterskrevne kreditorer, dateret Skanderborg 18/8 1671. fordring af bortskyldig gæld. kreditorerne får på hver sletdaler gæld 8 1/2 skilling. registrering af boets midler, som andrager 268 sletdaler. udlæg for gæld. den salig kvindes livskårne klæder er af høj nødvendighed forbrugt og omgjort i klæder til de 3 små umyndige moderløse børn, som ingen videre arv får efter hende.

(145)

15/9 1671.

** Søren Jensen i Skanderborg på Karen Tomasdatter salig Mads Skrædders vegne stævne Maren Jacobsdatter i Rærup i Lydum sogn Mikkel Jacobsen i Grærup i Ål sogn og Sofie Jacobsdatter sst for at møde til skifte efter deres bror salig Mads Jacobsen Skrædder, som boede og døde i Skanderborg.

(146)

** Jens Rasmussen i Veng stævne Christen Nielsen i Veng og Anders Nielsen sst for vidne og forbud, og Anders Jørgensen i Vissing vidnede, at han er født i den gård, Jens Rasmussen i Veng boer, og han kan mindes, at det stykke jord, som Christen Nielsen har sået, det har ligget til Jens Rasmussens gård i 60 år ulast og upåkæret. andre, som mindes op til 30 år, vidnede det samme.

(146)

** Jens Rasmussen i Veng stævnedes Christen Nielsen i Veng og forbød ham at pløje så eller bortføre sæd af det stykke jord, som ligger til Jens Rasmussens gård og kaldes Tidselager.

** Jens Frandsen i Virring stævnedes Søren Jensen i Hvilsted for gæld og lod ham fordele for gælden.

(147)

22/9 1671.

** Søren Jensen i Skanderborg på Kirsten Tomasdatter salig Mads Jacobsens efterleverske i Skanderborg hendes vegne et afkald. Mikkell Jacobsen i Grærup på sine egne vegne Niels Tuesen i Rærup på sin mor Maren Jacobsdatters vegne og Bertel Sørensen i Grærup på sin mor Sofie Jacobsdatters vegne, som er den salig mands søskende, gav Kirsten Tomasdatter afkald for arv efter hende.

** Jens Rasmussen i Veng stævnedes Christen Nielsen i Veng for vidne og Niels Lauridsen sst Anders Nielsen i Vengegård og talte med Maren Bertelsdatter, og Gregers Tomasen i Veng, og Jens Jensen Smed i Veng vidnede, at Christen Nielsens far Niels Lauridsen i Veng høstede byg i forgangen byghøst i den jord, Jens Rasmussen og Christen Nielsen omtvister.

(148)

** Claus Sørensen på lensherrens vegne lod afhjemle oldensyn i Hestehaven og Dyrehaven.

** Niels Sørensen Hjort i Forlev stævnedes Mads Andersen i Forlev og hans hustru Maren Christensdatter for vidne, og Johanne Sørensdatter vidnede, at de svin, som Maren Christensdatter udtog af Niels Hjorts gård, dem gennede de nogle gange af Niels Hjorts rugvang og ærter, og Niels Hjorts dreng gennede dem ind i hans gård.

30/9 1671.

** Peder Sørensen på husbond Elias Iversens vegne begærede dom på oldengæld angående trælbønderne og Skanderborgs indvånere. sagen blev på begæring opsat 3 uger.

(149)

** Niels Jørgensen i Fastrup stævnedes Søren Jensen i Hvilsted for vidne, og Oluf Rasmussen i Virring vidnede, at Søren Jensen kom til Laurids Gundersen i Virring og købte en stud af ham for 9 sletdaler, som han skulle betale 3 dage efter og de drak lidkøb derpå.

---- Jensen vidnede, at den tid, Søren Jensen samlede stude i Rasmus Jensens gård i Virring og lod dem bortdrive til gammel Estrup, da så han Laurids Gundersens stud var iblandt, som han havde afkøbt ham, og Maren Espensdatter i Virring vidnede, at Søren Jensen købte en stud af Niels Jørgensen i Fastrup. andre vidnede det samme. flere vidnede. og han fremlagde en opsættelse udstedt 18/8 1671, og hvorefter Søren Jensen af Hvilsted fremlagde sit svar, at han straks vil levere dem deres penge for okserne, og der blev afsagt dom: han bør betale inden 15 dage eller lide nam.

(151)

** KM overjægermester lod afhjemle oldensyn på efterskrevne skove

(152)

6/10 1671.

** Jens Rasmussen i Veng stævnedes Niels Lauridsen i Veng og Christen Nielsen sst og Gregers Tomasen sst for dom (fortsættes 153)

(153)

** Rasmus Knudsen i Vengegård stævnedes Søren Ovesen i Alken for dom, og fremlagde en håndskrift, udgivet af Ove Poulsen i Alken til Peder Pedersen, indvåner i Skanderup, på 10 sletdaler, dateret 18/12 1651 med Ove Poulsens signet, med påskrift 1/10 1662 annammet rentepenge 11 mark. desuden har Rasmus Knudsen annammet 4 skæpper rug 5 mark, og han satte i rette om ikke Ove Poulsens søn Søren Ovesen som arving burde betale resten. da denne ikke var mødt, blev sagen opsat 8 dage.

** (fortsat fra 152) Jens Rasmussen fremlagde et tilbudsvidne, udstedt af Skanderup birketing 23/6 1671, hvori han tilbyder Christen Nielsen i Veng og hans far Niels Lauridsen deres frugtgæld igen, som de har sået i hans jord på Veng mark uden hjemmel, og han fremlagde et tingsvidne 22/9 1671, samt et forbuds tingsvidne 15/9 1671 og et tingsvidne 15/9 1671, og Jens Rasmussen mente, at den omtvistede jord burde følge hans gård som dens rette tilliggelse, som det af forrige tider har. da Christen Nielsen ikke var mødt, blev sagen opsat 6 uger.

(155)

** Laurids Nielsen i Gram fremlagde et skiftebrev, dateret 1/8 1671 efter hans salig hustru Maren Knudsdatter, angående skifte mellem ham og deres børn Rasmus Lauridsen Maren Lauridsdatter Margrete Lauridsdatter og Dorte Lauridsdatter, og hans stedbørn Peder Nielsen og Johanne Nielsdatter, som hans salig hustru var mor til, i overværelse af Laurids Nielsen på sine egne og børns vegne og Peder Nielsen på sine egne vegne og på Johanne Nielsdatters vegne hendes morbror Knud Pedersen i Adslev, hvor da blev fordret bortskyldig gæld, først efter skiftebrev dateret 21/9 1660 af Peder Nielsen og Johanne Nielsdatter for arv efter deres salig far Niels Pedersen i Gram, som de ikke allerede havde fået, samt gæld til Laurids Nielsens bror Peder Nielsen i Gram, hvorefter boet blev registreret og vurderet, og der blev 57 sletdaler til arv.

(159)

13/10 1671.

** Søren Christensen i Skanderborg stævnedes Anders Rasmussen sst for dom for 14 sletdaler for varer malt og andet, som han har fået og ikke vil betale. sagen blev opsat 6 uger.

** Søren Jensen i Skanderborg stævnedes Iver Knudsen i Skanderborg for dom angående en brændevinskedel, han har lånt, og som han ikke har fået igen, hvortil Iver Knudsen svarede, at han havde lejet brændevinskedlen af Søren Jensen, men mens han havde den, kom

brændevinsforpagterens karl og tog samme kedel og bragte den til Mette Jensdatter, fordi den ikke var lovligt stemplet. sagen blev opsat 4 uger.

(160)

** Rasmus Knudsen med en opsættelse af 6/10 1617 begærede dom over Søren Ovesen for hans far Ove Poulsens håndskrift, hvori han forpligter sig og sine arvinger at betale gælden, hvorefter der blev afsagt dom: Søren Ovesen bør betale den resterende kapital eller at lide dele.

20/10 1671.

(161)

** Elias Iversen KM amtskriver begærede dom på oldengæld, men på begæring blev sagen opsat 14 dage.

27/10 1671.

** Claus Sørensen på KM og Tomas Nielsen i Hvolbæk og Hans Rasmussen sst på hans hustru Karen Jensdatters vegne lyste Mikkell Rasmussen i Hvolbæk et fuldt vold til for parlament og bordag, han har gjort på dem.

** Claus Sørensen et tingsvidne. Tomas Nielsen i Hvolbæk og Hans Rasmussen sst på hustru Karen Jensdatters vegne bad Claus Sørensen på KM vegne udføre sagen, da de ikke selv havde midler dertil.

3/11 1671.

** Peder Sørensen på amtskriverens vegne begærede dom på Skanderborgs indbyggere og trælbønder for oldengæld. sagen blev opsat 14 dage.

** Claus Sørensen på KM og Tomas Nielsen i Hvolbæk og Hans Rasmussen sst på hustrus vegne stævnedes Mikkell Rasmussen i Hvolbæk for vidne, og efterskrevne vidnede, at de ikke havde set eller hørt, at Mikkell Rasmussen skulle have gjort dem nogen skade eller overlast.

(162)

10/11 1671.

** mester Jesper Hansen slotsprædikant begærede 3.ting på Niels Sørensen Hjort i Forlev efter en irettelagt dom, udstedt Skanderup birk 28/7 1671, hvorefter han begærede dom, hvorefter Niels Hjort fremlagde et tingsvidne af Hads herreds ting 6/11 1671, hvor Peder Rasmussen og ----i ---- lev vidnede, at i november ydede Niels Hjort hans tiendekorn til mester Jesper, men han kunne ingen kvittering få derpå, og mester Jesper Hansen svor, at Niels Hjort aldrig havde betalt ham skilling eller skillings værd, hvor imod Niels Hjort begærede kvittering for hans betalte tiende, hvorefter der blev afsagt dom, at dommeren ikke vidste at fragå sin sidste dom, men mester Jespers 3.ting ved magt at blive over Niels Sørensen Hjort.

(165)

17/11 1671.

** Peder Sørensen på amtskriverens vegne begærede dom over Skanderborg indbyggere og trælbønderne for oldengæld. sagen blev opsat 14 dage.

** mester Jesper Hansen stævnedes Niels Sørensen Hjort i Forlev for dele og begærede 4. ting over ham for 11 1/2 sletdaler, som han er tildømt 28/7 at betale, hvortil Niels Hjort svarede, at han ville gerne have hans kvittering, som kunne bevise sagen, hvorefter han blev fordelt for gælden.

(166)

** Mikkel Andersen i Nissumgård på Peder Pedersen i Århus hans vegne.

** Rasmus Knudsen i Vengegård stævnedes Morten Olufsen i Hedemølle for dom samt Oluf Rasmussen Gius i Århus for dom, og Rasmus Knudsen fremlagde en dom af Ning herreds ting 24/7 1646, hvor Morten Olufsen blev dømt til at betale Rasmus Knudsen en restants for 1645 på 7 sletdaler, hvorefter der blev afsagt dom: gælden bør betales inden 15 dage. Rasmus Knudsen fremlagde en håndskrift udgivet af Oluf Rasmussen Gius i Århus til Anne Madsdatter i Skanderborg på 100 sletdaler, dateret Skanderborg 24/3 1657 Oluf Rasmussen Gius egen hånd. da Oluf Gius ikke var mødt, blev sagen opsat 3 uger.

(167)

** Jens Rasmussen i Veng med opsættelse 6/10 1671 stævnedes Niels Lauridsen i Veng og Christen Nielsen sst Gregers Tomasens sst, hvorefter der blev afsagt dom: den omtvistede jord bør som tilforn ligge til Jens Rasmussens gård.

(170)

24/11 1671.

** Claus Sørensen på lensherrens vegne stævnedes lille Christen Christensen i Hårby og Mads Andersen i Forlev samt Mourids Christensen i Skanderborg ladegård og Rasmus Nielsen sst for dom angående havre og byg. sagen blev opsat 8 dage.

** Søren Nielsen Bødker i Skanderborg på Mette salig Jacob Verkamps vegne i Skanderborg stævnedes Søren Jensen i Skanderborg for dom.

(171)

** mester Villum Feltskær stævnedes Oluf Nielsen i Illerup og Laurids Pedersen sst for vidne, og efterskrevne i Skanderborg vidnede, at mester Villum akkorderede med de indstævnede om en soldat, som var skudt.

** Søren Nielsen Bødker i Skanderborg fremlagde en fuldmagt, udstedt af Mette salig Jacob Verkamps efterleverske i Skanderborg, og en dom, udstedt 6/9 1668, hvori Søren Jensen i

Skanderborg er tildømt at betale Jacob Verkamp sst for efterskrevne varer, som han har søgt ham for, hvorefter blev afsagt dom: Søren Jensen bør efter forrige dom betale hans gæld inden 15 dage.

(172)

1/12 1671.

** Peder Sørensen på amtskriverens vegne begærede dom i sagen ---- sagen blev opsat 14 dage.

** Clemend Clemendsen stævnedes Mikkell Nielsen i Gammelstrup i Tyrsting herred for dom angående 4 tønder rug. sagen blev opsat 6 uger.

8/12 1671.

(173)

** Clemend Clemendsen stævnedes Søren Pedersen købmand i Århus angående hans obligation på 180 rigsdaler, og da ingen var mødt på hans vegne, blev han fordelt for gælden.

** Mikkell Andersen Hyrde i Forlev stævnedes Peder Sørensen i Forlev for dom angående hans ko, som Peder Sørensen har taget og slagtet. sagen blev opsat 14 dage.

(174)

** Karen Rasmusdatter i Svinsager et opholdsvidne. Jens Mikkelsen i Svinsager bekendte, at de var forliget om den halvgård i Svinsager, som hun har opladt for ham, og fremlagde en opholdskontrakt.

(175)

15/12 1671.

** Elias Iversen begærede dom over trælbønder og Skanderborg indvånere for oldengæld. sagen blev opsat til næste ting efter snapsting.

(176)

** Elias Iversen på landsdommer Jens Rasmussens vegne stævnedes Mikkell Andersen i Nissumgård for dom angående restants af landgilde, og fremlagde et tingsvidne, udstedt 10/2 1671 og en transport dateret 29/7 angående landgilde ægt og arbejde af Nissumgård. sagen blev opsat 14 dage.

(177)

** Rasmus Nielsen i Skanderborg stævnedes Mourids Christensen i Skanderborg ladegård for dom for 22 sletdaler, som han er ham skyldig. sagen blev opsat 6 uger.

** Niels Sørensen Handskemager og Maren Jensdatter i Skanderborg et skøde.

22/12 1671.

** Jacob Mikkelsen i Skanderborg på Mette Jensdatter salig Jacob Verkamps vegne stævnedes Christoffer Eskesen i Hylkegård for dom for 5 sletdaler. sagen blev opsat 6 uger.

(178)

12/1 1672.

** Elias Iversen amtskriver på KM og overjægermesterens vegne begærede dom på trælbønder og Skanderborg indbyggere for oldengæld. sagen blev opsat ---- dage.

** Elias Iversen på landsdommer Jens Rasmussens vegne begærede dom på Mikkell Andersen i Nissumgård efter opsættelse 15/12. opsat 14 dage.

** Niels Sørensen Handskemager i Skanderborg og Maren Jensdatter sst et skøde. Jens Jensen Østergård i Svejstrup og hustru Maren Jensdatter solgte og skødte fra sig og til Niels Sørensen og Maren Jensdatter i Skanderborg halvfemte binding hus, som er halvparten af de ni binding hus, som tilhørte salig Mads Sørensen Kræmmer, som Anders Jensen Skomager havde i pant, således at Niels Sørensen og hans hustru Else Jensdatter tilkommer den halve part og hans anden datter Maren Jensdatter den anden halvpart af det halvfemte binding hus.

(179)

** Jens Jensen Østergård i Svejstrup et afkald. Niels Sørensen Handskemager i Skanderborg på egne og hustru Else Jensdatters vegne og Roer Mikkelsen som lovværge for Maren Jensdatter sst gav Jens Jensen Østergård og hustru Maren Jensdatter afkald for deres arv efter deres salig mor Kirsten Simonsdatter, som boede og døde i Svejstrup efter skiftebrev af dato 14/11 1651.

(180)

19/1 1672.

** Elias Iversen begærede dom på trælbønder og Skanderborg indbyggere for resterende oldengæld. sagen blev opsat 8 dage.

26/1 1672.

** Rasmus Knudsen i Vengegård begærede dom på Oluf Rasmussen Gius. sagen blev opsat 14 dage.

** Peder Sørensen på Elias Iversen amtskriver hans vegne begærede dom på trælbønder og Skanderborg indvånere for oldengæld. opsat 8 dage.

** Hans Rasmussen i Hvolbæk stævnedes Christen Olufsen i Svinsager for dom og sag gav ham for 15 sletdaler efter hans forpligt dateret 9/2 1666. sagen blev opsat 4 uger.

(181)

2/2 1672.

** Peder Sørensen på Elias Iversens vegne begærede dom på oldengæld af trælbønder og Skanderborg indvånere. sagen blev opsat 8 dage.

** Christoffer Sehested KM amtmand til Skanderborg stævnedes efterskrevne for dom og fremlagde en dom af Skanderup birketing ---- 1672 angående KM tienderug, som han formener, de bør betale inden 15 dage. sagen blev opsat.

(182)

** Rasmus Knudsen i Vengegård stævnedes Morten Olufsen i Hedemølle for 7 sletdaler efter en dom af Skanderup birketing 17/11 1671, og lod ham fordele.

** Jens Pedersen i Hvilsted på sin mor Anne Jensdatters vegne i Hvilsted. Mikkell Pedersen i Svinsager tilstod, at han og hans mor Anne Jensdatter var forenet om den halvgård i Svinsager, som hun beboer, som han må besidde mod efterskrevne opholdskontrakt.

(184)

9/2 1672.

** Peder Sørensen på husbond Elias Iversen amtskrivers vegne begærede dom på resterende oldengæld af trælbønder og Skanderborg indbyggere. på begæring blev sagen opsat 8 dage.

** Jep Nielsen i Svejstrup stævnedes Jens Mikkelsen Skrædder for 14 mark og lod ham fordele for gælden.

** amtskriver Elias Iversen begærede dom på den sag mellem landsdommer Jens Rasmussen og Mikkell Andersen i Nissumgård efter opsættelse 15/12. sagen blev opsat 14 dage.

(185)

** Laurids Christoffersen begærede dom på resterende bønder med landgilde efter restants 1671. sagen blev opsat 8 dage.

16/2 1672.

** Claus Sørensen på lensherrens vegne begærede dom på restants efter opsættelse 9/2. sagen blev med bevilling opsat.

** Elias Iversen på landsdommer Jens Rasmussens vegne stævnedes Mikkell Andersen i Nissumgård angående resterende landgilde. sagen blev bilagt.

** Jørgen Mortensen i Svinsager et afkald. Niels Jensen i Svinsager på hustru Anne Jørgensdatters vegne gav ham afkald for al den arv, hun kunne tilfalde efter hendes salig mor Kirsten Jensdatter, som boede og døde i Svinsager.

(186)

** Peder Sørensen, amtskriver Elias Iversens fuldmægtig, fremlagde en dom af tinget udstedt 3/2 1671 og stævnedede efterskrevne for oldengæld, hvorefter der blev afsagt dom: da en del har indfundet sig med betaling, så synes det unyttigt at tilfinde dem nogen betaling på denne tid.

23/2 1672.

(187)

** Jens Poulsen i Skårup på salig Jacob Jacobsen ladefogeds efterleverske Kirsten Lauridsdatters vegne stævnedede Jens Jespersen i Fillerup for at møde til skifte i Skårup på 30.dagen, som var 3/2 efter salig Jacob Jacobsen ladefoged, samt mester Jesper Hansen i Skanderborg Mikkel Pedersen og Knud Tomasen sst og fremlagde skiftebrevet, dateret 12/2. børnene var Jacob Jacobsen Karen Jacobsdatter i Holsten Elle Jacobsdatter i Holsten Bodil Jacobsdatter Anne Jacobsdatter Cathrine Jacobsdatter

(188)

29/2 1672.

** Claus Sørensen på lensherrens vegne begærede dom for en restants, som er indført i tingbogen. sagen blev opsat 8 dage.

** Rasmus Knudsen i Vengegård et skøde. Rasmus Christensen i Skvæt mølle på hans søster Karen Christensdatter salig Laurids Skusters i Skanderborg hendes vegne solgte og skødede til Rasmus Knudsen og hans hustru Anne Madsdatter den jord og ejendom, som ligger i Skanderup op til salig Peder Pedersens jord og ejendom. diverse adkomster fremlægges.

(189).

8/3 1672.

** Jørgen Olufsen i Hoved stævnedede Albret Pedersen i Skanderborg og Peder Nielsen kalkslåer sst for dom og saggav Albret Pedersen for 1 års husleje, som var 10 sletdaler, hvortil han svarede, at han havde betalt største delen af huslejen til Mikkel Jensen, som han havde lejet huset af, hvortil Jørgen Olufsen svarede, at det havde han ingen rettighed til, og Mikkel Jensen svarede, at da salig Peder Villumsen var død, og ingen andre af den salig mands arvinger var tilstede, havde han bortlejet huset, for at det ikke skulle blive ruineret, idet det var pantsat. (fortsættes 190)

(190)

** ---- i Skanderborg på Anne Jensdatters vegne stævnedede efterskrevne for gæld og lod dem fordele for gælden.

** (fortsat fra 189) Jørgen Olufsen fremlagde en transport, udstedt af Jacob Jensen i Folby til Bartolomeus Jacobsen Stuur, borger og guldarbejder i Århus, af et pantebrev af Peder Villumsen, indvåner i Skanderborg, udgivet til nu salig Peder Pedersen Skrifer på Åkær, lydende på kapital

100 sletdaler, dateret Skanderborg birketing 26/4 1650, som på skiftet efter salig Peder Pedersen er tilfaldet ham, og som han overdrager hans svoger Bartolomeus Stuur, dateret Århus x/6 1670. transporten er påskrevet følgende: overdraget til hr Oluf Jensen Holm sognepræst til Holme Mårslet dateret Århus 19/3 1671 Bartolomeus Jacobsen Stuur, med videre transport til Jørgen Olufsen ---- dateret Torrild præstegård 9/5 1671 af Oluf Jensen Holm, og han fremlagde et pantebrev, udstedt Skanderup birketing 26/4 1650, hvori Peder Villumsen i Skanderborg tilstår at være førnævnte Peder Pedersen skyldig 100 sletdaler, som han lover at betale Peder Pedersen og hans hustru Maren Nielsdatter eller deres arvinger 26/4 1651, og pantsætter for summen hans gård og hus i Skanderborg, som han må besidde eller bortleje, og der blev afsagt dom: da pantebrevet siger, at Peder Villumsen må bortleje den pantsatte ejendom, så længe summen består ubetalt, så kan Albret Pedersen ikke tildømmes at betale husleje til Jørgen Olufsen.

(192)

15/3 1672.

** Mikkell Andersen i Nissumgård stævnedes Søren Jørgensen i Ringkloster og talte med hans forhåbende fæsteeke Maren Rasmusdatter i hendes mor Maren Sørensdatters påhør for tingsvidne efter skiftebrev efter hans salig bror Peder Andersen, som boede og døde i Ringkloster, og irettelagde et skiftebrev, dateret 9/9 1671, med registrering og vurdering af salig Peder Andersens bo og skifte mellem hans enke Maren Rasmusdatter og børn Rasmus Pedersen Christen Pedersen Anders Pedersen Maren Pedersdatter, og på børnenes vegne deres farbror Mikkell Andersen i Nissumgård og på enkens vegne hendes fæstemand Søren Jørgensen i Ringkloster. tilstående og bortskyldig gæld og udlæg for gæld. enken og børnenes udlæg for arv 314 sletdaler.

(196)

** læst KM befaling angående de bønder, der har deres egne skovlodder, dateret København 1657.

** læst kopi af KM ordre, at de, der efter seneste skovordinants 38.artikel nyder ildebrand og gærdsel i KM skove, skal efter skovriderens attest fremelske unge træer.

(197)

22/3 1672.

29/3 1672.

** på lensherren Christoffer Sehested og Laurids Sørensen i Skanderborg hans vegne stævnedes Peder Pedersen og Maren Pedersdatter og deres stedfar Christen Pedersen og hustru Kirsten Lauridsdatter og Margrete Lauridsdatter for vidne klage og sandemænds opkrævelse for vold mod førnævnte Laurids Sørensen, som efterskrevne bevidnede.

12/4 1672.

** Mikkell Andersen i Gråskov gav Mikkell Jensen i Skanderborg fuldmagt til at skøde til Laurids Christoffersen i Skanderborg, den part, han er tilfaldet i salig Roer Mikkellsens gård i Skanderborg.

(198)

** Anders Andersen i Illerup et vidne. Peder Mikkelsen i Ungstrup i Lysgård herred, salig Roer Mikkelsens bror, Niels Jensen på egne vegne og hans bror Mikkel Jensen i Kjellerup Anders Jensen i Skræ Jens ---- i ----- gård Mikkel Jensen Høj i Ungstrup på hustru Maren Jensdatters vegne Mikkel Pedersen i Ungstrup på egne og bror Christen Pedersens vegne Mikkel Andersen i Gråskov på egne vegne og hans bror Jens Andersens vegne i Ungstrup Mikkel Jensen i borg på hustru Kirsten Andersdatters vegne, alle salig Roer Mikkelsens søskende og søskendebørn, de tog Anders Andersen i hånd og tilstod, at eftersom han havde haft stor møje og besvær med deres salig bror og morbror salig Roer Mikkelsen, som boede i Skanderborg og døde i Illerup, og med hans begravelse, og haft godt tilsyn med den salig mands efterladte gods midler og formue, så vil de takke ham derfor i alle måder, og de har intet utilbørligt at påklage ham, så han skal være fri for deres påtale.

** Peder Mikkelsen i Ungstrup i Lysgård fremlagde et skiftebrev, dateret 11/4 1672, med registrering og vurdering af salig Roer Mikkelsen, som boede i Skanderborg og døde i Illerup, hans efterladte gods, og skifte mellem hans arvinger, nemlig hans bror Peder Mikkelsen i Ungstrup Niels Jensen i Skræ på sine egne vegne og hans bror Mikkel Jensen i Kjellerup Anders Jensen i Skræ Jens Jensen i Ilsgård og Mikkel Jensen ---- i Ungstrup på hans hustru Maren Jensdatters vegne, alle om en broderlod. Mikkel Pedersen i Ungstrup på sine egne og hans bror Christen Pedersen sst hans vegne om en broderlod. Mikkel Andersen i Gråskov på hans egne vegne og på hans bror Jens Andersen i Ungstrup Mikkel ---- Beck på hans hustru Kirsten Andersdatters vegne Anders Andersen i Illerup på sine egne vegne, alle om en broderlod, og Mikkel Andersen i Gråskov på ---- Mikkelsens vegne i Ungstrup og en broderlod. fordring af bortskyldig gæld. udlæg for bortskyldig gæld

(200)

19/4 1672.

** Jost Hansen på KM vegne stævned Karen Jørgensdatter og hendes mand Peder Jensen i Vrold og Kirsten Poulsdatter sst for vidne, og efterskrevne vidnede, at Kirsten Poulsdatter solgte øl og brændevin til dem, der lystede at købe, og Peder Jensen og Karen Jørgensdatter holder øl og brændevin til købs

(201)

26/4 1672.

** Laurids Sindelsen KM skovrider i Sorring på overjægermesterens vegne stævned halv og helgårdsmænd i sognene for vidne, og han lod afhjemle syn i gårde og på marker for hvor mange læs ris, der fandtes.

(202)

3/5 1672.

** Anders Andersen i Illerup 3.ting efterlyste sit fæstebrev.

10/5 1672.

** Rasmus Knudsen i Vengegård stævnedes Mourids Christensen i Skanderborg ladegård for dom og fremlagde hans obligation, dateret 27/1 1671, og der blev afsagt dom: Mourids Christensen bør betale gælden inden 15 dage.

(203)

** Jesper Filipsen i Skanderborg på Maren Jensdatters vegne sst. Niels Sørensen Handskemager i Skanderborg solgte og skødte til Maren Jensdatter den lod og part, han har i de halvfemte binding hus, som tidligere havde tilhørt salig Mads Sørensen Kræmmer i Skanderborg.

(204)

17/5 1672.

24/5 1672.

** ---- ved sin tjener Jens Rasmussen stævnedes ---- i Vrold for dom angående gæld. sagen blev opsat 14 dage.

** Jost Hansen amtskriver stævnedes Skanderborg indbyggere og alle Hjlemslev gårdmænd for dom og fremlagde en restants for 1670.

(207)

** Søren Tomasen i Skanderborg et skøde. Mikkel Pedersen i Grumstrup på egne og hustru Anne Ibsdatters vegne solgte og skødte til Søren Tomasen og hustru Jensdatter den gård i Skanderborg, Søren Tomasen påboer, som havde tilhørt salig hr Melchior i Torrild, og som Mikkel Pedersen arvede.

(208)

31/5 1672.

** Jost Hansen amtskriver lod fremlægge KM brev angående hartkorntakst, og fremlagde lensherrens brev

(209)

7/6 1672.

** amtskriver Jost Hansen stævnedes Søren Rasmussen i Vrold Erik Jensen og Hans Jensen sst for dom, og Kirsten Poulsdatter i Vrold vidnede, at hun havde solgt øl for de indstævnedes, hvortil de svarede, at efter KM forordning om krohold blev forkyndt fra prædikestolen, havde de ikke forhandlet enten øl eller brændevin.

(210)

14/6 1672.

21/6 1672.

** Rasmus Knudsen i Vengegård på Mette salig Jacob Verkamps vegne. Søren Lauridsen fuldmægtig på ----kær forrige ridefoged til ---- tilstod, at eftersom han havde haft nogen tvistighed med Mette salig Jacob Verkamps om et stykke jord for byen, som Mette Jensdatter har salig Clemend Clemendsens fæstebrev på, så er de nu forligt, så hans krav skal være magtesløst.

** Niels Nielsen i Veng på hans egne og søskendes vegne stævnedes Volborg Mortensdatter Anders Jostsen Jens Tomasen i Søballe med flere og tilbød dem deres frugtæld, som er sået på Veng mark mod Søballe skel.

(211)

28/6 1672.

** Claus Sørensen på lensherrens vegne stævnedes hver mand i Skanderborg for forbudsvidne, og han forbød alle indvånerne, ---- Madsdatter undtaget, at ingen må give nogen mand logemente over 3 nætter, eller udleje deres våninger uden øvrighedens viden, til fortræd for dem, der skatter og skylder, og ingen må slå og høste af slottets jorder, med mindre de har fæstebrev, og ingen må holde nogen øltapning om aftenen efter klokken er 10, dog hermed menes dem, som logerer fremmede.

(212)

5/7 1672.

** Claus Sørensen på lensherrens vegne stævnedes Jesper Filipsen på Skanderborg ladegård Mourids Christensen sst Rasmus Nielsen sst for dom, og fremlagde en restants på deres efterskrevne landgilde. sagen blev opsat 3 uger.

(213)

** Claus Sørensen på lensherrens vegne lod afhjemle syn på efterskrevne KM broer i Skanderup birk

(214)

12/7 1672.

** Claus Sørensen på Skanderborg slot på lensherre Christoffer Sehesteds vegne stævnedes efterskrevne sognemænd for dom angående restants, om de ikke derfor bør have deres fæste forbrudt. sagen blev opsat 4 uger.

** Claus Sørensen på lensherrens vegne et forbudsvidne, og stævnedes Søren Jørgensen i Ringkloster og forbød ham at yde fru Margrete Gabrielis nogen afgift af den gård i Ringkloster, han påboer, før videre ordre.

(215)

19/7 1672.

** lensherrens fuldmægtig Claus Sørensen stævnedes Johan Lyllofsen i Skanderborg til hans sidste bopæl for synsvidne, og lod afhjemle syn på noget eng i Skanderup gade, som han senest har haft i brug, og de takserede engen for årlig afgift.

26/7 1672.

(216)

** Claus Sørensen på lensherrens vegne i den sag angående de ladegårds mænds restants, men da de ikke var mødt, blev sagen opsat 8 dage.

2/8 1672.

** Jost Hansen amtskriver på Skanderborg på lensherrens vegne lod afhjemle syn på Christen Sørensen Soldat i Vrold, som havde en blodig næse, som han bekendte, at Mikkell Poulsens søn Anders Mikkelsen havde gjort ham samme skade.

** Jost Hansen efter før anførte lyste førnævnte Anders Mikkelsen et fuldt vold til for den skade, han har gjort Christen Sørensen.

** Knud Dinesen i Skanderborg stævnedes Laurids Christoffersen og hans hustru for dom, som Søren Christensen agter at forhverve, og fremlagde en fortegnelse over det, Søren Christensen havde anvendt på hans datter Anne Sørensdatter, mens hun var hjemme hos ham, både til skolegang og nødtørftighed, som han mener bør at godtgøres i hendes mødrene arv, og samme fortegnelse begyndte 1656 2/2 med udgift til i byskole, og fortsatte med udgifter til tøj, og 1666 til Viborg Brodereskole, og sluttede 14/4 1668, og fulgt af en specifikation på hans bekostning til bryllup hjemfærd og gangklæder, i alt 251 daler, og 1670 og 1671 forskellige madvarer, i alt for 21 1/2 daler. og Christen Sørensen mente, at da summen langt overstiger hendes mødrene arv, efter en kontrakt af Skanderup birketing 28/7 1648, så mener han, at Laurids Christoffersen bør betale forskellen, hvilket han ofte har anmodet ham om, hvorefter blev fremlagt en omtalte kontrakt af 28/7 1648, hvor hr Peder Pedersen præst til Adslev og Mesing på sin salig steddatter Kirsten Madsdatter, som boede og døde i Skanderborg, hendes efterladte børns vegne fik et fuldt tingsvidne af otte lovfaste mænd angående skifte og jævning mellem Søren Christensen Kræmmer, indvåner i Skanderup, og hans børn Christen Sørensen Anne Sørensdatter Maren Sørensdatter og Else Sørensdatter anlangende deres mødrene arv, som de kunne tilfalde efter salig Kirsten Madsdatter, som androg 500 sletdaler, som Søren Christensen lovede at betale hver af dem, når de blev 14 år gamle, og han lovede at føde og klæde dem og holde dem til skolegang til 14 år er forløbet, underskrevet Søren Christensen egen hånd Peder Pedersen Mariager egen hånd Jens Pedersen Grøn egen hånd Rasmus Rasmussen egen hånd. hvortil Laurids Christoffersen svarede, at på 6. ugers dagen, hvis det gøres fornødent, vil han svare på tiltalen.

(220)

** Jost Hansen på KM og lensherrens vegne begærede dom på de ladegårdsmænd på deres resterende landgilde. sagen blev opsat 14 dage.

9/8 1672.

** ---- på lensherrens vegne begærede dom på de mænd, som rester med afgift af jord efter opsættelse. sagen blev opsat 14 dage.

16/8 1672.

** Claus Sørensen på lensherrens vegne begærede dom på de ladegårdsmænd for deres resterende landgilde. sagen blev opsat 14 dage.

(221)

23/8 1672.

** Claus Sørensen på lensherrens vegne efter opsættelse 12/7 fremlagde en specifikation over resterende landgilde, hvorefter der blev afsagt dom.

(222)

30/8 1672.

** den sag med de ladegårdsmænd angående dom på deres fæste for resterende gammel landgilde blev på begæring opsat 14 dage.

6/9 1672.

** Claus Sørensen på lensherrens vegne fremlagde en skriftlig befaling, at da der efter KM forordning om skovenes konservation skal forordnes skovløbere, så skal der i hver af skovene ryddes plads til et hus med kålhave, som skovløberen skal nyde foruden frihed for afgifter og al anden tyng, og vedkommende, som vil antage bestillingen som skovløber, skal straks angive det i skriverstuen.

13/9 1672.

(223)

20/9 1672.

27/9 1672.

4/10 1672.

(er ellers ingen mødt noget af forrette i dag)

11/10 1672.

** KM skovrider på KM vegne lod afhjemle oldensyn på KM skove i Skanderup birk, men der var ingen olden, som kunne komme til nytte.

18/10 1672.

(224)

** Staffen Andersen i Horndrup på egne og naboers vegne stævnedede efterskrevne i Horndrup og lod afhjemle syn på Horndrup mark

(225)

25/10 1672.

** Mikkell Jensen i Skanderborg på salig Clemend Clemendsens arvingers vegne stævnedede salig Clemend Clemendsens efterladte hustru Kirsten Madsdatter for æskning af skifte, idet hun så langsommelig tid har siddet i uskiftet bo, underskrevet Skanderborg 25/10 på min hustru Kirsten Pedersdatter, salig Clemend Clemendsens brordatters vegne, Peder Rasmussen Rytter M M. Clemend Pedersen egen hånd. Peder Gjordsen egen hånd. på min hustru Kirsten Gjordsdatter, salig Clemend Clemendsens søsterdatters vegne, Søren Envoldsen egen hånd, hvorefter Niels Rasmussen, Kirsten Madsdatters tjener, begærede genpart, og han stod med Mikkell Jensen i Skanderborg Peder Rasmussen Rytter i Horsens Clemend Pedersen i Horsens Peder Gjordsen i Hoved og Søren Envoldsen i Horsens til vedermåls ting.

(227)

2/11 1672.

** Peder Gjordsen i Hoved på sine egne og samtlige salig Clemend Clemendsens arvinger deres vegne stævnedede Kirsten Madsdatter i Skanderborg for dom, og fremlagde et tingsvidne, udstedt af Skanderup birketing 25/10, og fremlagde et skriftligt indlæg, at da hun ved hendes salig mands død ikke har indkaldt arvingerne til skifte, men siden har siddet i uskiftet bo, som ikke blev registreret ved mandens død, om hun ikke bør gøre boet så godt, som det var, da den salig mand døde, og begærede en retmæssig dom. sagen blev opsat 6 uger.

(229)

8/11 1672.

15/11 1672.

** Morten Sørensen Bonde i Vitved lod afhjemle syn på Vitved kirkes brøstfældighed, som blev befundet som følger.

(230)

22/11 1672.

(231)

** Søren Envoldsen i Horsens på samtlige salig Clemend Clemendsens arvingers vegne stævnedes Mikkel Jensen i Skanderup, og talte med hans hustru Johanne Pedersdatter, for vidne, og Mikkel Jensen vidnede, at 2/11 var salig Clemend Clemendsens arvinger forsamlet i hans hus, og da kom den salig mands tjener Aksel Mogensen til dem, og da faldt der dem imellem nogen tale, om han kunne skrive den salig mands navn efter, og han mente, der kunne findes andre end ham, der kunne gøre det. Mikkel Pedersens hustru vidnede det samme.

(232)

29/11 1672.

(mødte ingen noget havde at forrette)

** læst en KM forordning.

6/12 1672.

** ---- på Mette Jensdatter salig Jacob Verkamps hendes vegne stævnedes ladegårdsmændene med flere for dom, og fremlagde en skrivelse på det, de skyldte kirken, da hendes salig mand og Søren Jensen var kirkeværger til Skanderup kirke, samt gæld til hende efter hendes regnskabsbog. sagen blev opsat 6 uger.

(233)

13/12 1672.

** Peder Gjordsen i Hoved på samtlige salig Clemend Clemendsens arvingers vegne fremlagde en skriftlig stævning til Kirsten Madsdatter i Skanderup for dom og fremlagde et tingsvidne udstedt af Skanderup birketing 25/10, hvorefter Kirsten Madsdatters fuldmægtig fremlagde et KM brev med Christian 5. konfirmation på Frederik 3. bevilling til forvalteren over Skanderborg amt, dateret x/8 1670, hvilken bevilling er indført i hofbevillingsbogen nr 157. dernæst blev fremlagt KM forordning af dato 23/11 1661, som omhandler, at efterladte enker må nyde deres salig mænds privilegier, så længe de sidder enker, hvorefter Kirsten Madsdatters indlæg blev fremlagt, og hun mener, at der ikke mod fremlagte privilegier bør udstedes nogen dom over hende, underskrevet af Kirsten Madsdatter og hendes værge hendes far Mads Poulsen og Peder Gjordsen fremlagde sit indlæg, hvori han hævder, at ovennævnte privilegier var ophævet længe før salig Clemend Clemendsens død, og da arven var faldet i Skanderborg, burde sagen føres her og ikke i hofretten, hvorefter der blev afsagt dom: dommeren vidste ikke mod fremlagte KM privilegier at kunne kende, men indfinder sagen for KM hofret.

(239)

20/12 1672.

** Bertel Pedersen i Forlev på Hieronimus Pholls vegne stævnedes efterskrevne for gæld og lod dem ved seks opmeldte høringsmænd fordele for gælden.

** ---- på Jens Pedersens vegne stævnedes Margrete Knudsdatter i Jeksen og lod hende fordele for gælden.

(240)

** Søren Jensen i Skanderborg stævnedes Rasmus Nielsen og Mourids Christensen i Skanderborg ladegård for dom angående gæld til Skanderup kirke. sagen blev opsat 3 uger.

10/1 1673.

** Rasmus Pedersen i Hvolbæk på sine egne og bror Morten Pedersen i Skårup hans vegne et tingsvidne. Eske Nielsen i Skanderborg på Maren Mikkelsdatter salig Mikkels Pedersens efterladte hustru i Skanderborg hendes vegne lovede at betale dem deres arv efter deres salig bror.

(241)

** Eske Nielsen i Skanderborg på sin hustrus mor Maren Mikkelsdatters vegne. Rasmus Pedersen i Hvolbæk Morten Pedersen i Skårup i hånd tog Eske Nielsen på Maren Mikkelsdatters vegne, deres salig brors efterladte enke, og tilstod, at de havde annammet fyldest for deres arv efter ham, og de lovede at give afkald.

(1)

** tingbogens autorisation.1677.

(2)

12/1 1677.

19/1 1677

** Oluf Jespersen, konsumptionsforpagter i Skanderborg, stævnedes Jens Rasmussen i Skanderborg samt Henrik Felbereder for vidner, og efterskrevne vidnede, at 2/1 havde konsumptionsforstanderen henvist dem til Henrik Felbereder, om der kunne findes noget ulovligt, og der fandt de i hans kælder nogle tønder øl, hvortil Henrik Felbereder svarede, at det malt, som det øl er vidnet om, er målt og angivet.

** et andet vidne efter samme varsel. Iver Nielsen i Skanderborg og i Niels Sørensen i Skanderborg (kom intet videre)

26/1 1677.

** Oluf Jespersen i Skanderborg konsumptionsforpagter stævnedes Jens Rasmussen i Skanderborg for dom og irettelagde et tingsvidne 20/10 1676.

** Oluf Jespersen stævnedes Henrik Felbereder i Skanderborg for dom for grynpenge for forleden år, hvilket han vedgik.

(3)

** Oluf Jespersen stævnedes Mikkel Jensen for dom for græspenge.

** Oluf Jespersen stævnedes Laurids Christoffersen i Skanderborg for dom for græspenge for 1675 af en kvie og to heste og forment, han burde give dobbelt for hvert høved og der foruden 20 rigsdaler til straf, hvortil Laurids Christoffersen svarede, at hans hustru Anne Sørensdatter havde betalt, hvilket hun ved ed bekræftede.

** Anders Jacobsen i Boes stævnedes Just Hansen, KM amtskriver, og Knud Tomasen, ladefoged på Skanderborg slot samt Bertel Pedersen i Forlev for vidner, og Niels Sørensen Hjort i Forlev vidnede, at ladefogden gav ham en seddel fra Just Hansen, som han skulle levere Bertel Pedersen i Forlev, angående umærket træ i Forlev skov, som skulle hugges, hvilket hans datter Maren Nielsdatter gjorde, og nu vidnede Bertel Pedersen ladefogden og Just Hansen, at de vidste intet om nogen seddel.

(4)

** Just Hansen KM amtskriver stævnedes Niels Sørensen Hjort i Forlev for vidner, og efterskrevne Forlev mænd vidnede, at deres gårde er alle i marken lige gode, Niels Hjorts undtagen, og de vidnede om hvor meget, de havde avlet.

** Oluf Jespersen efter indførte stævнемål angående Jens Rasmussen, indført på en dom. efterskrevne konsumptionsbetjente vidnede, at de hos Jens Rasmussen fandt ufortødet malt, og han fremlagde KM konsumptionsforordning, og forment, at Jens Rasmussen derefter burde betale 100 rigsdaler, hvilket han blev tildømt.

(5)

** Oluf Jespersen en dom over Henrik Augustinussen for formødt græspenge, hvorfor han blev tildømt at betale dobbelt og 20 rigsdaler til straf.

** hvad den sag om grisepenge angår, som Oluf Jespersen har søgt Mikkel Jensen for, formødelst Mikkel Jensen lå på sin sygeseng, da mødte hans hustru Johanne Pedersdatter, og da hun ingen oplysning havde om samme sag, blev den opsat 4 uger.

(6)

3/2 1677.

** Peder Jensen i Fastrup til 4. ting oplyste en gammel hest, som kom på deres mark nu før vintertiden, om nogen den vil vedkendes, da skal de den gerne bekomme, når de betaler ham hans umage og omkostning.

9/2 1677.

** Just Hansen amtskriver til Skanderborg spurgte Niels Sørensen Hjort af Forlev, om han vil vedstå det indlæg, hans datter Maren Nielsdatter har fremlagt 15/12 1676, hvortil han svarede, at han vedstod det.

** Niels Hansen af Overby på Henrik Wolff af Neumunster hans vegne. Poul Nielsen Stud af Skanderborg gav tilkende, at han var forenet med Niels Hansen om den gæld, han hos ham søgte for den kiste tobak, han til Henrik Wolff skulle have skyldig været, i så måder, at han skal betale 20 rigsdaler i 2 terminer.

16/2 1677.

23/2 1677.

(7)

** Oluf Jespersen konsumptionsforvalter med opsættelse 26/1 1677 stævnedes Mikkelsen i Skanderborg for dom for græspenge af 2 heste 1 ko og 4 får for 1675 og 1676 og mente, at han efter forordningen om konsumption burde betale og der foruden 20 rigsdaler til straf, som han blev tildømt.

** Niels Sørensen Hjort i Forlev fremlagde en opsættelse 15/11 1676, hvor han stævnedes Just Hansen amtskriver Knud Tomasen ladefoged Søren Sørensen i Forlev Søren Jensen sst med flere for dom, og fremlagde en Viborg landstings dom 3/12 1673, hvortil Niels Hjort havde stævnet efterskrevne mænd for et vidne, de til Skanderup birketing 24/10 har vidnet efter amtskriverens spørgsmål, hvilket vidne Niels Hjort formener bør magtesløs at være, hvorimod Christoffer Sehested, amtmand over Skanderborg amt forment, samme vidne bør ved sin fuldmagt at blive, fordi så mange ærlige og uberygtede mænd havde vidnet, som bør mere at ansees, end en trætteblævers letfærdige benægtelse, som søger klammeri og trætte, og formener sådan en af så mangfoldige trætter berygtet mands benægtelse ikke burde at have den kraft, at den kunne svække Christoffer Sehesteds vidner, og havde derfor stævnet Niels Hjort samt efterskrevne vidner, der blandt Niels Hjorts hustru Margrete Nielsdatter og datter Margrete Nielsdatter, og Just Hansen fremlagde det indstævnede tingsvidne af Skanderup birketing 17/10 sidst forleden, hvor Niels Hjort er indstævnet for at have begæret af nogle slotstjenere, om de ville stå med ham og klage over slotsherren og give ham hver en mark, så ville han rejse til København og forskaffe dem frihed, hvilket de bevidnede, og Just Hansen fremlagde et genparts tingsvidne, forhveret af Niels Hjorts datter Margrete Nielsdatter 21/11 sidst forleden, hvori bevidnedes, at da efterskrevne bønder beklagede sig, at de var forlagt med deres hoveri, derfor havde de taget den skade på deres korn i marken, så tilbød Niels Hjort at hjælpe dem til rette, hvorefter Niels Hjort fremlagde et tingsvidne her af tinget 10/10 sidst forleden, hvori han stævner amtmand amtskriver og ladefoged for syn på trælbøndernes vegne, og synsmænd afhjemlede syn på noget korn i Forlev, hvortil Just Hansen svarede, at det var ikke Forlev mænd alene, som formedelst stedsevarende regn kornet var blevet fordærvet, og Niels Hjort fremlagde sit skriftlige indlæg, hvorefter der blev afsagt dom: da

bønderne tilforn har talt om, at de ville klage på det, som de forment sig uskelligt at påbydes, og det ikke bevises, at Niels Hjort noget imod KM har talt eller gjort, så bør han for den hårde irettesættelse fri at være, hvorefter Niels Sørensen Hjort fremlagde pastor Jesper Hansens vidnesbyrd, som intet havde at beskylde ham for i nogen måde, efter den tvistighed mellem dem for nogle år siden er bilagt, og han fremlagde sognepræst hr Niels Pedersens vidnesbyrd, at Niels Hjort altid har gjort ham godt, og derefter et skriftligt sognevidne, dateret 2/8 1674, da efter gudstjenesten var forrettet, da begærede Niels Hjort af menige sognefolk sit skudsmål og sognevidne, hvorledes han har skikket sig en 15 års tid, han har boet i Forlev, og efterskrevne mænd svarede, at de med ham intet andet vidste, end det som ærligt lovligt og gudeligt kunne være, og Niels Hjort irettelagde et skriftligt indlæg og et tingsvidne 26/1 1677, og han irettelagde et tingsvidne 20/2 1674, hvori Søren Sørensen i Forlev og Søren Jensen skriftligt vidner, at Just Hansen amtskriver havde spurgt dem, om de havde noget at beklage dem over, hvortil de svarede, at de beklagede, at en stor del af deres korn var blevet stående på marken og ganske fordærvet og øde sommeren 1673, formedelst de fattige mænd var så hårdt med amtmandens arbejde både søgne og helligdage overilet, foruden Just Hansens arbejde og avling, som de med magt blev tvunget til, og belangende lånekorn, da har de aldeles intet korn lånt, og imod dette tingsvidne mødte Søren Sørensen i Forlev og benægtede det, som Niels Sørensen Hjort på hans vegne havde indgivet, hvorefter blev irettelagt en dom her af tinget 6/2 1674, hvor Niels Hjort tiltales for en restants, han skulle inddrive hos Anne Tøgersdatter i Vejerslev på Karen Rosenmeier, salig Lenhart Clomands i København hendes vegne, og dernæst fremlagde en dom af Hagsholm birketing 26/2 1673, hvor Niels Hjort stævner Anne Tøgersdatter i Vejerslev, salig Niels Ågårds, med hendes søn Jens Nielsen på Karen Rosenmeier i København hendes vegne for provstekorn, som de til hende med resterer, som de blev tildømt at betale, og som der blev gjort udlæg for, og Niels Hjort fremlagde et skriftligt indlæg, at han har leveret dommeren i Vejerslev den udlagte kedel i forvaring på Just Hansens vegne, og at Anne Tøgersdatter siden selv har taget den uden hans minde, hvorefter der blev afsagt dom: Niels Hjort bør levere den udlagte kedel og bøsse til Karen Rosenmeier eller i stedet 9 1/2 sletdaler med processens omkostninger, og Niels Hjort fremlagde et andet indlæg til oplysning i sagen, hvorpå Just Hansen fremlagde en kopi af højesteretsdom, afsagt 9/8 1675 Niels Hjort contra Just Hansen, at KM i henseende til hans i seneste ufredstid beviste gode tjeneste samme forseelse nådigst efterladt, dog han herefter sig rolig og skikkelig forholder og amtmanden tilbørlig respekt beviser, og han irettelagde et tingsvidne her af tinget 20/2 1674, hvori efterskrevne Vrold Skanderup Hårby Forlev Illerup Skanderborg ladegård og anneksgårdens besidder i Veng vidnede, at Just Hansen aldrig har aftvunget nogen hans arbejde eller rejser, men Niels Hjort vidnede, at han folk havde været tvunget dertil, og han fremlagde et tingsvidne af samme ting 29/5 1674, hvor efterskrevne vidnede, at ingen blev tvunget eller befaleet at gøre noget arbejde for Just Hansen. og blev fremlagt et tingsvidne af samme ting 26/1 1677 og endnu irettelagde et tingsvidne af Hads herredsting 1/6 1675, at slotsherren 1657-58-59 i tingbogen havde ladet Niels Sørensen i Torrild fordele for to bøge, begge på 7 læs ved, som han ulovligt skal have hugget 18/12 1656, og begærede nu viden om, hvad det var for en Niels Sørensen, hvortil efterskrevne vidnede, at det er den Niels Sørensen, som nu kaldes Niels Sørensen Hjort, da boede han i Torrild og nu i Forlev, og endnu irettelagde en attest, at Niels Hjort kom til Søren Jensen i Forlev og begærede, at han ville sætte sit navn neden på et blankt stykke papir så ville Niels Hjort derpå skrive og bede, at de i deres arbejde måtte få nogen forlindring, og Just Hansen fremlagde sit indlæg, hvorefter der blev afsagt dom: Niels Hjort bør stævne amtmanden, før der kan dømmes, og belangende den dom, at Niels Hjort er tildømt at betale det udlæg, han har gjort hos Anne Tøgersdatter i Vejerslev, da kan han ikke imod denne dom frikendes.

2/3 1677.

9/3 1677.

16/3 1677.

** Knud Tomasen, ladefoged på Skanderborg, på Just Hansens vegne, stævnedes Søren Hansen Otte Andersen Anders Nielsen Hald i Torrild for vidner.

23/3 1677.

** Just Hansen amtskriver stævnedes Søren Hansen i Torrild, fuldmægtig over de Banners ? gods i Torrild for vidner, og efterskrevne vidnede, at 18/2 hørte og så de, at Mikkell Andersen, som tjente Tomas Pedersen i Gesing, annammede en rigsdaler på hånden af KM penge for at gå soldat, eftersom han var udkrevet til at gå soldat for KM, men dagen efter kom Søren Hansen og tog ham med sig og sagde, at skulle han gå for nogen, skulle han gå for dem i herredet.

(27)

30/3 1677.

** Laurids Christoffersen i Skanderborg stævnedes Peder Rasmussen i Fastrup for dom og beskyldte ham for en proces, han har haft til Hjelmlev herreds ting 4/9 1676 mellem ham selv og Anne Rasmusdatter i Stilling, salig Peder Rasmussen sst hans efterleverske angående den selvejer bondegård i Stilling, hun påboer, hvorfor han skylder for papir og skriverpenge. sagen er opsat 4 uger.

(28)

6/4 1677.

** Just Hansen amtskriver et klagevidne. Peder Rasmussen Yde i Gram gav last og klage på Søren Nielsen, Marselis fuldmægtig, for hans søn Anders Pedersen af Gram, som han tog fra ham, da han på sin fars vegne ville gå til Viby i et ærinde til hans bror, Niels Pedersen, som vogter Viby mænds kvæg, og har ham mod hans vilje indskrevet til at gå soldat for Marselis gods, skønt han aldrig har tjent der.

** Just Hansen stævnedes Søren Nielsen på Stadsegård, Marselis fuldmægtig, for vidner. efterskrevne vidnede, at Peder Rasmussens søn i Gram, Anders Pedersen Yde, er barnfødt i Gram, og siden han skulle give skat, har han givet til Skanderborg, og han har altid tjent i Gram på nær nogle få uger han vogtede Viby kvæg på sin brors vegne, mens han var syg.

(29)

** Poul Sørensen degn i Skanderborg stævnedes Niels Sørensen Kock sst for dom for 15 sletdaler, som hans hustru Anne Johansdatter har bekommet. sagen er opsat 4 uger.

20/4 1677.

** Just Hansen amtskriver stævne Niels Sørensen Hjort i Forlev og til 3. ting fremæskede af ham hvis breve benådningsbrev eller højesteretsdom, han på hans gårds frihed har, at han det vil fremvise ved amtstuen, så Just Hansen ikke af uvidenhed for slig frihed sig skulle forse noget af hans gårds landgilde.

27/4 1677.

** Christen Knudsen Bhi i Tebstrup på landsdommer Lerches vegne stævne Jens Poulsen og Jens Sørensen i Illerup for dom og fremlagde Jens Poulsens obligation, dateret 19/4 1671, lydende på 15 sletdaler til Clemend Clemendsen, forrige forvalter på Skanderborg, og Jens Sørensens obligation, dateret 24/4 1668, lydende på 5 sletdaler til Clemend Clemendsen, underskrevet af ham og hans søn Laurids Jensen i Hemstok, som de blev tildømt at betale.

(30)

** Rasmus Knudsen i Vengegård. Mette Jensdatter i Skanderborg gav ham fuldmagt til at pantsætte den gård sst, som hun boer i, til landsdommer Peder Lerche i Viborg.

** Christen Knudsen Bhi i Tebstrup på landsdommer Peder Lerche i Viborg hans vegne. Mette Jensdatter, salig Jacob Verkamps i Skanderborg bekendte at være Peder Lerche skyldig 130 rigsdaler, hvorfor hun pantsætter ham den gård i Skanderborg, hun iboer.

(31)

5/5 1677.

12/5 1677.

** Rasmus Knudsen i Vengegård på Mette Jensdatter, salig Jacob Verkamps i Skanderborg, hendes vegne stævne efterskrevne for dom angående gæld, de er hende skyldig. sagen er opsat 4 uger.

** Rasmus Knudsen i Vengegård KM birkefoged på Mette Jensdatter salig Jacob Verkamps hendes vegne stævne Søren Jensen, indvåner i Skanderborg, for dom og fremlagde en dom her af tinget 23/1 1674, hvori Søren Jensen efter dom 6/11 1668 er tildømt at betale salig Jacob Verkamp 12 sletdaler, og derefter fremlagde en opsættelse af samme ting 6/12 1672, hvor Søren Jensen tiltales for resterende tiende til Skanderup kirke, mens han var kirkens værge, 39 sletdaler, samt domme 14/2 1670 og 14/2 1673, hvor han er tildømt at betale Mette Jensdatter ovenmeldte beløb, som han nu blev tildømt at betale inden 15 dage, eller derefter at have nam og vurdering.

(32)

19/5 1677.

** Knud Tomasen ladefoged på Skanderborg på Just Hansen amtskriver hans vegne stævne Niels Sørensen Hjort i Forlev for vidner og syn, og synsmænd afhjemlede syn på et stykke engjord på Forlev mark, som nyligt var pløjet.

25/5 1677.

** Poul Sørensen degn i Skanderborg med opsættelse 3/11 1676 stævnedes Niels Sørensen Kock i Skanderborg for dom for 15 sletdaler, som hans hustru Anne Johansdatter lånte til hendes livs ophold, førend han rejste fra byen, som han blev tildømt at betale inden 15 dage.

(33)

** Laurids Nielsen markmand på Skanderborg på Just Hansen amtskriver hans vegne til 3.ting oplyste en mærplag, som i langsommelig tid har gået på slottets mark og eng, som ingen hidindtil ville vedkendes.

1/6 1677.

** Rasmus Knudsen i Vengegård på Mette Jensdatter i Skanderborg hendes vegne stævnedes efterskrevne for gæld, hvorefter blev opmeldt 6 høringe, som meldte forskrevne fordelt.

(34)

** Peder Zeibig KM overførster og vildtmester på KM overjægmesters vegne stævnedes Rasmus Pedersen i Gram, og talte med hans hustrumor Mette ----datter, for dom, og fremlagde et vidne her af tinget 3/11 1676, hvori efterskrevne vidnede, at i KM skov i Gram var hugget en bøg, og de fulgte vognsporet til Rasmus Pedersens gård, hvor der lå 6 bøgekævlere, hvortil Rasmus Pedersen svarede og bekendte, at han af hans store nød og trang havde hugget samme bøg, hvorefter blev fremlagt KM trykte skovforordning, dateret 12/10, hvorefter der blev afsagt dom: Rasmus Pedersen bør til straf at give 8 rigsdaler, og det inden 15 dage.

(35)

8/6 1677.

** Rasmus Knudsen begærede dom i den sag Mette Jensdatter angående. sagen blev opsat 14 dage.

15/6 1677.

** Rasmus Pedersen i Ring stævnedes for Skanderborg slots port samt efterskrevne mænd, som vidnede, at de Ring mænd giver 3 fjerding smør i sammelskat, og har intet engbund derimod for samme skattesmør.

22/6 1677.

** Knud Tomasen, ladefoged på Skanderborg slot, på Just Hansen, amtskriver og ridefoged på Skanderborg, hans vegne stævnedes KM tjenere og for retten frembød rug byg og havre og tilbød enhver sin frøgæld, som de ulovligt har sået i KM tjeneres jord.

(36)

** Niels Rasmussen på landsdommer Peder Lerches vegne fremlagde i rette et skiftebrev, dateret 20/6 1675, med vurdering og registrering 19/3 1675 af alt hvis gods middel og formue, som salig Hans Svendsen i Skanderborg og hans afdøde hustru Mette Jørgensdatter Obel havde efterladt sig. registrering og vurdering, samt fordring af bortskyldig gæld

(38)

** Rasmus Knudsen i Vengegård på Mette Jensdatter, salig Jacob Verkamps, i Skanderborg med opsættelse 12/5 stævne efterskrevne for gæld, hvortil Niels Sørensen Skriver svarede, at han havde udført en proces for salig Jacob Verkamp 1665, og Mette Søren Niels Bødgers benægtede ved ed at være Mette Jensdatter noget skyldig, hvorefter der blev afsagt dom: Søren Bødger bør være fri for tiltale, og der bør gøres regnskab med Niels Skriver, de øvrige bør betale deres gæld inden 15 dage.

(39)

29/6 1677.

** Niels Sørensen Værum danske skolemester i Skanderborg på Poul Nielsen Stud, forrige boende i Skanderborg, hans vegne stævne efterskrevne for gæld, og lod dem fordele derfor.

** Niels Sørensen på Niels Mikkelsen Billedsnedker i Kolding hans vegne stævne Dorte Ottesdatter i Skanderborg og hendes søn Terkild Pedersen for dom og sag gav dem for 110 sletdaler.

** Eske Nielsen i Skanderborg stævne efterskrevne for gæld og lod dem med høringer fordele for gælden.

** Eske Nielsen i Skanderborg stævne Rasmus Olufsen i Hedemølle for dom.

** Rasmus Knudsen i Vengegård på Mette Jensdatter salig Jacob Verkamps stævne Simon Bormand guldsmed i Horsens for tilbud vurdering og dom og til 3. ting tilbød ham efterskrevne klæder, som var vurderet for 20 rigsdaler, om han ville indløse dem. sagen er opsat 6 uger.

(40)

** Eske Nielsen i Skanderborg irettelagde en dom her af tinget 16/7 1675, hvor han stævne Rasmus Olufsen i Hedemølle for dom angående 40 sletdaler efter hans håndskrift, som han blev tildømt at betale, som var blevet betalt på nær 12 1/2 sletdaler, som han nu blev tildømt at betale.

(41)

** Niels Sørensen Værum danske skolemester på Niels Mikkelsen Billedhugger i Kolding hans vegne stævne Dorte Ottesdatter i Skanderborg og hendes søn Terkild Pedersen for dom og fremlagde hendes salig mand Peder Terkildsen snedker, som boede og døde i Skanderborg, hans forpligt på 146 sletdaler for en ejendom, han ham afkøbt har, af hvilke penge, han lover at betale til Kirsten Madsdatter, salig Clemens Clemenssens i Skanderborg 70 sletdaler og til Johanne Knudsdatter salig Anders Kocks i Skanderborg 76 sletdaler, som Niels Mikkelsen hende skyldig skal være, dateret 11/8 1674, og fremlagde en dom af Kolding byting 16/5 1677, at da Peder

Terkildsen ikke efter hans forpligt til salig Clemend Clemendsens efterleverske på Niels Mikkelsens vegne at have betalt, så tildømmes Niels Mikkelsen til at betale den, og nu satte han i rette og formente, at Dorte Ottesdatter og hendes søn Terkild Pedersen bør samme gæld at betale, hvilket de blev tildømt.

(42)

6/7 1677.

(mødte ingen 8 mænd, hvorfor intet kunne blive forrettet)

13/7 1677.

** Niels Hansen i Skanderborg stævnedes Dorte Ottesdatter i Skanderborg for dom og fremlagde et tingsvidne her af tinget 9/7 1675, hvor Peder Terkildsen snedker i Skanderborg tog i hånd Johanne Knudsdatter sst, salig Anders Kocks og bekendte at være hende skyldig 60 sletdaler, hvorpå nu er igen 50 sletdaler, som Dorte Ottesdatter og hendes søn blev tildømt at betale.

(43)

** Hans Rasmussen i Hvolbæk et pantebrev. Henrik Augustinussen Felbereder i Skanderborg bekendte at være ham skyldig 40 sletdaler, hvorfor han pantsætter ham hans hus gård grund og ejendom i Skanderborg, han iboer.

** Henrik Augustinussen Felbereder i Skanderborg. Hans Rasmussen i Hvolbæk bekendte, at eftersom Henrik Augustinussen har pantsat ham hans ejendom for 40 sletdaler, så er han blevet ham skyldig på samme pant 10 sletdaler, som han lover at betale inden 8 dage.

20/7 1677.

** Niels Mikkelsen Billedhugger i Skanderborg stævnedes Dorte Ottesdatter i Skanderborg og hendes søn Terkild Pedersen for dom tilbud og vidne, og vurderingsmænd afhjemlede deres vurdering af hendes ejendom, som blev takseret for 180 sletdaler, hvori der blev gjort Niels Mikkelsen udlæg for 113 sletdaler.

(44)

** Niels Mikkelsen Niels Hansen Kock i Skanderborg et skøde. Niels Mikkelsen billedhugger i Kolding tilstod, at han med sin hustru Johanne Nielsdatters fri vilje samtykke har solgt til Niels Hansen Kock og hans hustru Johanne Knudsdatter og deres arvinger al den lod og anpart, som han efter dom er indført og udlagt i den gård i Skanderborg, som tilforn har været ejer af salig Peder Terkildsen.

(45)

** Just Hansen amtskriver og ridefoged stævnedes alle de beholdne bønder her i birket efter en restants indhold. sagen er opsat 14 dage.

27/7 1677.

** Tomas Pedersen i Gesing et vidne. Mikkell Pedersen i Gesing tog i hånd Tomas Pedersen, at eftersom han har afstået til Mikkell Pedersen og hans datter Bodil Tomasdatter hans halve gård i Gesing, han har i fæste, da skal Tomas Pedersen og hans hustru Karen Hollesdatter nyde ophold deres livstid i gården.

3/8 1677.

** Mikkell Rasmussen på Just Hansen KM amtskriver hans vegne begærede dom efter opsættelse, da mødte efterskrevne Illerup bymænd og begærede, at sagen måtte opstå i 8 dage, så de kunne komme amtskriveren selv i tale, hvilket blev samtykket.

** ærlige og gudfrygtige kvinde Christence Mogensdatter af Balle stævnedes Jacob Sørensen i Balle for vidne, og Morten Knudsen i Skanderborg vidnede, at den gård i Balle, han tilforn iboede, da har gården i sig selv været sat for bondeskyld 22 skæpper hartkorn foruden KM tynde, hvortil Jacob Sørensen foregav, at han ville bevise, at det bondehus, som Niels Jensen nu iboer, det hører samme gård til, som Jacob Sørensen iboer.

** Tomas Pedersen i Gesing og Mikkell Pedersen sst bekendte, at de med hverandre er således forenede efter følgende forlig, at eftersom Tomas Pedersen har opladt den halvgård, han har i fæste, for sin svoger Mikkell Pedersen, da er de således forenede, at Tomas Pedersen og hans hustru Karen Hollesdatter skal nyde af samme gård efterskrevne deres livstid

(46).

** Laurids Christoffersen i Skanderborg på landsdommer Peder Lerche af Viborg hans vegne fremlagde en landstings stævning til salig Hans Svendsen og hans hustru Mette Jørgensdatter, som boede og døde i Skanderborg, deres efterladte arvinger, og fremlagde en skriftlig specifikation på hvis, han havde at udfordre efter salig Mette Jørgensdatter, dateret Viborg 30/6 1677 Kirsten Lerches, og han satte i rette på landsdommer Peder Lerche og hans kæreste Kirsten Madsdatters vegne, om de ikke burde at have indvisning i deres efterladte bo. sagen er opsat 6 uger.

(47)

** Rasmus Mikkelsen i Hvolbæk til 3.ting oplyste en hestplag, som har været hos ham i langsommelig tid, om nogen godtfolk den ville vedkendes, så var den til stede, og de den kunne bekomme, når de havde betalt ham hvad den havde stået hos ham til udlæg.

10/8 1677.

** Oluf Jespersen, KM konsumptionsforvalter i Skanderborg, stævnedes Laurids Christoffersen i Skanderborg for dom og fremlagde en opsættelse her af tinget 11/8 1676, en kopi dateret Randers 17/8 1672 og et bevis, dateret Nygård 4/8 1677 underskrevet Mogens Levin Kønning, kaptajnløjtnant, og Oluf Jespersen forment at være fri for tiltale, og Laurids Christoffersen at erstatte ham al den omkostning, som han på samme trætte anvendt har. sagen er opsat 4 uger.

(48)

** Oluf Jespersen stævned Laurids Christoffersen i Skanderborg efter en skriftlig stævning, og Anders Sørensen Svinsager i Skanderborg vidnede, at han hentede noget mel i Vestermølle til Laurids Christoffersen, men da han ingen toldseddel havde, blev sækken båret ind i Oluf Jespersens stue, og Laurids Christoffersen svarede på Oluf Jespersens spørgsmål, at han 21/7 betalte ham med rede penge for 3 skæpper rug, som skulle males i Vestermølle, som han med Oluf Jespersens hånd agter at bevise.

** Laurids Christoffersen i Skanderborg stævned Oluf Jespersen i Skanderborg for vidner, og Rasmus Jensen i Vestermølle vidnede, at da Laurids Christoffersen leverede ham melet, viste han ham en toldseddel på 3 skæpper rug, og Laurids Christoffersen svarede imod Oluf Jespersens førte vidner, at efter KM konsumptionsforordning skulle konsumptionsforvalteren meddele enhver to enslydende beviser på hvis, han indfører og angiver, som skulle optegnes med numre, så han kan levere konsumptionsbetjenten den ene, og selv beholde den anden, men Oluf Jespersen giver kun een seddel, hvorfor han formener, at Oluf Jespersen derfor efter forordningen bør give 20 rigsdaler til straf, hvorefter Oluf Jespersen fremlagde sit svar. sagen blev opsat 4 uger.

(50)

** Oluf Jespersen, KM konsumptionsforvalter, stævned Laurids Christoffersen i Skanderborg og fremlagde en opsættelse her af tinget 11/8 1676, hvor Laurids Christoffersen på sine egne og byens vegne stævned Oluf Jespersen for dom og irettelagde amtmand Christoffer Sehesteds ordre, dateret 10/10 1671, til ham om at søge at tilvejebringe alle byens skatter og regnskaber, siden matriklen først blev anordnet, og da Oluf Jespersen ikke har leveret forskrevne skattepenge til Laurids Christoffersen, sætter han i rette og formener, at han bør levere dem til ham på byens vegne. sagen blev opsat 6 uger, og nu fremlagde Oluf Jespersen kvittering for august kvartals konsumptionsskat af Skanderborg købstad, dateret Randers 17/8 1672, hvorfor han mener sig fri for Laurids Christoffersens tiltale, og formener han bør at erstatte ham hans omkostninger. sagen blev opsat 4 uger.

(51)

** indførsel af Oluf Jespersens skriftlige stævning til Laurids Christoffersen i Skanderborg for noget mel, han skal have ladet indføre uden acciseseddel eller penges erlæggelse.

(52)

** Just Hansen amtskriver med opsættelse 22/6 sidst afvigte stævned alle KM beholdne tjenere for dom for resterende landgilde og fremlagde en restants, som de blev tildømt at betale.

(54)

** Niels Hansen, indvåner i Skanderborg, et skøde. Dorte Ottesdatter, salig Peder Terkildsens med tiltagne lovværge Niels Sørensen Værum solgte og skødede fra sig og arvinger og til Niels Hansen og hans hustru Johanne Knudsdatter og arvinger al hendes part i en gård i Skanderup på Storegade

** Rasmus Knudsen i Vengegård på Mette Jensdatter i Skanderborg hendes vegne, som han er lovværge for, med opsættelse 29/6 1677 stævned Simon Bormand guldsmed i Horsens, og

fremlagde en landstings stævning, dateret 25/4 1677, til salig guldsmed Simon Bormand, som boede i Skanderborg, hans hustru og arvinger, og tilbød ham at indløse efterskrevne klæder, som er pantsat hende, hvorpå der blev afsagt dom: forskrevne klæder bør efterfølge Mette Jensdatter for forskrevne 24 sletdaler.

(55)

17/8 1677.

** Laurids Christoffersen i Skanderborg stævne Oluf Jespersen konsumptionsforvalter for vidner og dom, og Augustinus Felbereder vidnede, at han på Laurids Christoffersens vegne var hos Oluf Jespersen, men denne nægtede ham en toldseddel til Laurids Christoffersen på 3 1/2 skæpper rug, som skulle males i Vestermølle, og da mølleren ikke turde male uden toldseddel, måtte Laurids Christoffersen i langsommelig tid låne og købe hvis brød hos andre i byen til hans husholdning og adskillige arbejdsfolk i høsttiden, og ligeledes efter tingsvidne tiltalte han konsumptionsforvalteren for at have bemægtiget sig hans lovligt fortoldede mel og beholdt i sit hus, sætter derfor i rette, om han ikke derfor har forbrudt sin bestilling og bør betale 20 rigsdaler til straf. sagen er opsat 4 uger.

(56)

24/8 1677.

** KM oberførster Peder Zeibig lod afhjemle oldensyn på efterskrevne skove, hvor mange svin de kunne fede dette år.

(57)

** Peder Nielsen af Bregning på regimentskriver Knud Pedersens vegne stævne Henrik Jensen, tjenende på Skanderborg slot, for dom, og fremviste et tingsvidne, indført herefter, at Maren Madsdatter har udlagt ham til barnefar til det sidste barn, hun har fået, og satte i rette og formener, at han bør betale 12 rigsdaler for hans forseelse. sagen er opsat 4 uger.

** Oluf Jespersen, KM konsumptionsforvalter, stævne Laurids Christoffersen i Skanderborg for vidner, og efterskrevne vidnede, at de på Oluf Jespersens vegne tilbød Laurids Christoffersen at når han fremviste toldsedlen på det beslaglagte mel, så skulle han komme det, hvortil Laurids Christoffersen svarede, at Oluf Jespersen vidste vel den tid, han lod melet tage, at det var fortoldet, og han ikke forholdt sig efter forordningen, idet han ikke havde givet uden en toldseddel, hvortil Oluf Jespersen svarede, at dersom han havde ladet sin acciseseddel følge med melet, så havde han ingen forhindring sket, hvortil Laurids Christoffersen svarede, at sådanne hans ubevislige snak og undskyldninger ikke bør at eragtes.

** (hører til øverste sag) og fremviste et tingsvidne af Vor herreds ting 8/6 1677, hvor Maren Madsdatter af Ris tilstod, at hendes barnefar til det sidste barn, som hun har fået i Ris, og er blevet absolveret for i Ovsted kirke, er Henrik Jensen, underskriver på Skanderborg slot.

(58)

31/8 1677.

** Oluf Jespersen konsumptionsforvalter stævned Laurids Christoffersen i Skanderborg for vidner, og efterskrevne vidnede, at fra Skanderborg byport og indtil søen for Skanderborg er lukkelserne næsten øde.

7/9 1677.

** Just Hansen KM amtskriver på Peder Tomasen degns vegne i Ry stævned Niels Tomasen i Ring for vidne, og han gav last og klage på ham, for han med en vognekæp overfaldt og slog ham uden given årsag, hvilket efterskrevne bevidnede.

** Just Hansen stævned Niels Tomasen i Ring og lyste ham et fuldt vold til, og Niels Tomasen bad Just Hansen for Guds skyld at efterlade ham sin forseelse, så ville han give til KM 2 rigsdaler og der foruden efterlade Peder Tomasen degn hvis penge, som hans hustru Anne Rasmusdatter ---- har af Peder Tomasen degn.

(59)

** Just Hansen amtskriver stævned efterskrevne for dom for deres smørrestants. sagen er opsat 8 dage.

14/9 1677.

** amtskriver Just Hansen begærede dom på smørrestants, men på de indstævnedes begæring er sagen opsat 8 dage.

** Laurids Christoffersen i Skanderborg på landsdommer Peder Lerches vegne fremlagde en opsættelse 3/8, og dernæst fremlagde en skriftlig specification på hvis, han havde at fordre efter salig Mette Jørgensdatter, både for hendes begravelse og anden gæld, i alt 134 daler, og han satte i rette på Peder Lerche og kæreste Kirsten Madsdatters vegne, at de bør have udlæg i salig Hans Svendsen og salig Mette Jørgensdatters efterladte bo, hvorefter der blev afsagt dom: de afdødes arvinger bør betale gælden inden 15 dage, eller landsdommeren derefter at have indvisning og udlæg i det efterladte bo.

(60)

21/9 1677.

28/9 1677.

** Niels Sørensen danske skolemester på Just Hansen amtskriver hans vegne begærede dom for restants af smørlandgilde. sagen er opsat 14 dage.

(61)

** Niels Hansen i Skanderborg stævned Christen Nielsen i Skårup for dom for hvis, han skyldig er til hans hustru Johanne Knudsdatter i Skanderborg på hans formand Rasmus Pedersens vegne i Skårup, som han på skiftet har taget til sig at betale, og udlæg for annammet. sagen er opsat 4 uger.

5/10 1677.

** landsdommer Peder Lerche i Viborg stævne efterskrevne for dom for hvis, de ham skyldig er. sagen er opsat 4 uger.

** Mikkel Poulsen i Vrold på egne og menige Vrold mænds vegne stævne Niels Frandsen og Søren Nielsen i Fuldbro mølle for vidner, og efterskrevne vidnede, at mølleren årligt gav Vrold bymænd for græsning til hans fæmon i Vrold skov 2 tønder godt øl og dertil ost og kage.

(62)

** Christen Knudsen Bhi i Tebstrup på regimentskriver Knud Pedersen i Bregning hans vegne irettelagde en opsættelse 24/8 sidst afvigte, hvorefter Christen Bhi begærede dom over Henrik Jensen underskriver på Skanderborg slot for 12 rigsdaler for lejemål med Maren Madsdatter i Ris, hvorefter der blev afsagt dom: da tingsvidnet ikke formelder nogen vis år eller tid, noget sådant skulle være sket, enten før eller siden regimentet er oprettet, da kan han ingen lejemålsbøder tilfindes til forskrevne regimentskriver at udgive.

(63)

12/10 1677.

(flere end 4 af 8 mænd mødte ikke ved tinget den dag, blev derfor intet bestilt)

19/10 1677.

(ingen 8 mænd, hvorfor intet kunne blive bestilt)

26/10 1677.

** Just Hansen amtskriver på amtmand Christoffer Sehesteds vegne stævne Jens Lauridsen student, værende hos sin far i Harlev, så og hr Jens Lauridsen i Harlev og hans hustru Kirsten Jensdatter hr Niels Madsen i Storning og hans hustru Maren Lauridsdatter Maren Pedersdatter i Storning og hendes mand Niels Pedersen Anne Mikkelsdatter og hendes mand Jep Obbesen i Storning Karen Rasmusdatter og hendes mand Søren Møller i Harlev mølle for vidner, og efterskrevne kvinder vidnede, at de var tilstede i Vengegård, da Sidsel Johansdatter fødte sit barn, som Jens Lauridsen student var far til, som døde, idet hun ikke havde gået sin tid ud.

(64)

2/11 1677.

** Rasmus Knudsen i Vengegård birkefoged i Skanderup birk på Sidsel Johansdatters vegne i Vengegård stævne Jens Lauridsen student hos sin far i Harlev, hr Jens Lauridsen i Harlev og hans hustru Kirsten Jensdatter, hr Niels Madsen i Storning og hans hustru Maren Lauridsdatter, Maren Pedersdatter i Storning og hendes mand Niels Pedersen, Anne Mikkelsdatter og hendes mand i Storning Karen Rasmusdatter og hendes mand Søren Møller i Harlev mølle, og efterskrevne 24

mænd vidnede, at de aldrig har hørt om hende andet end det som ærligt er, og de vidste hende intet letfærdigt eller uskikkelig i nogen måde, før hun er kommet i sådant rygte, at Jens Lauridsen student af Harlev har avlet med hende det barn, som han er udlagt for.

(65)

9/11 1677.

16/11 1677.

** Laurids Jørgensen i Fruering stævnedes Niels Sørensen i Fruering og Jens Tomasens søster for vidner, og efterskrevne synsmænd afhjemlede, at de var til syn i Fruering og delte gård og jord imellem Laurids Jørgensen og hans to naboer Niels Sørensen og Jens Tomasens, som efterfølger.

(66)

23/11 1677.

(var mangel for 8 mænd, var intet at bestille.)

30/11 1677.

** Eske Nielsen i Skanderborg stævnedes Niels Pedersen af Grumstrup.

7/12 1677.

(var mangel for 8 mænd, var heller intet at bestille)

14/12 1677.

(var ingen flere folk, kunne derfor ingen ting holde, og intet var at bestille).

** denne blads rene plads er afsat til KM at forordne tingskriveren ydermere at måtte nyde denne tingbog at skrive i, eftersom fortjenesten ved tinget er ganske liden, og de 3 parter af denne tingbog findes endnu rent papir upåskrevet, hvorpå ydmygst begæres at må fremdeles forblive her, indtil det alt er udskrevet. L.

(67)

** i Jesu navn.

11/1 1678.

(mangel for 8 mænd, var heller intet at bestille den dag)

18/1 1678.

25/1 1678.

** Mikkel Rasmussen i Hvolbæk stævnedes Jens Nielsen i Hvolbæk og hans hustru Maren Lauridsdatter for vidne, og Jens Nielsen tilstod, at han eller hans hustru ikke vidste noget i nogen måde at beskyldte ham, og havde ikke noget at klage over ham eller hans hustru.

** Just Hansen amtskriver stævnedes efterskrevne for deres resterende landgildesmør, forfaldet til skt Hans sidst forleden. opsat 14 dage.

(68)

** Just Hansen amtskriver stævnedes Jesper Filipsen Rasmus Nielsen Mourids Christensen og Peder Jensen og sag gav Jesper Filipsen og Rasmus Nielsen for efterskrevne del af deres landgilde 1676. sagen er opsat 14 dage.

1/2 1678.

8/2 1678.

(69)

** Johan Ussing berider på Skanderborg en opsættelse.

15/2 1678.

22/2 1678.

1/3 1678.

** KM konsumptionsforvalter Oluf Jespersen stævnedes Jens Rasmussen i Skanderborg Henrik Augustinus og sst og Mikkel Jensen sst for dom, og irettelagde 3 domme, som blev fornyet.

** landsdommer Peder Lerche i Viborg stævnedes efterskrevne for dom, og sag gav enhver efter obligation.

(70)

** Peder Lerche landsdommer stævnedes efterskrevne og sag gav enhver efter obligation.

** fremlæggelse af skriftlig stævning 23/2 1677, hvormed Oluf Jespersen stævnedes Jens Rasmussen i Skanderborg og fremlagde et tingsvidne af Skanderborg birketing 20/10 1676, hvor konsumptionsbetjente vidnede, at de hos Jens Rasmussen fandt ufortoldet malt, hvorfor han satte i rette, om han ikke efter forordningen bør betale ham 100 rigsdaler, som han blev tildømt, og nu begærede han dom på ny, hvorpå Jens Rasmussen blev tildømt at betale 100 rigsdaler inden 15 dage.

(71)

** fremlæggelse af skriftlig stævning, hvormed Oluf Jespersen med opsættelse 26/1 1677 stævnedes Mikkil Jensen i Skanderborg og sag gav ham for græspenge for heste og får 1675-76, hvorfor han bør betale dobbelt samt 20 rigsdaler til straf, så mødte Mikkil Jensens hustru Johanne Pedersdatter og berettede, at hendes mand lå på sin sygeseng, hvorfor sagen blev opsat, og nu svarede Mikkil Jensen, at han havde leveret for forskrevne græspenge et læs hø, hvorefter der blev afsagt dom: da Mikkil Jensen ingen kvittering fremviser, så bør han betale dobbelt og dertil 20 rigsdaler til straf, og nu blev han tildømt at betale inden 15 dage.

(72)

** fremlæggelse af skriftlig stævning 26/1 1677, hvormed Oluf Jespersen stævnedes Henrik Augustinus i Skanderborg for dom for græspenge 1676 for en ko, hvorfor han blev tildømt at betale dobbelt samt 20 rigsdaler til straf, hvilken dom blev fornyet.

** landsdommer Peder Lerche i Viborg stævnedes efterskrevne personer i Grumstrup for gæld efter deres efterskrevne obligationer til Clemend Clemendsen i Skanderborg, dateret 1668, der iblandt Apelone Rasmusdatter Søren Jensens enke i Grumstrup, som de blev tildømt at betale inden 15 dage.

(74)

** landsdommer Peder Lerche stævnedes Laurids Christensen Frost i Hoved, og talte med hans søn, for dom og fremlagde en obligation til Clemend Clemendsen, forvalter på Skanderborg, lydende på 22 sletdaler for Søren Jensens landgilde i Tvingstrup, dateret 11/8 1663, som han blev tildømt at betale inden 15 dage.

** Niels Rasmussen på landsdommer Peder Lerches vegne stævnedes Mads Jensen og Christen Rasmussen i Båstrup for gæld til Clemend Clemendsen i Skanderborg efter deres obligation, dateret 1661, og stævnedes Laurids Jensen Mads Jensen Niels Jensen i Båstrup for gæld til Clemend Clemendsen, dateret 1670, som de blev tildømt at betale inden 15 dage.

(75)

** landsdommer Peder Lerche stævnedes efterskrevne for gæld til Clemend Clemendsen, forvalter på Skanderborg, og fremlagde deres obligationer, nemlig Hans Pedersen i Rådvad og Peder Lassen sst, dateret 4/9 1664, og Hans Pedersen i Rådvad 4/4 1665, samt Peder Madsen i Tvingstrup Anders Rasmussen sst og Anders Nielsen sst, dateret 17/2 1668, og Rasmus Jensen i Tåning, dateret 20/1 1661, som de blev tildømt at betale inden 15 dage.

(77)

** landsdommer Peder Lerche i Viborg stævnedes efterskrevne for gæld til Clemend Clemendsen, forvalter på Skanderborg, og fremlagde deres obligationer, som de blev tildømt at betale inden 15 dage.

(79)

** landsdommer Peder Lerche i Viborg stævnedes efterskrevne for dom, og irettelagde en restants på borgekorn i Skanderborg birk 1672. sagen er opsat 6 uger.

(80)

8/3 1678.

** Peder Lerche i Viborg landsdommer stævnedes efterskrevne for dom for gæld efter deres obligationer til Clemend Clemendsen, som blev fremlagt, og som de blev tildømt at betale inden 15 dage.

(82)

** landsdommer Peder Lerche stævnedes efterskrevne for gæld til Clemend Clemendsen, forvalter på Skanderborg, og fremlagde deres obligationer, som de blev tildømt at betale inden 15 dage.

(84)

15/3 1678.

(mødte kun 1 af 8 mænd, hvorfor ingen ting kunne holdes)

(1)

** tingbogens autorisation.

(2)

** i Jesu navn.

11/1 1678.

(mangel for 8 mænd, var heller intet at bestille den dag)

18/1 1678.

25/1 1678.

** Mikkell Rasmussen i Hvolbæk stævnedes Jens Nielsen i Hvolbæk og hans hustru Maren Lauridsdatter for vidne, og Jens Nielsen tilstod, at han eller hans hustru ikke vidste noget i nogen måde at beskyldte ham, og havde ikke noget at klage over ham eller hans hustru.

** Just Hansen amtskriver stævnedes efterskrevne for deres resterende landgildesmør, forfaldet til skt Hans sidst forleden. sagen blev opsat 14 dage.

(4)

** Just Hansen amtskriver stævnete Jesper Filipsen Rasmus Nielsen og sag gav Jesper Filipsen og Rasmus Nielsen for efterskrevne del af deres landgilde 1676. sagen er opsat 14 dage.

1/2 1678.

(5)

8/2 1678.

** Johan Ussing berider på Skanderborg en opsættelse.

15/2 1678.

22/2 1678.

1/3 1678.

** KM konsumptionsforvalter Oluf Jespersen stævnete Jens Rasmussen i Skanderborg Henrik Augustinusen sst og Mikkel Jensen sst for dom, og irettelagde 3 domme, som blev fornyet.

(6)

** landsdommer Peder Lerche i Viborg stævnete efterskrevne for dom, og sag gav enhver efter obligation, som følger.

** Peder Lerche landsdommer stævnete efterskrevne og sag gav enhver efter obligation, som følger.

(7)

** fremlæggelse af skriftlig stævning 23/2 1677, hvormed Oluf Jespersen stævnete Jens Rasmussen i Skanderborg og fremlagde et tingsvidne af Skanderborg birketing 20/10 1676, hvor konsumptionsbetjente vidnede, at de hos Jens Rasmussen fandt ufortoldet malt, hvorfor han satte i rette, om han ikke efter forordningen bør betale ham 100 rigsdaler, som han blev tildømt, og nu begærede han dom på ny, hvorpå Jens Rasmussen blev tildømt at betale 100 rigsdaler inden 15 dage.

(9)

** fremlæggelse af skriftlig stævning, hvormed Oluf Jespersen med opsættelse 26/1 1677 stævnete Mikkel Jensen i Skanderborg og sag gav ham for græspenge for heste og får 1675-76, hvorfor han bør betale dobbelt samt 20 rigsdaler til straf, så mødte Mikkel Jensens hustru Johanne Pedersdatter og berettede, at hendes mand lå på sin sygeseng, hvorfor sagen blev opsat, og nu svarede Mikkel Jensen, at han havde leveret for forskrevne græspenge et læs hø, hvorefter der blev afsagt dom: da Mikkel Jensen ingen kvittering fremviser, så bør han betale dobbelt og dertil 20 rigsdaler til straf, og nu blev han tildømt at betale inden 15 dage.

(10)

** fremlæggelse af skriftlig stævning 26/1 1677, hvormed Oluf Jespersen stævnedes Henrik Augustinus i Skanderborg for dom for græspenge 1676 for en ko, hvorfor han blev tildømt at betale dobbelt samt 20 rigsdaler til straf, hvilken dom blev fornyet.

(12)

** landsdommer Peder Lerche i Viborg stævnedes efterskrevne personer i Grumstrup for gæld efter deres efterskrevne obligationer til Clemend Clemendsen i Skanderborg, dateret 1668, der iblandt Apelone Rasmusdatter Søren Jensens enke i Grumstrup, som de blev tildømt at betale inden 15 dage.

(14)

** landsdommer Peder Lerche stævnedes Laurids Christensen Frost i Hoved, og talte med hans søn, for dom og fremlagde en obligation til Clemend Clemendsen, forvalter på Skanderborg, lydende på 22 sletdaler for Søren Jensens landgilde i Tvingstrup, dateret 11/8 1663, som han blev tildømt at betale inden 15 dage.

(15)

** Niels Rasmussen på landsdommer Peder Lerches vegne stævnedes Mads Jensen og Christen Rasmussen i Båstrup for gæld til Clemend Clemendsen i Skanderborg efter deres obligation, dateret 1661, og stævnedes Laurids Jensen Mads Jensen Niels Jensen i Båstrup for gæld til Clemend Clemendsen, dateret 1670, som de blev tildømt at betale inden 15 dage.

(16)

** landsdommer Peder Lerche stævnedes efterskrevne for gæld til Clemend Clemendsen, forvalter på Skanderborg, og fremlagde deres obligationer, nemlig Hans Pedersen i Rådvad og Peder Lassen sst, dateret 4/9 1664, og Hans Pedersen i Rådvad 4/4 1665, samt Peder Madsen i Tvingstrup Anders Rasmussen sst og Anders Nielsen sst, dateret 17/2 1668, og Rasmus Jensen i Tåning, dateret 20/1 1661, som de blev tildømt at betale inden 15 dage.

(19)

** landsdommer Peder Lerche i Viborg stævnedes efterskrevne for gæld til Clemend Clemendsen, forvalter på Skanderborg, og fremlagde deres obligationer, som de blev tildømt at betale inden 15 dage.

(21)

** landsdommer Peder Lerche i Viborg stævnedes efterskrevne for dom, og irettelagde en restants på borgekorn i Skanderborg birk 1672. sagen er opsat 6 uger.

(23)

8/3 1678.

** Peder Lerche i Viborg landsdommer stævnedes efterskrevne for dom for gæld efter deres obligationer til Clemend Clemendsen, som blev fremlagt, som de blev tildømt at betale inden 15 dage.

(26)

** landsdommer Peder Lerche stævnedes efterskrevne for gæld til Clemend Clemendsen, forvalter på Skanderborg, og fremlagde deres obligationer, som de blev tildømt at betale inden 15 dage.

(29)

15/3 1678.

(30)

(mødte kun 1 af 8 mænd, hvorfor ingen ting kunne holdes)

22/3 1678.

** landsdommer Peder Lerche stævnedes Oluf Jespersen konsumptionsforvalter i Skanderborg for dom og fremlagde en kopi stemplet på KM skatkammer 29/4 1677, hvortil Oluf Jespersen spurgte, om han ingen ordre havde fra hans principal at gøre likvidation med ham på hvis regnskab, han kunne have, hvorefter landsdommerens fuldmægtig satte i rette, om ikke Oluf Jespersen burde betale til Peder Lerche hans krav, som bedrager sig i 63 rigsdaler.

(31)

** landsdommer Peder Lerche stævnedes hr Niels Jørgensen i Ring i Tyrsting herred og provst i samme herred, for dom angående gæld 100 sletdaler efter hans obligation, dateret 21/7 1664 og satte i rette, om han ikke jo bør at betale inden 15 dage, men han var ikke tilstede.

(32)

** landsdommer Peder Lerche stævnedes Mette Jensdatter, salig Jacob Verkamps for dom, som han agter at forhverve.

(indført herefter hvad i dag for retten passerede)

** Peder Lerche i Viborg stævnedes Oluf Jespersen, KM konsumptionsforvalter i Skanderborg for dom og fremlagde en kopi, stemplet på KM skatkammer, dateret 12/3 1670, underskrevet af Oluf Jespersen Danathon, som beder Clemend Clemendsen om at låne ham 20 sletdaler, samt et andet brev, dateret 8/7 1672, hvori han bekræfter at have lånt af Clemend Clemendsens kæreste Kirsten Madsdatter 30 sletdaler, og han satte i rette, om ikke Oluf Jespersen burde betale kravet på 63 rigsdaler inden 15 dage, hvilket han blev tildømt.

(34)

** landsdommer Peder Lerche stævnedes hr Niels Jørgensen, sognepræst til Ring og Føvling for dom og fremlagde provstens henfindelse af sagen til verdslig ret, dateret Vinding kirke Poul Nielsen egen hånd, og han fremlagde hr Niels Jørgensens obligation, dateret 21/7 1664, hvori hans bror Hans Jørgensen i Overby vitterliggør, at han er Clemend Clemendsen i Skanderborg skyldig 100 sletdaler, som hans bror hr Niels Jørgensen som en trolover for ham lover og godsiger for, hvorefter der blev afsagt dom: hr Niels Jørgensen bør at betale 100 sletdaler med rente og omkostning.

(37)

** landsdommer Peder Lerche fremlagde et pantebrev, dateret 27/4 1677, hvormed Mette Jensdatter, salig Jacob Verkamps, tilstod at være Peder Lerche skyldig 130 rigsdaler, hvorfor hun pantsætter ham den gård, hun iboer, og satte i rette, om hun ikke bør at betale forskrevne 130 rigsdaler, hvilket hun blev tildømt.

(40)

5/4 1678.

(flere end 4 af de 8 mænd var ikke at bekomme, hvorfor ingen sager kunne blive forrettet)

12/4 1678.

** Niels Sørensen danske skolemester på Hans Jensens vegne stævnedes efterskrevne for gæld og lod dem med høringer fordele for gælden.

** Just Hansen amtskriver et synsvidne. efterskrevne synsmænd afhjemlede syn på et grundmuret kornhus på Skanderborg slot.

(41)

20/4 1678.

** Rasmus Knudsen af Vengegård på Mette Jensdatter, salig Jacob Verkamps, hendes vegne stævnedes efterskrevne for gæld. sagen blev opsat 6 uger.

(42)

** Just Hansen amtskriver stævnedes Søren Jørgensen i Ring kloster for dom, og fremlagde et skriftligt indlæg på tysk, underskrevet Ringkloster 26/2 1678 Margrete Gabrielis, angående hans resterende landgilde. sagen er opsat 6 uger.

(43)

** Niels Sørensen Værum, danske skolemester, på landsdommer Peder Lerches vegne med opsættelse 1/3 1678 stævnedes efterskrevne for gæld, og fremlagde en restants for resterende borgekorn, hvorpå en del af de indstævnede mødte og fremlagde regnskab for hvis gæld, som de havde betalt Kirsten Madsdatter landsdommers, både hun selv og til hendes forrige husbond

Clemend Clemendsen, hvorefter der blev afsagt dom: de, der har betalt, bør fri at være, men de, der ikke er mødt, bør betale inden 15 dage.

(46)

27/4 1678.

** KM skovrider Christian Jensen i Framlev herred stævnedes Jens Pedersen i Skanderborg ladegård Mourids Christensen sst Rasmus Nielsen sst for dom på sine egne og salig Laurids Skovriders efterleverskes vegne, og sag gav dem for resterende landgilde. sagen er opsat 6 uger.

(47)

** Niels Sørensen, danske skolemester i Skanderborg, på Søren Christensen kræmmers vegne stævnedes Christence Mogensdatter, og talte med hende hos Bodil Knudsdatter i Skanderborg og lod hende fordele for 2 rigsdaler, hun ham skyldig er og ikke vil betale.

4/5 1678.

** overførster Peder Zeibig i Ringkloster på hans tjener Jesper Jensen vegne stævnedes Ernst Podemester ved Stadsegård for vidner, og efterskrevne vidnede, at da Jesper Jensen ville køre hjem fra Århus, kom Ernst Podemester ridende og trak hans kårde og slog Jesper Jensen med den tre hug i hans svøbeskaft, som han værgede hans hoved med, og huggede så til hans hoved, så blodet løb ned på hans hals.

(48)

** Peder Zeibig på sin tjener Jesper Jensens vegne stævnedes Ernst Podemester på Stadsegård for synsvidne, og synsmænd afhjemlede syn på Jesper Jensens sår, og han havde et hul i hans hoved, en finger lang, og hans hoved og klæder var blodige, som han beskyldte Ernst Podemester at have gjort.

10/5 1678.

(49)

** Jens Madsen i Rindelev stævnedes Jørgen Kofod i Rindelev, og synsmænd afhjemlede syn på Rindelevgård for dens brøstfældighed

(50)

17/5 1678.

(51)

** Peder Rasmussen i Fastrup stævnedes Peder Poulsen i Fastrup for vidne, og efterskrevne vidnede, at den tid salig Jens Nielsen, som boede og døde i Fastrup, oplod halv sin gård for Søren Hansen, som boede og døde sst, da blev de forligt om noget jord således at Jens Nielsen skulle have Sigsager

og Søren Hansen skulle have Rugskiftet, hvortil Peder Poulsen svor, at han har haft Rugskiftet i brug 28 år ulast og upåkæret.

24/5 1678.

(mødte kun 1 af de 8 mænd)

31/5 1678.

** Just Hansen amtskriver stævnete Peder Tomasen degn i Ring for dom, og sag gav ham for resterende landgilde for 1676-1677, som han ikke har villet betale, og satte i rette, om han ikke har sit fæste forbrudt. sagen er opsat 14 dage.

(52)

** Just Hansen amtskriver stævnete efterskrevne sandemænd i birket, og lyste efterskrevne et fuldt vold til, og kaldte 1.kald på sandemænd at gøre deres ed og tov over forskrevne mænd for klammeri, de skal have gjort i Skanderborg.

(53)

** Rasmus Knudsen i Vengegård på Mette Jensdatters vegne i Skanderborg med opsættelse 20/4 stævnete efterskrevne for gæld, som de blev tildømt at betale inden 15 dage eller derefter at lide indvisning nam og vurdering i deres bo bedste gods og løsøre.

(54)

** Just Hansen amtskriver med opsættelse 20/4 stævnete Søren Jørgensen i Ringkloster for dom angående resterende landgilde, hvorefter der blev afsagt dom: Søren Jørgensen bør inden 15 dage at betale hvis, han kræves for til fru Margrete Gabrielis eller derefter af have indvisning nam og vurdering.

(55)

7/6 1678.

** Christian Jensen, KM skovrider i Framlev herred, med opsættelse 27/4 stævnete Jens Pedersen i Skanderborg ladegård, og talte med hans mor, Mourids Christensen og Rasmus Nielsen, og talte med hans hustru, for dom for resterende landgilde, som de blev tildømt at betale.

(56)

** Christen Pedersen i Skårup fremlagde et skiftebrev, dateret 9/3 1678, efter hans salig hustru Karen Nielsdatter, mellem ham på den ene side, og hans stedsøn Niels Pedersen i hans 6.år på den anden side, hvor boet blev registreret og vurderet, hvorefter der blev gjort udlæg for gæld og for arv.

(59)

.

** Jens Nielsen i Vrold fremlagde et skiftebrev, dateret 11/5 1678, efter hans salig hustru Anne Jensdatter, mellem ham og hans to drenge Peder Jensen på 9.år og Niels Jensen på 7.år, og på deres vegne deres morfar Jens Christensen i Yding, og boet blev registreret og vurderet, og bortskyldig gæld, først til Jens Nielsens søstersøn Niels Jensen for hans fædrene og mødrene arv. udlæg for gæld.

(61)

** Christian Jensen KM skovrider fremlagde en opsættelse 27/4 1678, hvor han stævnedes Mourids Christensen i Skanderborg ladegård Rasmus Nielsen sst for dom på sine egne og salig Laurids Sindelsen forrige skovrider hans efterleverskes vegne for resterende landgilde, som de blev tildømt at betale inden 15 dage.

(62)

14/6 1678.

** Just Hansen amtskriver stævnedes efterskrevne og gav hans 2.kald på sandemænd at gøre deres ed og tov over efterskrevne, blandt andre Peder Rasmussen i Skanderborg ladegård for klammeri og slagsmål, de skal have begået i Skanderborg på 3.pinsedag sidst forleden.

(63)

** Just Hansen amtskriver begærede dom på opsættelse 31/5 sidst forleden angående Peder Tomasen substitut i Ring, hvortil han svarede, at han havde seddel på noget at være ydet. sagen er opsat 8 dage, og han blev forelagt at møde med sine kvitteringer.

21/6 1678.

** Just Hansen amtskriver stævnedes Jesper Filipsen i Skanderborg ladegård og Rasmus Nielsen sst for syn.

** Just Hansen amtskriver lod afhjemle syn på Skanderborg slots ridehus.

(64)

** Peder Zeibig stævnedes Peder Sørensen, forpagter på Ringkloster på den ene gård, og Søren Jørgensen sst på den anden gård for syns opkrævelse.

** Jacob Mikkelsen bøssebogholder i Skanderborg på Mette salig Jacob Verkamps hendes vegne stævnedes Christoffer Jæger i Javngyde Jens Bonde og Morten Jensen i Høver og Oluf Gius i Århus for dom.

(65)

** Just Hansen amtskriver stævnedes Maren Jensdatter i Skanderborg hos hendes mor Kirsten Smedekvinde for vidne.

** Just Hansen amtskriver stævne efterskrevne, der blandt Peder Rasmussen i Skanderborg ladegård, og talte med hans far, Oluf Poulsen rytter Laurids Poulsen Viborg med flere, og Knud Dinesen i Skanderborg og Rasmus Nielsen i Skanderborg ladegård vidnede, at 3.pinsedag så de, at nogle ryttere red med dragen degen til Søren Tomasens dør og huggede i vindueskarmene og æskede en mand ud, og så kom Peder Rasmussen af Skanderborg ladegård med flere med vidjer af hassel i deres hænder, og så huggede rytterne efter den med deres degen, hvorefter de red til Hans Rasmussens dør og skød nogle skud.

(68)

** efter Just Hansens indførte varsel, vidnede Anne Madsdatter i Vrold, at hendes søn Rasmus Jespersen, som er i lære hos Knud Skomager, at han havde lagt venskab med Maren Jensdatter, og hun havde berettet for hende, at hun var frugtsommelig, og Knud Jensen skomager vidnede, at Maren Jensdatter berettede for ham, før hun kom af hans tjeneste, at hun var frugtsommelig.

(69)

** Peder Zeibig, synsmænd afhjemlede syn på Ringkloster, først på den gårds brøstfældighed, som Peder Sørensen forpagter påboer, samt på den gårds brøstfældighed, Søren Jørgensen påboer

(70)

** efter Just Hansens indførte varsel et vidne angående Maren Jensdatter i Skanderborg. efterskrevne vidnede, at de på hans begæring var forsamlede, og da blev fremkaldt Maren Jensdatter, som aftenen tilforn af jordemoderen i Skanderborg Johanne Nielsdatter og tre kvinder var blevet besigtiget af årsag, at hun var berygtet at have været frugtsommelig og det fordølt, og da bekendte hun, at da hun tjente Knud Skomager, lagde hun venskab med Rasmus Jespersen, og blev af ham besøvet, og da hun blev syg af den kolde, kom hun til hendes mor Kirsten Jørgensdatter at ligge, og da kom hendes foster ulykkeligt fra hende, da det var 10 uger gammelt og ungefer halvandet kvarter lang, og der var ingen kvinder hos hende imidlertid, og hun gemte det i et klæde i sin seng.

** Just Hansen efter varsel et synsvidne, synsmænd afhjemlede syn på to ryttere Laurids Viborg og Oluf Pedersen, som havde hug slag og huller på ryg og hoved, men de personer, som det havde gjort, var dem ubekendte.

(71)

** efter Just Hansens varsel et tingsvidne. efterskrevne fremlagde deres underskrevne vidne, om rytternes fremfærd 3.pinsedag i Skanderborg

(72)

** Jacob Mikkelsen efter indførte varsel fremlagde en dom 12/5 1676, hvor Rasmus Knudsen i Vengegård på matrone Mette Jensdatter i Skanderborg, salig Jacob Verkamps, hendes vegne stævne Jens Pedersen Bonde i Høver og hans søn Morten Jensen for dom, og fremlagde en obligation, udstedt af Jens Pedersen Bonde til Jacob Verkamp, lydende på 26 sletdaler, dateret 28/9

1667 Jens Pedersen egen hånd Morten Jensen egen hånd, som de blev tildømt at betale, og han fremlagde en memorial på denne doms bekostning at lade forny, og begærede dom. sagen er opsat 4 uger.

(74)

28/6 1678.

** Just Hansen KM amtskriver en sandemænds ed og 3.opkrævelse på sandemænd og stævned Oluf Poulsen rytter og Laurids Poulsen Viborg i Skanderborg for 3.kald på sandemænd og stævned efterskrevne sandemænd for deres ed og tov at gøre over efterskrevne, der iblandt Peder Rasmussen i Ladegård, for klammeri og slagsmål, de han begået 3.pinsedag sidst forleden, og nu fremkom Peder Rasmussen af Skanderborg ladegård og Jacob Jacobsen og forpligtede sig til at betale amtskriveren den voldssag, så vidt kongesagen angår.

(76)

** Just Hansen amtskriver stævned Jesper Filipsen i Skanderborg ladegård for dom over ham at forhverve.

** Knud Jensen i Bjestrup stævned efterskrevne Illerup bymænd for vidne og dom, og han gav tilkende, at lige så vidt som hans årdagsjord vender på heden, kunne han sig vedkende, og fremlagde et tingsvidne 30/3 1610 med forlig mellem de Illerup mænd Jens Knudsen i Bjestrup, årdagsjord angående, og nu afhjemlede synsmænd deres syn på Bjestrup mark, hvor der var pløjet fra Bjestrup hede og lagt til Bjestrup mark.

(77)

5/7 1678.

** Just Hansen amtskriver stævned Jesper Filipsen i Skanderborg ladegård, og talte med hans datter, Rasmus Nielsen sst og talte med hans søn for dom for efterskrevne resterende landgilde 1676. på begæring er sagen opsat 4 uger.

(78)

** Just Hansen amtskriver et vidne. Laurids Sørensen i Bøgeskov i Ning herred vidnede, at han har bekommet to læs tørv på hans vogn, som han fik på Skanderborg ladegårds mark, som han skulle age for Rasmus Andersen i Bøgeskov, og Rasmus Andersen vidnede, at han bekom tørvne af Rasmus Mikkelsen i Svinsager, som gav Jesper Filipsen nogle penge derfor.

** Just Hansen amtskriver stævned Maren Jensdatter i Skanderborg for dom og fremlagde et tingsvidne 21/6 sidst forleden, og han satte i rette, at eftersom Maren Jensdatter således har omgædes med sit foster i dølg, at hun derfor bør at lide efter dommerens kendelse. sagen er opsat 4 uger.

(79)

** Niels Sørensen, danske skolemester, på landsdommer Peder Lerches vegne stævnedes salig Tomas Pedersen murmesters arvinger og børn i Vrold, nemlig Sofie Tomasdatter og fremlagde en landstings stævning til arvinger og kreditorer samt et pantebrev af salig Tomas Pedersen til salig Clemend Clemendsen udgivet 2/11 1661, hvormed han pantsætter sin ejendom for 80 sletdaler, hvorefter synsmænd afsagde deres vurdering af samme hus for 50 sletdaler, og Niels Sørensen tilbød arvingerne at indløse samme ejendom for 80 sletdaler.

(80)

** Just Hansen amtskriver fremlagde en opsættelse 28/6, hvor han stævnedes Jesper Filipsen i Skanderborg ladegård for dom og fremlagde en dom her af tinget 18/7 1673, hvor han stævnedes Jesper Filipsen i Skanderborg ladegård for dom og fremlagde en håndskrift, hvori Jesper Filipsen, boende i Gundestrup i Hørning sogn i Sønderhald herred gør vitterligt, at han skyldig er Peder Jensen Mørk, forvalter over Palstrupgård, 43 rigsdaler, som Laurids Jensen Boj, nu boende på Skårup i Feldballe sogn, som tro forlover godsiger for, dateret Palstrup 4/10 1667, Jesper Filipsen egen hånd, med påskrift at 21/3 1669 har Anne Pedersdatter i Rindelevgård på hendes mands vegne betalt herpå et års rente 4 sletdaler 4 skilling, og med påskrift, at denne obligation på skifte efter salig Peder Mørk er transporteret til Just Hansen amtskriver for hans fordring, dateret Søbygård 17/3 1673 Laurids Jensen Brorsen, og fremlagde en missive af Jesper Filipsen til Peder Mørk, dateret Gundestrup 8/4 1668, og satte i rette, Jesper Filipsen ikke bør betale forskrevne 43 sletdaler med rente, hvilket han blev tildømt, og nu satte han i rette, om ikke Jesper Filipsen bør at betale 43 sletdaler, hvorpå Jesper Filipsen fremlagde en anden dom 10/12 1675, hvor Just Hansen stævnedes Jesper Filipsen i Skanderborg ladegård for dom og fremlagde hans obligation på 43 sletdaler til Peder Jensen Mørk, dateret 4/10 1667, hvorpå Jesper Filipsen fremlagde missiver af Peder Jensen Mørk, dateret Palstrup 11/10 1667 og 23/10 1667 angående en grå pasgænger hoppe, som Jesper Filipsen har sendt ham, og han fremlagde sit skriftlige indlæg med fortegnelse over hvad, Peder Mørk skylder ham for ophold i 12 uger samt omtalte hoppe og andet, hvorefter der blev afsagt dom: Jesper Filipsen kan ikke tilfindes forskrevne gæld at betale, førend rigtig afregning imellem dem, og nu blev afsagt dom: da der fremlægges to domme, som er mod hverandre og begge endnu ved magt, da vidste dommeren ikke mod enten af dem at kunne kende, men vil have den sag for hans tilbørlige overdommere henfundet.

(85)

12/7 1678.

** Laurids Jensen i Stilling stævnedes Jost Ibsen i Svejstrup og Jost Knudsen for dom for udlagte rytterholdspenge, som han formener, de bør at betale inden 15 dage. sagen er opsat 6 uger.

(86)

** Christen Pedersen skrædder i Skanderborg et skøde. landsdommer Peder Lerches tjener med fuldmagt solgte og skødede fra Peder Lerche og hans hustru Kirsten Madsdatter og til Christen Pedersen og hans hustru Mette Nielsdatter den gård i Skanderborg, salig Peder Knudsen Riber forhen ejede.

(88)

** landsdommer Peder Lerche af Viborg et pantebrev. Christen Pedersen skrædder af Skanderborg fremlagde hans forpligt, hvori han kendes at være Peder Lerche skyldig 140 sletdaler, som er for den gård, han har købt, hvorfor han pantsætter Peder Lerche samme gård.

(89)

** landsdommer Peder Lerche af Viborg et skøde. Rasmus Nielsen murmester i Skanderborg solgte og skødede sin gård i Skanderborg til Peder Lerche og hans kæreste Kirsten Madsdatter.

(90)

** Niels Rasmussen murmester i Skanderborg et skøde. landsdommer Peder Lerche i Viborg solgte og skødede til Niels Rasmussen i Skanderborg og hans hustru Margrete Simonsdatter en hans gård i Skanderborg

(92)

19/7 1678.

** Rasmus Mikkelsen i Svinsager og Laurids Nielsen i Hvolbæk stævnedes for Skanderborg slots port og til 4. ting frasagde dem en toft, som de har haft i stede og fæste, om nu ikke længere vil have med den at anstille.

** Knud Budfoged på Skanderborg på Just Hansens vegne stævnedes de beholdne bønder for dom for restants.

** Just Ibsen og Just Knudsen i Svejstrup gav Knud Justsen sst fuldmagt på deres vegne at svare i den sag mellem dem og Laurids Jensen i Stilling.

** Just Hansen amtskriver stævnedes efterskrevne for dom og fremlagde en restants. sagen er opsat 14 dage.

(96)

26/7 1678.

** Just Hansen amtskriver stævnedes Peder Tomasen substitut i Ring og Jens Nielsen sst for dom.

(97)

** Knud Tomasen ladefoged på landsdommer Peder Lerches vegne stævnedes Sofie Tomasdatter i Vrold, salig Tomas Murmesters datter af Skanderborg, for dom.

** Knud Justsen i Svejstrup stævnedes Laurids Jensen i Stilling for vidne, og Laurids Ibsen i Svejstrup vidnede at den tid rytterne sidst forleden af landet bortrejste, ungefer en måned tilforn, da gjorde major Rydelmar af Svejstrup regnskab med Laurids Jensen i Stilling og Knud Justsen og Just Ibsen i Svejstrup om alting dem imellem kunne være om det rytterholds tillæg, Laurids Jensen hos dem er tillagt, og da blev han intet videre hos dem til rest end 24 skilling.

** efter Just Hansens før indførte stævning til Jens Nielsen degn i Ring og Peder Tomasen sst, fremlagde han en kontrakt mellem Peder Tomasen, degn til Fruering og Vitved sogne, og Jens Nielsen i Stilling angående det avling til det degnebol i Ring, som Peder Tomasen påboer og i brug har, som han har opladt til Jens Nielsen på efterskrevne vilkår, dateret Fruering 1/3 1678, hvorefter Peder Tomasen fremlagde en anden forpligt, hvori Jens Nielsen bepligter sig til at lade Peder Tomasens hustru Anne Christensdatter nyde det samme opholdsjord, som deres kontrakt om formelder, hendes livstid, om Peder Tomasen ved døden afgik, dateret Fruering 6/3 1678, hvorefter Just Hansen satte i rette og formente, at de burde efterkomme deres oprettede kontrakt, hvilket de blev tildømt.

(99)

** efter landsdommer Peder Lerches stævning blev fremlagt en landstings stævning til salig Tomas Murmester, som boede og døde i Skanderborg, hans arvinger og kreditorer, og dernæst irettelagde et pantebrev af Skanderup birketing 2/11 1661, udstedt af Toer Pedersen indvåner i Skanderborg, til Clemend Clemendsen og lydende på 80 sletdaler, hvorfor han pantsætter ham hans ejendom i Skanderborg, og dernæst er vurderings tingsvidne af samme ting 5/7 1678, hvor samme ejendom blev vurderet for 50 sletdaler, og satte i rette og formener, at samme ejendom bør for forskrevne 50 sletdaler at efterfølge landsdommer Lerche, og salig Toer Pedersens efterladte arvinger at betale de resterende 30 sletdaler på pantebrevet. sagen er opsat 6 uger.

(100)

2/8 1678.

** Jesper Hansen slotsprædikant til Skanderborg stævnedes Mikkel Poulsen i Vrold og Tomas Andersen sst for forbudsvidne, og forbød dem under et fuldt vold at afføre nogen slags af deres kornsæd af ageren eller marken, før han bekommer hans tiende deraf i kærven.

** Folmer Tomasen på amtskriverens vegne begærede dom på de beholdne bønder for restants, de med resterer, hvorpå Jesper Filipsen af Skanderborg ladegård begærede at sagen måtte opstå 14 dage, som og skete.

(101)

** den sag med Maren Jensdatter i Skanderborg er opsat 14 dage.

** Jesper Filipsen i Skanderborg ladegård på Mette salig Jacob Verkamps vegne med opsættelse 21/6 stævnedes Jens Bonde i Høver og Morten Jensen sst samt Oluf Gius i Århus for dom og fremlagde en dom her af tinget 12/5 1676, angående gæld, som Jens Bonde i Høver og hans søn Morten Jensen og Oluf Rasmussen Gius blev tildømt at betale, og nu mødte Jesper Filipsen og begærede endelig dom, hvori de i lige måder blev tildømt at betale inden 15 dage eller derefter at lide nam og vurdering.

(102)

9/8 1678.

** Peder Tomasen i Ring stævnedes Jens Nielsen degn i Ring for vidne, og efterskrevne vidnede, at de for Peder Tomasen i Ring havde rejst nogle gærder, hvortil Jens Nielsen degn svarede, at dem havde han afkøbt Peder Tomasen, og erbød sig at ville betale forskrevne mænd, om de har gjort noget arbejde på forskrevne have, som vedkom ham.

(103)

16/8 1678.

** Niels Sørensen danske skolemester i Skanderborg på Maren Jensdatter i Skanderborg hendes vegne stævnedes Just Hansen amtskriver for vidne, samt Knud Jensen skomager i Skanderborg og hans mor Maren Madsdatter for vidne, og Johanne Mikkelsdatter jordemor og andre vidnede, at Maren Jensdatters foster var ikke kommet i skabelse, end det kunne være så langt som den længste finger, og det kunne ikke kendes, om det var pige eller drengebarn, og det havde aldrig haft liv, og de kunne ikke se, at hun kunne være skyldig i nogen måder til samme barns fødsel, og hendes mor Kirsten Jørgensdatter var hos hende under fødselen.

** Mikkelt Rasmussen Trige på sin husbond Just Hansen amtskrivers vegne med opsættelse 19/7 stævnedes efterskrevne og fremlagde en restants, som de blev tildømt at betale.

(105)

** Mikkelt Rasmussen på Just Hansen amtskrivers vegne stævnedes efterskrevne for smørrestants og irettelagde en restants, som de blev tildømt at betale inden 15 dage.

(106)

** Mikkelt Rasmussen på Just Hansen amtskrivers vegne stævnedes efterskrevne Gram bymænd og fremlagde en restants på resterende arbejdspenge, som de blev tildømt at betale.

(107)

** Just Hansen amtskriver med opsættelse 5/7 stævnedes Maren Jensdatter i Skanderborg for dom, og talte med hendes mor Kirsten Jørgensdatter sst, og fremlagde et tingsvidne her af tinget 21/6 sidst forleden, og nu i dag fremlagde han samme tingsvidne 21/6 samt et andet tingsvidne 16/8, hvorefter der blev afsagt dom: da Maren Jensdatter har åbenbaret sig at være frugtsommelig, før hun blev syg, og haft bud til dannekvinder den tid, hendes foster blev født, og jordemoderen vidner, at hendes foster aldrig har haft liv, så kan hun ikke være skyldig i hendes barns fødsel, men tilfindes at betale 6 rigsdaler lejemålsbøder samt processens bekostning.

(109)

** Laurids Christoffersen i Skanderborg fremlagde et skiftebrev, dateret 10/8 imellem ham og hans børn, nemlig Christoffer Lauridsen i hans 8.år Kirstine Marie Lauridsdatter i 6.år Bagge Lauridsen i 2.år, overværende på børnenes vegne deres morfar Søren Christensen kræmmer i Skanderborg, samt vurderingsmænd, som registrerede og vurderede boets midler samt tilstående gæld.

(111)

23/8 1678.

** Laurids Jensen i Stilling med opsættelse 12/7 1678 stævnedes Just Ibsen i Svejstrup og Just Knudsen sst for dom angående rytterhold 16 sletdaler, som de skal være ham skyldig, og fremlagde en kundskab på hvis, han havde bekostet på ryttere, og fremlagde en seddel fra Matias Ferslovius, at da Laurids Jensen Nørgård i Stilling beklager sig, at hans tillæggere i Svejstrup ikke har villet betale pro kvota hvad tilkommer dem, så tilholdes de uden længere ophold at betale ham, hvorpå Knud Justsen i Svejstrup på Just Knudsen og Just Ibsens vegne fremlagde et tingsvidne her af tinget 26/7 1678, og derefter et skriftligt indlæg, hvorefter der blev afsagt dom: de indstævnede bør betale Laurids Jensen de resterende 10 sletdaler inden 15 dage.

(114)

30/8 1678.

(var intet ved tinget at bestille denne dag)

6/9 1678.

** Peder Zeibig KM overførster stævnedes Rasmus Pedersen i Gram for dom og fremlagde en dom her af tinget 1/6 1677, hvor han er tildømt at give 8 rigsdaler til straf, med påskrift, at 13/5 1678 havde man villet gøre udlæg for gælden, men hans middel var ikke nær så god, at gælden dermed kunne betales. sagen er opsat 6 uger.

(115)

** Just Hansen amtskriver stævnedes Karen Terkildsdatter i Nissumgård samt Terkild Mortensen i Vrold Gertrud Mikkelsdatter i Rudgård Kirsten Mikkelsdatter i Tebstrup alle for dom for lejermålsbøder, som Peder Mortensen Saxe skal have begået med 2 kvindespersoner, og fremlagde præstens seddel, at 1673 4.søndag efter trefoldighed har Peder Saxe af Nissumgård udstået kirkens disciplin for lejermål med Maren Mogensdatter, og siden 1675 har han stået åbenbar skrifte for lejermål med Kirsten Dantses, dateret Hylke præstegård 14/6 1678 Laurids Henriksen Pontoppidan, og Just Hansen formente, at de burde deres bøder at betale inden 15 dage. sagen er opsat 14 dage.

(116)

** Hans Jensen i Skanderborg på landsdommer Peder Lerche af Viborg hans vegne med opsættelse 26/7 stævnedes Sofie Tomasdatter i Vrold, salig Tomas Pedersen murmesters datter af Skanderborg, og dernæst fremlagde et tingsvidne her af tinget 5/7, hvorefter der blev afsagt dom: den pantsatte ejendom bør efterfølge landsdommer Peder Lerche, og resten på pantebrevet bør salig Tomas Murmesters arving at betale inden 15 dage.

(119)

13/9 1678.

(mødte kun 3 af 8 mænd)

20/9 1678.

** velagte ungkarl Niels Sørensen i Skanderborg fremlagde et pantebrev, udgivet af Dorte Sørensdatter, salig Envold Poulsens efterleverske, fordum boende i Skanderborg til hendes søstersøn Niels Sørensen sst, lydende på 100 sletdaler, som han hende tid efter anden har med forstrakt, hvorfor hun pantsætter ham hendes gård i Skanderborg, dateret 14/9 1678, hvorpå Knud Jensen skomager i hånd tog Niels Sørensen på Dorte Sørensdatters vegne og pantsatte ham samme gård.

(120)

29/9 1678.

** Just Hansens fuldmægtig irettelagde en opsættelse 6/9 sidst forleden, hvorefter der blev afsagt dom: da det bevises, at Peder Mortensen Saxe har besøvet to kvinder, så bør han betale Just Hansen 24 rigsdaler.

(121)

27/9 1678.

4/10 1678.

11/10 1678.

** Peder Nielsen i Skårup stævnedes Christen Hansen i Skårup og hans hustru Birgitte Rasmusdatter angående nogen tvistighed, som skal have været mellem dem og Peder Nielsens hustru Karen Jensdatter, og for retten fremkom Christen Hansen og på egne og hustrus vegne og ved højeste ed bekræftede, at han aldrig har beskyldt Peder Nielsen eller hans hustru i nogen måder andet end som ærligt og godt være kan.

(122)

18/10 1678.

** Laurids Christoffersen i Skanderborg stævnedes regimentskriver Matias Ferslovius for vidne, og efterskrevne vidnede, at de 17/7 var i beskikkelse hos Matias Ferslovius residerende ved Rode, og Laurids Christoffersen talte med hans hustru, som de mødte på vejen, om den sag med Peder Danielsen Kå i Skibby, og han tilbød hende en kopi af Peder Danielsens fæstebrev, hvortil hun svarede, at hendes mand havde fået en kopi af samme fæstebrev af oberst Styrch, hvorefter de begav sig til regimentskriverens værelse, hvor tjenestepigen lovede at levere kopien af fæstebrevet til regimentskriveren, når han kom hjem.

(123)

** KM overfører Peder Zeibig fremlagde en opsættelse her af tinget 6/9, hvorefter der blev afsagt dom: Rasmus Pedersen for samme skovhugst bør at straffes på Bremerholm efter øvrighedens egen vilje og nåde.

(126)

25/10 1678.

** Rasmus Knudsen i Vengegård stævnedes Anders Lauridsen i Århus for dom og fremlagde en dom her af tinget 8/10 1669, hvorefter han begærede endelig dom, som lød: efterdi fremlægges en dom 8/10 1669, hvori Anders Lauridsen at være tildømt at betale Rasmus Knudsen 550 sletdaler, da bør han betale Rasmus Knudsen forskrevne penge inden 15 dage.

(130)

2/11 1678.

(mangel for 8 mænd)

(131)

8/11 1678.

(mangel for 8 mænd)

15/11 1678.

(mødte ingen andre ved tinget end de 3 varselsmænd, hvorfor retten ej kunne blive holdt)

22/11 1678.

(mødte ingen noget havde at bestille, undtaget KM forordning om sidst påbudne krigsstyr, som af mangel for 8 mænd ikke kunne blive læst og påskrevet)

29/11 1678.

** Christen Christensen på Urup stævnedes Oluf Jespersen i Skanderborg for vidne og dom, og irettelagde en obligation og pantebrev, udstedt af Oluf Jespersen Danathon til hans svoger Christen Christensen stiftskriver i Viborg stift, som har godsagt for ham for en sum penge til Jesper Nielsen borgmester i Århus, hvorfor han pantsætter ham hans gård i Skanderborg, dateret 16/8 1671.

(132).

6/12 1678.

** Eske Nielsen i Skanderborg stævnedes Jens Christensen kleinsmed i Skanderborg for dom og sag gav ham for 10 sletdaler. sagen er opsat 4 uger.

(133)

13/12 1678.

** Niels Pedersen i Grumstrup et afkald. Christen Jensen af vester Tårs færgegård i Lolland på hans far Jens Christensens vegne i Rødby i Lolland hans vegne, og samtlige hans søskende deres vegne gav ham afkald for arv, hans far er tilfaldet på hans hustrus vegne efter ---- Møller ? i Hedemølle.

** Just Hansen KM amtskriver stævnedes fru Margrete Gabrielis i Ringkloster for dom samt Søren Jørgensen i Ringkloster, og sagde Margrete Gabrielis for 80 rigsdaler, som hun til fæste af Søren Jørgensen skal have oppebåret til fæste af den gård, han påboer, som med rette tilkommer amtmanden på KM vegne. sagen er opsat 14 dage.

** Niels Pedersen i Grumstrup et afkald. Christen Nielsen af vester Tårs færgegård i Lolland på sin fars egne og søskende og deres arvingers vegne tilstod, at han på sin far Jens Christensen og hans hustru og deres børns vegne annammede fyldest og fuld værd og betaling for den arv, som Jens Christensens hustru (blank) havde arvet efter hendes forældre og søskende i Hedemølle.

(134)

** Niels Pedersen i Grumstrup et skøde. Eske Nielsen i Skanderborg med sin egen og hustru Anne Rasmusdatters fri vilje velberådte og samtykke har solgt til Niels Pedersen hus gård og grund i Skanderborg, salig Peder Møller tilhørte.

** Eske Nielsen i Skanderborg et skøde. Niels Pedersen i Grumstrup tilstod, at han har solgt til Eske Nielsen og hans hustru Anne Rasmusdatter det hus gård og grund i Skanderborg, Eske Nielsen nu boer, som salig ---- Møller i forrige tider tilhørte og salig Morten Olufsen i Hedemølle nu ejede og tilhørte.

(135)

** Christen Jensen af vester Tårs færgegård i Lolland gav Niels Pedersen i Grumstrup afkald på sin far Jens Christensen af Rødby i Lolland hans vegne for hans hustrus arv efter hendes salig forældre hos hendes bror Rasmus Olufsen i Hedemølle og efter hendes andre salig søskende Maren Margrete og Inger Olufsdatter. skiftebrevet findes hos Rasmus Olufsen i Hedemølle og Niels Pedersen i Grumstrup.

(136)

20/12 1678.

(var intet at bestille, som beskrevet gik den dag af nogen processer)

1679.

(1)-(3) findes ikke.

(4)

** fortsættelse af skøde til Niels Sørensen handskemager hans hustru og arvinger fra Rasmus Jensen Møller Hans Rasmussen deres brødre og medarvinger

24/1 1679.

(5)

** Eske Nielsen i Skanderborg stævne Jens Christensen kleinsmed sst for 10 sletdaler, som han ham skyldig er. sagen blev opsat 4 uger.

** 10/1 1679 mødte Eske Nielsen og begærede dom efter denne opsættelse, og da var Jens Christensen kleinsmed ikke mødt, hvorfor sagen er opsat 14 dage, som er til i dag, og han blev tildømt at betale sin gæld.

31/1 1679.

7/2 1679.

(6)

** Just Hansen amtskriver på Christoffer Sehesteds vegne og foregav, at eftersom KM af dato 2/3 1672 allernådigst har forundt og i forpantning givet Christoffer Sehested til Nislevgård Skanderborg amts indkomster, således at han fra primo maj 1671 skal nyde jordebogens indkomster al stedsmål sagefald husbonddhold og andre visse og uvisse indkomster bedste gods og løsøre, og nu som tilforn efter opsættelses indhold begærede dom og skadesløs betaling eller udlæg derfor.

** Just Hansen på KM vegne. efterskrevne vidnede, at de gav Niels Sørensen handskemager i Skanderborg varsel.

** Just Hansen på amtmand Christoffer Sehesteds med en opsættelse af Skanderup birketing 13/12 1678 stævne fru Margrete Gabrielis i Ringkloster for dom, og Søren Jørgensen i Ringkloster, om han ville have noget dertil at svare, og sagde fru Margrete Gabrielis for 420 rigsdaler, som hun til fæste skal have oppebåret af Søren Jørgensen i Ringkloster for den gård, han påboer, og han formener, hun inden 15 dage bør at betale eller at lide indvisning nam og vurdering i hendes bo, og Skanderborg amts endnu beholdne jordebog til Christoffer Sehested at overleveres, dateret Skanderborg 23/11 1671, dernæst fremlagde et forpligtsbrev, dateret København 2/3 1672, hvori Christian den femte bevilger Christoffer Sehested Skanderborg amt med underliggende bønder, og dernæst fremlagde Just Hansen en jordebog, dateret 16/3 1672, og dernæst på Christoffer Sehesteds vegne fremlagde et mundtligt svar, og fru Margrete Gabrielis fremlagde et KM benådningsbrev, dateret København 16/9 1664, og dernæst fremlagde KM konfirmation, dateret København 19/7 1672, og dernæst fremlagde et skriftligt indlæg, hvorefter blev afsagt, da eftersom Christoffer Sehested fremlagde en jordebog, hvori findes den fulde ---- Peder Andersens gård i Ringkloster, og dernæst et forpagtningsbrev, som formelder, at den gode mand skal have landgilde stedsmål efter forskrevne jordebog, hvorimod fru Margrete Gabrielis i Ringkloster fremlagde Frederik den tredies benådningsbrev, at hun Peder Andersens gård i Ringkloster skal have kvit og frit hendes livstid for landgilde tjeneste og arbejde, og da samme dokumenter ikke overens kommer, vidste fogden ikke deri at kunne kende, men den vil have til sine velbyrdige overdommere indfundet.

(11)

14/2 1679.

21/2 1679.

28/8 1679.

** Clemend Tomasen med en opsættelse af birketinget 17/1 sidst forleden stævnedes Anders Jacobsen i Boes for dom for 18 skæpper rug, som han for år siden lånte af ham, som han blev tildømt at betale.

(12)

7/3 1679.

** Just Hansen på amtmand Christoffer Sehesteds vegne stævnedes KM oberførster Peder Zeibig i Ringkloster for syn og vidner, og fremlagde en skriftlig forretning på stemplet papir, hvori efterskrevne afhjemlede syn på Veng mark på en egestub, som kaldtes skriverkonens eg, som var 10 alen omkring, og roden var mærket med de tre til udvisning forordnede skovhamre, og ved roden lå efterskrevne planker. så mødte KM oberførster Peder Zeibig af Ringkloster og svarede, at han havde udvist samme træ til bygningstømmer, og ikke til skibsplanker, og hvis de dette træ havde brugt til andet end bygningstømmer, var det sket imod hans vilje.

(15)

14/3 1679.

(16)

** Mikkel Andersen i Nissumgård stævnedes Jørgen Pedersen Kofod, Christen Andersen i Hvolbæk, Christen Nielsen i Skårup, alle for dom angående gæld, men da ingen var mødt, blev sagen opsat 6 uger.

21/3 1679.

** mons Peder Zeibig på KM overjægmesters vegne. efterskrevne vidnede, at de efter overjægmesterens begæring vurderede to heste og en vogn med noget gærdsel på, som skulle være hugget i KM skov, hvorimod blev fremlagt en klage af Rasmus Jostsen i Rudgård over Jørgen Kofod i Rindelev, som har uførmet ham, da han ville fare til sit hus med en bør små hasselris, som på hans fæstegårds grund var hugget, men han ville ikke lade ham fare i fred, men tog hans heste og vogn fra ham, ham ikke til ringe skade og ruin på hans avlings fortsættelse, dateret Rudgård 21/3 1679 Rasmus Jostsen egen hånd.

(17)

** Just Hansen stævnedes Jens Rasmussen i Skanderborg for dom, og fremlagde et tingsvidne af birketinget 10/1 1679, hvori Knud Dinesen i Skanderborg vidnede, at de 18/12 efter Just Hansens befaling var med Oluf Jespersen hos Jens Rasmussen, da så de, at der lå 5 tønder øl i hans kælder, som smagte at være 4 skillings øl, og i bryggerhuset så de en del mask og malt, hvorefter Just Hansen satte i rette og forment, at Jens Rasmussen fremlægger toldseddel på samme malt at have angivet ikke videre end en tønde malt efter efterskrevne fremlagte toldseddel, dateret 15/12 1678, på en tønde malt og 4 skæpper rug, hvorfor han bør straffes efter forordningen 100 rigsdaler, hvortil Jens Rasmussen svarede, at han havde ikke mere forbrugt, end toldsedlen om formelder, og hans øltønder var ikke fulde. sagen blev opsat 6 uger.

(19)

28/3 1679.

5/4 1679.

** Just Hansen på amtmand Christoffer Sehesteds vegne stævnedes oberførster Peder Zeibig i Ringkloster for vidner.

(20)

** Mikkel Jensen på Mette Jensdatters vegne i Skanderborg stævnedes Laurids Christensen Frost i Hoved for dom, og Christoffer Eriksen i Egebjerggård og Laurids Eriksen i Hjordbjerg og deres mor Anne Sørensdatter for dom gæld angående. sagen blev opsat 6 uger.

** Eske Nielsen i Skanderborg beklagede sig over Niels Pedersen i Grumstrup, for han ikke vil forsegle og underskrive det skøde, som han gjorde Eske Nielsen her til Skanderup birketing 13/12 1678, da eftersom Eske Nielsen ved ingen årsag, hvorfor ham samme underskrivning og forsegling forholdes, eftersom Niels Pedersen havde fået al sin fornøjelig betaling for ejendommen, som skødet lyder på, da har han indstævnet de 8 stokkemænd og tinghørere, som den dag var beordret at være tinghørere og 8 mænd til tinget, der Niels Pedersen skødede Eske Nielsen og hans hustru Anne Rasmusdatter og begge deres arvinger den gård grund og ejendom, Eske Nielsen nu iboer, og efterskrevne, som samme dag stokkemænd var, vidnede, at Niels Pedersen af Grumstrup i hånd tog Eske Nielsen solgte og skødede ham det to loft høje hus, som Eske Nielsen iboer, med dets rette tilliggelse.

(22)

12/4 1679.

** Just Hansen amtskriver på amtmand Christoffer Sehesteds vegne stævnedes oberførster Peder Zeibig i Ringkloster for vidne, hvorimod blev fremlagt skudsmål, at oberførsteren ikke endnu var hjemkommet, hvorfor ingen vidner blev udstedt i dag i denne sag.

25/4 1679.

2/5 1679.

** Just Hansen stævnedes Søren Christensen Søren Sørensen og Jens Pedersen for hvis, de er skyldig for deres anpart af Tammestrupgårds mark, som de bør betale inden 15 dage, eller have deres fæste forbrudt. sagen blev opsat 4 uger.

(23)

** Just Hansen stævnedes samtlige gårdmænd og husmænd, så mange som ---- til Skanderborg slot i Vrold Illerup Forlev Svejstrup Veng Hårby Gram Ring Svinsager Skårup Hvolbæk Virring Vitved samt Skanderborg ladegård for dom for deres restants. sagen blev opsat 3 uger.

** Just Hansen stævnedes Anders Bonde i Vengegård for 50 sletdaler stedsmaal af sin gård, han påboer, som han bør at betale inden 15 dage, eller at lide indvisning nam og vurdering. sagen blev opsat 4 uger.

** Mikkil Andersen i Nissumgård efter en opsættelse af 14/3 1679 stævnedes Jørgen Pedersen Kofod i Rindelev og Christen Pedersen i Hvolbæk samt Christen Nielsen i Korup for dom for hvis, de er ham skyldig, som de blev tildømt at betale.

(24)

9/5 1679.

16/5 1679.

(25)

** Just Hansen efter opsættelse af 21/3 1679 stævnedes Jens Rasmussen i Skanderborg for dom, og fremlagde et tingsvidne af Skanderup birketing 10/1 1679, hvori Knud Dinesen i Skanderborg vidnede, at de 18/12 efter Just Hansens befaling var med Oluf Jespersen hos Jens Rasmussen, da så de, at der lå 5 tønner øl i hans kælder, som smagte at være 4 skillings øl, og i bryggerhuset så de en del mask og malt, hvorefter Just Hansen satte i rette og forment, at Jens Rasmussen fremlægger toldseddel på samme malt at have angivet ikke videre end en tønde malt efter efterskrevne fremlagte toldseddel, dateret 15/12 1678, på en tønde malt og 4 skæpper rug, hvorfor han bør straffes efter forordningen 100 rigsdaler, hvortil Jens Rasmussen svarede, at han havde ikke mere forbrugt, end toldsedlen om formelder, og hans øltønder var ikke fulde, og nu i dag mødte Knud Ladefoged og fremlagde samme tingsvidne og begærede endelig dom, hvorimod Jens Rasmussen fremlagde en toldseddel af 15/12 1678 på en tønde malt og 4 skæpper rug, som var malet på Skvæt mølle, og fremlagde sit skriftlige indlæg, hvorefter blev afsagt, at efterdi intet overbeviser, Jens Rasmussen noget imod KM forordning at have gjort, da kan han ingen bøder tilfindes at betale, men fri at være.

(27)

23/5 1679.

** Just Hansen amtskriver stævnedes Niels Rasmussen Murmand i Skanderborg for 1.opkrævelse på sandemænd her i birket, for vold ham at oversværges.

(28)

** Just Hansen stævnedede efterskrevne sandemænd for 1.kald på sandemænd i dag 6 uger at møde for vold at sværge over Niels Rasmussen Murmand i Skanderborg for klammeri og bordag, som han har begået imod Morten Jørgensen Glarmester i Skanderborg.

** Mikkil Andersen i Nissumgård på Mette Jensdatter, salig Jacob Verkamps, i Skanderborg efter opsættelse 5/4 sidst forleden stævnedede Laurids Christensen Frost i Hoved og hans søn Christen Lauridsen sst, samt Christoffer Eriksen i Egebjerg og Laurids Eriksen i Hjordbjerg og deres mor Anne Sørensdatter sst for dom for efterskrevne gæld, hertil fremlagde Christen Lauridsen Frost et skriftligt svar, at de formoder, at de er hende intet skyldig, og ellers må hun søge dem til deres værneting, dateret Hoved 23/5 1679 Laurids Frost, og Laurids Eriksen i Hjordbjerg på sin mor Anne Sørensdatters vegne fremlagde et skriftligt svar, at den meget gamle gæld, som hans mor og hendes salig mand skal være hende skyldig, er fra 17/11 1661 ---- .

(30)-(104) findes ikke.

(105)

** fortsættelse af skøde fra Niels Hansen og hans hustru Johanne Knudsdatter til Christian Henriksen Bøssebager og hans hustru Maren Regelsdatter på en gård i Skanderborg på Vestergade 7/5 1680.

(106)

** Knud Tomasen, ladefoged på Skanderborg slot, på Just Hansens vegne stævnedede Christoffer Roll i Skanderborg for synsvidne, og Jesper Filipsen i Skanderborg ladegård Jens Pedersen Mourids Christensen sst og Mikkil Pedersen i Gram vidnede, at de i dag 5 uger var til syn på Skanderborg ladegårds mark til Rasmus Nielsen Bonde af Skanderborg, som lå død på marken, og han havde et blodigt sår på hans lår, som de syntes var gjort med en bred degen, og hans trøje og bukser var hugget igennem.

** forskrevne Knud Tomasen. Jens Nielsen, den dødes bror, boende i Strygerhuset på Ladegårdsmarken vidnede, at han hos var på Skanderborg ladegårds mark i dag 5 uger, da så han, det Christoffer Roll kom hen til hans bror Rasmus Nielsen Bonde, drivende med sin plov, med en blottet degen og stak ham i hans lår, så han straks døde af samme sting på stedet, og Rasmus Nielsen Bonde sagde, hr løjtnant, det havde i synd for, og Roll så til ham og sagde, hjerte bror, svar mig, jeg vil give eder hest og vogn og kornet, som her står, men han kunne intet svare ham, og Roll gik så straks ad skoven, og så ham ikke siden. Jens Nielsens hustru Mette Jensdatter vidnede som hendes mand.

(107)

** Laurids Christoffersen begærede dom på den opsættelse angående Mette Jensdatter, da med begæring af Jacob Mikkelsen Bøssebager er sagen med bevilling opsat 8 dage.

14/5 1680.

** Mikkel Rasmussen Trige af Skanderborg slot på amtskriver Just Hansens vegne stævnedes Christoffer Roll i Skanderborg for 3.kald på sandemænd anlangende salig Rasmus Nielsen Bonde, som blev død fundet på Skanderborg ladegårds mark i dag 6 uger, og ligeledes stævnedes efterskrevne sandemænd at gøre deres ed og tov over Rasmus Nielsen Bonde, hvad hans bane er, hvorefter blev opmeldt Jesper Filipsen i Skanderborg ladegård og Jacob Mikkelsen Bøssebogier i Skanderborg, som tog hverandre i hånd og satte fylding på sandemændene at gøre deres ed og tov i samme drabssag, at gøre kongen ret og bonden ingen uret, så fremstod efterskrevne sandemænd og gjorde deres ed og tov således, eftersom de selv har hørt spurgt og udledt og efter syn klage og vidner, da vidste de ikke rettere end at sværge Christoffer Roll manddød over og fra hans fred.

(108)

** blev oplæst for retten 1.kald på sandemænd i samme sag, og 2.kald på sandemænd i samme sag, og i rette lagde et synsvidne af 7/5 sidst forleden med syn til Rasmus Nielsen Bonde af Skanderborg, som lå død på Ladegårdsmarken, og dernæst lod oplæse et tingsvidne i samme sag, udstedt 7/5 sidst forleden

(110)

** Laurids Christoffersen med en opsættelse 19/3 sidst forleden stævnedes Mette Jensdatter salig Jacob Verkamps i Skanderborg for dom for kirkegæld, hun Skanderup kirke skyldig blevet er, imidlertid hendes salig mand og hun har været Skanderup kirkes værger, 53 sletdaler, og eftersom Laurids Christoffersen har været tilforordnet samme kirkeværgeri at forestå til sidst forleden år, han er det kvit blevet, har ført sig forskrevne hos Mette Jensdatter resterende 53 sletdaler til indtægt i hans regnskab i kirkebogen findes indført, som efterfølger, hvorimod blev fremlagt en skriftlig fortegnelse på hvis, Laurids Christoffersen har bekommet hos Mette Jensdatter på kirkens vegne, siden hun kom fra kirkeværgeriet for Skanderup kirke, i alt 44 sletdaler, dateret 6/5 1680 Mette salig Jacob Verkamps, hvorimod Laurids Christoffersen svarede, hvorefter blev afsagt, at Mette Jensdatter jo bør Laurids Christoffersen at betale 29 sletdaler.

(113)

21/5 1680.

** Mikkel Rasmussen Trige på Skanderborg slot på amtskriver Just Hansens vegne stævnedes KM beholdne bønder og husmænd her til slottet for dom for KM restants eller andre resterende udgifter. sagen blev opsat 6 uger.

28/5 1680.

(mødte ingen flere folk ved tinget, hvorfor var intet at bestille)

4/6 1680.

(114)

11/6 1680.

** oberførster Peder Zeibig lod læse et forbud, at KM vil besætte Skanderborg dyrehave med vildt igen, hvorpå samme tid blev gjort forbud, at ingen fæmon lidet eller stort måtte indkomme i KM dyrehave, hvilket ikke i ringeste måder er efterkommet, men befindes tvært i mod, at Just Hansen amtskriver hans fæmon findes i dag i KM dyrehave, så ombedes, at enhver tager sig i agt, at der kommer intet ind, enten lidet eller stort, under KM unåde.

** Mikkell Andersen i Nissumgård stævnedes Jens Pedersen Skipper af Virring for dom, for han har stædt og fæst sig til ham, og bekommet 12 skilling til fæstepenge, og ikke vil indstille sig i sin tjeneste, satte i rette, om han ikke bør at betale ham en avlskarls løn. sagen blev opsat 4 uger.

** Bolle Byrgesen i Skanderborg stævnedes Jacob Mikkelsen Bøsssemager i Skanderborg for dom for 5 sletdaler efter Jacob Mikkelsens afregning. sagen er opsat 14 dage.

(115)

18/6 1680.

25/6 1680.

3/7 1680.

** Jacob Mikkelsen Bøsssemager på Mette Jensdatter salig Jacob Verkamps hendes vegne stævnedes efterskrevne for dele, hvorefter blev opmeldt efterskrevne høringer, som meldte dem delt.

(116)

** Just Hansen en dom på restantsen, som i tingbogen findes indført 21/5 1680, hvilken restants, han begærede dom på, så mødte Rasmus Mikkelsen i Svinsager på samtlige indstævnedes vegne begærede, at sagen måtte opstå, hvorfor den blev opsat 3 uger.

9/7 1680.

** Mikkell Andersen i Nissumgård begærede dom efter opsættelse, men ingen fremkom, hvorfor sagen blev opsat 14 dage.

16/7 1680.

** Mikkell Rasmussen tjener på Skanderborg slot begærede dom efter opsættelse for KM restantser, som de beholdne bønder skyldig er, men på begæring og med bevilling blev sagen opsat 14 dage.

(117)

23/7 1680.

** Jens Pedersen i Virring svor med højeste ed, at han ikke stædt sig med Mikkell Andersen af Nissumgård, som han beskylder ham for.

** Bolle Byrgesen med opsættelse af 11/6 næst afvigte stævnedes Jacob Mikkelsen Bøssemager i Skanderborg for dom for 5 sletdaler efter hans egen afregning, som han blev tildømt at betale.

30/7 1680.

** Mikkel Rasmussen tjener på Skanderborg slot begærede dom efter de opsættelser. sagen blev endnu opsat 14 dage.

6/8 1680.

(118)

13/8 1680.

** Peder Zeibig oberførster på Ringkloster stævnedes Søren Jørgensen i Ringkloster for dom efter en dom over ham til Skanderup birketing 31/3 1678, som bedrager sig til hovedsum 52 daler, hvorpå er betalt efterskrevne. sagen blev opsat 4 uger.

** Knud Ladefoged på Skanderborg slot på Just Hansen amtskrivers vegne begærede dom på de i tingbogen indførte opsættelser, så mødte i retten Rasmus Mikkelsen af Svinsager og begærede på samtlige deres vegne, at sagen måtte opstå i 14 dage, hvilket blev samtykket.

(119)

30/8 1680.

** KM forordning om rytterhold blev læst.

27/8 1680.

** Just Hansen amtskriver begærede dom efter forrige i tingbogen indførte opsættelser angående restantser på det beholdne gods. sagen blev efter begæring bevilget opsat 14 dage.

3/9 1680.

** oberst Holst stævnedes KM oberførster Peder Zeibig i Ringkloster og hans frue Margrete van Gabrielis og Peder Sørensen, forpagter i samme gård, og Søren Jørgensen sst for syn, og synsmænd afhjemlede syn på Ringklosters brøstfældighed

(120)

10/9 1680.

** KM oberførster Peder Zeibig efter opsættelse begærede dom over Søren Jørgensen i Ringkloster. sagen blev opsat 14 dage.

** Knud Tomasen ladefoged på Skanderborg slot begærede dom efter opsættelse KM restantser anlangende. sagen blev opsat 14 dage.

17/9 1680.

(121)

24/9 1680.

** mester Jørgen Hansen slotsprædikant til Skanderborg stævne samtlige Gram bymænd for dom, og Forlev bymænd så mange, som har sted og fæst, samt Vrold bymænd, og sag gav de Gram mænd for KM tiende, og hans anneksbonde i Vrold Jens Hansen for KM kirkens og præstens tiende. sagen blev opsat 4 uger.

** oberst Holst stævne Peder Sørensen i Ringkloster for at forliges med obersten, om hvis dem kunne imellem være, og satte i rette, at Peder Jørgensen bør at bevise den post i hans indgivne klage, at obersten ville udvise ham fra gården, eller lide derfor som en løgner. sagen blev opsat 4 uger.

(122)

** Just Hansen amtskriver begærede dom efter de tilforn i tingbogen indførte opsættelser. sagen blev opsat 14 dage.

** Peder Zeibig med en opsættelse 13/8 1680 på sin frue Margrete Gabrielis af Ringkloster hendes vegne stævne Søren Jørgensen i Ringkloster for dom efter dom over ham 21/3 1678 for 58 sletdaler, hvorpå er betalt efterskrevne, og satte i rette og formente, at Søren Jørgensen bør at betale inden 15 dage, og nu i rette lagde en dom 31/3 1678 over Søren Jørgensen, hvorpå han blev tildømt at betale sin gæld samt for denne processes bekostning inden 15 dage.

(123)

1/10 1680.

** Bolle Hansen på sin mors vegne Else Bollesdatter. Bolle Byrgesen i Skanderborg med fuldmagt af hans søster Else Byrgesdatter gav hendes moster Else Bollesdatter salig Hans Olufsens afkald for arv efter hendes salig forældre Børge Olufsen og Maren Bollesdatter, som boede og døde i Smollerupgård, og efter hendes salig oldefar Oluf Byrgesen, som boede og døde i Boller, og efter hendes salig søster ---- Byrgesdatter, som døde i København.

8/10 1680.

** Rasmus Madsen af Svinsager begærede, at sagen måtte opstå i 3 uger, med bevilling opsat 3 uger.

(124)

** amtskriver Just Hansen på Christoffer Sehesteds vegne, synsmænd afhjemlede syn på Skanderborg slots brøstfældighed.

(126)

15/10 1678.

22/10 1678.

(127)

** ---- stævned Laurids Tromslår i Hvolbæk for dom og vidner, og efterskrevne, liggende i kvarter i Forlev, vidnede, at for 6 uger siden hørte de i Laurids Tromslårs hus, at Rasmus Tromslår sagde at korporal Adam Marten var en skælm og tyv, hvorimod mødte Laurids Tromslår og svor ved hans højeste ed med oprakte fingre

** mester Jørgen Hansen stævned Søren Nielsen i Fuldbro mølle, Rasmus Christensen i Skvæt mølle og Rasmus Jensen i Vestermølle for dom.

** Jens Rasmussen i Skanderborg stævned Søren Pedersen sst for dele, for gæld, han ham skyldig var, og hørings meldte ham delt.

(128)

** Henrik Jensen, underskriver på Skanderborg, på admirals vegne. synsmænd afhjemlede syn på efterskrevne KM skove for ulovlig skovhugst.

29/10 1680.

(0)

** tingbogens autorisation

7/1 1681.

** Laurids Jensen i Hemstok på Matias Ferslovius, KM amtskriver hans vegne stævned Niels Sørensen Hjort i Forlev og hans svoger Jens Tomasen sst for vidne, og efterskrevne vidnede, at de var i Knud Jensen skomagers hus i Skanderborg, hvor der faldt nogle ord og tvist mellem Niels Hjort og hans svoger Jens Tomasen, som slog Niels Hjort i hans hoved med et ølstob, og nu gav Niels Hjort last og klage over hans svoger.

(1)

** Oluf Jespersen i Skanderborg, forrige konsumptionsforvalter, stævned Just Hansen amtskriver for vidne, og han saggav så mange af Skanderborg indbyggere, som har givet Just Hansen den skriftlige erklæring 10/11 1680, at de bør bevise hvori det består, at de beskylder ham for en skadelig medborger. sagen er opsat 4 uger.

** Just Hansen amtskriver stævned Oluf Jespersen i Skanderborg for dom.

(2)

** Claus Jørgensen i Fastrup stævnedes Peder Poulsen i Fastrup og hans stedsøn Niels Rasmussen for vidne, og efterskrevne vidnede, at de så, at Peder Poulsen og hans stedsøn tog et læs ved på Claus Jørgensens gård, og han beskyldte dem for uden hans vilje og minde at have taget det.

** Just Hansen KM amtskriver stævnedes Oluf Jespersen i Skanderborg for dom, og fremlagde en obligation, lydende på 82 rigsdaler, som han er blevet ham skyldig på hans bestalling 1/5 1676 - 1/5 1679. sagen er opsat 3 uger.

** efter forskrevne stævнемål fremlagde Just Hansen en kontrakt mellem ham, som har konsumptionen i Skanderborg i forvaltning, og Oluf Jespersen i Skanderborg, som på hans vegne skal den forvalte, dateret 7/10 1677, og Just Hansen sag gav Oluf Jespersen for konsumptionen indeværende år for 3 kvartaler 300 rigsdaler. sagen er opsat 3 uger.

(3)

** Just Hansen sag gav Oluf Jespersen at være ham skyldig oldengæld for 1680 af 37 svin samt brændpenge, for hvert svin 18 skilling. sagen er opsat 3 uger.

** Oluf Jespersen med en birkefogedstævning stævnedes Just Hansen amtskriver og efterskrevne Skanderborg indbyggere, der iblandt Iver Nielsen vægter og hans hustru Anne Mikkelsdatter Johan Jacobsen og hans hustru Apelone Jørgensdatter og hans mor Anne Mortensdatter, og han fremlagde et skriftligt kundskab, at da en del af byens indbyggere efter amtskriverens begæring havde indgivet en skriftlig klage til slotsherren, hvori han angribes på hans ære, så ombeder han at to mænd ville gå med ham til så mange, som Just Hansens begæring har fyldest gjort, og høre om de vedstår deres bekendelse, hvortil efterskrevne svarede og begrundede hvorfor de havde underskrevet skrivelsen

(6)

** Oluf Jespersen fremlagde en beskikkelse til Just Hansen amtskriver belangende nogle stykker jord, som Oluf Jespersen har i lejemål af Søren Tomasen og af sin svigerfar Hieronimus Pholl, hvorfor han tit og ofte har været hos Just Hansen for at klarere KM skatter deraf, men intet kunne udvirke, og han anmoder om en fortegnelse på hvis restants af samme jorde, han kan være skyldig, dateret 9/12 1680 Oluf Jespersen Danathon, og underskrevne vidnede, at de havde været hos Just Hansen, men havde kun fået udflugter.

14/1 1681.

(7)

** Laurids Jensen i Hemstok på regimentskriver Matias Ferslovius i Roe hans vegne stævnedes Jens Tomasen i Forlev for 3.kald på sandemænd for sandemandsed for slagsmål, han skal have begået på hans hustrufar Niels Sørensen Hjort i Forlev, og stævnedes efterskrevne sandemænd, hvorimod Niels Sørensen Hjort fremlagde en landstingsdom af Viborg landsting 21/10 1668, at det skulle være hårdt, hvis en bonde ikke måtte se sig for, om nogen tvivl var i tiendetagelsen, så ses ikke den vold, som over Niels Hjort svoret er, at kunne følges men magtesløs at være, og nu mente han, at der ikke burde stedes fyldning på de samme sandemænd, hvis tov tilforn magtesløst var kendt, men da dommen ikke var på sandemændene, blev der sat fyldning på dem, hvorefter de gjorde deres ed og

tov således, at da det bevises, at Niels Hjort har haft sår og skade, som han beskylder sin svoger Jens Tomasen for, så svor de ham et fuldt vold over.

(8)

21/1 1681.

** Just Hansen amtskriver fremlagde en opsættelse 3/12 1680, hvori han stævnedes Oluf Jespersen i Skanderborg for dom og formener, at han bør bevise sin indgivne klage over ham til amtmand Markor Rodsten, og dernæst irettelagde en supplikation til amtmanden angående Just Hansen, som har tiltaget sig at disponere over byens skatter, hvorved begås stor urigtighed, dateret 23/10 1680 Oluf Jespersen Danathon, og dernæst irettelagde et tingsvidne her af tinget 19/11 1680, hvor Oluf Jespersen stævnedes alle Skanderborgs indbyggere samt amtskriver Just Hansen for vidne og syn og fremlagde hans supplikation til amtmanden med klage over amtskriver Just Hansen, dateret 23/10 1680, hvorefter efterskrevne begærede at få regnskab for deres udgivne skatter, og han fremlagde kvitteringer og en lægdseddel angående hartkornskat, hver måned af hver tønne hartkorn en mark, og fremlagde et skatteregister for okse og flæskeskat og en lægdseddel og en skriftlig klage over Just Hansen, som ikke i rette tid har ladet skatterne indfordre, men ladet 12 skatter på een gang indfordre, dateret 19/11 1680 Oluf Jespersen, og fremlagde en kopi af hans til amtmanden indgivne memorial, dateret 23/10 1680, underskrevet på samtliges vegne Oluf Jespersen, hvorefter efterskrevne indbyggere skriftligt svarede, at de ikke har givet Oluf Jespersen fuldmagt til at indgive samme memorial, og når Just Hansen har sig tiltaget over byens skatter at disponere, var det på deres indstændige begæring, dateret Skanderup 10/11 1680 og underskrevet af efterskrevne indbyggere, hvilke underskrevne svar de var gestendig, og dernæst irettelagde Just Hansen sit indlæg, dateret 19/11, og dernæst fremlagde han et forpagtningsbrev på konsumtionen i Skanderborg by, dateret 20/11 1677, samt et indlæg, hvori Just Hansen formener, at Oluf Jespersen bør fremvise samtlige indvånere i byen deres fuldmagt til at klage over ham til amtmanden, hvortil Oluf Jespersen irettelagde et tingsvidne her af tinget 3/12 1680, hvori han stævner Oluf Byrgesen og hans bror Bolle Byrgesen, begge indvånere i Skanderborg, med alle til dem overleverede skatteregister af KM amtskriver, hvorpå Bolle Byrgesen fremstod og irettelagde efterskrevne skatteregistre og Oluf Jespersen fremlagde sit indlæg, hvorpå efterskrevne indbyggere svarede, at de ikke klagede over hans forhold, midlertid han havde konsumtionen i forpagtning, og Oluf Jespersen fremlagde et skriftligt kundskab, hvorledes han sig har forholdt, mens han konsumtionen har haft at forvalte, og da kunne efterskrevne ham ikke for nogen uret beskyldte, men vil have ham betakket for hans høflige og skikkelige forhold, dateret Skanderborg 24/11 1680, og dernæst irettelagde en attest fra hr Jørgen Hansen Seidelin, som bevidner, at 12/8 1679, da han var kommet til Skanderborg kald, da lod Just Hansen af prædikestolen affordre nogle resterende skatter af Skanderborg indbyggere, som skulle erlægges, med mindre de ved eksekution ville inddrives, hvorpå blev irettelagt et tingsvidne her af tinget 19/11 1680, og irettelagde et skatteregister samt en opsættelse 10/8 1677, hvori stod skrevet at have irettelagt en opsættelse 11/8 1676, hvori Laurids Christoffersen i Skanderborg irettelagde amtmand Christoffer Sehesteds befaling til ham om at bringe til veje alle byens skatter og regnskaber, siden matriklen først blev anordnet indtil denne tid, og irettelagde et skatteregister samt en supplikation til Christoffer Sehested amtmand angående byens skatter, som ikke er lagt på grund og ejendom, dateret 30/11 1671, hvorefter Oluf Jespersen fremlagde sit indlæg, hvorefter der blev afsagt dom: da der findes adskillige stridigheder i de kundskaber, som indbyggerne har givet Just Hansen og Oluf Jespersen, så en del har testeret med dem begge, så turde fogden ikke understå sig deri at kende, men vil have den sag for landsdommerne indfundet.

(27)

28/1 1681.

** Oluf Jespersen i Skanderborg stævnedes Just Hansen amtskriver for synsvidne, men da der ikke var lovligt varslet, blev intet vidne stedt.

** Just Hansen amtskriver stævnedes for fængslet på slottet, hvor Tomas Rasmussen af Favrholt var indsat og deraf udbrudt, for syn, og Jørgen Pedersen på slottet vidnede, at Tomas Rasmussen, som 13/12 med hos sig havende tre harer en urhane og en urhøne på slottet blev leveret til fængsel, han brød ud af fængslet om natten, idet han havde udbrudt 6 sten ved et lidet hul, som havde været til lysning for de fangne, og han efterlod sig omtalte vildt nogle sengeklæder to vadmels kjortler og et par træsko, og der var i fængslet både brød smør kød vælling og øl.

(28)

** Just Hansen stævnedes Jørgen Pedersen, portner på Skanderborg slot, for vidne, samt Christen Lauridsen Frost for fængselsdøren, som han var udkommet, og Jørgen Pedersen vidnede, at fangen ingen jern havde på hænderne den nat, men på benene havde han jern, og mens Jørgen Pedersen sov, tog han nøglen til bolten fra ham og løste sig selv af jernet og løb bort, og de fulgte hans spor ud på isen, hvor han var faldet 4 gange, til en våge, hvor isen var brudt, og vand var skvulpet op på isen.

(30)

** Niels Hansen Kock i Skanderborg fremlagde en opsættelse her af tinget 10/12 1680, hvor han stævnedes Mikkel Christensen i Hårby for dom angående 25 sletdaler, som han er ham skyldig, hvorefter sagen blev opsat 6 uger, som er til i dag, og nu blev han tildømt at betale hans gæld.

(31)

** Eske Nielsen i Skanderborg med opsættelse 10/12 1680 stævnedes Niels Rasmussen murmester i Skanderborg for dom for 7 sletdaler, som han er ham skyldig, som han nu blev tildømt at betale.

4/2 1681.

12/2 1681.

** Just Hansen amtskriver stævnedes Jørgen Pedersen, portner på Skanderborg slot, og Villum Mortensen sst for dom og fremlagde et tingsvidne 28/1 sidst forleden, og satte i rette og formente, at Jørgen Pedersen og Villum Mortensen Hattemager, som har deres kost og løn for at bevare fangen Christen Lauridsen Frost, og dog lader ham bortkomme, bør for deres store forseelse at straffes med jern til Bremerholm, men på de indstævnedes begæring er sagen opsat 6 uger.

** Jacob Mikkelsen i Skanderborg på sine egne og en del af byens vegne stævnedes Oluf Jespersen i Skanderborg for vidne, og efterskrevne, der iblandt Iver Nielsen og hans hustru Anne Mikkelsdatter, vidnede, at da Oluf Jespersen havde konsumtionen, solgte han øl og brændevin til

Vrold, og der kom mange med smør og honning til hans dør, som Oluf Jespersen købte og solgte toldfri i porten, hvorimod Oluf Jespersen gav til svar, at han har søgt borgerskab, og enhver ubehindret er tilladt sine varer at udføre og sælge hvor dem lyster, og han har ingen borgerlig næring brugt her i byen, hvoraf konsumtionen burde at betales.

(33)

19/2 1681.

** Oluf Jespersen i Skanderborg med opsættelse 7/1 stævne Just Hansen amtskriver for vidne og sag gav så mange af Skanderborg indbyggere, som har givet Just Hansen den skriftlige erklæring 10/11 1680, at de bør bevise, hvori det består, at de beskylder ham for en skadelig medborger, og nu irettelagde han et tingsvidne her af tinget 19/11 1680, hvori findes en opskrift, indbyggerne har givet Just Hansen, at Oluf Jespersen ellers havde været dem en skadelig medborger, særdeles da han selv alene forpagtede konsumtionen, dateret Skanderup 10/11 1680, hvorefter han fremlagde et tingsvidne her af tinget 7/1 sidst forleden, hvorefter forskrevne indbyggere fremlagde et tingsvidne 12/2 sidst forleden, og derefter fremlagde deres svar, dateret Skanderborg 18/2 1681, og Oluf Jespersen fremlagde sit gensvar, hvorefter der blev afsagt dom: de indstævne bør at bevise med bedre bevis, at Oluf Jespersen har været dem en skadelig medborger.

(39)

25/2 1681.

** Just Hansen amtskriver med opsættelse 7/1 stævne Oluf Jespersen for dom og fremlagde en obligation, lydende på 81 rigsdaler, dateret Skanderborg 30/3 1679 Jesper Hansen, og satte i rette og formener, at salig mester Jesper Hansens arvinger Oluf Jespersen bør at betale ham gælden, og dernæst fremlagde han en kvittering for afregning med hr Jørgen Hansen Seidelin angående hans bevilgede besoldning, som årligt andrager 250 rigsdaler, hvilket beløber sig til fra 20/7 1679 til 1/5 1680 194 rigsdaler, dateret 1/5 1680, hvortil Oluf Jespersen fremlagde sit indlæg, hvori han tilbyder at betale hans salig fars gæld med afkortning af hans salig fars løn fra 1/5 1679 til 20/7 1679, hvorefter der blev afsagt dom: Oluf Jespersen bør betale sin salig fars obligation med afkortning af hans løn, hvorfor der til rest bliver 26 rigsdaler.

(41)

4/3 1681.

11/3 1681.

** Jens Madsen i Rindelev stævne Jørgen Kofod i Rindelev for dom (fortsættes 42)

** Niels Olufsen i Ås i Vor herred stævne Just Hansen amtskriver for dom, for han uden foregående dom har ladet angribe hans søn Henrik Nielsen og hans søstersøn Laurids Madsen på deres tingvej og i fængsel anholdt, og sætter i rette, om Just Hansen jo bør dem på fri fod at lade og for sligavalts antastelse at stå til rette. sagen er opsat 4 uger.

(42)

** (fortsat fra 41) og Jens Madsen irettelagde sit indlæg, såsom Jørgen Kofod med Rindelev var benådet, har han den igen til Jens Madsen afstået for 55 sletdaler årligt, og eftersom gården 2/8 næst afvigte til militsens underholdning er udlagt, og da han 1/8 forud har betalt forpagtningspengene, så sætter han i rette og formener, at Jørgen Kofod bør pligtig at være at betale han igen bemeldte års afgift. opsat 4 uger.

18/3 1681.

** Just Hansen amtskriver stævne Jørgen Olufsen i Hoved for vidne og han fremlagde et skriftligt kundskab, hvori efterskrevne bevidnede, at de var med Just Hansen at lede i en mose Ravnsig efter et menneske, som skulle være ombragt, og da lod Just Hansen hente Henrik Nielsen, som han havde i forvaring i Horsens, og imens gik han sammen med avlskarl Laurids Madsen af Hoved, som viste Just Hansen et sted, hvor de fandt den døde begravet, og Henrik Nielsen viste dem et sted, hvor de fandt det andet døde menneske begravet, dateret Brørup 21/2 1681.

(44)

26/3 1681.

** Rasmus Jensen på sin husbond Matias Ferslovius regimentskrivers vegne stævne Peder Sørensen forpagter i Ringkloster for synsvidne.

** Just Hansen amtskriver stævne Oluf Jespersen i Skanderborg for dom og sag gav ham, eftersom KM præstegård, hvor hans salig far mester Jesper Hansen boede og døde, efter tingsvidne 7/11 1679 er blevet synet og brøstfældigheden sat for 211 rigsdaler, og han formener at Oluf Jespersen bør betale eftermanden den halve sum. sagen er opsat 6 uger.

** Just Hansen stævne Oluf Jespersen i Skanderborg for dom, såsom Oluf Jespersens salig far mester Jesper Hansen, forrige slotspræst ved slottet efter udgivne obligation 30/3 1679 var ham skyldig 81 rigsdaler efter dom 25/2 næst afvigte, som er afkortet med hans salig fars tjeneste fra 1/5 1679 til 20/7 1679, hvor hans salig far ved døden er afgået, penge 55 rigsdaler, og da den salig mand var sat i krigsstyr for 18 rigsdaler, så formoder han, at de må afkortes i de 55 rigsdaler, hvortil Oluf Jespersen tilbød at sin anpart deraf. sagen er opsat 6 uger.

(45)

** Just Hansen på KM vegne stævne Laurids Madsen og Henrik Nielsen, som er anholdt på Skanderborg slot, for vidne, samt Jørgen Olufsen i Hoved, og efterskrevne vidnede, at da de havde været til registrering i Hoved efter salig Laurids Frost, da spurgte Laurids Madsen, som da tjente salig Laurids Frost, om han kunne komme i nogen skade for de døde heste, som han solgte i Ry marked, hvorefter Just Hansen fremlagde en attest, dateret 29/3 1680 angående Henrik Nielsen og Las Madsen, som har tjent Laurids Frost, deres bekendelse om de døde mennesker, og Henrik Nielsen berettede, at han samme dag, de blev myrdet, havde set et dødt menneske ligge i en bæk med noget elleløv over sig, men næste dag var han borte, og Las Madsen svarede, at han havde solgt mange heste for hans husbond på Ry marked, og han fremlagde en anden attest, hvori Henrik Nielsen berettede, at 3 dage efter mordet var sket, fandt han i skoven en kramkiste, som han gemte i et hult træ, og som han senere solgte til en skibskar af Christen Frosts frændskab, ved navn Niels

Frost, og vidste han ikke, hvor de døde var blevet begravet, før Kirsten Jensdatter, som den tid tjente i gård med ham, sagde ham, at Christen Frost havde sagt, hvor de lå begravet, og han og Jørgen Olufsen havde skudt dem ihjel.

(47)

** Just Hansen amtskriver med opsættelse 12/2 sidst afvigte stævne Jørgen Pedersen, portner på Skanderborg slot og Villum Mortensen Hattemager sst samt Rasmus Mortensen af Vrold og Laurids Jensen i Vrold for dom, og irettelagde et tingsvidne her af tinget 28/1 sidst forleden, hvorefter der blev afsagt dom: Jørgen Pedersen og Villum Mortensen Hattemager bør at straffes på Bremerholm, og da Just Hansen ingen år eller tid irttesætter, vidste fogden ingen vis tid om sådan straf at tilkende, men indstiller det til KM nåde, og belangende Laurids Jensen og Rasmus Mortensen af Vrold, som har haft vagt over samme fange den nat, han bortgik, da bør de deres fæste at have forbrudt.

(49)

8/4 1681.

** Mikkel Trige på amtskriverens vegne stævne alle KM beholdne bønder for dom anlangende deres resterende restants og borgekorn.

** Oluf Jespersen i Skanderborg stævne efterskrevne indbyggere og borgere i Skanderborg, så mange, som har givet Just Hansen den skriftlige attest, om de ikke bør at bevise deres vidne. sagen er opsat 4 uger.

(50)

** efter forskrevne stævнемål fremlagde Mikkel Trige restants for 1670, restants for 1671, der iblandt Skanderborg ladegård Jesper Filipsen og Mourids Christensen, restants for 1673, der iblandt Mourids Christensen i ladegård, restants for 1675, der iblandt Skanderborg ladegård Rasmus Nielsen Jens Pedersen, restants for 1676 der iblandt Skanderborg ladegård Rasmus Nielsen og Jesper Filipsen, restants for 1677, der iblandt Rasmus Nielsen i Skanderborg ladegård.

(55)

15/4 1681.

** Jørgen Pedersen i Tåning på Jens Christensen, forpagter på Juellingsholm, hans vegne med landstings stævning stævne salig Mads Jacobsen og hans hustru Kirsten Jensdatter, som boede og døde i Skanderborg, deres efterladte arvinger for dom, og dernæst fremlagde et pantebrev, hvormed Mads Jacobsen i Skanderborg pantsatte til Jens Christensen hans gård for 100 rigsdaler, dateret 1/4 1670.

(56)

** KM regimentskriver Matias Ferslovius stævne Søren Rasmussen, født i Vrold, for dom.

** Knud Jensen skomager i Skanderborg på Maren Jensdatter, salig Søren Tomasens i Skanderborg, hendes vegne et afkald. Jens Tomasen i Viby på egne vegne og på hans salig bror Rasmus Tomasen, som boede og døde i Lemming, hans umyndige børns vegne, nemlig Karen Rasmusdatter i Horsens anden Karen Rasmusdatter i Lemming og Anne Rasmusdatter sst deres vegne, Niels Rasmussen i Lemming på egne vegne, og Jens Tomasen på hans salig bror Peder Tomasens i Edslev hans umyndige børns vegne, nemlig Rasmus Pedersen i Edslev Karen Pedersdatter, tjener i Kejlstrup Kirsten Pedersdatter i Søften Karen Pedersdatter i Søften Maren Pedersdatter i Edslev på deres vegne Tomas Pedersen i Søften på egne vegne Jens Nielsen i Søften på hans hustru Maren Pedersdatters vegne og Aksel Pedersen i Nygård på hans hustru Anne Pedersdatters vegne gav hende afkald for arv efter deres salig bror og hustrubroder Søren Tomasens, eftersom de har annammet efterskrevne arv, og de takkede hende godt.

(57)

22/4 1681.

** Niels Olufsen i Ås i Vor herred fremlagde en opsættelse her af tinget 11/3 sidst forleden, hvortil Mikkell Trige på Just Hansens vegne fremlagde et tingsvidne her af tinget 18/3 sidst afvigte, og dernæst fremlagde Mikkell Trige et andet tingsvidne her af tinget 26/3 sidst forleden, hvorefter der blev afsagt dom: Just Hansen kan ikke have sig forset, idet han forskrevne personer har taget i forvaring til sagens videre oplysning.

(61)

** Laurids Ibsen i Holbæk i Sjælland. Jens Nielsen i Yding bekendte at Maren Nielsdatter, salig Rasmus Vinters, som boede i Tøssø ? og hans efterladte hustru boede i Holbæk og døde der, var forskrevne Jens Nielsens fuldkomne og ægte søster, og Knud Justsen i Svejstrup bekendte, at forskrevne Maren Nielsdatter af Holbæk var hans hustrus ægte halvsøster og Niels Ibsen i Stjær på sine egne vegne Rasmus Ibsen i Mesing på sine egne vegne og Bertel Pedersen i Forlev på sin hustru Karen Ibsdatters vegne bekendte, at forskrevne Maren Nielsdatter af Holbæk var deres salig fars og hustrus salig fars rette ægte søster, hvorfor de tilstod, at de har solgt og afhændet fra dem og deres arvinger og til Laurids Ibsen hans hustru og arvinger al den lod og part, som de arveligt kunne tilfalde efter forskrevne Maren Nielsdatter af Holbæk, og er herhos at agte, at Laurids Ibsen har fire søstre, nemlig Anne Ibsdatter anden Anne Ibsdatter Karen Ibsdatter og Maren Ibsdatter, som er umyndig.

29/4 1681.

(var intet den dag at bestille, og ingen 8 mænd kunne bekommes)

6/5 1681.

(62)

** regimentskriver Matias Ferslovius stævnedes Peder Sørensen, forpagter på Ringkloster, for syns afhjemling.

** regimentskriver Matias Ferslovius stævnedes Jørgen Kofod i Rindelevgård for syns afhjemmelse.

** Niels Hansen i Skanderborg på sine egne og en del sine medborgeres vegne stævnedes Oluf Jespersen i Skanderborg for vidne, og efterskrevne vidnede, at de tidligere havde solgt øl og brændevin for ham.

** synsmænd afhjemlede syn på Ringkloster for dens brøstfældighed.

** synsmænd afhjemlede syn på Rindelevgård for dens brøstfældighed

(63)

13/5 1681.

** Just Hansen amtskriver fremlagde en opsættelse 26/3 sidst forleden og et tingsvidne 7/11 1679 og begærede dom, hvor imod svarede Oluf Jespersen og forment, Just Hansen ingen føje at have slig utilbørlig fordring at gøre for residensens brøstfældighed, når det betænkes, hvad hans salig far på samme gård bekostet har, og i mange år har han ikke bekommet årligt 10 rigsdaler til residensens vedligeholdelse, hvortil Just Hansen svarede, at mester Jespers brev på de 10 rigsdaler var ikke af KM konfirmeret.

(64)

** Just Hansen fremlagde en opsættelse her af tinget 25/2 næst afvigte, hvorimod Oluf Jespersen svarede, at hans salig fars krigsstyr for 1679, som skal være 18 rigsdaler, har han ikke i tilbørlig tid ladet fordring, men findes i et skatteregister, dateret 29/10 1679, hans svoger Christen Christensen for 18 rigsdaler at være indført, som er 3 måneder efter den salig mands død, hvortil Just Hansen svarede, at Oluf Jespersens salig far døde i juli 1679, og Oluf Jespersen med hans to søstre holdt intet skifte efter deres salig far, hvorpå noget kunne fordres, hvortil Oluf Jespersen svarede, at dersom Just Hansen hver skat især havde ladet kræve, og ikke sammensanket så mange på een tid, som sket er, da havde betalingen vel være sket.

(65)

** Just Hansen stævnedes Oluf Jespersen i Skanderborg for dom og fremlagde et tingsvidne her af tinget 19/11 1680, hvori er indført en klage af Oluf Jespersen imod Just Hansen, dateret 23/10 1680, til amtmænd Markor Rodsten, og formener, at Oluf Jespersen bør bevise samme klage. sagen er opsat 6 uger.

** Knud Jensen skomager i Skanderborg på en del af sine medborgeres vegne stævnedes Oluf Jespersen i Skanderborg for vidne, og efterskrevne vidnede, at i sidste krigstid, når byen skulle skaffe vogne og heste til folk med KM pas, da har Just Hansen ofte ladet sin egen vogn og heste i stedet, og derved forskånet byen for sligt, og Mikkell Lauridsen vidnede, at da han blev taget af nogle officerer i Skanderup skov, da kom Just Hansen næste morgen og flyede ham løs igen.

(66)

** Knud Jensen skomager i Skanderborg på sine egne og en del sine medborgeres vegne stævnedes Oluf Jespersen i Skanderborg for vidne, og Just Hansen amtskriver fremlagde sin underskrevne

attest angående de skatter og afgifter, som han har annammet af Oluf Jespersen, og derefter fremlagde en assignation angående anvisning af kvarter i Skanderborg til ritmester Podelitz kompagni på nogle dages tid, indtil skibene ankommer, så de kan blive transporteret, og dernæst fremlagde en dom her af tinget 21/1 sidst forleden med efterskrevne indførte tingsvidne 3/12 1680, hvori lægds mænd vidnede om skatternes indfordring og betaling.

(69)

** Just Hansen fremlagde en opsættelse 26/3, og nu fremlagde Just Hansen et synsvidne, hvori han stævnedes Christen Christensen i Skanderborg og Oluf Jespersen sst for syn på præstens residens, og synsmænd afhjemlede syn på præstegårdens brøstfældighed, hvorefter Christen Christensen af Skanderborg fremlagde KM brev, at mester Jesper Hansen til hans residens vedligeholdelse bevilges årligt 10 rigsdaler, som ham af lægdsmanden på slottet på KM vegne skal erlægges, dateret 28/10 1656, hvorefter der blev afsagt dom: Oluf Jespersen bør betale den halve brøstfældighed at betale, nemlig 105 rigsdaler, inden 15 dage.

(73)

** Just Hansen KM amtskriver fremlagde en opsættelse 26/3 og begærede dom, hvorimod Oluf Jespersen fremlagde hans salig fars kvittering på krigsstyr 1677-78 42 rigsdaler, hvorefter der blev afsagt dom: da krigsstyr for 1679 ikke er betalt, og Oluf Jespersen er arving til den salig mands halve bo, så bør han at betale den halve påbudne krigsstyr.

(74)

20/5 1681.

** regimentskriveren stævnedes Søren Rasmussen i Vrold for dom, og på spørgsmål svarede han, at han havde ført to karle og en kvinde over søen, som var i grå vadmels kjortler med sorte hatte, og de tvang ham med ord til at føre dem over, og han vidste ikke, at nogle havde bestjålet Oluf Byrgesen og hans bror, eller der blev søgt efter dem, og ikke heller vidste deres navn, eller hvor deres kvarter var.

(75)

** Mikkell Rasmussen Trige på Just Hansens vegne stævnedes Jørgen Olufsen i Hoved for dom og stævnedes efterskrevne for vidne.

(76)

** Oluf Jespersen i Skanderborg fremlagde en opsættelse 8/4, hvorefter han fremlagde et tingsvidne 19/11 1680, og dernæst fremlagde et tingsvidne 7/1 sidst forleden, hvorefter Oluf Jespersen begærede dom, hvor imod at svare fremlagde Mikkell Jensen, indvåner i Skanderborg, på sine egne og en del sine medborgeres vegne irettelagde et tingsvidne 13/5 sidst forleden, og dernæst fremlagde et tingsvidne 6/5 næst afvigte samt deres indlæg, hvorefter der blev afsagt dom: da borgerskabet har givet både Just Hansen og Oluf Jespersen et godt vidnesbyrd, da vidste fogden ikke borgerskabet noget for deres kundskaber at kunne tilfinde, helst fordi intet for ham bevistes af

forskrevne kundskaber, som de enten til Just Hansen eller Oluf Jespersen givet har, anderledes at være.

(87)

** Mikkel Trige på Skanderborg begærede dom efter opsættelse, og på Rasmus Mikkelsen i Svinsager hans begæring blev sagen opsat 8 dage.

27/5 1681.

** Mikkel Rasmussen Trige på Skanderborg slot begærede dom, og Rasmus Mikkelsen i Svinsager på bøndernes vegne begærede, at sagen måtte opstå i 8 dage, hvorfor sagen blev opsat 8 dage.

3/6 1681.

** Mikkel Rasmussen Trige på Skanderborg slot på KM vegne begærede dom på restantsen og fremlagde en opsættelse 8/4, hvorpå der blev afsagt dom: de indstævnedes bør deres restants med processens bekostning at betale inden 15 dage.

(94)

10/6 1681.

17/6 1681.

(95)

** regimentskriver Matias Ferslovius stævnedes Søren Rasmussen Foged i Vrold for dom og fremlagde en ekstrakt på tysk af en protokol over det holdte forhør over Hans Fritz og Frederik Krøger under oberstløjtnant Dibitz kompagni, og dernæst irettelagde et tingsvidne her af tinget 20/5 1681, og satte i rette og forment, at Søren Foged bør gøre aftingning med regimentskriveren for hans forseelse, at han har overført to karle og en kvinde, som han ikke vidste hvem var, og ej henvist dem til det ordinære færgested. sagen er opsat 6 uger.

** Jens Rasmussen i Vrold et pantebrev. Anders Sørensen Svinsager i Skanderborg pantsatte til Jens Rasmussen hans hus for 60 sletdaler.

(96)

25/6 1681.

** Mikkel Rasmussen på KM og Just Hansen amtskrivers vegne stævnedes Johan Jacobsen Bandbjerg og tilforordnede ham at være værge for salig Casper Johansens børn, nemlig Johannes Caspersen Anne Kirstine Caspersdatter og Kirsten Caspersdatter for hvis arv, de er tilfaldet efter salig Dorte Johansdatter, som boede og døde i Skanderborg.

** mester Jørgen Hansen slotspræst til Skanderborg og sognepræst til Skanderup og Stilling sogne og provst i Hjelmlev herred stævnedes samtlige menige sognemænd i Skanderup sogn for dom, idet

de har fæstet KM tiende af Gram by, imod KM brev og jordebog, som formelder, at samme tiende af Arilds tid har ligget til præstens kald i Skanderborg, hvilken tiende er mester Jørgen Hansen tildømt, og som sognemændene ikke har villet efterkomme, og han satte i rette, om de ikke deres fæste på KM tiende har forbrudt. sagen er opsat 4 uger.

(97)

** mester Jørgen Hansen satte i rette på de Gram bymænd for to års tiende, de ham skyldig er efter doms formelding her af tinget 5/11 1680, om de ikke bør betale ham inden 15 dage. sagen er opsat 4 uger.

1/7 1681.

** Mikkell Jensen i Skanderborg på matrone Mette Jensdatter, salig Jacob Verkamps, hendes vegne stævne efterskrevne, og med 6 høringer lod dem fordele for deres faldsmål.

(98)

** Jørgen Lauridsen i Vrold et afkald. Anders Mikkelsen i Vrold gav han afkald for al den arv, som hans fæstemø Maren Nielsdatter arveligt er tilfaldet efter hendes salig far og mor, som boede og døde i Vrold, som han har haft under værgemål.

8/7 1681.

** Søren Jensen i Svinsager på samtlige sine bymænds vegne stævne Just Hansen amtskriver og KM regimentskriver Matias Ferslovius for syn, og synsmænd afhjemlede syn på Svinsager mark, hvor de ikke kunne få deres rugsæd og havresæd igen.

** Morten Sørensen Bonde i Vitved et skøde. Mikkell Jensen, borger i Skanderborg, på Mette Jensdatter, salig Jacob Verkamps, hendes vegne solgte og skødede til Morten Sørensen Bonde og hans hustru Anne Rasmusdatter i Vitved, hendes fire boder i Skanderborg

(99)

15/7 1681.

** Jens Madsen i Rindelev stævne KM amtskriver Just Hansen og regimentskriver Matias Ferslovius for vidne og til 4.ting opsagde Rindelevgård, som han beboer, som han ej længere vil besidde.

** Christen Mogensen i Gram på sine egne og menige Gram bymænds vegne stævne for Skanderborg port samt KM regimentskriver Matias Ferslovius, og synsmænd afhjemlede syn på Gram mark på deres engbund, hvor der til en fuldgård ikke kunne avles over to læs hø, og havresæden var så ringe, at de ikke kunne få deres sæd igen.

(100)

** mester Jørgen Hansen Seidelin slotsprædikant stævnedes menige Skanderup sognemænd og fremlagde en skriftlig underskrevet kontrakt med Skanderup sognemænd, eftersom der har været trætte om det fæstebrev, som Skanderup sognemænd har på Skanderup kirkes tiende, da lover efterskrevne herefter ikke at befatte sig med hans tiende at annamme på KM eller kirkens vegne.

(101)

22/7 1681.

(mødte 3 af 8 mænd ved tinget, hvorfor intet blev forrettet den dag)

29/7 1681.

** Søren Jensen i Ring på sine egne og menige Ring bymænds vegne stævnedes for slotsporten samt regimentskriver Matias Ferslovius, og synsmænd afhjemlede syn på Ring mark, hvor de på adskillige steder ikke kunne få deres sæd igen.

** Matias Ferslovius regimentskriver i Skanderborg (fortsættes102)

(102)

** amtskriver Just Hansens autorisation til skriveren om at skrive videre på blad 102-159, som er blevet indsat, eftersom han har fuldkrevet forskrevne 101 blade.

** (fortsat fra 101) stævnedes Søren Rasmussen Foged i Vrold for dom og han fremlagde en ekstrakt på tysk af forhørsprotokollen, og dernæst et tingsvidne her af tinget 20/5 1681, og der imod svarede Søren Rasmussen, at han ikke med vilje førte de to karle over søen, men de truede ham dertil, og han vidste ikke, de var ryttere, og han er som KM skovfoged over Vrold skov årsaget at være i skoven tidlig og silde, og i denne forretning blev han angrebet, hvorfor han formener at frikendes, og der blev afsagt dom: da Søren Foged blev tvunget til at føre rytterne over søen, bør han være fri for tiltale.

5/8 1681.

(104)

** Niels Sørensen Hjort i Forlev og Laurids Jensen i Hemstok stævnedes for Skanderborg slotsport samt regimentskriver Matias Ferslovius, og synsmænd afhjemlede syn på Hemstok mark og Forlev mark, hvor der var misvækst, så de ikke kunne få over deres rugsæd og havresæd igen, og noget var ruineret af dyr og vildsvin.

** Peder Nielsen på KM overførster Peder Zeibig i Mesing hans vegne stævnedes salig Jens Jespersens hustru i Gram og hendes søn, som boer i gård med hende, for syn, og synsmænd afhjemlede syn på Gram skov og Halkær for hvad der var hugget, hvortil Rasmus Jensen svarede, at det der var hugget i Gram skov er bortstjålet og det, der er hugget i Halkær, er til KM fornødenhed.

(105)

** Søren Christensen kræmmer i Skanderborg stævnedes Rasmus Sørensen Bødker og hans hustru Mette Rasmusdatter i Skanderborg for 10 mark, de er ham skyldig, og 6 høringer meldte dem delt.

** Mikkel Andersen i Nissumgård og Jens Sørensen i Gesing stævnedes for Skanderborg slotsport og regimentskriver Matias Ferslovius for vidne, og synsmænd afhjemlede syn på Gesing mark, hvor de ikke kunne få deres rugsæd og havresæd igen, og på Nissumgårds mark det samme.

(106)

** Jacob Mikkelsen bøsse-maker i Skanderborg på matrone Mette Jensdatter sst hendes vegne stævnedes Søren Jensen i Skanderborg for dom og i rette lagde en dom her af tinget 23/1 1674, hvor Mette Jensdatter salig Jacob Verkamps stævnedes Søren Jensen for dom, og fremlagde en dom 6/11 1668, hvor Søren Jensen blev tildømt at betale salig Jacob Verkamp 12 sletdaler, og fremlagde en opsættelse 6/12 1672, hvor Søren Jensen tiltales for resterende til Skanderup kirke, mens han var kirkeværge med salig Jacob Verkamp 39 sletdaler og efter dom 12 sletdaler, endnu en dom 14/2 1673, hvor Mette Jensdatter tiltalte Søren Jensen for egen gæld 12 sletdaler, som han er tildømt at betale, endnu en anden dom 14/2 1673, hvor Mette Jensdatter tiltaler Søren Jensen for 39 sletdaler, han var kirken skyldig, hvilken sag blev kendt til regnskab, og derefter fremlagde deres regnskab for Skanderup kirkes indkomst, mens salig Jacob Verkamp og Søren Jensen var kirkeværger, hvorefter der blev afsagt dom: eftersom Søren Jensen efter regnskab er blevet Mette Jensdatter skyldig 19 sletdaler kirkegæld og for sin egen gæld 12 sletdaler, så bør han betale Mette Jensdatter 31 sletdaler inden 15 dage.

(107)

12/8 1681.

** Tomas Poulsen i Skanderborg stævnedes Niels Sørensen handskemager i Skanderborg for dom for gæld, hvortil Niels Sørensen begærede, at sagen måtte blive opsat, for han havde regnskab imod ham, hvorfor de er forelagt at gøre regnskab med uvillige dannemænd inden 6 uger.

(108)

** Niels Hjort i Forlev stævnedes hver mand i Vrold Forlev og Gram for vidne, og han spurgte gammel Rasmus Pedersen i Gram og Jens Sørensen i Vrold, om de ikke med sognemændene begærede af ham, at han skulle rejse til København for dem om KM tiende i august måned forleden år, og om han ikke derefter sagde til sognemændene, at de havde den i fæste, hvortil de svarede, at de lovede at betale ham, om de kunne bekomme samme tiende uden videre udgift klammeri og trætte.

19/8 1681.

26/8 1681.

** Henrik Jensen på Skanderborg slot ville have et synsvidne beskrevet og havde ingen varsel, hvorfor det blev opsat, til han har givet varsel.

** Jesper Filipsen i Skanderborg ladegård på Laurids Christoffersens vegne i Kejlstrup stævnedes Mette Jensdatter i Skanderborg for dom, og fremlagde en dom her af tinget 14/5 1680, hvori Laurids Christoffersen med opsættelse 19/3 1680 stævnedes Mette Jensdatter salig Jacob Verkamps i Skanderborg for dom og sag gav hende for kirkegæld, hun til Skanderup kirke skyldig blev, imidlertid hendes salig mand og hun var kirkeværger, 53 sletdaler, som han har ført til regnskab i hans kirkeregnskab, eftersom han har været tilforordnet samme kirkeværgeri at forestå til nu sidst forleden år, han det er kvit blevet, hvorefter de nuværende kirkeværger fremlagde regnskab for hvis Mette Jensdatter på kirkens vegne havde betalt, hvorefter hun blev skyldig til Laurids Christoffersen 29 sletdaler, som han formener, hun bør betale inden 15 dage, hvorefter Jacob Mikkelsen bøsse-maker fremlagde en fortegnelse på hvis Laurids Christoffersen har bekommet hos underskrevne på kirkens vegne, siden hun kom fra kirkeværgeriet, og dernæst fremlagde hendes fuldmagt til ham, dateret Skanderborg 6/5 1680 Mette salig Jacob Verkamps, hvortil Laurids Christoffersen svarede, og der blev afsagt dom: da Laurids Christoffersen selv vedstår at være kirkens gæld betalt af Mette Jensdatter på nær 29 sletdaler, da bør hun betale Laurids Christoffersen forskrevne 29 sletdaler.

(111)

2/9 1681.

** Henrik Jensen på Skanderborg stævnedes for Skanderborg slots port, og synsmænd afhjemlede syn på Ringkloster broes brøstfældighed.

(112)

** Jesper Filipsen i Skanderborg ladegård på KM overførsters vegne stævnedes Søren Jensen i Ring, Rasmus Nedergårds arving, for syn, og synsmænd afhjemlede syn på Ring skov og Skårup skov på hvad, der er hugget stemplet og ustemplet.

** auditør Josias Fitzen på oberst Holsts vegne stævnedes KM overførster Peder Zeibig i Mesing for vidne og begærede, om han ville svare til, om han havde efterladt noget på Ringkloster gård den tid, han den kvitterede, af sædekorn bæster vogne og plov, men da Peder Zeibig var i KM forretning, kunne han ikke møde ved tinget i dag at svare.

9/9 1681.

(113)

(kunne ingen 8 mænd bekomme, hvorfor intet blev forrettet, uden nogle breve, som blev læst og påskrevet for den forsamling, som tilstede var)

16/9 1681.

(var ingen flere end 4 af 8 mænd, og ikke heller nogen, som noget havde at forrette)

23/9 1681.

(mødte hverken 8 mænd eller nogen anden, hvorfor ingen ting kunne blive holdt, eftersom ingen var, som noget havde at forrette)

30/9 1681.

(var ingen flere end 2 af 8 mænd ved tinget, og var intet at bestille)

7/10 1681.

** Henrik Jensen på amtskriver Just Hansens vegne stævnedes Maren salig Søren Bødkers hustru i Skanderborg for vidne, og efterskrevne vidnede. at de i hendes hus så, at hun havde to brændevins kedler på ilden med mask og et halvt vinfad og en tønde med brændevinsmask, både af malt og ruggrutning, hvilket Maren Bødkers nægtede, og hun havde kun hvad hendes seddel om formelder, som lyder: 1/9 angav Maren Bødkerkvinde 15 skæpper malt til øl og en tønde rug til grutning, som skal males på Skvæt mølle.

(114)

** Henrik Jensen på amtskriverens vegne stævnedes Maren Bødkers og satte i rette, om hun sig imod konsumptionen kan have forbrudt, om hun ikke så bør at lide efter rettens kendelse. sagen er opsat 6 uger.

14/10 1681.

** Just Hansen amtskriver fremstillede for retten to heste og en vogn med to egestammer og en riseg, som tilhørte Jens Pedersen i Stilling, som overførster Peder Zeibig optog i skoven, og synsmænd vurderede heste og vogn for 5 sletdaler, og Jens Pedersen vidnede, at Rasmus Jensen af Gram var hans hjemmel til samme træ, og Rasmus Jensen tilstod Jens Pedersen træet, som hans salig far Jens Jespersen i Gram forleden vinter et år bekom til udvisning og forærede Jens Pedersen i Stilling.

(115)

** Just Hansen stævnedes for Skanderborg slots port Laurids Madsen, som havde brudt KM fængsel og jern og bortgået, for vidne, og Mikkel Skomager i Vrold vidnede, at han forleden søndag 5 uger på slottet vogtede Laurids Madsen, og om aftenen bad han om at måtte gå ud for døren at gøre sin fornødenhed, og så gik Laurids Madsen, som havde en stor bolt om det ene ben, bag kohuset, og Mikkel Skomager stod ved enden af huset, og så kom Laurids Madsen springende og løb bort, og han kunne ikke se, hvor han bortløb, og senere fandt de boltten, hvor bøjlen var sønderbrudt

(116)

21/10 1681.

** Oluf Jespersen stævnedes Just Hansen amtskriver for vidne, men efterdi der var ingen 8.dags varsel, kunne intet vidne blive udstedt.

28/10 1681.

** Oluf Jespersen i Skanderborg stævnedes Just Hansen amtskriver for vidne, og Jesper Filipsen i Skanderborg ladegård vidnede om den sæd, som Just Hansen havde sået i hans jord 1676-1679, som han ingen betaling eller kvittering havde fået for, hvortil Just Hansen svarede, at han havde tilbudt at betale, men Jesper Filipsen ville kvitteres i hvis, han var ham skyldig, og Rasmus Nielsen i Skanderborg ladegård vidnede, at 1679 havde Just Hansen sået i hans jord, som han havde betalt, og derefter blev fremlagt et tingsvidne 20/6 1679, hvori Just Hansen stævnedes Skanderborgs indvånere samt i Skanderborg ladegård Jesper Filipsen Mourids Christensen Rasmus Nielsen og Jens Pedersen for forbud mod at føre sæd på ladegårds mark og fremviste rug byg havre og boghvede og tilbød dem deres frøgæld igen, skæppe for skæppe, og han bad de 8 mænd ville drages til minde, at Jesper Filipsen gik af tinget og ikke ville svare til hvis, Just Hansen ham tilspurgte.

(117)

** Oluf Jespersen stævnedes sognemændene i birket, og efterskrevne vidnede, at de hver især gav deres anpart af foged og fæstepenge, og de takkede Just Hansen godt.

(118)

** Rasmus Jensen på regimentskriver Matias Ferslovius vegne stævnedes Erik Jensen i Vrold og Jens Sørensen sst for vidner, og efterskrevne vidnede, at Erik Jensen blev tilsagt at køre med KM kommissærer, men ville intet, og Jens Sørensen blev tilsagt at skulle rejse bort med et brev på regimentskriverens vegne, men det straks efter bortskaffede.

** Oluf Jespersen og Just Hansen et stokkenævn. efterskrevne 24 mænd vidnede Oluf Jespersen både som ungkarl og mand havde skikket og forholdt sig som en ærlig ungkarl og mand vel anstår, og de vidste ham intet at påsige end det som ærligt og godt var, og de vidnede, at Just Hansen har skikket og forholdt sig som en ærlig mand og amtskriver, og de ikke vidste ham noget at kunne påsige andet end som ærligt og godt var.

(119)

4/11 1681.

(kunne ingen flere end 4 af 8 mænd bekommes, hvorfor intet kunne blive forrettet den dag)

11/11 1681.

** regimentskriveren ved sin fuldmægtig Rasmus Jensen stævnedes Erik Jensen i Vrold Jens Sørensen sst og Peder Jensen sst for vidne, og Mikkel Mortensen i Vrold vidnede, at han tilsagde Erik Jensen at møde i Skanderborg med en vogn og bortkøre KM kommissær, men han ville ikke køre, før hans andre naboer havde kørt, hvortil han nu svarede, at han stod ikke for rejsen, og Mikkel Mortensen vidnede, at han tilsagde Jens Sørensen, at han skulle bortskikke en ordre til Horndrup, men han bad ham gå til hans nabo Peder Jensen, da han var en syg mand, men han svarede, at han ikke ville borttage hans naboers rejse.

(120)

** Mikkel Rasmussen Trige på Skanderborg slot på amtskriver Just Hansens vegne stævnedes Oluf Jespersen i Skanderborg for dom og fremlagde en kommissionsdom, afsagt Århus 11/5 1681, som formelder, at Oluf Jespersen er tilfundet at betale Just Hansen 214 rigsdaler, som han er ham skyldig blevet for det sidste års 1680 konsumtion, som han blev idømt at betale inden 15 dage, eller Just Hansen derefter at have nam og vurdering.

(121)

18/11 1681.

** Rasmus Jensen på regimentskriverens vegne i hånd tog Erik Jensen lægdsmand af Vrold for nogen uvillighed, for han ikke udgjorde den bestilte vogn, og da han har bedt om nåde, og det er første gang, lægdsmanden har haft nogen skyld, da på KM allernådigste behag, at for hans forseelse skal han erlægge regimentskriveren 1 sletdaler.

25/11 1681.

(122)

** Oluf Jespersen i Skanderborg stævnedes amtskriver Just Hansen for vidne og begærede genpart, som Just Hansen i tingbogen lod indføre, hvortil han blev svaret, at hvis han begærer, skal ikke blive ham nægtet.

** Just Hansen amtskriver stævnedes Jens Pedersen i Stilling for dom, og fremlagde et tingsvidne her af tinget 14/10 næst afvigte, og satte i rette, om han ikke efter skovordinantsens 29.kapitel bør bøde sine 3 mark. sagen blev opsat 4 uger.

** Just Hansen KM amtskriver stævnedes Oluf Jespersen i Skanderborg og Jesper Filipsen i Skanderborg ladegård for vidne, og efterskrevne vidnede, at forgangen år i høstens tid da svarede Jesper Filipsen dem, at de skulle køre den sæd, Just Hansen havde sået på ladegårds mark, til Skanderborg slot, han ville derom med Just Hansen komme til rette.

** Just Hansen stævnedes for Skanderborg slots port Laurids Madsen, som han havde brudt KM fængsel og jern, og fremlagde et tingsvidne 14/10 sidst forleden.

(124)

** Just Hansen amtskriver stævnedes Jens Pedersen i Stilling for dom og fremlagde et tingsvidne her af tinget 14/10 sidst forleden. sagen er opsat 4 uger.

(125)

2/12 1681.

** Oluf Jespersen stævnedes Just Hansen amtskriver for genpartsdom, hvorpå blev fremlagt et skudsmål, at Just Hansen var i KM tjeneste, og han derfor var forhindret i at møde, hvorfor noget angående ham ikke kan blive udstedt, før Just Hansen selv kunne møde og svare.

(126)

** Søren Jensen i Fruering stævnedes Rasmus Olufsen degn i Fruering for syn, og synsmænd afhjemlede syn på noget rugsæd, som var Søren Jensens, hvorfra Rasmus Olufsen havde frapløjet 5 furer, hvortil han svarede, at Søren Jensens folk havde pløjet hans ager.

9/12 1681.

** Oluf Jespersen i Skanderborg stævnedes Laurids Christoffersen på Kejlstrup samt Christen Christensen på Avnsbjerg for vidne, samt Just Hansen amtskriver, og fremlagde en skriftlig attest, som følger.

(127)

** Oluf Jespersen stævnedes Just Hansen amtskriver for vidne og i rette lagde sit indlæg angående genpart af en restantsdom, som Just Hansen har taget 3/6, som ham imod betaling vægres, og nu i dag begærede han samme genpart restantsdom for betaling at måtte bekomme.

** Oluf Jespersen efter før indførte varsel fremlagde en attest, hvormed efterskrevne bevidnede, at da Christen Christensen kom i præstegården og ville bortføre hvis gods der var, da sagde Just Hansen til ham, at han ingenlunde ville åbne boet, før han vidste, hvem ham skulle svare til boets gæld efter skifte blev holdt, og dersom Christen Christensen dertil ville svare på Christen Olufsens og Oluf Jespersens vegne, så ville han straks fratage seglet, hvortil Christen Christensen svarede, at dersom han skulle tage alt boet, så ville han også svare til al gælden.

(128)

16/12 1681.

** landsdommer Peder Lerche stævnedes Søren Jensen, indvåner i Skanderborg, og Mikkell Pedersens efterleverske Else Augustinusdatter i Skanderborg for vurderingsvidne, og synsmænd vurderede den gård i Skanderborg, Søren Jensen iboer, som blev vurderet til 280 sletdaler.

** landsdommer Peder Lerche til Lerchenfeld ved sin fuldmægtig Mikkell Jensen i Skanderborg stævnedes Søren Jensen, indvåner i Skanderborg, for dom, og fremlagde sin fuldmagt, dateret Viborg 4/7 1681 Kirsten Rosenørn, og dernæst fremlagde et opbudsvidne her af tinget 26/11 1680, hvor Niels Rasmussen lod læse et pantebrev, udstedt 29/5 1646, af Søren Jensen i Skanderborg til Clemend Clemendsen, lydende på 100 rigsdaler, og han opsigte samme pantebrev at klarere inden to måneder, og nu fremlagde Mikkell Jensen samme pantebrev, hvori Søren Jensen pantsætter Clemend Clemendsen den gård, som han med sin hustru Cathrine Matiasdatter besidder og påboer, hvorefter Søren Jensen fremlagde sit indlæg med opregning af hvis, han havde betalt og leveret Clemend Clemendsen og fru landsdommer. sagen er opsat 4 uger.

(131)

23/12 1681.

** Henrik Jensen på Skanderborg slot på Just Hansen amtskrivers vegne stævnedes Oluf Jespersen i Skanderborg for vidne, og Albret Johansen i Skanderborg og hans hustru Johanne Jensdatter vidnede, at Oluf Jespersen kom ind til ham den tid, han var i KM arrest, og ville dreje nogle tolde, han ville have i nogen tønder med mjød i til København, hvortil han svarede, at det ikke skulle bevises ham nogen arrest at have undveget.

** Oluf Jespersen i Skanderborg stævnedes Just Hansen KM amtskriver, og for retten stod Oluf Jespersen.

(132)

** Jesper Andersen i Hårby. Knud Jensen i Hårby Jesper Andersen sst Rasmus Christensen Anne Nielsdatter sst bekendte, at de var venligt og vel forligt om den gård, de påboer, at skifte og dele som følger.

** Jens Rasmussen i Skanderborg et skøde. Rasmus Ibsen i Mesing på sine egne og hustru Johanne Sørensdatters fri vilje hu ja og samtykke solgte til Jens Rasmussen hans hustru Maren Jensdatter hans gård i Skanderborg

(134)

(1)

** tingbogens autorisation.

** i Jesu navn begyndes snapsting 13/1 1682.

20/1 1682.

** Mikkell Jensen i Skanderborg på landsdommer Peder Lerches vegne stævnedes Mikkell Pedersen, som boede og døde i Skanderborg, hans efterladte hustru Else Augustinusdatter og hans børn Oluf Mikkelsen og Maren Mikkelsdatter for syn og vurdering, og synsmænd afhjemlede deres vurdering af den våning, som Mikkell Pedersen påboede og fradøde, som blev sat for 36 sletdaler.

(2)

** Mikkell Jensen på landsdommer Peder Lerches vegne stævnedes salig Mikkell Pedersens hustru Else Augustinusdatter og børn Oluf Mikkelsen og Maren Mikkelsdatter for dom, og fremlagde et tingsvidne her af tinget 26/11 1680 og en afregning på kapital og rente, dateret Viborg 5/10 1681, og han formentte samme ejendom burde at efterfølge landsdommeren, og han fremlagde et opbudsvidne 26/11 1680, hvor Peder Lerche lod oplæse et pantebrev, udstedt Skanderup birk 24/1 1668, hvor Rasmus Murmand i Skanderborg på hans søster Anne Nielsdatters vegne pantsatte til Clemend Clemendsen hendes ejendom for 20 sletdaler, som Mikkell Pedersen på skifte efter salig Anne Nielsdatter har tilpligtet sig samme pantebrev at betale, hvilket ikke skete, hvorfor samme kapital blev opsagt, og dernæst i rette lagde samme pantebrev her af tinget 24/1 1668, og en afregning på sagens omkostninger. sagen er opsat 3 uger.

(3)

** Just Hansen amtskriver stævne Jens Pedersen i Stilling for dom, og fremlagde et tingsvidne her af tinget 14/10 sidst forleden, hvorefter der blev afsagt dom: da sagen er opsat 6 uger og Jens Pedersen ikke møder, da turde fogden ikke fordriste sig til at tildømme ham sine 3 mark for tyveri at udgive, men vil have samme sag for hans overdommere.

(5)

** Mikkel Rasmussen på Just Hansens vegne fremlagde en opsættelse her af tinget 25/11, angående Laurids Madsens undvigelse fra fængsel og jern, hvorefter der blev afsagt dom: Laurids Madsen bør for slig gerning pågribes og straffes efter KM forordning.

(6)

27/1 1682.

** Mikkel Jensen i Skanderborg på landsdommer Peder Lerches vegne begærede dom angående Søren Jensen i Skanderborg. sagen er opsat 14 dage.

(7)

3/2 1682.

** Claus Sørensen, latinske skolemester i Skanderborg, stævne samtlige Gram mænd for vidne, og han tilspurgte dem, om de havde givet ham af nogen gård videre end hans rettighed, hvortil efterskrevne svarede, en del at de ikke vidste hans rettighed, og en del hvad de havde givet ham.

** Niels Hjort i Forlev stævne Mads Andersen og Jens Tomasen i Forlev, og Jens Tomasen nægtede, at han i nogen måder var ham noget skyldig.

(8)

** Niels Sørensen Hjort et vidne. Mads Madsen i Forlev vidnede, at han var med ham i Mads Andersens lade i Forlev, hvor der lå et levende svin.

** Niels Hjort efter bemeldte stævning fremlagde en attest, underskrevet af Tomas Poulsen i Skanderborg, angående en akkord, som er oprettet mellem Niels Hjort og hans svoger Jens Tomasen i Forlev, som var i forvaring hos Tomas Poulsen, og som hans svoger i hans navn havde fordret hos Tomas Poulsen, idet han sagde, at han havde betalt Niels Hjort, og nu benægtede Jens Tomasen, at han var Niels Hjort noget skyldig.

10/2 1682.

(9)

** Mikkel Jensen i Skanderborg på Tomas Ravn i Skanderborg hans vegne stævne Niels Sørensen i Ry, tingskriver til Ry birketing for vidne.

** Mikkel Jensen i Skanderborg begærede dom på salig Mikkel Pedersens ejendom i Skanderborg. sagen er opsat 3 uger.

** Mikkel Jensen med fuldmagt af Tomas Ravn gartner i Skanderborg fremlagde en kontrakt mellem ham og Niels Sørensen i Skanderborg, som har lejet ham sin gård med have for 6 år, og for huslejen skal han bygge på gården, som er brøstfældig, dateret 8/4 1678.

(10)

** Mikkel Jensen efter forskrevne varsel på Tomas Ravns vegne. synsmænd afhjemlede syn på Niels Sørensen, tingskriver til Ry birketing, hans gård i Skanderborg, som han hidindtil har beboet, som han har bortlejet til Tomas Hansen Ravn, gartner til Skanderborg slot, for dens brøstfældighed

(11)

** Poul Knudsen i Vestermølle på enken Johanne Rasmusdatters vegne et pantebrev. Mikkel Jensen og Jens Rasmussen i Skanderborg fremlagde en befaling til dem om at være formyndere for Kirsten Nielsdatter og Maren Nielsdatter i Skanderborg, og pantsætte deres iboende hus til enken i Vestermølle for 20 rigsdaler, som deres salig far var hende skyldig, dateret Skanderborg slot 3/12 1681 Just Hansen, hvorefter de fremlagde efterskrevne pantebrev

(12)

17/2 1682.

(13)

** Claus Sørensen præceptor i Skanderborg et vidne.

** Niels Hansen i Skanderborg stævnedes Niels Rasmussen murmand i Skanderborg for dom for 5 sletdaler, han er ham skyldig. sagen er opsat 14 dage.

24/2 1682.

(var ingen ved tinget uden Niels Hjort i Forlev og Tomas Jensen i Veng, og intet var at bestille)

3/3 1682.

10/3 1682.

(mødte ingen 8 mænd eller tinghører ved tinget, hvorfor intet var at bestille den dag)

17/3 1682.

(14)

24/3 1682.

** Jens Knudsen i Javngyde stævnedes Anders Justsen i Søballe og Frands Jensen i Veng for dele, og fremlagde en obligation udstedt af Anders Justsen i Søballe til Jens Knudsen i Vengegård, lydende på 24 sletdaler, dateret Vengegård 4/1 1669, med påskrevne afbetalinger, og med 6 høringer lod ham fordele for resten.

** Jens Knudsen i Javngyde fremlagde en obligation, udstedt af Frands Jensen i Veng til Jens Knudsen i Vengegård lydende på 4 sletdaler, dateret Veng 4/4 1663, og lod ham fordele for gælden.

(15)

** Morten Nielsen bager i Skanderborg et skøde. Jens Rasmussen, indvåner i Skanderborg, med fuldmagt af Jens Christensen kleinsmed i Skanderborg solgte og skødede fra Jens Christensen og til Morten Bager og hans hustru Kirsten Tomasdatter den anpart gård i Skanderborg, han iboede.

(16)

** Mikkell Jensen i Skanderborg på landsdommer Peder Lerche af Viborg hans vegne stævnedes Søren Jensen i Skanderborg for dom og fremlagde en fuldmagt af Kirsten Rosenørn samt et pantebrev, dateret 29/5 1646, udgivet af Søren Jensen til Clemens Clemenssen i Skanderborg, lydende på 100 rigsdaler, og dernæst fremlagde et opbudsvidne 26/11 1680. sagen er opsat 6 uger.

(17)

** Mikkell Jensen på hr landsdommer Peder Lerches vegne stævnedes salig Mikkell Pedersens efterladte hustru Else Augustinusdatter i Skanderborg og den salig mands børn Oluf Mikkelsen og Maren Mikkelsdatter i Skanderborg og i rette lagde et pantebrev her af tinget 24/1 1668 og et tingsvidne her af tinget 26/11 1680, og i rette lagde en specifikation på gælden samt et vurderingsvidne her af tinget 20/1 1682. sagen er opsat 6 uger.

(19)

31/3 1682.

7/4 1682.

** Rasmus Knudsen i Vengegård stævnedes Niels Olufsen i Grumstrup og Hans Jensen i Vedslet Niels Sørensen Hjort i Forlev Laurids Nielsen i Skanderborg og Jochum Lauridsen sst for vidner, og på Rasmus Knudsens spørgsmål svarede tingskriverens tjener Laurids Sørensen, at Rasmus Knudsen aldrig havde forbudt ham nogen breve ud af tingbogen at udskrive eller nægtet ham den at forsegle, og da Niels Hjort begærede et tingsvidne af tingbogen 12/8 sidst forleden, da havde han den ikke, eftersom tingbogen i januar var leveret til Mikkell Rasmussen Trige på Skanderborg slot på KM vegne, hvilket han bevidnede.

(20)

** Rasmus Knudsen efter forrige varsel et vidne. efterskrevne svarede på hans spørgsmål, at Niels Hjort for 6 uger siden hverken begærede vidner under forsegling eller af tingbogen at udskrives.

21/4 1682.

** Claus Sørensen, latinske skolemester i Skanderborg og degn til Skanderup og Stilling sogne stævnedes menige sognemænd i Skanderup sogn for vidne, og han fremlagde et skriftligt kundskab, hvormed underskrevne bekendte, at på 30 års tid har de samlet degnekorn til Claus Sørensens formænd og ham selv, af hver halvgård 2 skæpper byg og 2 skilling indtil nu sidst afvigte år, da de ham det afslog, ej vidende hvad dertil kunne være årsag.

(21)

28/4 1682.

5/5 1682.

** Mikkell Jensen i Skanderborg efter 6 ugers opsættelse angående Mikkell Pedersen, som boede og døde i Skanderborg, begærede dom på hans ejendom, men efter Knud Pedersen i Blegind hans begæring er sagen opsat 5 uger.

(22)

** Mikkell Jensen i Skanderborg på Jens Christensen i Snetrup præstegård hans vegne fremlagde en landstings stævning til salig Mads Jacobsen og hans hustru Kirsten Tomasdatter, som boede og døde i Skanderborg, deres arvinger for taksering vurdering og tilbud, gældsfordring angående, og han tilbød arvingerne at indløse salig Mads Jacobsens gård, som er pantsat til Jens Christensen efter pantebrev, dateret 8/4 1670.

** Mikkell Jensen efter forskrevne indførte varsel et vurderingsvidne, og synsmænd afhjemlede deres vurdering af salig Mads Jacobsens ejendom, som blev takseret for 67 sletdaler.

** Mikkell Jensen i Skanderborg på landsdommer Peder Lerches vegne efter 6 ugers opsættelse begærede dom angående Søren Jensen i Skanderborg hans ejendom, og på Søren Jensens begæring blev sagen opsat 5 uger.

(23)

12/5 1682.

** Rasmus Jensen på Matias Ferslovius, KM regimentskriver i Skanderborg, hans vegne stævnedes Rasmus Olufsen degn i Ring for forbudsvidne, og Rasmus Mikkelsen i Ring på egne og samtlige Ring mænds vegne gav last og klage over Rasmus Olufsen degn for et gærde, han satte på deres fælles gade, og han blev forbudt at tage den have op, som han har sat på fælles gade, før loven overgår ham.

19/5 1682.

** Rasmus Jensen på hans husbond regimentskriver Matias Ferslovius i Skanderborg hans vegne stævnedes Rasmus Olufsen degn i Ring for syn, og synsmænd afhjemlede syn på et gærde, som han har sat på fælles gadejord.

(24)

26/5 1682.

** Rasmus Knudsen KM birkefoged at Vengegård i hånd tog Niels Mikkelsen Haunstrup, indvåner i Skanderborg, bekendte at han med sin egen og hustru Anne Madsdatters velberåd hu ja og samtykke har solgt og skødet til Niels Haunstrup og hustru Sidsel Johansdatter deres gård liggende i Skanderborg på Storegade.

(26)

** Rasmus Knudsen i Vengegård et afkald. Niels Mikkelsen Haunstrup på egne og hustru Sidsel Johansdatters vegne tilstod, at eftersom Rasmus Knudsen har skødet ham og hans hustru en ejendom i Skanderborg for al den fordring, som Niels Haunstrups hustru kunne have hos Rasmus Knudsen hans hustru eller arvinger for hvad arv, hans hustru kunne være tilfaldet efter hendes salig far Johan Christensen Bodil og mor Maren Madsdatter, som boede og døde i Lilballe, så gav han Rasmus Knudsen og hustru afkald og kvittering, men det skal stå Niels Mikkelsen frit at søge hans hustrus fædrene og mødrene arv hos de formyndere, som amtmanden i Kolding hende beordret har.

(27)

2/6 1682.

(flere end 3 af 8 mænd fandtes ikke ved tinget, og var da intet at forrette)

9/6 1682.

** KM regimentskriver Matias Ferslovius stævnedes Rasmus Olufsen degn i Ring for vidne, og efterskrevne vidnede, at der ikke i 20 år har været sat have på den vestre side af den våning, som degnen nu iboer, og et gærde er sat noget mere ud til gaden end sædvanligt.

(28)

** Mikkelt Jensen i Skanderborg begærede dom på salig Mikkelt Pedersens ejendom i Skanderborg, hvortil Knud Pedersen i Blegind på de umyndiges vegne begærede opsættelse i 3 uger, hvilket blev bevilget.

16/6 1682.

23/6 1682.

** Bolle Byrgesen i Skanderborg på landsdommer Peder Lerches vegne stævnedes Mette Jensdatter salig Jacob Verkamps i Skanderborg og fremlagde en dom her af tinget 22/3 1678, hvori Mette Jensdatter efter hendes pantebrevs formelding er tildømt at betale landsdommer Peder Lerche 130 rigsdaler. sagen blev opsat 14 dage.

** regimentskriver Matias Ferslovius fuldmægtig Rasmus Jensen på oberst Adam Christoffer von Holstein hans vegne fremlagde et tingsvidne her af tinget 11/4 1651, hvor Tammestrupgårds mark blev skiftet og delt mellem de omliggende byer og enstedgårde, der iblandt til Ringkloster og Skårup mænd efterskrevne jordstykker, hvorefter efterskrevne Skårup mænd tilstod, at de godvilligt havde afstået deres part i Tammestrupgårds mark til obersten imod den part, obersten i brug har, som tilforn har været delt til Skårup, og den part, de afstår, har været til Ringkloster.

(30)

30/6 1682.

** Mikkel Jensen i Skanderborg på landsdommer Peder Lerches vegne i rette lagde en opsættelse her af tinget 24/3 1682 og begærede dom, og derefter blev før omrørte pantebrev i rette lagt. herimod at svare mødte på de umyndiges vegne deres farbror Knud Pedersen i Blegind og tilbød at betale den fortrede sum, hvorefter der blev afsagt dom: forskrevne pant og ejendom bør efter pantebrevs formelding at efterfølge Peder Lerche til ejendom, når han betaler salig Mikkel Pedersens børn hvis som pantet findes bedre end hans fordring.

(34)

7/7 1682.

** regimentskriver Matias Ferslovius stævne Rasmus Hansen i Virring og Niels Mortensen sst for klage sandemænds opkrævelse og tov, og Niels Andersen i Fruering gav last og klage over Rasmus Hansen og Niels Mortensen i Virring, for de overfaldt ham med hug og slag, så han måtte betle sit liv af dem, og som han tvivler, at han nogen tid herefter skal komme til rette igen, da dersom han inden år og dags udgang ved døden afgår, beskylder han Rasmus Hansen og Niels Mortensen derfor, hvorefter synsmænd afhjemlede syn på hans skade, at dersom han havde fået den skade for i hovedet, såsom han fik den bag i hovedet, så ville de ikke tro, at han skulle have undkommet med livet.

** Mikkel Jensen i Skanderborg på Jens Christensen i Snetrup præstegård hans vegne fremlagde en landstings stævning til salig Mads Jacobsen og hans hustru Kirsten Tomasdatter, som boede og døde i Skanderborg, deres arvinger, og dernæst i rette lagde et pantebrev, dateret 8/4 1670, og et tilbudsvide her af tinget 5/5 1682, og han i rette lagde et takseringsvidne her af tinget 5/5 1682. sagen er opsat 6 uger.

(35)

14/7 1682.

** Knud Jensen skomager i Skanderborg stævne regimentskriver Matias Ferslovius for vidner, og Christen Christensen i Hårby bestod, at han for 4 år siden solgte Knud Jensen skomager 3 savskårne egefjæl, som der skulle være talt nogle ord om, hvorefter regimentskriverens fuldmægtig fremlagde Matias Ferslovius skriftlige indlæg, at da Knud Jensen havde ladet ham stævne for vidner, hvilket skulle rejse sig af, at han forleden, da KM kommissærer besøgte hver mands våninger der i byen og han var medfølgende, skulle have sagt nogle ord om de savskårne egefjæl i hans port til udseende,

at Knud Jensen skulle bevisliggøre, hvor han var kommet ved fjælene, hvilket er udsagt i lystighed, ham ej til nogen forklejning, formedelst han lever ærligt roligt og ernærer sig af håndens arbejde.

(36)

21/7 1682.

** regimentskriver Matias Ferslovius stævnedes Rasmus Hansen i Virring og Niels Mortensen sst for dom, og efterskrevne ryttere vidnede, at da de forgangen onsdag var 3 uger kom ridende ved Skanderup kirke, så de at nogle karle slog den, som kørte en vogn, og da de råbte op, red de bort, som havde slået den, der kørte, og da de kom længere frem, mødte de Niels Andersen af Fruering på en af hans heste, som han havde spændt fra, som ville til regimentskriveren og klage over Rasmus Hansen og Niels Mortensen af Virring, som havde ham så ilde slået med hans egen greb, hvorefter Jens Mikkelsen af Virring vidnede, at samme dag, da han med flere bymænd red ud af byen og red om ved Niels Andersen, da gav Niels Andersen og Jens Mikkelsens medfølgende mænd hinanden onde ord, og Niels Andersen tog en greb i sin hånd og red efter dem.

(38)

28/7 1682.

** Mikkel Jensen i Skanderborg på regimentskriver Matias Ferslovius vegne stævnedes Rasmus Hansen i Virring og Niels Mortensen sst for klage vidner og sandemænds opkrævelse og tov, og Niels Andersen af Fruering gav last og klage over dem, for de overfaldt ham ved Skanderborg sø, hvorefter synsmænd afhjemlede syn på hans skade.

(39)

** Mikkel Jensen i Skanderborg på landsdommer Peder Lerches vegne stævnedes efter opsættelse Søren Jensen i Skanderborg for dom, og fremlagde en fuldmagt, udstedt af Kirsten Rosenørn, og et pantebrev, udstedt 29/5 1646 af Søren Jensen i Skanderborg til Clemend Clemendsen, og dernæst fremlagde et tingsvidne her af tinget 26/11 1680, samt et vurderingsvidne her af tinget 16/12 1681, hvorimod Søren Jensen fremlagde sit skriftlige indlæg med opregning af hvad han havde betalt Clemend Clemendsen og fru landsdommers ved at holde hans båd ved lige og varer, han leverede dem, hvorefter der blev afsagt dom: da der er fremlagt et opsagt pantebrev på en gård, som er vurderet for 280 sletdaler, som ikke kan beløbe til pantets rente og processens bekostning, da bør samme gård at efterfølge landsdommeren til evindelig ejendom, og dersom Søren Jensen kan formene sig noget videre at bekomme, så bør han søge landsdommeren derfor.

(42)

4/8 1682.

(samme tid var intet ved tinget at bestille)

(43)

11/8 1682.

** Henrik Jensen på Just Hansen amtskriver hans vegne. vurderingsmænd vurderede Tomas Lauridsens heste og vogn, boende i Vinten i Tamdrup sogn i Nim herred, som blev vurderet for 3 sletdaler, og på vognen lå et stykke gammelt elletræ, som han blev antastet med i KM dyrehave, hvorimod Tomas Lauridsen nægtede ved ed, at han ikke havde hugget for omrørte lidet stykke elletræ, hvorefter Henrik Jensen fremlagde et forløftelsesbrev, som Tomas Lauridsen har udgivet til Just Hansen, at da han er løsladt af tårnet, så lover han at blive tilstede til sagens fulde udgang, og til forsikring at Just Hansen på KM vegne kan blive skadesløs holdt, har Jørgen Rasmussen i Skanderborg og Peder Jensen i Lundum som forlovere tilforpligtet sig, at han skal blive tilstede.

(44)

** Bolle Byrgesen i Skanderborg på konsumptionsforvalterens vegne stævnedes efterskrevne personer i Skanderborg for gæld angående maling af korn samt folke og familieskat, som de blev tildømt at betale.

18/8 1682.

** Eske Nielsen i Skanderborg på sin hustrus mor Maren Mikkelsdatters vegne i Skanderborg stævnedes Christen Christensen i Skanderborg for dom anlangende 6 sletdaler, som hans hustru Bodil Nielsdatter er blevet hende skyldig. sagen er opsat 14 dage.

(45)

1/9 1682.

** Mikkel Jensen i Skanderborg på Claus Sørensen latinske skolemester og slotsdegn sst hans vegne stævnedes menige Skanderup sognemænd for dom og fremlagde et tingsvidne her af tinget 21/4 1682, og i rette lagde en skriftlig irettesættelse, at eftersom bevises, at halvgårdsmænd i Gram årligt i 30 år har givet degnekorn 2 skæpper byg 2 skilling, indtil nu forleden år, så satte han i rette, om de jo bør at give ham årligt, ligesom de i forrige år ham og hans formænd givet har. sagen er opsat 4 uger.

(46)

8/9 1682.

(var ikke flere end 4 af 8 mænd ved tinget på en dag, og blev derfor intet forrettet)

15/9 1682.

(47)

** auditør Jonas Vinzent på oberst von Holsteins vegne stævnedes efterskrevne i Skanderborg, der iblandt Laurids Tømmermand og hans søn Sejer Lauridsen, for deres sandhed at vidne om et slagsmål ved Skanderup kirke mellem fire ryttere af ritmester Rosses kompagni og en rytter af oberst von Holsteins livkompagni og ritmester Brockdorfs tjener, og efterskrevne vidnede om slagsmålet

(48)

** regimentskriver Matias Ferslovius stævnedes Ove Rasmussen i Vitved for klage vidne lysning og 1.kald på sandemænd, og Anne Poulsdatter, Mikkels hustru i Vitved, gav last og klage over Ove Rasmussen, hendes nabo, for han slog hende omkuld og stødte hende for hendes bryst og på hendes bug og ende, da hun rejste sig op, hvorefter synsmænd afhjemlede deres syn på hende skade, men de kunne intet syne på hende enten sår eller skade.

** regimentskriver Matias Ferslovius lyste Ove Rasmussen i Vitved et fuldt vold til for Mikkels hustru Anne Poulsdatter, han overfaldt, og tog 1.kald på sandemænd at møde at gøre deres ed og tov.

(49)

** Rasmus Jensen på regimentskriver Matias Ferslovius vegne stævnedes Rasmus Hansen og Niels Mortensen i Virring for dom, for de har slået Niels Andersen i Fruering hans sår og skade ifølge tingsvidner 21/7 og 28/7 sidst forleden. sagen er opsat 4 uger.

** Eske Nielsen i Skanderborg og på salig Anders Sørensen Svinsagers efterleverske Maren Jensdatters vegne i rette lagde et skiftebrev, dateret 13/9 1682, efter salig Anders Sørensen Svinsager imellem hans hustru og den salige mands arvinger, nemlig hans bror Jens Sørensen i Hørning og hans brorsøn Niels Tomasen af Virring, Jens Hansen i Testrup, som har den salige mands søsterdatter til ægte og Kirsten Lauridsdatter i Vitved, og blev fremlagt en landstings stævning til salig Anders Sørensen Svinsager og hans hustru Helle Pedersdatters, som boede og døde i Skanderborg, deres arvinger og kreditorer, hvorefter boets midler blev vurderet, og bortskyldig gæld opgjort, hvorefter der blev gjort udlæg

(51)

22/9 1682.

** regimentskriver Matias Ferslovius. Rasmus Olufsen degn i Fruering tilsagde, at eftersom han havde sig forseet med nogle gærders udsættelse, da er han for akkorderet med regimentskriveren på KM vegne at skal give til mulkt 5 sletdaler og erstatte hvis, som er anvendt på sagen.

(52)

** Peder Frandsen i Søballe på Anders Andersen Bondes vegne i Vengegård. Tomas Nielsen i Veng, lovværge for Kirsten Jensdatter sst, og med hendes pålagte hånd gav hendes morbror Anders Bonde afkald for hvis arv og gods bo bopæl selvejergods løst og fast, som hun var arveligt tilfaldet efter hendes salige oldemor Maren Bertelsdatter, som boede og døde i Vengegård, og ligeledes på hendes bror Anders Jensen og søstre Anne Jensdatter og Maren Jensdatter deres vegne, og efter hendes salige mor Johanne Andersdatters to morbrødre, nemlig salig Søren Bertelsen og Niels Bertelsen, som boede og døde i Firgårde, og han lovede at holde Anders Bonde og hustru Anne Justdatter kvit fri og kravsløs for forskrevne arv på Kirsten Jensdatter og hendes tre søskendes vegne.

30/9 1682.

(53)

** regimentskriver Matias Ferslovius stævnedes Ove Rasmussen i Vitved for 2.kald på sandemænd for at gøre deres ed og tov over ham for slagsmål.

** Mikkel Jensen på Claus Sørensen, latinske skolemester og kantor sst, hans vegne efter en måneds opsættelse begærede dom på samtlige halvgårdsmænd i Gram og Søren Møller i Fuldbro mølle for forleden års resterende degnekorn. på begæring blev sagen opsat 14 dage.

6/10 1682.

(54)

(mødte ingen flere end 4 af 8 mænd ved tinget, hvorfor intet blev forrettet)

13/10 1682.

** regimentskriver Matias Ferslovius. Anne Poulsdatter i Vitved og hendes mand Mikkel Jensen bekendte, at eftersom hun har givet tilkende, at Ove Rasmussen i Vitved har slået hende, som hun nu eragtede at være gjort i enfold eller uden nogen vrede, og bad derfor øvrigheden, at de ham det ikke ville tilegne, hvorfor regimentskriveren og samtlige herredsmænd efter deres begæring for mandens armod og fattigdoms skyld efterlod Ove Rasmussens forseelse, som forpligtede sig at give 2 rigsdaler til KM.

** Rasmus Jensen på Matias Ferslovius vegne. Niels Andersen i Fruering bekendte, at eftersom han havde haft nogen tvistighed med Rasmus Hansen og Niels Sørensen i Virring, da har han i dag for retten tilgivet dem deres forseelse imod ham, og bad regimentskriveren og samtlige birkemænd, at han for Guds og deres store armods skyld ville aftinge med dem for kongesagen, hvorfor han efterlod dem, og de lovede at betale 8 sletdaler.

** Claus Sørensen, latinske skolemester og kantor i Skanderborg, begærede dom efter 14 dages opsættelse, og han i rette lagde en opsættelse 1/9, og han i rette lagde et skriftligt kundskab og dernæst et tingsvidne 21/4 1682, og fremlagde et kundskab af præsten Jørgen Seidelin, og dernæst i rette lagde hans irettesættelse, hvortil Niels Sørensen Hjort i Forlev og Søren Møller Fuldbro mølle i rette lagde et tingsvidne af Hjelslev herreds ting 9/1 1682, hvori efterskrevne, som mindes op til 40 år, der iblandt Knud Andersen i Stilling, som er barnfødt i Forlev i den gård, Niels Sørensen Hjort nu påboer, vidnede, at da har der ikke gået mere end 2 skæpper degnekorn af en gård, enten der var et par folk eller to par folk på gården, som har haft gården i fæste, og derefter fremlagde han et tingsvidne af Hjelslev herredsting 23/1 1582, hvori efterskrevne Gram mænd vidnede, at de har den 3.part af ladegårds mark i fæste, hvoraf de giver 2 skæpper byg årligt til degnen, og det øvrige, som endnu hos enhver rester, vil de gerne levere, når han derom anfordring gør, eftersom han har fordret af gården og ikke ud af ægteskabet, og derefter fremlagde Niels Hjort et tingsvidne af Hjelslev herredsting 12/6 1682, hvori efterskrevne vidnede, at en del af Vrold helgårde, hvorpå tilforn kun har boet en mand, der boer nu to personer og et sted tre personer, og det samme i Gram, og da har de ikke givet af samme gårde mere til deres sognedegn end 2 skæpper byg 2 skilling, men Mikkel Rasmussen Bjerregård i Stilling vidnede, at han har samlet degnekorn i 30 år, og da har han

bekommet som gårdene var skilt ad, af hver halvgårdsmand 2 skæpper byg 2 skilling, og dernæst i rette lagde Søren Møller i Fuldbro mølle KM forordning om jordegods, dateret 28/1 1682, hvis 9.punkt formelder, at amtskrivere ridefogder præster eller degne ej må besvære bonden med arbejde eller hoveri til deres egen nytte, og han mente imod dette punkt at være forurettet, idet han så ofte i rugsæden skulle søge tinget, hvorefter efterskrevne mænd af Vrold, som mindes op til 46 år, vidnede, at der var ikke gået mere af en gård årligt til degnen end 2 skæpper byg 2 skilling, enten gården var delt til to parter eller ikke, og Niels Sørensen Hjorts og Søren Nielsen møllers skriftlige indlæg, hvorefter der blev afsagt dom: forskrevne halvgårdsmænd af Gram jo bør at give årligt som tilforn til degnen byg 2 skæpper 2 skilling, så længe Mikkell Rasmussen Bjerregårds og hans medfølgeres vidne ved magt står, hvilket også gælder Søren Møller i Fuldbro mølle.

(63)

20/10 1682.

** Just Hansen amtskriver stævne Oluf Jespersen i Skanderborg med en skriftlig stævning efter en dom af Viborg landsting 3/3 1681, som er forårsaget af en dom her af tinget 21/1 1681 afsagt mellem Just Hansen og Oluf Jespersen angående den skriftlige klage, som Oluf Jespersen på hans egne og menige Skanderborg bymænds vegne, til forrige amtmand Markor Rodsten kontra Just Hansen 23/10 indgivet har, som skal have været Oluf Jespersens eget digt og påfund uden fuldmagt af bymændene, og han i rette lagde birkefogdens dom 21/1 1681, samt en dom af Viborg landsting 2/3 1681, at efterdi ikke ses at Oluf Jespersen har angrebet Just Hansen med noget ærerørigt, da har birkefogden ingen føje haft sagen uden endelig dom at afvise, hvorfor den til ham igen hjemvises, og han for slig forårsagede pengespild at give Oluf Jespersen 8 rigsdaler til kost og tæring, hvorefter han i rette lagde en genpart af den klage, som Oluf Jespersen til Markor Rodsten skal have indgivet, dateret København 23/10 1680, og han i rette lagde hans skriftlige indlæg og irettesættelse, hvori han påstår, at Oluf Jespersen selv og alene, som den omtvistede klage på samtlige Skanderborg bymænds vegne har overleveret, bør deres fuldmagt at fremvise, samt forklare hvori den urigtighed med skatterne bliver gjort, og han fremlagde Skanderborg bymænds erklæring, dateret Skanderborg 10/11 1680, at de om den indgivne memorial aldeles ingen videnskab har haft langt mindre ham nogen fuldmagt dertil givet, og han fremlagde von Stüchens missive, dateret København 7/8 1680, at KM af sær nåde har efterladt byen efterstående 500 rigsdaler, med så skel, at han det øvrige af restantsen straks indbringer, og han fremlagde en missive at biskoppen i Århus Erik Grave, hvori han begærer at få tilsendt en ekstrakt, hvorledes den halve krigsstyr i Skanderborg er erlagt, dateret Århus 13/8 1679, og han i rette lagde en attest af dem, som har været tiltaget at ligne og lægge krigsstyr, som lover at efterkomme KM befaling derom på følgende måde, underskrevet Skanderborg 15/10 1679, endnu i rette lagde han Johan Jacobsen i Skanderborg hans salig fars skiftebrev 21/5 1675, som blandt andet formelder bortskyldig gæld, Johan Jacobsen fordrede efter et pantebrev 8/7 1667, som formeldte, at salig Peder Christensen havde pantsat sin ejendom til Oluf Mikkelsen i Aldrup mølle for 100 sletdaler med påskrift 12/12 1674 har Johan Jacobsen Schultz betalt dette pantebrev, Aldrup mølle Oluf Mikkelsen, og dernæst fremlagde KM krigskommissær Nikolaj Nissens assignation og med Johan Ehlers påtegnede kvittering for kvartalsskatten til 8.kompagni i Fredericia 20 rigsdaler matrikelskat og 30 rigsdaler konsumptionsskat, dateret Skanderborg 22/5 1672 Johan Ehlers. og dernæst fremlagde en assignation og kvittering, dateret 12/12 1672, og han fremlagde en skatteseddel af Oluf Jespersen udgivet, og endnu en skatteseddel af Oluf Jespersen samt en specifikation og fortegnelse over hvis penge, som tid efter anden er udgivet til den proces, som Oluf Jespersen har påført ham, som er i alt 93 rigsdaler, som Oluf Jespersen bør betale ham, og dernæst i rette lagde han Skanderborg bymænds erklæring, at de ikke

klagede på Oluf Jespersens forhold, imidlertid han havde konsumptionen i forpagtning, så det skal ikke forstås, at de har attesteret med dem begge, i den mening, at de er kontra hinanden, og de takker Just Hansen, at han har handlet med indbyggerne som er ærlig mand, derimod har Oluf Jespersen været dem og byen en skadelig mand, og det var for en del af dem at ønske, at de engang kunne blive det urolige menneske kvit har af byen, som nu på to års tid stedse har været i trætte, dateret Skanderborg 20/10 1682, og Just Hansen fremlagde sit indlæg og irettesættelse, hvor han formener, at Oluf Jespersen for hans grove og ubevislige beskyldninger bør ham at erklære, og hans pengespild at betale, og for hans ubillige medfart imod ham og byens indbyggere for at stifte fred bør kvittere byen, hvorefter Oluf Jespersens hustru Anne Cathrine Pholl fremlagde hendes mands skriftlige indlæg, at da han er i lovligt forfald, eftersom han for højesteret er indstævnet, og han bør desuden have 6 ugers varsel, eftersom han er uden landet og i KM forfald, dateret København 7/10 1682, hvorefter der blev afsagt dom: da landstingsdom 2/3 1681 formelder, at ikke sees, at Oluf Jespersen har angrebet Just Hansen med noget ærerørigt, og sagen igen er hjemfundet at påkende, da bør Oluf Jespersen at bevise hvis han Just Hansen for Markor Rodsten har angivet, og angående den post, som Just Hansen sætter i rette, om Oluf Jespersen bør at kvittere byen, men da intet fremlægges, som for fogden kunne synes, han burde at kvittere byen for, så vidste fogden ham intet sådant at kunne tilkende.

(79)

27/10 1682.

(var ingen flere end 4 af 8 mænd, og derfor intet den dag ved tinget at bestille)

3/11 1682.

10/11 1682.

(80)

** Hieronimus Pholl, slotsfoged i Skanderborg, stævnedes Mads Groersen i Skanderborg for dom på hans søn Christian Philip Pholls vegne, og efterskrevne vidnede, at en kvartermester og Christian Philip Pholl spurgte Mads Groersen om en kjole, som Christian Philip skulle have leveret Mads Groersen i lejren, og bad ham levere den til vagtmesteren eller kvartermesteren, hvortil han svarede, at han havde leveret den fra sig og til en karl i et telt, eftersom vagtmesteren eller kvartermesteren ikke var tilstede, og de vidnede videre, at de så Christian Philip Pholl betalte kvartermesteren 3 1/2 rigsdaler.

(81)

** Hieronimus Pholl satte i rette på hans søn Christian Philip Pholls vegne, og Mads Groersen ikke bør at betale samme kjole med 3 1/2 rigsdaler, som hans søn derfor givet har, hvilket han blev tildømt.

17/11 1682.

** Hans Rasmussen i Ondrup i Hads herred på admiral Jens Rodsten til Rodstenseje hans vegne stævnedes Just Hansen for dom, for han under hænder har haft hans salig bror hr Markor Rodstens

gods til at gøre i penge efter dom 26/4 1681, som Just Hansen ikke har gjort rigtighed for, idet der rester 314 rigsdaler sagen er opsat 6 uger.

(82)

** Hans Rasmussen i Ondrup på admiral Jens Rodstens vegne stævnedes Oluf Jespersen i Skanderborg for dom angående gæld til hans salig bror hr Markor Rodsten 44 rigsdaler. sagen er opsat 6 uger.

(83)

** ungkarl Rasmus Jensen på sin husbond regimentskriver Matias Ferslovius i Skanderborg hans vegne stævnedes Jens Mikkelsen i Svinsager for synsvidne, og efterskrevne synsmænd afhjemlede syn på hans gård og registrerede hans middel og formue.

24/11 1682.

** Jesper Filipsen i Skanderborg ladegård skovfoged på overførster Peder Zeibig hans vegne. Jesper Filipsen med vurderingsmænd Jens Pedersen og Niels Pedersen alle i Skanderborg ladegård vurderede Jens Nielsen af Hvolbæk hans heste og vogn af den årsag, at han 21/11 af Peder Zeibig er befundet i Fruering skov med en del grene på vognen, og Jesper Filipsen tilbød Jens Nielsen, om han ville stille nøjagtig kaution for heste og vogn, og Jens Nielsen vedgik sin gerning og ville gerne stille kaution, og Christen Jensen i Hvolbæk og tilbød at love for ham. sagen er opsat 14 dage.

(84)

** regimentskriver Matias Ferslovius i Skanderborg. efterskrevne synsmænd afhjemlede, at de var hos Jens Mikkelsen i Svinsager, om han havde sået noget rug i år, hvortil han svarede, at han intet havde sået.

** Mikkelt Jensen i Skanderborg på Jens Christensens vegne i Snetrup præstegård begærede dom på salig Mads Jacobsens ejendom i Skanderborg efter forrige opsættelse, og i rette lagde en landstings stævning 11/10 1682, og dernæst i rette lagde en opsættelse her af tinget 7/7 1682, og dernæst i rette lagde et pantebrev, dateret 8/4 1670, samt et takseringsvidne 5/5 1682, og dernæst et tilbudsvide 5/5 1682, og satte i rette, at forskrevne pant bør at efterfølge Jens Christensen til evindelig ejendom, hvilket blev dømt.

(90)

** regimentskriver Matias Ferslovius i Skanderborg på KM vegne begærede dom på Jens Mikkelsen i Svinsager for hans mærkelige efterladenhed, der findes hos ham med sin påboende gårds brug og avling og fremlagde et synsvidne 17/11 1682 samt et andet vidne angående hans rugsæd 24/11 1682, og fremlagde en befaling efter KM resolution af Koldinghus 25/7 1681, at så snart fornemmes, at bonden sin gård ej lovligt beboer, må han, når nogen anden i dens sted findes, straks af gården udvises, og dernæst fremlagde en skriftlig irettesættelse, om Jens Mikkelsen ikke efter KM resolution bør gården kvittere, og til udgiften at svare, og hvis ikke, da at lide på kroppen på Bremerholm, hvorefter der blev afsagt dom: da Jens Mikkelsen har ladet sin gård forfalde, da bør han at have sit fæste forbrudt, men efterdi han ingen frihed har nydt som andre rytterbønder, endog

han var en fattig mand, ikke heller nogen restants at være skyldig, da turde fogden ikke dømme ham til Bremerholm.

(93)

1/12 1682.

8/12 1682.

** Jesper Filipsen i Skanderborg ladegård begærede efter opsættelse dom på Jens Nielsen i Hvolbæk for ulovlig skovhugst i Fruering skov. sagen er opsat 14 dage.

(94)

15/12 1682.

22/12 1682.

** KM overførster og vildtmester Peder Zeibig begærede dom over Jens Nielsen i Hvolbæk, men på hans begæring blev sagen opsat 14 dage.

(95)

** in nomine Jesus, begyndes snapsting, Gud med os.

12/1 1683.

** Hans Rasmussen i Ondrup på admiral Jens Rodstens vegne begærede dom efter 6 ugers opsættelse over Oluf Jespersen i Skanderborg. på begæring er sagen opsat 14 dage.

** Jens Nielsen i Hvolbæk et aftingningsvidne. Jesper Filipsen i Skanderborg ladegård på overførster Peder Zeibig hans vegne begærede dom efter opsættelse, så fremkom Jens Nielsen og bad Just Hansen, som var tilstede, om han ville hjælpe ham, eftersom han var en fattig mand og havde kun en eneste ko, og dog måtte holde hans part til rytterne lige ved hans naboer, så svarede Just Hansen, at på KM behag og Peder Zeibigs vegne, at han for samme sin forseelse skal betale til KM 2 sletdaler foruden det, heste og vogn er vurderet for, som han lovede at betale.

(96)

** Hans Rasmussen i Ondrup på admiral Jens Rodstens vegne begærede dom efter 6 ugers opsættelse, som blev fremlagt samt en afregning, dateret København 26/4 1681, hvorefter Just Hansen fremlagde sit skriftlige indlæg, hvor han tilbyder at betale efter regnskab, hvilket regnskab blev fremlagt, hvorefter der blev afsagt dom: admiral Jens Rodsten og Just Hansen bør i dannemænds overværelse gøre regnskab.

(101)

** ungkarle Oluf Byrgesen og Bolle Byrgesen et skøde. Henrik Jensen ridefoged på Skanderborg fremlagde en fuldmagt af Kirsten Rosenørn og solgte og skødede fra landsdommer Peder Lerche og hans kæreste Kirsten Rosenørn til Oluf Byrgesen og Bolle Byrgesen efterskrevne huse.

(103)

19/1 1683.

** Rasmus Jensen på regimentskriver Matias Ferslovius vegne stævnete Peder Sørensen i Veng og hans hustru Maren Nielsdatter Jens Lauridsen sst og hans hustru Sidsel Rasmusdatter for vidner syn klage og sandemænds opkrævelse.

** Rasmus Jensen på regimentskriverens vegne. Sidsel Rasmusdatter, Jens Lauridsens hustru i Veng, gav last og klage over Peder Sørensens hustru Maren Nielsdatter sst, for hun slog hende i hendes hoved med et strygejern og slog hende omkuld, indtil hendes mand kom og hjalp hende.

** Rasmus Jensen på regimentskriverens vegne begærede 1.kald på sandemænd at møde og gøre deres ed og tov angående slagsmål, hvorfor han lyste Peder Sørensens hustru et fuldt vold til.

** Rasmus Jensen på regimentskriverens vegne. synsmænd afhjemlede syn på Jens Lauridsens hustru Sidsel Rasmusdatter i Veng, som havde et åbent sår i hende hoved, som hun beskyldte Maren Nielsdatter sst for at have gjort.

(104)

** Rasmus Jensen på regimentskriverens vegne. Maren Nielsdatter, Peder Sørensens hustru i Veng, klagede og gav tilkende, at da hun kom i Jens Sørensens stue i Veng, da gav Sidsel Rasmusdatter hende onde ord, og da hun spurgte hende, hvad der gik af hende, svarede Sidsel Rasmusdatter hende, at hun ikke havde ligget i Skærbæk skov eller Skidenvigs tårn hos rytterne og kaldte hende præstekone, og bad hende gå hjem og tage huden over sig til sine hudunger, hvilket Sidsel Rasmusdatter benægtede at have sagt.

** Rasmus Jensen på hans husbonds vegne. efterskrevne i Veng, der iblandt Apelone Nielsdatter og hendes datter Karen Rasmusdatter, vidnede, at de hørte, at Maren Nielsdatter ville forsværge, at hun aldrig havde været i Skærbæk skov eller Skidenvigs tårn på nogen ulovlig maner, eller haft andet end ærligt med nogen at bestille, undtagen hendes mand, hun er viet og givet til, hvortil Sidsel Rasmusdatter svarede, at hun ikke heller havde haft at bestille med nogen i så måder uden hende egen mand, da svarede Maren Nielsdatter dertil, at kanske vel med tusinde, da råbte Sidsel Rasmusdatter efter hende, gak nu hjem til dine unger, og huj over dem så længe, som de har hujet over mig.

(105)

** Rasmus Jensen på regimentskriverens vegne. synsmænd afhjemlede syn på Maren Nielsdatter i Veng, som havde et stykke hud af hendes næse, som hun beskyldte Sidsel Rasmusdatter for at have gjort.

** og stævnedede efterskrevne sandemænd for deres ed og tov at aflægge angående Maren Nielsdatter og Sidsel Rasmusdatter af Veng deres slagsmål.

26/1 1683.

** Just Hansen amtskriver stævnedede Anders Sørensen af Ingerslev i Ning herred, og talte med ham i Skanderborg slots portstue, for vidner, og på Just Hansens spørgsmål svarede han, at han var med til at føre en skytte Anders Mikkelsen, som KM skovfoged Laurids Nielsen i Tyrsting herred havde skudt til døde, bort fra Addit skov, men ikke om natten, og han havde ikke ladet sig finde i KM vildtbane med bøsse, og han berettede hvor han havde tjent, da den døde af skoven blev bortført for nogle år siden, og efterskrevne vidnede, at de forleden sommer red selvanden i KM vildtbane med en bøsse, og han har været berygtet for at skyde dyr i KM vildtbane, hvorefter Just Hansen spurgte ham, om han ville stå retten med ham i Tyrsting herred, hvor han er pågrebet, eller i Skanderup birk, eftersom han er løsgænger, hvortil han svarede, at han havde bopæl i Ingerslev mølle, men ville udstå retten i Skanderup birk.

(107)

** Hans Rasmussen i Ondrup på admiral Jens Rodstens vegne fremlagde en 6 ugers opsættelse her af tinget over Oluf Jespersen i Skanderborg, og fremlagde Oluf Jespersens obligation, dateret København 30/10 1680, lydende på 130 rigsdaler, med påskrift, at der rester 44 rigsdaler, som han blev tildømt at betale.

(109)

** Knud Jensen skomager i Skanderborg et skøde. Claus Sørensen latinske skolemester i Skanderborg med fuldmagt af Jørgen Johansen Hauch i Holtum fremlagde et købebrev, udstedt af Jørgen Johansen i Holtum, at da hans hustrus far Knud Dinesen, som boede og døde i Skanderborg, levede, havde Jørgen Johansen og hans hustru Maren Knudsdatter afkøbt den arvepart, hendes søster Karen Knudsdatter i Hostrup i Bjerre herred i Stouby sogn, efter hendes far arveligt kunne tilfalde efter hans død, som købebrev af hans hustrus søster Karen Knudsdatter og hendes mand Anders Tomasen udviser, og efter Knud Dinesens død er hans hustru Maren Knudsdatter eneste arving efter ham og uden nogen skifte eller deling er tiltrådt al den salig mands efterladte midler, så har Jørgen Johansen med hans hustrus fri vilje solgt og skødet til deres datters mand Knud Jensen skomager, indvåner i Skanderborg, den gård og ejendom med dets indbo og tilliggende have, som han må annamme til evindelig ejendom, undtaget den arvepart hans salig søster Dorte Johansdatter, salig Knud Dinesens, hendes arvinger arveligt er tilfaldet efter skiftebrevs indhold, og gav Claus Sørensen fuldmagt til at skøde samme ejendom til Knud Jensen, dateret Skanderborg 14/11 1682 Jørgen Johansen Hauch egen hånd, hvorefter Claus Sørensen skødede til Knud Jensen skomager og hans hustru Anne Jørgensdatter den gård og ejendom, som Jørgen Johansens hustru Maren Knudsdatter var arveligt tilfaldet efter hendes salig far Knud Dinesen, som han har købt af salig Clemend Clemendsen, undtaget den arvepart, som Jørgen Johansens søster salig Dorte Johansdatters arvinger arveligt efter hende er tilfaldet

(112)

** Christen Christensen i Hårby. Just Hansen amtskriver bevilgede Christen Christensen på KM vegne at annamme og gøre i penge og forestå det arvegods, som 22/11 1682 på skifte efter salig

Laurids Knudsen og hans salig hustru Elsebet Frandsdatter, som boede og døde i Hårby, er udlagt til den salig mands og salig kvindes arvinger, eftersom den salig mands 2.hustru og efterleverske Karen Hansdatter har i nogle år været til huse hos Christen Christensen i Hårby, som nu er hendes tilforordnede lovværge, og der blev udlagt efterskrevne til fædrene og mødrene arvegods.

(113)

3/2 1683.

** regimentskriver Matias Ferslovius spurgte Sidsel Rasmusdatter og Maren Nielsdatter i Veng, om de vidste noget med hverandre andet end det som godt og ærligt kunne være, efter de tilforn har været uens og nogle ukvemsord dem er imellem faldet, hvortil de svarede, at ingen af dem vidste noget andet med hverandre, end det som ærligt og godt er.

** Matias Ferslovius. Peder Sørensen og Jens Lauridsen af Veng i hånd tog ham på deres hustruer Maren Nielsdatter og Sidsel Rasmusdatters vegne, at eftersom de har været i nogen tvistighed, som nu for retten er bilagt, så skal Peder Sørensen give ham på KM vegne 4 rigsdaler for hans hustrus forseelses skyld.

(114)

9/2 1683.

(var ingen, som havde noget at bestille eftersom blev påråbt tre gange)

16/2 1683.

** Just Hansen amtskriver stævnedes Anders Sørensen af Ingerslev mølle, som sidder fængslet anholdt på Skanderborg slot, for dom, og fremlagde et tingsvidne her af tinget 26/2 sidst forleden samt et tingsvidne af Tyrsting herredsting 13/2 sidst forleden og hans underskrevne indlæg. sagen blev opsat 14 dage.

** Just Hansen amtskriver spurgte Rasmus Olufsen degn i Fruering, om han havde enten tanke eller mistanke til noget menneske, som kunne være årsag til hans salig bror Hans Olufsens død, som fandtes død i Skanderborg sø, hvortil han svarede, at han havde ingen mistanke om anden årsag til hans død end våde og vanlykke, eftersom han 23/2 næst tilforn om aftenen ville gå fra Skanderborg over søen til Vestermølle, og da således af ulykkelig hændelse er uforvarende gået i en vindvåge på isen, og synsmænd afhjemlede, at de havde intet kunne se på ham, som kunne være årsag til hans død.

(115)

23/2 1683.

** Mikkell Jensen i Skanderborg på Christence Mogensdatters vegne i Balle stævnedes Christen Bhi i Tebstrup samt Karen Terkildsdatter i Nissumgård og Rasmus Justsen i Rudgård, og efterskrevne vidnede, at de 10/1 sidst forleden var i Nissumgård og talte med Mikkell Andersen og Karen Terkildsdatter om nogle sengesteder hos dem, som tilhører Christence i Balle, og da svarede de, at

det ene sengested var i gården og det andet havde de givet deres datter til medgift, men ville give Christence et andet eller betale derfor, og på spørgsmål svarede han, at han havde ingen adkomst til sengestedet.

(116)

** Jens Pedersen Riber i Skanderborg et skøde. Niels Hansen i Skanderborg i hånd tog Jens Riber, at eftersom han var ham en del af hans hustrus Karen Andreasdatters arvepart, som hende efter hendes salig far Andreas Vinding Kock, fordum indvåner i Skanderborg, arveligt er tilfaldet, skyldig, så har han i dag med egen og sin hustru Johanne Knudsdatters fri vilje skødet og afhændet fra sig hustru og arvinger og til Jens Pedersen Riber hans hustru Karen Andreasdatter, den halve part af den gård og ejendom, Jens Pedersen og hustru iboer.

(117)

** Niels Hansen i Skanderborg et afkald. Jens Pedersen Riber i Skanderborg på sine egne og hustru Karen Andreasdatters vegne tog i hånd Niels Hansen, Karen Andreasdatters stedfar i Skanderborg, at eftersom Niels Hansen har skødet ham og hustru halvparten af en gård i Skanderborg, så gav han ham afkald for hans hustrus arv efter hendes salig far Andreas Vinding Kock, som boede og døde i Skanderborg.

(118)

** Peder Poulsen i Fastrup og Niels Rasmussen i Virring fremlagde en kontrakt, som er oprettet mellem dem 7/10 1682, at da Peder Poulsen har opladt sin halve gård for Niels Rasmussen i Virring, så skal han have efterskrevne til sit ophold hans livstid.

(119)

1683.

** amtskriver Just Hansen en dom, som herefter følger indført på (120).

** Johan Jacobsen Bandbjerg i Skanderborg stævnedes Jørgen Johansen Hauch i Holtum for vidner, og efterskrevne vidnede, at den dag salig Knud Dinesen blev lagt i kiste, da sagde Johan Jacobsen til hans hustrus far Jørgen Johansen, kan I vel nægte, at I har lovet mig salig Knud Dinesens iboende gård for 320 sletdaler, som blev samtykket af den salig mand i hans levende live, hvortil Jørgen Johansen svarede, at han det ikke kunne nægte, og dersom han ikke selv ville besidde den, så skulle Johan Jacobsen komme den.

(120)

** Just Hansen amtskriver begærede dom efter 6 ugers opsættelse over Anders Sørensen Skytte af Ingerslev mølle i Ning herred, som nogen tid har siddet fængslet på Skanderborg, og fremlagde tingsvidne 26/1 1683, og i rette lagde et tingsvidne af Tyrsting herredsting 13/2 1683, hvori efterskrevne vidnede, at de for 3-4 år siden så Anders Sørensen Skytte ride med en lang bøsse i Addit skov, og Just Hansen fremlagde sit indlæg og satte i rette, om Anders Sørensen Skytte, som uden nogen tilladelse har bortført den, som var dødsjudt, og som har ladet sig finde i vildtbanen

med en lang bøsse, bør for slig gerning, andre til eksempel, straffes med fængsel på Bremerholm hans livstid, med mindre den høje øvrighed vil benåde ham, hvorefter Anders Sørensen Skytte i rette lagde en skriftlig attest og pas, udgivet af Anselmus Podevold på Lyngbygård 2/10 1672, at Anders Sørensen har tjent ham halvfjerde år, og har skikket sig troligt og vel, og dernæst i rette lagde en attest og pas, dateret Matstrup 24/10 1676, at Anders Sørensen har tjent ham som skytte halvfjerde år, og er skilt fra ham med vilje og venskab, og dernæst i rette lagde sit skudsmål og vidnesbyrd fra Tiset sogn, som Jens Rasmussen i Ingerslev havde begæret på hans svoger Anders Sørensen Skytte hans vegne, og menigheden vidste ham intet uærligt eller utilbørligt at beskyldte, og præsten vidnede, at imidlertid han var i Tiset sogn, havde han forholdt sig som er ærligt kristent menneske, underskrevet af præsten Christen Jensen Viby og efterskrevne sognemænd, og han i rette lagde sit skriftlige indlæg, hvorefter der blev afsagt dom: da Anders Sørensen ikke fragår, at han har været i KM vildtbane, og derfra på hans hest uden øvrighedens forlov bortført en skytte, som KM skovrider Laurids Nielsen skød til døde, så bør han straffes på Bremerholm hans livstid, uden den høje øvrighed ham benåde ville.

(127)

9/3 1683.

(var på den tid ej flere end 7 af 8 mænd ved tinget, og derfor blev intet bestilt ved tinget)

** efter begæring er tingskriveren bevilget dette år at skrive i denne tingbog.

16/3 1683.

(mødte på den dag ej flere end ved tinget end Søren Christensen kræmmer i Skanderborg, og var derfor på førnævnte tid og sted intet at forrette, uden en landstings stævning anlangende salig Morten Knudsens arvinger)

23/3 1683.

(128)

(intet bestilt på denne tid)

30/3 1683.

(var den dag ej flere folk ved tinget undtaget Knud Skomager i Skanderborg, som ville have læst en landstings stævning for Bodil Knudsdatter sst, men eftersom ingen flere da ved tinget var tilstede kunne intet i så måde blive bestilt ved tinget)

13/4 1683.

** Just Hansen amtskriver stævnedes Oluf Jespersen i Skanderborg for vidner, og Peder Jensen i Vrold tilstod, at på skifte efter hans salig far Jens Pedersen, som blev holdt i Vrold 22/4 1672, da hverken begærede eller bekom amtskriveren noget på samme skifte, og da godset var så ringe, at det ikke kunne strække til gælden, så efterlod han af medynk hvis ham på skiftet blev udlagt, og i hans store nød og trang lånte ham en tønde boghvede til at så, så han takkede Just Hansen godt.

** amtskriver Just Hansen på generalmajor Joachim Schacks vegne stævnedes menige Skanderborg bys indbyggere for deres svin enten at inde holde eller ganske afskaffe.

(129)

20/4 1683.

** efterskrevne mænd, som til landmålings forretning er opnævnt, befales at møde i morgen god betiden hos kommissærerne, og der foruden er opmeldt efterskrevne mænd til at taksere skovene og engene efter kommissærernes videre ordre, i lige måde under straf at indstille sig i morgen god betiden i Skanderborg, og dernæst fremlagde birkefogden Rasmus Knudsen kommissærernes skriftlige befaling angående landmålingen

(131)

28/4 1683.

(flere folk var på den dag ej ved tinget, hvorfor intet var at bestille)

5/5 1683.

** regimentskriver Matias Ferslovius stævnedes Niels Sørensen Hjort i Forlev for klage syn vidner og sandemænds opkrævelse deres ed og tov at afsige anlangende det slagsmål, Niels Hjort skal have begået på en pige Johanne Rasmusdatter i Illerup, og hun mødte og gav last og klage over Niels Hjort, for han kom til hende i Forlev enge og omkuld stødte hende med en tornekæp, hvormed han ramte hende i den ene øje, og synsmænd afhjemlede syn på hendes skade, hendes øje var ganske fordærvet i øjekrogen, og det var fuldt af blod og ophovnet, så hun ikke kunne se dermed, og det ene kindben var stødt og ansigtet opsvulmet, og han lyste Niels Hjort et fuldt vold til, og tog i dag hans 1.kald på efterskrevne sandemænd.

(132)

** Niels Jørgensen i Fastrup stævnedes Rasmus Nielsen i Slet for vidner, og efterskrevne vidnede, at da de kom kørende på adelvejen, så de en stor del folk af Slet, som var omkring en rytter, som lå i Fastrup, og slog ham, og Niels Mortensen i Virring bad dem, at de ikke så skulle slå rytteren, men tænke deres egen velfærd, men de så ikke, at de Fastrup mænd slog rytteren.

(133)

12/5 1683.

18/5 1683.

** regimentskriver Matias Ferslovius stævnedes Niels Sørensen Hjort i Forlev for sandemænds opkrævelse og han tog 2.kald på sandemænd for at gøre deres ed og tov over Niels Hjort.

(134)

25/5 1683.

** Christen Mogensen i Gram på sine egne og naboers vegne stævnedes samtlige Fruering mænd samt hr Jens Pedersen Rønning sognepræst amtmand Joachim Schack og regimentskriver Matias Ferslovius, og forbød samtlige Ring mænd og deres sognepræst det jord, som de har opbrudt udenfor Ring skov, ikke at føre nogen sæd deri under et fuldt vold.

(135)

** amtskriver Just Hansen på matrone Anne Holgersdatter, salig Søren Christensen, fordum indvåner og handelsmand i Skanderborg, hendes vegne et afkald. Claus Sørensen latinske skolemester i Skanderborg med fuldmagt af hr Holger Sørensen sognepræst til Snedsted sogn i Thy Christen Sørensen handelsmand i Viborg og hr Laurids Henriksen sognepræst til Hylke sogn på Marie Sørensdatters vegne og Laurids Christoffersen af Kejlstrup på sine børn Christoffer Lauridsen Bagge Lauridsen og Kirsten Marie Lauridsdatter deres vegne samt Søren Sørensen, tjenende på Restrup, gav Anne Holgersdatter afkald for al den arv, de kunne tilfalde efter deres salig far og morfar salig Søren Christensen, som boede og døde i Skanderborg

(136)

** birkefoged Rasmus Knudsen fremlagde de ved landmålingen KM kommissærers skriftlige missive, at da landmålingen er kommet til en ende, da ombedes birkefogden at forespørge hos bønderne, om nogen af dem kunne have noget at besvære sig over, da det så at tilkendegive, så skal vederfares hvis ret og skel medfører, og der foruden så ville birkefogden advare de birkebønder, så mange som har været takseringsmænd for landmålerne, at de indstiller sig hos kommissionen, hvor de skal gives assignation på de penge, dem efter KM ordre er bevilget for hafte umage med takseringen.

(137)

1/6 1683.

** varselmænd stævnedes Niels Sørensen Hjort i Forlev for 3.kald på sandemænd samt for sandemandsed og stævnedes sandemændene for deres ed og tov at gøre over Niels Hjort for sår og skade, han skal have gjort Johanne Rasmusdatter hyrdepige i Illerup, og på spørgsmål svarede hun, at Niels Hjort ikke slog hende, men stødte hende, hvortil Niels Hjort svarede, at han tog noget træ at ville gå hjem med, og hvis han stødte hende dermed, da var det ubevidst, hvortil hun svarede, at han gik frem til hende forsætligt, og fuldmægtigen foregav, at Illerup bys hyrdedatter Johanne Rasmusdatter og hendes mor Kirsten Nielsdatter havde klaget over Niels Hjort til amtmand og regimentskriver, at han havde stødt hende med en kæp i den ene øjekrog, så hun frygtede det højre øjes syn at miste, som han ikke af ren samvittighed benægtede, da amtmanden lod ham til sig kalde, for at de kunne skrive et forlig, men som om kongesagen ingen forlig skete, er regimentskriveren forårsaget Niels Hjort ved retten at søge, og efter der var sat fyldning på sandemændene, svor de Niels Hjort et fuldt vold over.

(139)

** regimentskriver Matias Ferslovius stævnedes Niels Sørensen Hjort i Forlev for 3.kald på sandemænd for deres ed og tov at gøre over ham for den skade, han gjorde Johanne Rasmusdatter hyrdpige af Illerup, og fremlagde et tingsvidne her af tinget 25/5 1683, og dernæst et andet tingsvidne 18/5 1683, hvorefter sandemændene svor Niels Hjort et fuldt vold over.

(142)

8/6 1683.

15/6 1683.

22/6 1683.

29/6 1683.

(143)

** Just Hansen, KM amtskriver over Skanderborg og Åkær amter, stævnedes Niels Nielsen skrædder, indvåner i Skanderborg, for vidner, og Iver Nielsen vægter vidnede, at forgangen torsdag kom Skvæt møllers vogn kørende, og på den var to stemplede sække med en tønne og 4 skæpper og endnu en sæk med en slump malt, hvilken vogn og malt han anholdt, indtil de kom med en seddel på en tønne malt at være fortoldet, og da kom Niels Nielsen skrædder og tog samme vogn med malt og alt og kørte til sit hus, hvor Lene Christoffersdatter viste dem hvor det var.

** Just Hansen oplyste to sække med malt og grutning ustempled, som hans tjenere på et umanerligt sted havde fundet, men ingen fremkom, som ville vedkende sig samme malt og grutning.

** Oluf Byrgesen i Skanderborg på hans søster Birgitte Byrgesdatter vegne til hans moster Else Bollesdatter et afkald, som hendes svoger Mikkell Rasmussen Trige, byfoged i Horsens på hendes vegne annammede. Bolle Byrgesen på sin søster Birgitte Byrgesdatter sst hendes vegne gav Mikkell Rasmussen Trige, byfoged i Horsens, på hans kærestes mor Else Bollesdatter i Skanderborg hendes vegne, eftersom hendes salig mand Hans Olufsen, som boede og døde sst, har været Birgitte Byrgesdatters tilfornordnede værge, afkald for hvis arv og gods, som hende efter hendes salig forældre Byrge Olufsen og Maren Bollesdatter, som boede og døde i Smollerupgård, arveligt er tilfaldet, så og for hvis arv hun efter hendes salig oldefar Oluf Byrgesen, som boede og døde i Boller, er arveligt tilfaldet.

(144)

6/7 1683.

13/7 1683.

(145)

** Niels Poulsen i Firgårde et skøde. Henrik Augustinussen felbereder, forrige indvåner i Skanderborg, i hånd tog Niels Poulsen, at eftersom Henrik Augustinussen for 6 år tilforn har pantsat sit hus til Hans Rasmussen i Hvolbæk efter pantebrev, dateret 13/7 1677, hvilket pantebrev Niels

Poulsen efter deres indstændige begæring har indløst, og der foruden har Niels Poulsen betalt ham hvis forskrevne gård kunne være mere værd end forskrevne pantebrev, hvorfor Henrik Augustinus og hustru Karen Sørensdatter solgte og skødede samme ejendom til Niels Poulsen

(146)

20/7 1683.

** Henrik Jensen, underskriver ved Skanderborg slot, på amtskriver Just Hansens vegne stævned Oluf Jespersen i Skanderborg for lysning vidner syn og 1.kald på sandemænd anlangende slagsmål, som han uden for Skanderborg skal have begået på Niels Hansen i Skanderborg, og tog hans 1.kald på sandemænd.

** Niels Jensen i Svinsager et vurderingsvidne. vurderingsmænd afhjemlede deres vurdering hos Niels Jensen i Svinsager af hvis efterskrevne han viste dem, og nu spurgte Niels Jensen Jens Mikkelsen, som boede på gården før ham, om han vidste noget mere af sit gods at være hos Niels Jensen, hvortil han svarede, at hvis fattige dele, han havde, blev på gården, som han har kvitteret for sin armods skyld.

** birkefoged Rasmus Knudsen fremlagde KM kommissærer ved landmålingen deres missive af dato Tammestrupgård 12/7 1683, som formelder, at birkefogden ville behage at lade tillyse, at hvis nogen af landmålerne skrivere eller takseringsmænd ikke så tilbørligt har forholdt sig, som forsvarligt kunne beagtes, eller om nogen af dem ikke har betalt deres værter for traktement af øl og mad, så skal de give det tilkende, hvor da enhver efter sagens beskaffenhed skal få tilbørlig fornøjelse.

(147)

27/7 1683.

(var den dag ej flere end 4 at bekomme til de 8 mænd, hvorfor intet blev forrettet)

3/8 1683.

** Just Hansen amtskriver stævned Oluf Jespersen i Skanderborg for klage vidne og sandemænds opkrævelse og gav 2.kald på sandemænd at møde at gøre deres ed og tov under faldsmål.

(148)

10/8 1683.

17/8 1683.

** Just Hansen amtskriver stævned Oluf Jespersen i Skanderborg for syn vidner og 3.kald på sandemænd for deres ed og tov at gøre for slagsmål, han skal have begået mod Niels Hansen i Skanderborg afvigte 8/7, og de stævned Niels Hansen Kock i Skanderborg og hans tjenestekarl Hans Jensen sst.

** Just Hansen. synsmænd afhjemlede syn på Niels Hansen Kock, som havde flere huller i ansigtet og et blåt øje, og blodet løb ud af hans ene næsebor, og han beskyldte Oluf Jespersen for at have gjort ham skaden.

** Just Hansen stævnedes Hans Jensen, som tjener Niels Hansen Kock i Skanderborg, som bekendte Oluf Jespersen 8/7 slog hans husbond Niels Hansen udenfor Skanderborg med en stav, og i det samme fæg de til hobe med hverandre, og andre vidnede, at Niels Hansen undsagde Oluf Jespersen og lovede ham, at inden han kom ud af syne, så skulle han flæske hans kæber. vidneførsel fortsat, hvortil Oluf Jespersen svarede, at dersom nogen strid er forfaldet, da er det aleneste sket i nødværge, eftersom han havde sine blotte hænder, hvorefter sandemændene gjorde deres ed og tovsåledes, at eftersom Niels Hansen for retten ikke klager på Oluf Jespersen, at han havde gjort ham nogen sår og skade forsætligvis, men af våde, da svor de Oluf Jespersen fri for kongesagen.

(150)

24/8 1683.

** Rasmus Jensen på sin husbond regimentskriver Matias Ferslovius vegne stævnedes Laurids Jørgensen og Jens Tomasen i Fruering for syn og vidner, og synsmænd afhjemlede syn på Laurids Jørgensen Niels Jørgensen og Jens Tomasen i Fruering deres tofte og havejord samt deres bygning og hus, og de fandt alting rigtigt at være efter tingsvidne her af tinget 16/11 1677, som efterfølger.

(152)

31/8 1683.

** regimentskriver Matias Ferslovius stævnedes Jens Rasmussen Ovesen i Hvolbæk for lovmål anlangende afdeling for lejemålsbøder begået med en berygtet kvindespersion Anne Mogensdatter, som har udlagt ham som sin barnefar, men da hans middel og formue er kun ganske ringe, han og ej heller vedstår hendes barnefar at være, og han altid har været en god birkemand, og ikke for sådan en berygtet kvindes skyld skal blive ruineret, så han ikke kunne blive ved hans gård, da er afdelingen sluttet med ham således, at han for sådan forseelse skal give 8 rigsdaler.

(153)

7/9 1683.

** Claus Sørensen, latinske skolemester i Skanderborg, et skøde. Knud Jensen skomager med fuldmagt af Bodil Knudsdatter i Skanderborg, salig Morten Knudsens efterleverske solgte og skødte til Claus Sørensen hans hustru Magdalene Hansdatter hendes gård i Skanderborg.

(154)

14/9 1683.

** Just Hansen amtskriver stævnedes kaptajn von Howitz, residerende på Boller for vidner angående 75 tønder havre, Just Hansen rester af det kvantum, han af kaptajnen 1678 afkøbte, og alt sammen er betalt, som med kvittering kan bevises, og han lod læse og påskrive en obligation, dateret

Horsens 20/7 1678, udgivet til kaptajn von Howitz på Boller, lydende på 375 sletdaler, som er resten af betalingen for 850 tønder havre, som Just Hansen samme år har købt af kaptajnen, med påtegning, at hele beløbet er betalt, hvorefter Henrik Jensen, underskriver på Skanderborg, vidnede, at han 1678 af Just Hansen var skikket til Boller for at annamme 850 tønder havre, og blev af samme havre oplagt 150 tønder på hospitalsloftet, som ligger straks udenfor Boller, og nøglen dertil begærede kaptajn von Howitz, hvorefter Folmer Tomasen, Just Hansens tjener, vidnede, at da de 700 tønder havre var indskibet, og han kom til Boller og gjorde anfordring på de 150 tønder havre på hospitalsloftet, svarede kaptajnen, at de var udlånt, men senere fik han 75 tønder havre, men de resterende 75 tønder havre har han ikke kunnet erlange.

(156)

** Claus Sørensen, latinske skolemester i Skanderborg, stævnedes samtlige Gram bymænd for dom anlangende hvis degnekorn, som de ham efter dom her af tinget 10/10 1682 skyldig er, og han i rette lagde samme dom, hvortil de Gram bymænd svarede, at de ikke vidste at være ham noget skyldig af hans degnerente, eftersom de havde givet ham af hver fuldgård 2 skæpper byg 2 skilling, hvorefter der blev afsagt dom: de bør betale af hver halvgård 2 skæpper byg 2 skilling inden 15 dage.

21/9 1683.

(157)

** Poul Knudsen i Vestermølle et vidne. blev intet videre udgjort formedelst intet foregående varsel.

28/9 1683.

5/10 1683.

12/10 1683.

19/10 1683.

** Rasmus Jensen på sin husbond regimentskriver Matias Ferslovius i Skanderborg hans vegne stævnedes Jens Jensen og Jens Mortensen for vidner at påhøre angående et brev, som er tilskrevet Tomas Andersens datter i Vrold Anne Tomasdatter, og Anne Heinsdatter vidnede, at en karl kom til hende med samme brev og leverede hende det i hænde og bad hende, at hun ville fly Anne Tomasdatter det i egne hænder, og hun kendte ikke samme person, og Terkild Mortensen i Vrold vidnede, at Jens Jensen i Vrold sagde til Søren Rasmussen Udsen, hvad han ville give ham, da ville han sige ham, hvem der havde skrevet samme brev.

(158)

26/10 1683.

2/11 1683.

(159)

9/11 1683.

16/11 1683.

23/11 1683.

30/11 1683.

** regimentskriver Matias Ferslovius stævne Niels Rasmussen og Anne Christensdatter i Fastrup for dom anlangende deres forfaldne lejemålsbøder henholdsvis 12 rigsdaler og 6 rigsdaler. sagen er opsat 3 uger

(160)

** regimentskriver Matias Ferslovius stævne Rasmus Hansen og Niels Mortensen i Virring for dom anlangende hvis de med resterer på deres aftingede bøder. sagen er opsat 14 dage.

** Eske Nielsen, indvåner i Skanderborg, et skøde. Jens Rasmussen i Skanderborg og hustru Maren Jensdatter solgte og skødede til Eske Nielsen og hustru Anne Rasmusdatter en part af deres iboende hus i Skanderborg.

(162)

7/12 1683.

12/12 1683.

** Peder Pedersen i Alken stævne Tomas Andersen i Vrold og Jens Pedersen i Svejstrup for dom for gæld. sagen er opsat 4 uger.

21/12 1683.

** Just Hansen amtskriver stævne efterskrevne for dom angående deres resterende kvægskat. sagen er opsat til snapsting.

(163)

** regimentskriver Matias Ferslovius begære dom efter 3 ugers opsættelse over Niels Rasmussen og Anne Christensdatter af Fastrup for deres lejemålsbøder. sagen er opsat til snapsting.

** på KM gode behag og amtmandens er den underskrevne plads afsat i henseende ydermere at bevilge i tingbogen at skrive i dette år 1684, mens rent papir dertil strækker, formedelst landets indkomsters ringhed ikke ny tingbog kan bekostes årligt.

** i Jesu navn begyndes snapsting.

11/1 1684.

(164)

** Just Hansen amtskriver begærede efter opsættelse dom over en del af Skanderborg indvånere for resterende græspenge, og så mødte på deres vegne Bertel Pedersen i Forlev og begærede opsættelse. sagen er opsat 14 dage.

** regimentskriver Matias Ferslovius begærede efter 6 ugers opsættelse dom over Niels Rasmussen og Anne Christensdatter i Fastrup for deres resterende lejermålsbøder, som de blev tildømt at betale eller lide på kroppen.

** Niels Hjort og hans svoger Jens Tomasen i Forlev stævnedes amtmænd Jochum Schack regimentskriver Matias Ferslovius for vidner, og Niels Hjorts tjenestekarl vidnede, at 3.søndag i advent om morgenen var Niels Hjort og Jens Tomasen inde ved kjølilden, og en halv time derefter kom Maren Nielsdatter, Niels Hjorts datter, løbende og råbte, far der er ildløs i kjølen, så løb de straks ind og fik Niels Hjorts hustru ud fra ilden, som ellers er vanfør og blind, og sagde han, at ilden kom af kjølen, og blev med isteraden afbrændt skabe sengesteder og husgeråd, og Karen Pedersdatter af Forlev vidnede, at hun tre gange i høsten så, at der var ild over Niels Hjorts og Jens Tomasens gård om natten, som hun straks forkyndte, og efterskrevne vidnede, at der brændte syv stoklav isterad for Jens Tomasen med en del korn og adskilligt indbo, hvorefter Niels Hjort og Jens Tomasen begærede tingsvidne.

(165)

** blev opmeldt efterskrevne dannemænd til 8 mænd at betjene retten.

18/1 1684.

25/1 1684.

(166)

** amtskriver Just Hansen stævnedes en fange Rasmus Pedersen, som var fængslet i Skanderborg portstue for begået tyveri, samt stævnedes portner Jørgen Pedersen for vidne, og synsmænd afhjemlede deres syn på det fængsel, som Rasmus Pedersen havde været indsat i, og da så de, at han havde opbrækket låsene for samme jern og fængsel, som han var sluttet i, og var bortrømt, og Jørgen Pedersen viste dem en håndknode og en bolt, som han havde haft om hænderne og om benene, og låsene var opbrækket, og vagten vidnede, at han ikke vidste, hvorledes Rasmus Pedersen var kommet ud af det fængsel, hvori han var indesluttet.

(167)

** Folmer Tomasen på Just Hansens vegne efter opsættelse 21/10 1683 og 11/1 1684 begærede dom over efterskrevne personer i Skanderborg for resterende kvægskat, som de blev tildømt at betale.

1/2 1684.

** regimentskriver Matias Ferslovius stævnedes Anders Nielsen i Veng og Karen Pedersdatter i Forlev for dom, og fremlagde en attest, at dom trinit 1683 blev i Dover kirke absolveret Karen Pedersdatter i Firgårde, og udlagde til barnefar Anders Nielsen, som tjente med hende i Nygård, dateret Svejstrup 25/1 1684 Peder Bredal, og satte i rette, at de burde deres bøder at betale. sagen er opsat 14 dage

(168)

8/2 1684.

15/2 1684.

** regimentskriver Matias Ferslovius begærede dom efter 14 dages opsættelse over Anders Nielsen af Veng og Karen Pedersdatter af Forlev anlangende lejermål, som de hverandre har begået i Nygård, hvorfor de blev tildømt at betale deres lejermålsbøder.

** Mikkell Nielsen Smed i Skanderborg ladegård stævnedes Tomas Poulsen, indvåner i Skanderborg, for dom angående 9 sletdaler resterende husleje af hans ejendom, som Tomas Poulsen har iboet i Skanderborg. sagen er opsat 14 dage.

(169)

29/2 1684.

** amtskriver Just Hansen stævnedes Rasmus Pedersen, som var fængslet i Skanderborg portstue for begået tyveri samt portner Jørgen Pedersen, og fremlagde et tingsvidne 25/1 næst afvigte, og satte i rette, at han bør pågribes, hvor han kan ertappes, andre kumpaner til eksempel. sagen er opsat 6 uger.

(170)

** Mikkell Nielsen smed i Skanderborg ladegård fremlagde en 14 dages opsættelse, hvorefter han begærede dom over Tomas Poulsen i Skanderborg for resterende husleje, hvortil Tomas Poulsen begærede, at sagen måtte opsættes, så de uden videre bekostning kunne blive forenet, hvorfor sagen blev opsat 4 uger.

7/3 1684.

14/3 1684.

21/3 1684.

** KM amtskriver Just Hansen lod i dag tillyse, at Skanderborg slots jorder skal indtil videre anstalt bortlejes, hvorfor de, som samme jorder ville leje, ville sig indstille hos amtmanden og amtskriveren, hvor de kan bekomme vider audiens herom.

(171)

4/4 1684.

** Rasmus Nielsen bødker i Svejstrup et afkald. Rasmus Nielsens søstersøn Niels Nielsen, som nu er rytter i KM tjeneste, på sine egne og på sin bror Ulrik Nielsen, nu tjenende Jesper Filipsen i Skanderborg ladegård, hans vegne gav deres morbror afkald for den arv, de efter deres salig forældre Niels Mikkelsen og Maren Nielsdatter, som boede og døde i Forlev, er arveligt tilfaldet, og efter deres salig bror Mikkelt Nielsen, som også var i KM tjeneste.

11/4 1684.

(172)

** amtskriver Just Hansen tog hans 2.ting til dem, som imod forbud holder svin og geder i Skanderborg, at de dem endnu i tide afskaffer, og det såfremt, at hvis svin og geder, som efter denne dag nogen til fortræd eller skade findes, de skal være forfaldet til næste hospital.

** Rasmus Knudsen i Vengegård på sin svoger Peder Madsen i Højen hans vegne et afkald. Niels Pedersen i Galten i Framlev herred berettede, at Gud havde bortkaldt hans salig datter Karen Nielsdatter, Peder Madsen i Højen i Koldinghus amt hans hustru, og Peder Madsen har betalt ham al den arv, han kunne tilfalde efter sin datter, hvorfor han gav ham afkald.

19/4 1684.

** Eske Nielsen i Skanderborg stævnedes Jørgen Rasmussen handskemager i Skanderborg for dom angående noget flæsk, som han skulle røge for ham, og som blev bortstjålet, og som Jørgen Rasmussen burde svare til, og han eragtede samme flæsk at være 14 sletdaler værd. sagen er opsat 6 uger.

(173)

** amtskriver Just Hansen stævnedes overførster og vildtmester Christoffer Elias Hynitz i Skanderborg for syn til jælggårdens sst, og synsmænd afhjemlede deres syn på jælggårdens for hvis brøstfældighed derpå fandtes.

(174)

** amtskriver Just Hansen stævnedes menige Skanderborg bys indvånere for synsvidne, og synsmænd afhjemlede syn på menige indvåneres gærder

** amtskriver Just Hansen advarede Skanderborgs indvånere, som imod KM forordning endnu holder svin og geder, deres naboer og andre til skade, at de dem endnu i tide afskaffer, såfremt de ikke skal være forfaldet til næste hospital.

** amtskriver Just Hansen kundgjorde, at førstkommende onsdag 23/4, da skal salig Hans Møllengraf, som boede og døde i Hads herred, den salig mands efterladte gods middel og formue auktioneres.

(175)

** amtskriver Just Hansen begærede dom efter 6 ugers opsættelse over en fange Rasmus Pedersen, som var fængslet på Skanderborg slot for tyveri og der opbrudt KM jern og fængsel, hvori han med hænder og fødder var indesluttet, og bortrømt, hvorfor han bør pågribes andre til eksempel, hvilket han blev tildømt.

** Jens Andersen i Skanderborg og Niels Sørensen handskemager sst i hånd tog hverandre, eftersom der i en forsamling er faldet nogle ord og discours dem imellem, som Niels Sørensen tilstod, at for hans person er de faldet i en god mening og lystighed, og Jens Andersen har taget det til mistykke, så blev de vel og venligt forligt med hverandre.

26/4 1684.

** Niels Rasmussen kræmmer i Skanderborg et skøde. Christen Pedersen skrædder i Skanderborg overleverede til Niels Rasmussen et skøde på en gård i Skanderborg, som er udstedt Skanderup birketing 16/7 1678, samt hans til landsdommer Peder Lerche udgivne obligation og pantebrev udgivet 12/7 1678, og dernæst fremlagde Niels Rasmussen kræmmer en transport af et pantebrev, af Christen Pedersen skrædder i Skanderborg udgivet 12/7 1678, fra landsdommer Peder Lerche til Niels Rasmussen skrædder, dateret Viborg 18/3 1684, hvorefter Christen Pedersen på Peder Lerche og hans kæreste Kirsten Rosenørns vegne og på sine egne og sin hustru Mette Nielsdatters vegne solgte og afhændede til Niels Rasmussen og hans hustru Margrete Rasmusdatter samme gård i Skanderborg

(177)

3/5 1684.

9/5 1684.

16/5 1684.

** amtskriver Just Hansen stævnedes Jørgen Rasmussen handskemager i Skanderborg for vidner anlangende en del malt, som han i hans hus har ladet brygge, som ikke efter KM forordning er fortoldet, hvorimod han svarede, at malten tilhørte hans steddatter Karen Lauridsdatter, og hun fik malten af Niels Handskemagers hustru sst, og var da fortoldet. sagen er opsat 14 dage.

(178)

23/5 1684.

** amtskriver Just Hansen stævnedes Peder Rasmussen og Laurids Sørensen af Horn angående det varsel, de har gjort til efterskrevne Sorring Horn og Skannerup mænd, der iblandt Niels Mortensen af Skannerup og hans hustru Anne Pedersdatter angående det slagsmål, som skete på Skannerup mark, og efterskrevne vidnede, at Peder Rasmussen og Laurids Sørensen stævnedes de Sorring mænd til Gern herredsting og Tvillum birketing.

(179)

** amtskriver Just Hansen spurgte Niels Nielsen rytter Søren Jensen svider Søren Jensen Niels Andersen og Peder Jensen alle i Sorring, om de henkørte til Skannerup lidt før kyndelmisse næst afvigte, som tingsvidne af Tvillum birketing 15/2 næst afvigte formelder, for at afhente Niels Mortensen af Skannerup med sit gods om nattetide, hvortil de svarede, at han kom til dem og sagde, at han havde det i hans husbonds minde på Tvillum, at han måtte flytte til KM gods i Sorring, hvor han tilforn boede, og da de søndag aften kørte til Skannerup, var Niels Mortensen i færd med at kaste hø ud af hans lade, og da kom Jens Nielsen skriver fra Tvillum og fem karle og ladefoged Søren Madsen på Tvillum, som slog på folk heste og vogne med en lang høfork, og en del heste bortløb.

(180)

** amtskriver Just Hansen stævnedes Mikkel Skrædders hustru Margrete Lauridsdatter i Skannerup for dom angående slagsmål på amtskriverens tjener Morten Sørensen, og synsmænd afhjemlede syn på hans sår, og han havde bag i hans hoved to åbne og blodige sår, som han beskyldte Margrete Lauridsdatter, at hun gjorde ham samme skade.

** amtskriver Just Hansen stævnedes en del af Skanderborg bys indvånere, som ikke efter KM forordning vil ved lige holde deres gærder, og synsmænd afhjemlede syn på gærderne, og Just Hansen tilholdt enhver vedkommende at lukke og forsvarligt ved lige at holde deres gærder.

(181)

** amtskriver Just Hansen stævnedes en del af Skanderborg bys indvånere så mange, som endnu resterer med jordskyld landgilde og anden KM retting, som de blev tilholdt inden 15 dage at klarere.

** Henrik Jensen underskriver i Skanderborg stævnedes Søren Jensen i Skanderborg for tilbud og fremlagde en skriftlig transport, at såsom landsdommer Peder Lerche efter pantebrev 29/5 1646 og opbudsvide 26/11 1680 har fået dom til ejendom på Søren Jensens gård i Skanderborg for 280 sletdaler, og hermed transporterer til Henrik Jensen al den ret og retting, som tilhører ham i samme gård, og han har overleveret original pantebrevet, som Søren Jensen til hans salig formand Clemend Clemendsen har udgivet, dateret Viborg 21/12 1683 Peder Lerche, og nu tilbød Henrik Jensen Søren Jensen at indløse samme gård.

30/5 1684.

(182)

** amtskriver Just Hansen stævnedes Maren salig Søren Bødgers i Skanderborg for vidner, og amtskriverens tjener Folmer Tomasen vidnede, at han ned to andre var i hendes hus, hvor hun havde en brændevinskedel på ilden og brændte brændevin og der foruden stod i bryggerset mask i et kar, og Maren Bødgers viste dem en toldseddel på 12 skæpper malt til øl og 6 skæpper rug til brændevin.

** amtskriver Just Hansen stævnedes Niels Nielsen skrædder i Skanderborg for vidner, og Just Hansens tjener vidnede, at han med andre var i hans hus, hvor han havde en brændevinskedel på

ilden, og han viste dem en toldseddel, og han benægtede ved ed, at han ikke brændte mere, end han havde fortoldet, og troede ikke Just Hansen ville komme til ham på en helligdag, hvortil Just Hansen svarede, at det var 3.gang han var antruffet med hvis, han havde ladet male og ikke fortoldet.

** amtskriver Just Hansen stævned Laurids Pedersen tømmermand i Skanderborg for vidner, og synsmænd afhjemlede syn på Maren Mikkelsdatters pige Kirsten Mogensdatter i Skanderborg, som havde små sår og siden af hendes hoved var opsvulmet, som hun berettede, at Laurids Pedersen tømmermand havde gjort, da hun ville indtage hans gæs og gæslinger, som gik i hendes mors jord, som var sået med byg, hvortil han svarede, at han tog ikke gæssene fra hende, og gav hende ikke mere end et slag i hendes hoved, og det for hendes munds skyld.

(183)

** amtskriver Just Hansen begærede dom efter 14 dages opsættelse over Jørgen Handskemager i Skanderborg anlangende en skæppe ufortoldet malt i hans bryggerkedel, sagen er opsat 14 dage.

** amtskriver Just Hansen stævned Anne Holgersdatter i Skanderborg for vidner anlangende en del malt, som hun i Skanderborg har ladet indføre, og er hos amtskriveren under forsegling, idet da det blev eftermålt og da fandtes nogle skæpper mere, end der var angivet, og da de tilbød Anne Holgersdatter at hente samme ufortoldede malt, og betale tolden deraf, svarede hun, at Just Hansen måtte vel beholde det, og dernæst fremlagde regimentskriver Matias Ferslovius enkens skriftlige indlæg, hvori hun tilbyder at betale den resterende told, hvortil Just Hansen svarede, at på adskillige fornemme folks begæring ville han efterlade alt, hvis i sagen kan være passeret, dog så at hun skal betale den malt, som var ufortoldet og den på processen anvendte bekostning.

(184)

** Matias Ferslovius, regimentskriver til oberst Adam Christoffer von Holsteins regiment til hest, et skøde. Just Hansen amtskriver fremlagde en fuldmagt af Peder Lerche i Viborg, og Matias Ferslovius fremlagde et købebrev, hvori Peder Lerche sælger til ham den gård i Skanderborg, som han selv påboer, dateret 21/4 1684, hvorefter Just Hansen på Peder Lerche og hans hustru Kirsten Rosenørns vegne skødede til Matias Ferslovius den gård, han selv påboer

(185)

6/6 1684.

(186)

** Bolle Byrgesen i Skanderborg et skøde. Jens Rasmussen, lovværge for Magdalene Lauridsdatter Trommeslagers af Skanderborg, som af nød og trang forårsages sit hus at afhænde på det, at hun noget til livets middel kan bekomme, fremstod for retten tillige med Magdalene Lauridsdatter og solgte og skødede til Bolle Byrgesen og Oluf Byrgesen sst hendes hus.

(187)

** Rasmus Knudsen i Vengegård efter KM befaling og KM politimester Claus Rask i København hans instruks og befaling advarede og tilsagde alle indvånere i birket, at de ingen vægt eller mål, være sig bismær tønder skæpper kar stobe pletter med mere efter forordningen må bruge uden det, som KM har forordnet og findes til købs i Læderstræde i København hos Rasmus Lerche, såfremt de ikke vil lide den straf, som for bemeldte forordning om formelder.

13/6 1684.

** Søren Rasmussen på Mads Nielsen, ridefoged på Åkær, hans vegne stævnedes Oluf Jespersen i Skanderborg for gæld, han Mads Nielsen skal skyldig være, nemlig 10 rigsdaler. sagen blev opsat 6 uger.

** Rasmus Knudsen i Vengegård tilsagde menige indvånere, at hvem som har nogle klæder at stemple, at de møder med dem i hans hus i Vengegård, eftersom de ikke har villet møde med dem i amtstuen.

** korporal til hest Baltser Schotmann, nu liggende i Århus, et skøde. Niels Mikkelsen Haunstrup, handelsmand i Skanderborg, fremlagde en fuldmagt af korporalen til på hans og hans hustru Volborg Nielsdatters vegne at annamme købebrev og skøde, dateret Århus 10/6 1684, og så fremstod for retten Søren Rasmussen i Kolt i Marselisborg birk, som på egne og hustru Karen Hansdatters vegne solgte og skødede til Baltser Schotmann og hustru Volborg Nielsdatter deres tre gulv hus i Skanderborg

(188)

20/6 1684.

(189)

27/6 1684.

** regimentskriver Matias Ferslovius i Skanderborg stævnedes Laurids Pedersen i Illerup for dom angående en klage af 23/4 som han på hans nabo Jens Olufsen og hustrus vegne har indgivet, hvilken klage han mente, at han burde at bevise. sagen er opsat 4 uger.

** Rasmus Olufsen degn i Fruering stævnedes Niels Sørensen i Skårup for dom angående resterende degnekorn i 4 år. sagen er opsat 4 uger.

4/7 1684.

11/7 1684.

** Mette Sørensdatter i Virring et opholdsvidne. Peder Nielsen i Virring tilforpligtede sig at holde og efterkomme efterskrevne kontrakt med Mette Sørensdatter angående hvis hun skal have af husværelse og efterskrevne opholdsjord på Virring mark, hvorimod Mette Sørensdatter ikke må gifte sig på førskrevne ophold, men det alene nyde, så længe hun er enke, og dermed skal al tvistighed, som imellem dem kan have været, være ganske død og magtesløs.

(190)

18/7 1684.

** Jørgen Kofod i Hvilsted stævnedes Jens Madsen og Knud Bendixen i Rindelev og deres hyrder sst for vidner, og synsmænd afhjemlede syn på hvis skade, Jens Madsens og Knud Bendixens fæmon har gjort på Jørgen Kofods eng og bårer, som var fredet til at så den part han har af Tammestrup mark, hvorefter Knud Bendixen erbød sig for sin person at ville oprette Jørgen Kofod hvis skade, hans kvæg havde gjort på hans eng og bårer, og de blev venligt og vel forligt.

(191)

25/7 1684.

** Niels Rasmussen kræmmer i Skanderborg fremlagde et købebrev på halvparten af den brønd, som står på Niels Andersen Grumstrups ejendom i Skanderborg, dateret 16/5 sidst forleden.

** Rasmus Olufsen degn i Ring stævnedes Rasmus Sørensen i Mårslet for klage, for han opbrød af hans tjeneste uden al billig årsag, og satte i rette, om han ikke bør at udgive et halvt års løn, og kvinden i Mårslet, som har taget ham i tjeneste uden lovligt bevis, bør betale dobbelt så meget, og svare til den skade, han har lidt. sagen er opsat 14 dage.

(192)

** Christen Christensen i Skanderborg på regimentskriverens vegne begærede dom efter 4 ugers opsættelse. sagen er opsat 14 dage

(1)

** tingbogens autorisation.

** in nomine Jesus.

1/8 1684.

8/8 1684.

** Bolle Byrgesen i Skanderborg på Niels Rasmussen kræmmers vegne stævnedes Niels Pedersen i Grumstrup, og talte med hans bror Oluf Pedersen sst, for dom og fremlagde Niels Rasmussen kræmmers fuldmagt, og derefter fremlagde Niels Pedersen af Grumstrup hans udgivne købebrev på en halv brønd til Niels Rasmussen kræmmer, dateret Skanderborg 16/5 1684, hvorefter han satte i rette og forment, at Niels Pedersen uret at have gjort, idet han hans udgivne købebrev ikke har efterlevet med at give skøde på førnævnte halve brønd, men da han ikke er mødt, da efter loven forelægges ham at møde om 14 dage under 1 rigsdalers straf.

(3)

** Rasmus Olufsen degn i Fruering fremlagde en opsættelse, og forment, at Rasmus Sørensen, som ulovligt af hans tjeneste skal være undvejet, bør at lide efter loven, og kvinden i Mårslet, som han nu er hos, og ham uden lovlig afsked har antaget, dobbelt efter loven at lide, hvorefter der blev afsagt dom: Rasmus Sørensen bør betale den halve sommerløn 3 sletdaler samt processens bekostning, og hvad kvinden i Mårslet, som han nu skal være hos, sig anbelanger, da har han hende at tiltale til hendes værneting.

(5)

15/8 1684.

22/8 1684.

29/8 1684.

** Niels Rasmussen kræmmer i Skanderborg et skøde. Niels Pedersen af Grumstrup solgte og skødte til Niels Rasmussen kræmmer den halve part af den brønd, som er på Niels Pedersens ejendoms grund

(6)

5/9 1684.

** Poul Jensen på ungkarl Mikkell Nielsen i Århus hans vegne stævne Mikkell Jensen, nu tjenende på Skanderborg slot, for dom anlangende gæld og fremlagde Mikkell Jensens brev, dateret Skanderborg 29/8 1683, lydende på 18 rigsdaler, som Poul Jensen forment, han burde at betale. sagen blev opsat 14 dage.

(7)

** Johan Jacobsen Schultz, indvåner i Skanderborg, et afkald. Mikkell Jensen fremlagde en begæring fra borgmestre og rådmand i Århus, at eftersom Casper Kontrafejers datter Kirsten Caspersdatter er tilfaldet en arvepart efter hendes salig morsøster Dorte salig Knud Dinesens, som er bestående hos Johan Jacobsen Schultz i Skanderborg, som er 6 sletdaler, og da hun dertil trænger i sin svaghed, har hendes mor tilladt hende samme arvepart at annamme, hvorfor de begærer at Johan Jacobsen leverer hende samme arvepart, dateret Århus 17/7 1684, og derefter fremlagde en fuldmagt fra Kirsten Caspersdatter, barnfødt i Skanderborg, at da hun i sin mors og to dannemænds nærværelse har annammet betaling for den arv, som hende arveligt er tilfaldet efter hendes salig faster Dorte Johansdatter, som boede og døde i Skanderborg, som Johan Schultz har haft under værgemål, hvorfor hun giver Mikkell Jensen fuldmagt til på hendes vegne at give ham afkald. dateret Skanderborg 20/7 1684, Tomas Ravn Tomas Poulsen MCD KCD, hvorefter Mikkell Jensen gav Johan Schultz afkald.

(9)

12/9 1684.

19/9 1684.

** ungkarl Mikkell Nielsen i Århus i rette fremlagde en 14 dages opsættelse, hvorefter han begærede dom over Mikkell Jensen, nu tjenende amtmænd på Skanderborg slot anlangende 16 rigsdaler, han skal ham skyldig være, og fremlagde forskrevne opsættelse, hvorefter blev fremlagt Mikkell Jensens skrivelse, hvori han tilbyder at betale inden 3 uger, hvorefter der blev afsagt dom: da Mikkell Jensen ikke er mødt, så bør han betale sin gæld inden 15 dage.

(11)

** Oluf Byrgesen og Bolle Byrgesen i Skanderborg et skøde. Hans Jensen med fuldmagt af Jens Christensen i Skanderborg og på hans vegne solgte hans våning sst til Oluf Byrgesen og Bolle Byrgesen sst

(13)

26/9 1684.

3/10 1684.

** Rasmus Jensen i Illerup stævned Laurids Pedersen i Illerup og hans hustru Maren Jensdatter, Peder Jensen sst og hans hustru Bodil Jensdatter for vidner anlangende nogle ukvems og skældsord, som de om Rasmus Jensen skal have ladet falde, og han berettede, at hans naboer Laurids Pedersen og hustru havde overfaldet ham og hans hustru Johanne Mikkelsdatter med skælds og ukvemsord, hvilket de vedstod at være sket i hastighed, og såfremt det skete igen, bepligtede de dem at udgive til KM 20 rigsdaler til straf.

(14)

** Jens Pedersen i Illerup stævned Laurids Pedersen i Illerup og hans hustru Maren Jensdatter for vidner anlangende skælds og ukvemsord, de skal have ladet falde om Jens Pedersen og hans hustru Gertrud Jensdatter, og Laurids Pedersen berettede i lige måder at være beegnet af Jens Pedersen og hans hustru, hvorfor de om samme tvistigheder, formedelst godtfolks forbøns skyld, er venligt og vel forligt.

10/10 1684.

17/10 1684.

24/10 1684.

(15)

31/10 1684.

7/11 1684.

14/11 1684.

21/11 1684.

** Mikkel Jensen i Skanderborg stævnedes Jens Pedersen i Gylling i Hads herred for dom angående gældsfordring, han Mikkel Jensen skyldig er efter regnskabsbog, nemlig 15 sletdaler, som han bør at betale ham inden 15 dage, men da han ikke var mødt, da forelægges ham at møde om 14 dage.

(16)

28/11 1684.

** Niels Sørensen i Svinsager oplyste en blakhjelmet ko, som er kommet til Svinsager mark, som blev vurderet for 2 mark danske, og han tilbød derhos om ejermanden fremkom den at ville have, skulle det gerne ske mod hvis bekostnings erlæggelse, som derpå er anvendt.

5/12 1684.

** Poul Knudsen i Vestermølle på hans hustru Johanne Rasmusdatters vegne stævnedes Rasmus Nielsen i Skanderborg ladegård for dom anlangende gældsfordring efter hans obligation lydende på 7 sletdaler udgivet til Johanne Rasmusdatter i Vestermølle, som hendes salig mand Rasmus Jensen har lånt ham til hans avlings fortsættelse, dateret 15/3 1683 Rasmus Nielsen egen hånd, som Poul Knudsen mente, han burde betale inden 15 dage, som han blev tildømt at betale.

(18)

** Rasmus Knudsen i Vengegård stævnedes Anders Andersen Bonde i Vengegård for dom anlangende hvis, han efter KM bevilling refterer til Rasmus Knudsen af hans påboende gårdportion, og han fremlagde amtmand Jochum Schacks skriftlige befaling til Mikkel Jensen i Skanderborg retten i denne sag at betjene, samt fremlagde et uddrag af krigsbordebogen 1680, Vengegård 1/2 gård Rasmus Knudsen hartkorn 13 tønner sæd 19 tønner 1 portion, 1/2 gård Anders Bonde hartkorn 13 tønner sæd 19 tønner 1 portion, af samme gård skal holdes 2 ryttere, hvortil nydes det hele kvantum, formedelst Rasmus Knudsen er birkefoged, som således forstås, hvis Anders Bonde over een portions hartkorn, når portionen regnes som de andre i byen, nemlig 22 tønner hartkorn, videre står for, som er 9 tønner, har han at svare til Rasmus Knudsen, som bedrager sig i penge 22 sletdaler, som Rasmus Knudsen forment, han burde betale, men da han ikke var mødt, da forelægges ham at møde om 14 dage under 1 sletdalers straf.

(19)

12/12 1684.

19/12 1684.

** Knud Jensen skomager stævnedes Tomas Andersen i Vrold Anders Mikkelsen sst og Nicolaus Drejer i Skanderborg anlangende gældsfordring. sagen er opsat 14 dage.

** Rasmus Knudsen i Vengegård efter 14 dages opsættelse begærede dom over hans nabo i Vengegård Anders Bonde for hvis, han ham skyldig er af hans påboende gårdportion, nemlig 22 sletdaler. sagen er opsat 14 dage.

(20)

** Mikkel Jensen i Skanderborg begærede dom efter 4 ugers opsættelse over Jens Pedersen Tunbo i Gylling i Hads herred for gældsfordring efter hans regnskabsbog og fremlagde samme opsættelse, hvorefter der blev afsagt dom: Jens Pedersen bør betale sin gæld, nemlig 15 sletmark med 11 mark for gildeøl, som Jens Pedersen Tunbo er forlover for efter Mikkel Jensens regnskabsbog.

(21)

** denne plads er på den gode øvrigheds behag afsat i henseende om i denne tingbog bevilges fremdeles at skrive for bestillingens ringe intraders skyld,

** in nomine Jesu begyndes snapsting.

9/1 1685.

** Lars Jensen i Vrold stævneamtmand Jochum Schack og regimentskriver Matias Ferslovius for oplysnings og vurderingsvidne, og han gav tilkende, at han i 3 ting tilforn og nu i dag hans 4. ting oplyste en liden hest i syvende år, som for 6 uger siden er kommet til hans egne øg, og samme hest blev vurderet for 3 sletdaler.

(22)

16/1 1685.

** Anders Pedersen i Virring på sin stedsøn Jørgen Madsens vegne stævneamtmand Peder Jørgensen og Peder Nielsen, boende i Virring, for forbudsvidne, og de vidnede, at de forbød Peder Simonsen af Ring at bortføre noget Jørgen Madsens rugsæd, før han havde talt hans minde, hvortil han svarede, at han havde afkøbt Jørgen Madsen den omtvistede rug for 2 mark, som han tilbød Jørgen Madsen, men han ville ikke annamme dem.

(23)

** Jens Rasmussen i Skanderborg stævneamtmand Søren Villumsen skrædder i Skanderborg for dom angående resterende husleje 2 sletdaler og 11 mark, som han ham i rede penge og varer forstrakt har. sagen er opsat 6 uger.

** regimentskriver Matias Ferslovius spurgte hans tjener Morten Knudsen Brun, om han ville svare på hvis, han i dag havde at tilspørge om, hvilket han ville, men da hans husbond begærede, at eden for ham måtte blive oplæst, da begærede han at ham lovlig stævning måtte forundes.

** Rasmus Knudsen i Vengegård stævneamtmand den fleste del af Skanderborg indvånere for vidner, og han gav tilkende, at han ofte både til tinge og ellers havde advaret og tilsagt dem, at de skulle skaffe dem det ny vægt og mål, og da han fornemmer at samme vægt og mål hos en del af dem mangler,

hvorfor han endnu engang advarer, at de sig det straks forskaffer, hvorimod svarede Bolle Byrgesen, at han havde både tønne med vægt og andre små mål, men en skæppe havde han endnu ikke, og Knud Jensen i Skanderborg med flere og svarede, at amtskriveren havde lovet at skrive for dem til København, at de kunne få det til købs i næstliggende købstad, men en del af dem det endnu ikke havde bekommet, formedelst skæpperne blev så hastigt opkøbt i Århus, men de lånte af dem, som det havde købt, og lovede de manglende med det første at forskaffe.

(24)

** Rasmus Knudsen i Vengegård begærede dom efter 14 dages opsættelse over hans nabo Anders Andersen Bonde i Vengegård for hvis han Rasmus Knudsen skyldig er, og fremlagde forskrevne opsættelse, hvorefter Rasmus Knudsen satte i rette, om ikke Anders Bonde bør at betale ham bemeldte 22 sletdaler, hvilket han blev tildømt.

(26)

23/1 1685.

30/1 1685.

** Rasmus Olufsen degn i Fruering stævnedes efterskrevne mænd i Vitved sogn for dom, og efterskrevne vidnede, at i 40 år havde hvert par ægtefolk i Vitved sogn årligt givet degnen i Ring 1 skæppe byg, og Rasmus Olufsen sagde Rasmus Nielsen i Vitved for at være ham skyldig for 1684 degnerente, som han tilbød at betale.

(27)

** Rasmus Olufsen degn i Ring stævnedes efterskrevne for dom anlangende hvis degnekorn, de til ham med resterer. sagen er opsat 4 uger.

(28)

6/2 1685.

** Morten Nielsen baker i Skanderborg på sin faster Birgitte Rasmusdatters vegne stævnedes Mette Kocks med hendes datter Maren Kocks samt Mette Rasmusdatter sst for dom anlangende gældsfordring, som han mente, de burde at betale. sagen er opsat 4 uger.

** Hans Rasmussen i Skanderborg på sin mor Maren Mikkelsdatters vegne stævnedes Tomas Andersen i Vrold for dom anlangende gæld 2 sletdaler. sagen er opsat 4 uger.

(29)

13/2 1685.

** Jens Sørensen i Vrold stævnedes Mikkelt Skomager Jens Jensen og Hans Jensen for dom angående gæld. sagen er opsat 14 dage.

** Rasmus Sørensen i Tovstrup i Framlev herred fremlagde et tingsvidne af Gern herreds ting 20/12 1684, hvori efterskrevne vidnede, at Rasmus Sørensen af Tovstrup er født af ærlige ægte forældre, og at Laurids Knudsen skrædder, som boede og døde i Hårby, blev ægte gift med Else Frandsdatter, som var Rasmus Sørensens mor, som skete mens de begge boede i Tovstrup, og imidlertid avlede de her i byen en søn Knud Lauridsen, som var Rasmus Sørensens ægte halvbror, og at Knud Lauridsen, efter at hans forældre var flyttet og boede i Svejstrup, da lærte han skrædderhåndværket, og dernæst begærede Rasmus Sørensen at han måtte bekomme hvis arv, som blev udlagt på skifte efter hans salig forældre Laurids Knudsen og Else Frandsdatter, som boede og døde i Hårby, efter skiftebrevs bemelding 22/11 1682, som Christen Christensen i Hårby havde under værgemål, eftersom han er salig Laurids Knudsens enke Karen Hansdatters forordnede lovværge, hvilket blev ham bevilget.

(30)

20/2 1685.

** regimentskriver Matias Ferslovius i Skanderborg stævnedes Mikkel Rasmussen Tygesen af Århus, som opholdt sig i Vestermølle, for dom angående hvis, han ham skyldig er, og forbød ham at rejse, og forbød Poul Knudsen og hans hustru Johanne Rasmusdatter i Vestermølle at lade ham rejse, før han havde betalt gælden.

(31)

** Søren Pedersen i Virring på sine egne Rasmus Andersen og Mads Jensen sst på deres egne vegne stævnedes Rasmus Olufsen degn i Fruering for vidner, og efterskrevne vidnede, at i 33 år har hverken de, som har opladt deres gårde eller nyder ophold deraf, eller hyrden givet degnekorn til degnen i Ring.

27/2 1685.

** amtskriver Just Hansen på amtmænd Jochum Schacks vegne for retten at eksaminere fremstillede Morten Brun og Jacob Bøssebager af Skanderborg, og på spørgsmål svarede Morten Brun, at da han uden afsked mod hans husbonds vilje bortrejste, tog han to skrin to fyrbøsser et par pistoler og et pudehynde med linnedtøj i, som Jacob Bøssebager annammede, og det blev båret til hans hus, hvorefter han rejste til Grumstrup, og de to pistoler havde han købt af Jacob Bøssebager, hvortil Jacob Mikkelsen Bøssebager svarede, at Morten Brun intet ulovligt gods havde med sig, og en rytter Oluf Skåning hængte de pistoler ind til ham, at han skulle sælge, og rytteren sagde, han lå i Vissing.

(33)

** Christen Christensen i Hårby et afkald. Rasmus Sørensen i Tovstrup gav ham afkald for den arv, som blev ham udlagt på skifte 22/11 1682 efter salig Laurids Knudsen, som boede og døde i Hårby, som Christen Christensen hidtil har haft under værgemål.

(34)

** Niels Christensen i Hårby på salig Laurids Knudsen sst hans efterleverske Karen Hansdatter hendes vegne i hånd tog Christen Christensen i Hårby, eftersom han har været tilforordnet værg for det arvegods, som på skifte efter salig Laurids Knudsen 22/11 1682 blev udlagt, og som Rasmus Sørensen i Tovstrup har annammet, og på Karen Hansdatters vegne forsikrede ham for al den præntion, hun kunne have til samme arvegods, og eftersom hun har satisficeret ham for samme arvegods, gav Christen Christensen hende derfor et fuldkomment sikkert trygt evigt uigenkaldende afkald.

6/3 1685.

(35)

** amtskriver Just Hansen efter tingsvidne her af tinget i dag 8 dage stævnedes Jacob Mikkelsen bøsse-maker i Skanderborg for dom, for han om aftenen på ulovlig måde har hjulpet regimentskriver Matias Ferslovius hans tjener Morten Brun hans tøj ud af hans husbonds hus, der han uden afsked ville rejse fra ham, hvorfor han bør lide som den, der har forført en ærlig mands tjener og straffes som den, der handler med tyve, og derfor at forvises fra byen. sagen er opsat 4 uger.

(36)

** Hans Rasmussen i Skanderborg på sin mor Maren Mikkelsdatter sst hendes vegne begærede dom efter 4 ugers opsættelse over Tomas Andersen i Vrold anlangende gældsfordring, og fremlagde forskrevne opsættelse, hvorefter han satte i rette og forment, at Tomas Andersen burde betale de 2 sletdaler, hvilket han blev tildømt.

(37)

** Poul Sørensen degn i Skanderborg et pantebrev. Mikkjel Jensen, indvåner i Skanderborg, bekendte at være ham skyldig 20 rigsdaler, som han til bepligter sig for sig og hans hustru Johanne Pedersdatter at betale, hvorfor han pantsætter ham sin iboende gård i Skanderborg.

(38)

13/3 1685.

** amtskriver Just Hansen stævnedes Sejer Lauridsen i Skanderborg for dom, og Anne Mikkelsdatter, konsumptionsbetjent Iver Nielsens hustru gav last og klage over ham, for han kom og betalte 2 skilling, hendes mand havde krævet af hans far Laurids Pedersen tømmermand for et læs ved, da slog han hende over hendes skinneben med en skovl.

(39)

** amtskriver Just Hansen stævnedes efterskrevne for dom for resterende KM skatter landgilde og konsumption og græspenge og foregav, at restantsen i dag 8 dage skulle blive indleveret.

** Morten Brun i Skanderborg stævnedes Jacob Mikkelsen bøsse-maker i Skanderborg for dom angående en sum penge, som han og hans nu salig hustru tid efter anden af ham bekommet har, hvilket ikke var hans egne penge, men penge, han af rytterbønder i hans husbond Matias Ferslovius

brød har oppebåret, men som han og hans bror Christen Knudsen Brun, hører i Viborg skole, har tilfreds stillet hans husbond for, og han fremlagde regnskab for hvis, Jacob Bøsse-mager eller kvinde af ham bekommet har, og begærede dom, eftersom han sin lykke og brød på andre steder vil søge. sagen blev opsat 8 dage.

(41)

20/3 1685.

** amtskriver Just Hansen stæv-nede efterskrevne mænd og indvånere i Skanderborg anlangende gærders brøstfældighed, og synsmænd afhjemlede syn på Jacob Bøsse-mager og Mikkel Smeds gærder.

(42)

** Morten Bruns sag med Jacob Bøsse-mager er opsat 8 dage.

** amtskriver Just Hansen begærede dom over Sejer Lauridsen i Skanderborg for slagsmål, han har begået på konsumptionsbetjent Iver Nielsens hustru Anne Mikkelsdatter. sagen er opsat 4 uger.

** amtskriver Just Hansen stæv-nede Oluf Jespersen i Skanderborg Erik Jensen i Vrold Jens Hansen i Vrold på hans egen og hans søster Mette Hansdatters vegne Laurids Jensen i Vrold på hans hustru Karen Hansdatters vegne med flere for dom, og han indleverede en obligation, som Oluf Jespersen til Erik Jensen har udgivet 11/11 1680 lydende på 30 rigsdaler, men den var ikke skrevet på lovligt papir.

** amtskriver Just Hansen efter varsel, som i dag 8 dage blev indført, en opsættelse på efterskrevne Skanderborg bys indbyggere for restants for kop og kvægskat grundskat leje-hussskat og krigshjælp. sagen blev opsat 4 uger.

(44)

** Erik Jensen i Skanderborg fremlagde en kontrakt, at eftersom rigtigt skifte og deling er holdt efter Erik Jensens salig hustru Mette Albretsdatter, som boede og døde her i byen, så enhver af den salig kvindes efterladte arvinger kunne vide hvad dem arveligt var tilfaldet, da her han med hans salig hustrus arvinger, som er Peder Lassen i Horndrup på hans hustrus vegne Jens Hansen i Vrold på hans egne og søster Mette Hansdatters vegne Mikkel Hansen i Hylke og Frands Hansen i Vrold på deres egne vegne og Laurids Jensen i Vrold på hans hustru Karen Hansdatters vegne indgået et forlig, på den måde, at han giver samtlige arvinger 100 sletdaler, og betaler førløn for de 3 broderlodder og 2 søsterlodder, dateret Skanderborg 13/3 1685, hvorefter de gav han afkald.

(46)

** Peder Lassen i Horndrup et pantebrev. Erik Jensen i Skanderborg tilstod at være ham skyldig 25 sletdaler, som er resten af den arvelod, som Peder Lassen på hans hustru Anne Frandsdatters vegne arveligt er tilfaldet efter Erik Jensens salig hustru Mette Albretsdatter, som boede og døde i Skanderborg, og var Anne Frandsdatters mor, hvorfor han pantsætter ham hans gård i Skanderborg

(47)

** Morten Nielsen bager i Skanderborg begærede dom efter 6 ugers opsættelse over Mette Kocks og hendes datter Maren Kocks samt over Rasmus Bødgers hustru Mette Rasmusdatter, alle i Skanderborg, anlangende gældsfordring, og fremlagde samme opsættelse, hvorefter Morten Nielsen bager på sin faster Birgitte Lauridsdatters vegne begærede dom, hvorimod Rasmus Bødger i Skanderborg, Mette Rasmusdatters mand, fremlagde kvittering på 3 sletdaler, underskrevet Niels Rasmussen murmand, hvorpå der blev afsagt dom: Mette Kock og hendes datter Maren Kock bør betale deres gæld, anlangende Mette Rasmusdatters gæld, eftersom der fremlægges kvittering, underskrevet af Birgitte Lauridsdatters mand Niels Rasmussen murmand, da bør hun for tiltale fri at være.

(49)

** Henrik Jensen underskrivers tjener Mikkell Lauridsen i Skanderborg stævnedes Mette Jensdatter i Skanderborg for dom anlangende gældsfordring, som er for hans resterende løn 33 sletdaler for hans lange tjeneste og besværing i hendes bod han har haft. sagen er opsat 4 uger.

(50)

27/3 1685.

** Hans Tomasen Strømborg på sin husbond baron Gyldenkrønes vegne stævnedes Jens Pedersen i Svejstrup angående den mørkebrune hest, som baron Gyldenkrønes tjener Anders Jensen i Hornsyld i Bjerre herred tilhørende, som ham imod hans vilje og videnskab frakommet, og han ved Jens Pedersens plov har fundet, og efterskrevne mænd fra Hornsyld vidnede, at for omrørte hest er Anders Jensens i Hornsyld og hans opfødning, som ham blev frastjålet, og Hans Tomasen forment, at Anders Jensen bliver tilfundet samme hest, og Jens Pedersen bør at søge sin skades oprejsning hos den, han har købt.

(51)

** Jens Pedersen i Svejstrup stod for retten med Rasmus Rasmussen husmand i Illerup, at eftersom Jens Pedersen har købt en sortbrun hest af ham, så hjemlede og bestod Rasmus Rasmussen, at han har solgt Jens Pedersen samme hest, hvorefter Jens Pedersen afstod samme hest for Anders Jensen af Hornsyld, og Rasmus Rasmussen at give Jens Pedersen en brun hest.

** Laurids Pedersen tømmersmand hans søn Sejer Lauridsen i Skanderborg stævnedes Anne Mikkelsdatter i Skanderborg for vidner, og Laurids Pedersen tømmersmand vidnede, at da hans søn Sejer Lauridsen gik til Iver Nielsen konsumptionsbetjent med 2 skilling til told af et læs ved, da hørte han, at Anne Mikkelsdatter blev helt højrodet og søgte hans søn med en ildklemme, hvorfor han greb til en skovl, som han holdt mellem dem, og hun sprang efter ham og slog ham på armen med ildklemmen, så den var blå, og Laurids Pedersens hustru Karen Sejersdatter med hendes to døtre Abigaël Lauridsdatter og Anne Lauridsdatter vidnede det samme.

(52)

** Jacob Mikkelsen bøssebager i Skanderborg, at eftersom i dag skulle falde dom imellem ham og Morten Brun anlangende deres mellemværende, så bød Jacob Bøssebager sig i rette imod Morten Brun, men ingen mødte for at æske dom eller videre opsættelse, så intet kunne blive forhandlet.

3/4 1685.

** Rasmus Mikkelsen i Svinsager på amtskriver Just Hansens vegne begærede efter 4 ugers opsættelse dom over Jacob Mikkelsen bøssebager i Skanderborg anlangende hans og regimentskriver Matias Ferslovius forrige tjener Morten Brun, hvis tøj han skal have været med at hjælpe ham ud af hans husbonds hus om aftenen, da han ville rejse fra ham, og for et par rytterpistoler, som er KM ryttergevær, som han skal have solgt forskrevne Morten Brun. sagen er opsat 14 dage.

(53)

10/4 1685.

24/4 1685.

** amtskriver Just Hansen stævnedes Albret Nielsen og Niels Nielsen i Vrold for syn og vidner, og synsmænd afhjemlede deres syn til det hus i Vrold, som Israel Sørensen og Christen Pedersen iboer, og da så de, at nogle nagelfaste savskårne fjæl var taget fra en væg, hvilket Israel Sørensen beskyldte Niels Nielsen og Albret Nielsen for at have gjort.

** amtskriver Just Hansen stævnedes Niels Nielsen og Albret Nielsen i Vrold for dom angående hvis gerning, Israel Sørensen i Vrold dem for beskyldt har efter tingsvidnes bemelding.

(54)

1/5 1685.

** amtskriver Just Hansen spurgte Peder Christian, som boede hos Frands Jensen i Snerild i Odder sogn, efter han sidste gang blev afdanket fra oberstløjtnant Dibitz kompagni, om han ville vedstå de skældsord, han sagde i Oluf Byrgesens hus i Skanderborg i overværelse af mange over og underofficerer, hvortil han ved sin højeste ed bekræftede ikke ham i nogen måde vitterligt at være, at han har talt noget, som kunne være officererne for nær, men om noget af ham var talt, da er det sket i krohus i hans drukkenskab, og han bad at den gunstige øvrighed ham ikke at efterstræbe, om noget af ham i så måder kunne være talt.

** amtskriver Just Hansen efter 8 dages opsættelse. eftersom bevises med tingsvidne, hvorledes Niels Nielsen og Albret Nielsen i Vrold har nedbrudt en del af Israel Sørensen og Christen Pedersens hus sst og med dem medtaget en egefjæl, da formener han, de har begået hærværk og bør hver bøde tre gange 40 lod sølv. sagen blev opsat 14 dage.

(55)

** amtskriver Just Hansen stævnedes samtlige Skanderborg bys indvånere, så mange som har jord og eng for Skanderborg, for dom for resterende jordskyld af samme jord og eng til i dag 8 dage.

8/5 1685.

** amtskriver Just Hansen stævned Rasmus Pedersen handskemager i Skanderborg, og talte med hans hustru Maren Jensdatter, for dom anlangende noget mel, som han har ladet indføre i byen ufortoldet. sagen er opsat 14 dage.

(56)

** amtmand Jochum Schack hans tjener lod læse amtmandens forbudsbrev, at da amtskriveren har lyst alle de til slottet beliggende jorde og enge i fred, så advares alle vedkommende om ikke at lade deres fæmøn komme på slottets marker, og de forbydes alle ulovlige veje igennem dyrehave hestehave og enge, og ingen at gå gennem dyrehave eller hestehave med økser, såfremt de ikke vil lide den straf, som loven tillader.

** amtskriver Just Hansen i Skanderborg begærede dom over efterskrevne efter 6 ugers opsættelse anlangende KM resterende kontributioner, som de blev tildømt at betale.

(59)

15/5 1685.

** amtskriver Just Hansen i Skanderborg stævned Sejer Lauridsen i Skanderborg samt hans far Laurids Pedersen tømmermand og hans hustru Karen Sejersdatter og deres døtre Anne Lauridsdatter og hendes søster for vidner anlangende det slagsmål, som Sejer Lauridsen på Anne Vægterkvinde i Skanderborg by skal have begået. samme vidne blev ophævet, formedelst et af vidnerne, som havde vidnet, ikke havde fået kald og varsel.

** amtskriver Just Hansen stævned Rasmus Handskemager i Skanderborg for vidner anlangende noget ufortoldet rugmel, han har ladet indføre i byen, hvortil han svarede, at hans bror kørte melet fra Bodil mølle til Skanderborg, hvor han bad ham, at melet skulle angives, nemlig 4 skæpper i den ustemplede sæk, hvilket konsumptionsbetjenten bevidnede.

(60)

** amtskriver Just Hansen gav tilkende, at belangende den sag med Niels Bondes to sønner Albret Nielsen og Niels Nielsen i Vrold, da er samme sag af amtmand Jochum Schack eftergivet således, at de for deres forseelse hver skal betale til KM 2 rigsdaler.

** amtskriver Just Hansen et skøde. Mikkell Jensen i Skanderborg fremlagde en fuldmagt af Niels Rasmussen murmester, nu værende i Horsens, at da han har solgt hans gård i Skanderborg til Just Hansen, formedelst han en tid har været fra Skanderborg i KM tjeneste, så giver han Mikkell Jensen fuldmagt til at skøde samme gård til Just Hansen, dateret Horsens 20/3 1685 Niels Rasmussen egen hånd, hvorefter Mikkell Jensen skødede gården til Just Hansen.

(61)

22/5 1685.

(62)

** amtskriver Just Hansen efter 14 dages opsættelse begærede dom over Rasmus Pedersen handskemager i Skanderborg anlangende en del ufortoldet mel, som han skal have ladet indføre i byen, men på Rasmus Handskemagers begæring blev sagen opsat 8 dage.

29/5 1685.

** Peder Pedersen i Hvide mølle ved Randers stævned Laurids Pedersen i Ladegård i Essenbæk sogn ved Randers for vidner, og fremlagde en skriftlig stævning, hvormed han på sine egne samt hans medsøskendes vegne stævner Laurids Pedersen, samt Hieronimus Pholl og Jørgen Kofod Jesper Filipsen og Rasmus Nielsen i Skanderborg ladegård, som alle på skifte efter deres salig far har været det at forrette, hvorefter blev fremlagt en attest fra Hieronimus Pholl i Skanderborg, forrige slotsfoged sst, at 25/10 1669 var han i Skanderborg ladegård tillige med Jørgen Kofod i Hvilsted, som da var KM bestalter skifteskriver til skifte og deling efter salig Peder Jensen og hans hustru salig Anne Pedersdatter, som boede og døde sst, hvor Peder Jensens efterladte børn afsagde arv og gæld, og de vidste ikke noget mere, deres salig forældre tilhørte end som det, der blev registreret straks efter salig Peder Jensens død, og forseglet til 30.dagen, skiftet blev holdt, dateret 29/5 1685 Hieronimus Pholl, og Jesper Filipsen og Rasmus Nielsen i Skanderborg ladegård vidnede, at de var overværende på samme skifte, og da efter slotsfogdens befaling tilbød de Laurids Pedersen, om han sit udlæg over samme skifte ville annamme, hvortil han svarede nej, det han det ikke ville annamme, og ej heller ville videre fordre efter salig Peder Jensen.

(63)

** Folmer Tomasen på sin husbond amtskriver Just Hansens vegne æskede dom efter 8 dages opsættelse over Rasmus Pedersen handskemager i Skanderborg, og på hans begæring blev sagen opsat 8 dage.

(64)

5/6 1685.

** amtskriver Just Hansen efter opsættelse begærede dom, hvorimod Rasmus Handskemager fremlagde et skriftligt indlæg, og hans bror Peder Pedersen i Adslev vidnede, at da han kom kørende mod byen med melet, kom amtskriveren og spurgte ham, om han havde seddel derpå, hvortil han svarede, at hans bror mødte ham ved porten med en toldseddel på den ene sæk og bad ham angive den anden sæk med mel, hvorefter amtskriveren lod ham køre til sin dør, hvor melet blev indbåret, hvorefter Just Hansen fremlagde opsættelsen og fremlagde et tingsvidne her af tinget 15/5 1685, hvorpå der blev afsagt dom: da Just Hansen har befalet Peder Pedersen at føre melet til hans hus, uanseet at Rasmus Handskemager havde befalet ham at angive i porten, hvis han videre havde end den stemplede sæk, og KM konsumptionsforordning i 8.kapitel 4.artikel formelder, at enhver er fri tilladt at køre til købstæderne med deres varer, mod konsumptions erlæggelse ved porten, så turde fogden sig ikke understå den fattige mand sit mel at fradømme, men ham det igen at tilkomme.

(67)

12/6 1685.

** regimentskriver Matias Ferslovius. Peder Rasmussen i Fastrup på samtlige samme by mænds vegne stævnedes samtlige Vitved bymænd og samtlige Virring bymænd for vidner syn og klage, og efterskrevne Fastrup bymænd gav last og klage over Virring og Vitved mænd, for de har betaget og forment dem deres tørvevej møllevej og deres skovvej, og efterskrevne, som mindes op til 40 år, vidnede, at så længe havde de Fastrup mænd haft deres køring omkring den østre ende ved Hvidballe mose til Stenbæk.

(68)

** Morten Nielsen bager stævnedes Jens Rasmussen i Skanderborg for syn, og synsmænd afhjemlede syn på det skillerums mellemværk mellem Jens Rasmussens og Morten Nielsen bagers iboende ejendom i Skanderborg.

(69)

19/6 1685.

** Morten Nielsen bager i Skanderborg stævnedes Jens Rasmussen sst for vidner, og efterskrevne, der iblandt Christen Smeds hustru Lisbet Magnildsdatter, vidnede, at i 33 år har der stået en bageovn i Morten Nielsen bagers hus på det samme sted, hvor den endnu står, og Jens Rasmussen satte en gavl imellem Morten Bagers hus og ham.

(70)

** amtskriver Just Hansen på overførster Christoffer Elias Hynitz vegne stævnedes Hans Andersen i Illerup for vidner anlangende ulovlig skovhugst, og efterskrevne vidnede, at de med overførsteren var til syn i Bjestrup skov til et træ, som nyligt var omhugget og bortkørt, og de fulgte vognsporet til Hans Andersens gård i Illerup, hvor de fandt nylig hugget træ, som Hans Andersen berettede var af hans egen udvisning med de andre Illerup mænd, hvorefter skovfoged Niels Knudsen i Bjestrup svarede, at de Illerup mænd havde deres udvisning for 3 uger siden, og mestendelen af Hans Andersens træ ligger endnu på stedet.

(71)

26/6 1685.

** Morten Nielsen bager i Skanderborg stævnedes Jens Rasmussen i Skanderborg for dom anlangende et gærdes sættelse imellem ham og Morten Nielsen bager sst, som efter Morten Bagers formening er sat ham for nær, og han fremlagde sit skriftligt indlæg, at Jens Rasmussen uden lov og dom har indflyttet sit skillerum på hans loft, hvilket han ikke har villet flytte tilbage igen, og desuden har han flyttet gærdet mellem begge deres haver og sat det en alen ind på Morten Bagers grund, og han formener, at Jens Rasmussen flytter skillerum og gærde tilbage igen, hvorefter de for retten indleverede deres skøder og adkomstsbreve, og de blev forelagt at møde om 14 dage til hvilken tid sagen blev opsat.

(72)

3/7 1685.

** Peder Rasmussen i Fastrup på samtlige Fastrup mænds vegne stævnedes samtlige Vitved og Virring mænd for syn og dom anlangende nogle omtvistede tørve skov og mølleveje, og synsmænd afhjemlede syn på Virring og Vitved marker, hvor der over ny og gamle veje var opkastet diger med grøft, så ingen kunne derover køre.

(73)

** Peder Jensen i Illerup på samtlige Illerup bymænds vegne stævnedes Niels Knudsen i Bjestrup og hans bror Anders Knudsen sst for syn, og synsmænd afhjemlede deres syn imellem Illerup og Bjestrup marker, hvor de Bjestrup mænd skal have pløjet og sået et havreager tværs over de Illerup mænds jord, som syntes dem at ligge for Bjestrup mark, hvorefter de Bjestrup mænd fremlagde et tingsvidne her af tinget 28/6 16-- , hvor efterskrevne Illerup mænd stævnedes, og Knud Jensen i Bjestrup gav tilkende, at lige så vidt hans årdagsjord vender på heden, kunne han sig vedkende efter efterskrevne tingsvidnes forlig, som er gået mellem de Illerup mænd 30/3 1610 og Jens Knudsen i Bjestrup årdagsjorden angående, og efterskrevne synsmænd afhjemlede syn 27/6 sidst forleden på Bjestrup og Illerup hede, som blev dem forevist af Knud Jensen.

(75)

10/7 1685.

** overførster og vildtmester Christoffer Elias Kynitz aflyste og forbød alle i Skanderup birk at have hunde, undtagen de er lemmede, og dem af KM vildtbane at holde, samt geder at afskaffe under straf.

** amtskriver Just Hansen gav tilkende, at KM allernådigst har tilladt, at indtil videre ikke skal kontribueres videre af en tønde hartkorn end 1 rigsort, hvorimod soldaterpengene er afskaffet.

** Peder Rasmussen i Fastrup fik intet bestille, formedelst han ikke havde givet lovligt varsel for dom.

** Morten Bager i Skanderborg stævnedes Jens Rasmussen i Skanderborg for vidner, og Kirsten Rasmusdatter i sønder Vissing vidnede, at hun kan mindes i 28 år, da boede hun i det hus i Skanderborg, Morten Bager iboer, og da stod bagerovn og skorsten på det sted, de endnu står på denne dag.

** amtskriver Just Hansen gav tilkende, at eftersom Laurids Nielsen, salig Niels Sørensen tingskrivers søn, som boede og døde i Ry, intet skifte efter hans salig far har ladet holde, og da en ejendom i Skanderborg, som hans medsøskende arveligt efter deres salig far skal være tilfaldet, i dag skal tilskødes Tomas Ravn gartner, så forbydes han nogen kapital eller rente at betale, men pengene til forsikring at forblive i gården, til Laurids Nielsen holder amtskriveren og hans søskende skadesløs for hvis, de kan have at pretendere, og amtskriveren holdes skadesløs for hvis hus og arbejdspege, Laurids Nielsens mor Maren Lauridsdatter kan skyldig blive fra 1/5 1680 til 1/5 1685 af det hus, hun iboede i Ry.

(76)

** Morten Nielsen bager i Skanderborg begærede dom efter 14 dages opsættelse over Jens Rasmussen i Skanderborg anlangende et gærde imellem ham og Morten Bager sst, og fremlagde samme opsættelse og dernæst fremlagde et synsvidne 12/6 1685 samt et tingsvidne her af tinget 19/6 1685, hvorpå han fremlagde et skøde 24/3 1682, og han fremlagde et tingsvidne her af tinget 10/7 1685, hvorefter Jens Rasmussen fremlagde et tingsvidne her af tinget 17/6 1670, indeholdende et købebrev, hvormed Anders Jensen skomager i Stevnstrup i Grensten birk sælger til hans svoger Jens Jensen Østergård i Svejstrup halvparten af de to boder, som er tilkommet ham efter hans salig morbror Mads Sørensen Kræmmer, forrige indvåner i Skanderborg, dateret Skanderborg 23/12 1669, samt et skøde her af tinget 29/7 1670, samt et andet skøde her af tinget 10/5 1672, hvormed Niels Sørensen Handskemager i Skanderborg og hustru Else Jensdatter skøder til Maren Jensdatter sst halvparten af de halvfemte binding hus, Jens Jensen Østergård i Svejstrup ham skødet har efter skøde i tingbogen 12/1 1672, hvorimod svarede Jens Rasmussen og formente, han forskrevne 4 1/2 binding hus bør at have sikker og fri efter hans hustru og hustrusøster deres salig fars skødes formelding, hvorefter der blev afsagt dom: da Morten Bager fremlægger et skøde af 1685 og Jens Rasmussen et skøde af 1672, og Morten Bagers vidner lyder i så mange år, da samme ejendom tilhørte een mand, da kan Morten Bager ikke videre tilhøre end forskrevne 4 1/2 spend hus.

(84)

** Tomas Hansen Ravn i Skanderborg. Johan Jacobsen Schultz skomager fremlagde en fuldmagt af Laurids Nielsen i Skanderborg, hvorefter han fra Laurids Nielsen og hans mor Maren Lauridsdatter i Ry og Laurids Nielsens medsøskende solgte og skødede til Tomas Hansen Ravn og hans hustru Maren Hansdatter den gård og ejendom i Skanderborg, som tilhørte Laurids Nielsens salig far Niels Sørensen, forrige tingskriver til Ry birk og Tyrsting herred.

(86)

17/7 1685.

** amtskriver Just Hansen i Skanderborg på overførster og vildtmester Christoffer Elias Hynitz hans vegne stævnedes Hans Andersen i Illerup for dom anlangende ulovlig skovhugst, og fremlagde et tingsvidne 19/6 1685 og satte i rette, om Hans Andersen ikke efter KM forordning burde at lide, men på hans begæring blev sagen opsat 14 dage.

(87)

** amtskriver Just Hansen stævnedes Oluf Jespersen i Skanderborg for dom anlangende efterskrevne obligation 11/11 1680, udgivet af Oluf Jespersen til Erik Jensen, da boende i Vrold, på 30 rigsdaler, og Just Hansen satte i rette og formente, at samme kapital burde være forfaldet til de fattige, efterdi den ikke er skrevet på tilbørligt papir, hvilket blev dømt.

(88)

24/7 1685.

** Hans Andersen i Illerup stævnedes amtskriver Just Hansen i Skanderborg og overførster Christoffer Elias Hynitz for vidner anlangende beskyldning for ulovlig skovhugst, og Laurids Pedersen i Illerup vidnede, at Hans Andersen sst har bekommet sin udvisning hos de andre Illerup mænd, og skovfogden vidnede, at han ikke havde set eller vidste, at Hans Andersen huggede eller førte noget ulovligt ved til sin gård.

(89)

** Morten Bonde i Vitved på samtlige Vitved bymænds vegne stævnedes samtlige efterskrevne Fastrup mænd samt efterskrevne i Ring for syn, og synsmænd afhjemlede syn på Vitved mark på en rugtoft, hvor igennem der ingen vej går, men på begge sider går en vej, som kan køres på, foruden den tredie, som løber lige fra Virring mark og til Gram, som de syntes at være de Fastrup mænds nærmeste vej til Gram, og førnævnte rugtoft ikke var de Fastrup mænd til nogen forhindring.

(90)

31/7 1685.

** amtskriver Just Hansen i Skanderborg på overførster Hynitz vegne begærede dom efter 14 dages opsættelse over Hans Andersen i Illerup anlangende ulovlig skovhugst, men på hans begæring blev sagen opsat 14 dage.

7/8 1685.

** hr Christen Jensen Torsager i Holme stævnedes Knud Sørensen af Fastrup, som da sad i stokhuset i Havreballe, for vidner og dom.

** hr Christen Jensen Torsager i Holme. Peder Rasmussen i Fastrup vidnede, at 25/6 kom hr Christen Torsager til Fastrup og ville pågribe en tyv, ved navn Christen Germandsen, og da gav Knud Sørensen præsten onde ord, og hr Christen Torsager vidnede, at Knud Sørensen i Fastrup kom til ham med en økse på hans arm, og præsten på hans spørgsmål svarede, at han havde taget tyvsdom over Christen Germandsen for hans gerninger, og lands lov og ret har dømt ham til galgen, og derpå svarede Knud Sørensen og truede ham med en økse for panden, at Germand er en ærlig karl, du est selv en tyv, hvilket bekræftedes med Knud Sørensens rytters efterskrevne attest fra krigsforhør i Skanderborg 15/7 1685, og ydermere sagde Knud Sørensen til ham, at ild og rød lue skal blive din dom, hvorefter hr Christen Torsager fremlagde sit klagemål, at da han med to mænd kom til Fastrup for at pågribe en tyv Christen Germandsen, da er rytterne i byen med en del af bønderne udkommet mod dem med økser forke og stove, der iblandt lange Knud Sørensen med en buløkse på hans arm, så ved slig gevalt blev tyven salveret, og de med frygt og fare måtte bortvige, dateret Holme præstegård 27/6 1685, hvorpå han begærede dom, hvortil Knud Sørensen begærede opsættelse, og sagen blev opsat 4 uger.

(93)

** regimentskriver Matias Ferslovius. for retten stod efterskrevne i Fastrup og lovede og godsagde, at Knud Sørensen ikke noget sted skal undvige eller rømme før sagens uddrag mellem ham og hr Christen Torsager i Holme kommer til endskab, og dersom han skulle bortrømme, da førnævnte mænd at stå til rette for ham, som de af dommeren kan blive tilkendt.

** Christen Clausen i Skanderborg stævnedes Niels Bredal i Saksild for vidner, og efterskrevne Skanderborg indbyggere vidnede, at de havde bedt ham at købe dem noget smør på landet, eftersom de intet i Skanderborg kan bekomme, og dernæst fremlagde han hans begæring om at bruge borgerlig næring i Skanderborg, dateret 30/7 1685, påskrevet amtmandens bevilling, dateret Skanderborg 31/7 1685 Just Hansen.

(94)

14/8 1685.

** overførster Christoffer Elias Hynitz begærede dom efter 14 dages opsættelse over Hans Andersen i Illerup anlangende ulovlig skovhugst, og fremlagde et tingsvidne her af tinget 19/6 næst afvigte, hvorefter efterskrevne vidnede, at Hans Andersen fik sin udvisning, før overførsteren fandt den grønne bøgeved i hans gård, og fremlagde samme opsættelse, og dernæst fremlagde et tingsvidne her af tinget 31/7 og 19/6 1685, hvortil Hans Andersen fremlagde et tingsvidne her af tinget 25/7 næst afvigte, hvorefter Hans Andersen fremlagde sit skriftlige indlæg, og der blev afsagt dom: da Hans Andersen ikke er taget enten ved stubben eller på alfar vej eller bevises det at have gjort, og han det hårdt benægter, så bør han efter lovens 1.bog 14.kapitel 5 og 6.artikel fri at være.

(99)

21/8 1685.

(var på den dag intet ved tinget at bestille med nogen sag)

28/8 1685.

(ingen var, som havde noget at bestille)

4/9 1685.

** hr Christen Jensen Torsager i Holme begærede dom efter 4 ugers opsættelse over Knud Sørensen i Fastrup, og satte i rette først med det loven kalder crimen majestatis, det er forgribelse imod KM højhed, efter 6.bogs 4.kapitel 13.artikel, idet han imod KM lov ret og dom erklærer en dømt tyv til galgen for en ærlig karl, om han ikke derfor efter loven bør at have forbrudt ære liv og gods, og for det andet opsatte sig imod KM befaling og lov, og overfaldt hr Christen en sagesløs mand på Fastrup gade med økse for panden mod lovens 6.bog 9.kapitel 24.artikel, hvorfor han bør bøde 3 gange 40 lod sølv, og for det tredje har han opsat sig imod KM lovs 6.bog 21.kapitel 6.artikel og kaldt hr Christen en tyv og for det fjerde har han imod lovens 1.bog 23.kapitel 1.artikel har opsat sig og truet hr Christen med brand, om han ikke derfor bør at pågribes og sættes, indtil han sætter borgen, således at hr Christen kan være forsikret, og derefter fremlagde hr Christen for omrørte opsættelse, hvortil Knud Sørensen fremlagde et tingsvidne af Hjelslev herredsting 24/8 næst afvigte, hvor efterskrevne af Fastrup vidnede, at de ikke så, at hr Christen havde dom eller brev i hænderne på Fastrup gade, og ikke heller hørte, at Knud Sørensen truede ham med ild eller rød lue, og da præsten tog afsked sagde han, jeg skal love den lange mand for, jeg skal lave det så med ham, han skal vride sine hænder efter sig, og hans børn efter ham, hvorefter blev fremlagt et tingsvidne af Marselisborg birketing 4/8 1685, hvor efterskrevne vidnede, at da de i Fastrup havde fået tyven ud

af hans frelse ud på marken, kom Knud Sørensen af Fastrup og hans søn hver med en buløkse på armen tillige med nogle ryttere, hvorfor tyven kom fra dem ind i byen, og da hørte de, at Knud Sørensen talte om en rød lue, og nu benægtede Knud Sørensen højligh, at han ikke havde skældt eller truet hr Christen med økse eller med ild eller rød lue, hvorefter der blev afsagt dom: da det bevises, at Knud Sørensen har truet hr Christen, så bør han efter lovens 1.bog 23.kapitel 1.artikel sætte hr Christen borgen eller borge for sig selv, og anlangende hr Christens hårde irettesættelse, da der ikke befindes klare beviser derpå, da bør han derfor fri at være.

(105)

11/9 1685.

** regimentskriver Matias Ferslovius i Skanderborg stævnedes Bertel Jespersen skomager i Skanderborg med hans hustru Anne Nielsdatter for vidnesbyrd, og efterskrevne vidnede, at da de udkom på regimentskriverens mark at ville binde noget havre, da gik en so med fire grise i førnævnte havreager, hvor de havde gjort en temmelig skade, som de gennede til Skanderborg port, og da forhindrede Bertel Jespersens hustru dem i at genne dem ind i gården, og Bertel Jespersen kom hende til hjælp, og de gennede dem ind i deres egen gård, andre der iblandt Niels Rasmussens hustru Sofie Ovesdatter vidnede det samme, og nu fremstod Bertel Jespersen med sin hustru Anne Nielsdatter og ydmygeligen bad regimentskriveren, det han for Guds skyld denne gang ville tilgive dem.

(106)

18/9 1685.

** Bolle Byrgesen i Skanderborg stævnedes samtlige Skanderborg bys indvånere for dom anlangende Skanderborgs privilegier om markeder, som der holdes, og foregav at have kostet med rejser fortæring og anden omkostning 100 sletdaler, hvoraf kun begæres af den hele Skanderborg bys indvånere 60 sletdaler. sagen blev opsat 4 uger.

(107)

25/9 1685.

2/10 1685.

** Frands Nielsen i Skåde på hr Christen Jensen Torsager i Holme hans vegne. hr Jens Pedersen Rønning i Fruering Rasmus Joensen i Virring Søren Jensen i Solbjerg Søren Knudsen og hans far Knud Sørensen i Fastrup tilforpligtede dem at efterkomme efterskrevne kaution forpligt og forsikring, dateret Holme præstegård 28/9 1685 lydende, at da der er fældet dom over Knud Sørensen i Fastrup for trusler imod hr Christen Jensen Torsager, da formedelst hæderlige folks forbøn har hr Christen entlediget ham af hans fængsel, såfremt han kender sig for en løgner for det, han på præstens ærlige navn og rygter har sagt, og som en løgner at tage åbenbarligt skriftemål i sin sognekirke, og desuden forsikrer præsten for sig og sine børn ikke at tilskynde nogen at være medvidere i de ukristelige gerninger med ild og rød lue, som han har truet med, og derfor har Knud Sørensen, som hos hr Christen har fundet stor nåde, lovet, at dersom han ikke det efterlever, da at have dømt sig selv til fængsel igen og til sit livs og æres fortabelse.

(109)

9/10 1685.

16/10 1685.

** Bolle Byrgesen i Skanderborg begærede dom efter 4 ugers opsættelse over Skanderborg bys indvånere anlangende hvis, dem tilkommer at udgive til byens privilegier. sagen er opsat 14 dage.

23/10 1685.

30/10 1685.

(110)

** amtskriver Just Hansen stævned for Skanderborg slots port Søren Pårup af Brørup for dom angående hans arrests ulovlige undvigelse fra slottets portstue, hvor han var arresteret uden fængsel, og Knud Sørensen i Fastrup, som der sad, berettede, at Søren Pårup tog en tepotte og sagde, at han ville gå ned til søen og hente sig noget vand, og dermed blev han borte.

** Bolle Byrgesen i Skanderborg begærede dom efter 6 ugers opsættelse over en del af Skanderborg bys indvånere anlangende resterende privilegieskat af Skanderborg markeder. sagen blev opsat 14 dage.

** amtskriver Just Hansen stævned samtlige Skanderborg bys indvånere, og de beholdne gårdmænd og husmænd i birket for dom anlangende resterende græspenge og folkeløn.

(111)

6/11 1685.

** amtskriver Just Hansen stævned Søren Pårup i Brørup og satte i rette, om han ikke bør at udgive tre fyrretyve lod sølv for hans arrests undvigelse. sagen blev opsat 3 uger

** Mogens Christensen i Gram stævned Rasmus Nielsen i Vitved for dom angående et svin, som han forfulgte i sin gård i Vitved og derover blev død, om han ikke bør betale det. sagen blev opsat 3 uger.

(112)

13/11 1685.

** Bolle Byrgesen i Skanderborg begærede dom efter opsættelse over en del af Skanderborg bys indvånere anlangende hvis penge, de med resterer til byens privilegier og forhvervede markeder, og fremlagde samme opsættelse, og han fremlagde efterskrevne ligning og likvidation, hvorefter der blev afsagt dom: de personer, som med privilegieskat resterer, bør den at betale inden 15 dage.

(114)

20/11 1685.

27/11 1685.

(115)

** Søren Villumsen, indvåner i Skanderborg, et skøde. Hans Jensen i Skanderborg fremlagde en fuldmagt, og derefter på Byrge Christensen, borger og indvåner i Vejle, og hans hustru Karen Andersdatter deres vegne skødede til Søren Villumsen skrædder i Skanderborg og hans hustru Maren Christensdatter et hus i Skanderborg

(116)

** Ingeborg Sørensdatter i Hårby et afkald. Anders Pedersen og Oluf Pedersen i Hårby på deres egne vegne og Peder Christensen sst på sin mor Karen Pedersdatters vegne gav hende afkald for al den arv, som dem arveligt kunne tilkomme efter deres salig bror og morbror Niels Pedersen, som boede og døde i Hårby.

(117)

4/12 1685.

** amtskriver Just Hansen stævnedes for Skanderborg slots port Jens Pedersen af Ris for vidner og dom 11/12 angående hans arrester ulovlige undvigelse.

11/12 1685.

(118)

** amtskriver Just Hansen begærede dom over Jens Pedersen af Ris angående begået lejemål i hans ægteskab, hvorfor han på nogle ugers tid har været sat i arrest, af hvilken han ulovligt er undvejet, om han ikke derfor bør at bøde hans 3 fyrretyve lod sølv. sagen blev opsat 4 uger.

** Knud Sørensen i Veng beklagede sig, at i Rasmus Pedersen handskemagers hus i Skanderborg udkom af hans taske et silkeklæde og silkebånd, og Jens Rasmussen i Hårby vidnede, at Rasmus Handskemager fandt dem, og han sagde til ham, at de var lig det klæde og bånd, som var Knud Sørensens i Veng, hvortil Rasmus Handskemager svarede, at han fandt klæde og bånd, men vidste ikke hvem, som vedkendte sig dem.

** Rasmus Knudsen i Vengegård stævnedes samtlige Veng gårdmænd og inderster og gav tilkende, at da en del af dem gør ulovlige stier over hans og hans naboers rug og eng i deres enemærker og nedtræder deres gærder, hvorfor han forbød nogen at gøre ulovlige stier derover uden deres rette kirkestier, som af Arilds tid været har.

18/12 1685.

(119)

** amtskriver Just Hansen i Skanderborg begærede dom efter 6 ugers opsættelse over Søren Pårup af Brørup anlangende hans arrester ulovlige undvigelse, hvori han var indsat i Skanderborg portstue, og fremlagde et tingsvidne 30/10 næst afvigte, og dernæst fremlagde en opsættelse 6/11 næst afvigte, hvorefter der blev afsagt dom: Søren Pårup bør efter lovens 1.bogs 21.kapitel og 6.bogs 14.kapitel 1.artikel at bøde 3 fyrretyve lod sølv.

(122)

** denne plads er på øvrighedens behag afsat i henseende om i denne tingbog måtte bevilges fremdeles at skrive for bestillingens ringe intraders skyld.

** in nomine Jesus begynder vi snapstings fredagen.

8/1 1686.

15/1 1686.

** Tomas Hansen Ravn på overførster Christoffer Elias Hynitz hans vegne stævne efterskrevne skovfogder i Skanderup birk, nemlig Søren Jensen i Hårby Bertel Pedersen i Forlev Peder Jensen i Illerup Niels Knudsen i Bjestrup Laurids Jensen i Hemstok Niels Olufsen i Veng og Anders Sørensen sst Jesper Filipsen i Skanderborg ladegård Morten Bonde i Vitved Jens Madsen i Rindelev Jacob Hansen i Nissumgård og Søren Rasmussen i Vrold for skovsyn til KM skove, og synsmænd afhjemlede deres syn

(124)

.

22/1 1686.

** regimentskriver Matias Ferslovius et vidne, men derfor intet varsel.

** Knud Jensen i Skanderborg stævne Johanne Knudsdatter og Anne Jørgensdatter begge i Skanderborg for syn, og synsmænd afhjemlede syn på Skanderup kirkes brøstfældighed.

(125)

29/1 1686.

(126)

5/2 1686.

** regimentskriver Matias Ferslovius stævne Hans Angelus i hans kvarter i Boes hos Søren Nielsen samt Altmann Jensen i hans kvarter til Jens Sørensens i Veng for vidner, og efterskrevne vidnede, at 3.juledag kom den rytter Hans Angelus i Peder Lauridsens gård i Hårby og spurgte kvinden i gården Maren Christensdatter, om der ikke for 3 år siden blev frastjålet hende 8 sider

flæsk, hvortil hun svarede jo, og da fortalte han, at han Jochum Frey og Altmann havde taget flæsket.

(127)

** Jens Nielsen i Hvolbæk og Daniel Jensen sst, at eftersom de har været i nogen tvistighed og misforstand med hverandre med nogle ukvemsord, da er de venligt og vel forligt, således at det, som er passeret imellem dem efter denne dag skal være død og magtesløs.

** amtskriver Just Hansen i Skanderborg begærede dom efter 6 ugers opsættelse over Jens Pedersen i Ris anlangende hans arrester undvigelse og for lejermål, som han i sit ægteskab skal have begået, og fremlagde samme opsættelse af 27/11 næst afvigte, og satte i rette, om han ikke for sin ulovlige undvigelse bør at udgive og betale 3 fyrretyve lod sølv, hvilket han blev tildømt.

(128)

12/2 1686.

19/2 1686.

(129)

** Rasmus Olufsen i Fruering stævnedes efterskrevne for dom, og fremlagde et tingsvidne af Hads herreds ting 5/10 1685 og en attest, dateret Fruering præstegård 29/1 1685 og et skriftligt indlæg, dateret Fruering 19/2 1686 samt en dele her af tinget 26/5 1676 og 26/3 1675, hvortil Rasmus Andersen af Virring fremlagde et tingsvidne her af tinget 20/2 1685, hvor efterskrevne vidnede, at et par til degnen årligt til hans løn gav en skæppe byg, eller penge i stedet, og de ledige, som sad til huse, en halv skæppe byg, og degnen Rasmus Olufsen fremlagde sit indlæg angående efterskrevne, som skylder ham degnekorn for flere år, hvorefter han fremlagde en dele her af tinget 26/3 1675, hvor forrige degn til Fruering og Vitved sogne salig Tomas Folmersen har ladet fordele en del personer, og en anden dele 26/5 1676, hvor Rasmus Olufsens formand salig Peder Tomasen degn har forhvervet dele over en del for degnekorn, hvortil Rasmus Andersen af Virring fremlagde et tingsvidne her af tinget 20/2 1685. sagen blev opsat 4 uger.

(132)

26/2 1686.

** Niels Hjort i Forlev på samtlige Forlev og Vrold bymænds vegne stævnedes samtlige Gram bymænd Fuldbro møller Søren Nielsen Vestermøller Poul Knudsen Skvætmøller Johan Honbrock for kontrakt at høre læst anlangende Skanderup sognetiende, og Niels Sørensen Hjort fremlagde en skriftlig underskrevet kontrakt, hvormed efterskrevne Vrold og Forlev bymænd gør vitterligt, at de for nogle år siden har sted og fæstet KM og kirkens anpart korntiende af Gram by, som salig hr Jesper Hansen, forrige sognepræst til stedet tilforn i fæste havde, og ikke agtet KM anpart korntiende af Gram by at have ligget til præstekaldet for en by, kaldes Nyby, som blev nedbrudt og jorden lagt under ladegården, så og at have taget anneksbonden Jens Hansen med dem i samme fæste, hvis tiender alene deres sognepræst magister Jørgen Hansen tilhørte, hvilken uagtsomhed de først nu er blevet var at stiftamtmanden hans skrivelse, som formelder, at de dem intet med KM

tiende af Gram by skal befatte, hvorfor de hermed afsiger de Gram bymænd KM korntiende ej at yde med dem efter denne dag til Skanderup kirkevæger, men magister Jørgen Hansen den at annamme, hvorimod Vrold og Forlev mænd lover med kirkens tiende af Gram at svare til de 12 ørter korn, som Skanderup kirke årligt skal have, og de frastår KM og kirkens tiende af ovennævnte møller, som magister Jørgen Hansen skal have, dateret Skanderborg 26/2 1686, hvilken kontrakt de lovede og tilforpligtede sig at efterkomme.

(134)

5/3 1686.

** Tomas Poulsen i Skanderborg på sin stedfar Jens Nielsen smed i Virring hans vegne stævne en rytter Frands Feltskær til hans kvarter til Christen Nielsens i Skårup samt en rytter, der hedder Matias, som ligger til Jens Tomasens i Vitved i kvarter og Anders Skrædder i Skårup og hans hustru Gertrud Pedersdatter og deres søn Rasmus Andersen samt Baltser Kobbessmed i Horsens for vidner, og efterskrevne og Hans Andersen, som sad i arrest på slottet, vidnede, at han for de to ryttere kørte med hans fars heste og vogn til Horsens med to sække til Baltser Kobbessmed i Horsens, men hvad der var i sækkene vidste han ikke, og Anders Skrædder vidnede, at hans hustru lejede de to ryttere hans heste og vogn til Horsens, og hans søn kørte for dem.

(135)

12/3 1686.

** amtskriver Just Hansen fremstillede en kvinde Anne Mikkelsdatter, som for beganget tyveri i Århus er pågrebet i Vrold med en del stjålne koster, og ført til fængsel i portstuen på Skanderborg slot, og Just Hansen berettede, at han havde opspurgt efterskrevne tøj, huer bånd med mere, som Anne Mikkelsdatter vedgik at have solgt, og som hun havde købt af nogle ryttere, og som byskriver Christen Jensen i Århus berettede at være stjålet fra ham og hans nabo, og begærede, at samme kvinde måtte være ham følgagtig til Århus, hvor han sagen ved lands lov og ret videre ville udføre, hvilket blev ham at amtmand Jochum Schack tilladt.

(137)

19/3 1686.

** Erik Jørgensen prokurator af Århus på byskriver Christen Jensen sst hans vegne. eftersom man i Vrold har ertappet en kvinde Anne Mikkelsdatter, som havde en del varer hos sig, som er frastjålet ham, og til andre der i byen og i Skanderborg udleveret, så stævne han Anne Mikkelsdatter og en kvinde, hun havde hos sig Else N, Laurids Sørensen og Laurids Jensen sst med deres hustruer samt menige Vrold mænd samt Hans Rasmussen badskær i Skanderborg og Iver Vægter sst, og han oplyste om nogen i birket vidste noget at den fange at være solgt, som er stjålet i Århus, at de det her for retten ville give tilkende, såfremt de ikke ville lide som tyven og tyvens medvidere, men ingen fremkom.

(138)

26/3 1686.

** Peder Jørgensen i Torrild på Tomas Tomasen, fru Margrete Gersdorf på Ratlousdal hendes fuldmægtig, hans vegne stævnedes Karen Bartolomeuses i Skanderborg for tilbud vurdering og dom, og fremviste et stykke lærred, som hun havde pantsat Tomas Tomasen for 9 sletdaler, om hun ville indløse det, og det blev målt til 45 alen og vurderet til 5 sletdaler 2 mark.

** Peder Jørgensen på Tomas Tomasens vegne satte i rette, at da samme lærred, som er vurderet til 5 sletdaler 2 mark, er tilbudt Karen Bartolomeuses at indløse, og ingen er fremkommet, om det derfor ikke bør være Tomas Tomasen følgagtig, og hun der foruden at betale de resterende 3 sletdaler 10 mark. sagen blev opsat 6 uger.

(139)

9/4 1686.

** Rasmus Olufsen degn i Fruering og Vitved sogne begærede dom efter opsættelse 19/2 1686 og fremlagde samme opsættelse, og Rasmus Olufsen fremlagde sit kaldsbrev på sit degneembede, dateret Århus 27/11 1680, hvortil Rasmus Joensen i Virring på de indstævnedes vegne fremlagde et tingsvidne her af tinget 20/2 1685, samt et skriftligt indlæg, hvorefter der blev afsagt dom: da det med tingsvidne bevises, at et par inderstefolk årligt har givet degnen til løn en skæppe byg, og enlige det halve, da bør de årligt give degnen, som forskrevet står.

(145)

16/4 1686.

23/4 1686.

** ritmester von Lindenquist stævnedes Oluf Mortensen Bøgvad på Roy ?, som nu sidder anholdt på Koldinghus, for vidner, og talte med hans søn Jens Olufsen, og Søren Pedersen, nu tjenende for hyrde i Svinsager, vidnede, at han 1683-84 boede i Bølling by i Koldinghus amt i en gård, som tilhørte Oluf Mortensen og lejede af ham nogle huse i gården, men da Bølling bymænd begærede at han ville tjene dem for hyrde, hvorfor han begærede af Oluf Mortensen at han derfor ville lade ham gå, svarede han, at før han skulle vogte for de mordere i Bølling, da skulle han først sætte ild på hyrdehuset, og det afbrænde, hvorfor han ikke turde vogte for dem for Oluf Mortensens trusler.

(146)

30/4 1686.

** Folmer Tomasen på sin husbond amtskriver Just Hansens vegne stævnedes Sejer Lauridsen hos hans far Laurids Pedersen tømmermands i Skanderborg for spørgsmål, om han ikke bød hyrden i Svinsager en ko eller 4 sletdaler, om han ikke ville gå til tinget og stadfæste det vidne, han tilforn har aflagt angående Oluf Mortensen Bøgvad, hvortil hans far svarede, at han ikke vidste, at hans søn havde talt eller gjort noget ulovligt.

(147)

8/5 1686.

** amtskriver Just Hansen stævned Laurids Tømmermand med hans søn Sejer Lauridsen i Skanderborg for vidner anlangende et tingsvidne, som i går 14 dage blev forhvervet af ritmester Lindenquist, og Rasmus Rasmussen i Svinsager vidnede, at som i går var 14 dage kom Sejer Lauridsen og sagde til hyrden Søren Pedersen, om han blev fra tinget i dag, da ville han fly ham af Jens Olufsen enten en ko eller 4 daler, hvortil Laurids Tømmermand formente, at intet tingsvidne burde herom at udstedes, før Jens Olufsen havde fået kald og varsel.

(148)

** Jens Pedersen Riber i Skanderborg stævned Niels Sørensen handskemager i Skanderborg for syn og synsmænd afhjemlede syn og skilning imellem Niels Sørensen handskemager og Jens Pedersen Riber deres grund og ejendom

** amtskriver Just Hansen stævned Niels Sørensen Hjort i Forlev anlangende et tingsvidne, som han til et fremmed ting har forhvervet, som Just Hansen formener ulovligt at være.

** Christen Mogensen i Gram på samtlige Gram bymænds vegne stævned samtlige Fruering bymænd samtlige Boes mænd og deres præst hr Jens Pedersen Rønning for vidner, og efterskrevne i Gram, som mindes op til 50 år, vidnede, at så længe har den hede, som ligger imellem Gram og Ring, ligget under fæfod, og har begge byers fæmon haft fælles fædrift på samme hedejord, horn imod horn og klov imod klov.

(149)

** Rasmus Olufsen degn i Fruering på samtlige Fruering bymænds vegne stævned samtlige Gram bymænd for syn, og synsmænd afhjemlede syn på nogle markskel mellem de to byer.

(150)

** salig Niels Nielsen skrædder i Skanderborg hans efterleverske Lene Christoffersdatter et afkald. Jens Rasmussen med fuldmagt af Peder Villumsen i Ry gav Lene Christoffersdatter i Skanderborg med hendes bror og ret lovværge Laurids Christoffersen på Kejlstrup hans pålagte hånd afkald for arv efter hans farbror hendes salig mand Niels Nielsen

(151)

** Peder Jørgensen i Torrild på Tomas Tomasen, fuldmægtig på Ratlousdal, hans vegne med opsættelse 26/3 næst afvigte stævned Karen Bartolomeuses i Skanderborg, og fremlagde samme opsættelse, og dernæst et tingsvidne her af tinget samme dato, hvorefter der blev afsagt dom: de 45 alen lærred bør at efterfølge Tomas Tomasen, og de resterende 3 sletdaler 1 mark samt processens bekostning bør Karen Bartolomeuses at betale inden 15 dage.

(153)

14/5 1686.

** Tomas Poulsen i Skanderborg stævnedes Gertrud Pedersdatter i Skårup for spørgsmål og vidner, og på spørgsmål svarede hun, at hun ikke vidste hvad de to ryttere Frands Feltskær og Matias N havde i deres sække, da hendes søn Rasmus Andersen kørte dem til Horsens til Bertel Kobbersmed, men med sig hjem havde de ål og fisk, og hun bad sig Gud til hjælp og benægtede ved sin højeste ed, at hun aldrig sagde til Maren Knud Jensens i Skanderborg, at rytterne havde nogle klumper kobber i deres sække.

(154)

21/5 1686.

** amtskriver Just Hansen stævnedes Mette Jensdatter i Skanderborg og Mette Pedersdatter vævepige sst for dom angående KM kontributioner, som de resterer med. sagen er opsat 14 dage.

28/5 1686.

** amtskriver Just Hansen stævnedes en stykkusk Jonas Jensen, som da sad i Skanderborg slots portstue for spørgsmål og vidner, og Christen Jensen af Davding gav last og klage over Jonas Jensen, som fra ham havde taget en vadmel kjortel, som var bundet bag på sadlen på hans hest, hvilket han ikke benægtede, men det var sket i hans drukkenskab og bad at den gunstige øvrighed ville denne gang ham hans forseelse eftergive.

(155)

4/6 1686.

** regimentskriver Matias Ferslovius i Skanderborg stævnedes Søren Nielsen møller i Fuldbro mølle for sigtelse vidner og dom anlangende noget rugmalt, som han imod KM konsumptions forordning skal have malet for Johanne Kocks fæstemand Jens Nielsen i Skanderborg, og tillige stævnedes Jens Pedersen Riber og hans hustru Karen Andreasdatter, Oluf Bødgers hustru Anne Villumsdatter Iver Nielsen konsumptionsbetjent hans hustru Anne Mikkelsdatter og deres søn Rasmus Iversen for deres sandhed at aflægge, og Iver Nielsen vidnede, at da Jens Nielsen kom fra Fuldbro mølle, hvor mølleren uden toldseddel havde sigtet hans rug, spurgte han ham, om han havde videre på vognen, end den toldseddel, Johanne Kocks havde indleveret, om formeldte, hvortil han svarede nej, og da han visiterede vognen, fandt han en sæk mere, og efterskrevne vidnede, at de så og hørte, at Jens Nielsen indkom ad Skanderborg byport med sit mel og malt og sagde til Iver Nielsen, at han ville fortolde hvis, han ikke havde fortoldet, og Jens Nielsen vidnede det samme og mente ikke at have forset sig, og regimentskriverens fuldmægtig formodede dom til i dag 8 dage anlangende Søren Møller i Fuldbro mølle, som uden toldseddel havde malet forskrevne mel og malt.

(157)

** Søren Poulsen i Skanderborg på amtskriver Just Hansens vegne begærede dom efter 14 dages opsættelse over Mette Jensdatter, salig Jacob Verkamps, og Mette Pedersdatter vævepige anlangende resterende KM kontributioner. sagen blev opsat 14 dage.

11/6 1686.

** regimentskriver Matias Ferslovius begærede dom efter et tingsvidne i dag 8 dage over Søren Nielsen møller i Fuldbro mølle anlangende noget ufortoldet rug og malt, som han uden toldseddel har malet for Johanne Kocks fæstemand Jens Nielsen i Skanderborg, og satte i rette, om han ikke for sin forseelse bør at lide og stå til rette efter KM konsumptions forordning, og Jens Nielsen og Jens Pedersen Riber i Skanderborg, som samme ufortoldede korn er tilhørende, er at lide efter samme forordning, hvorimod Søren Møller begærede opsættelse og Jens Nielsen og Jens Pedersen Riber fremlagde deres skriftlige svar, at de ikke har handlet imod forordningen, idet de ved porten blev holdende, og svarede betjenten, at hvis ikke fortoldet var, ville de fortolde, hvilket sees af Anne Villumsdatter og Karen Andreasdatters vidner. sagen blev opsat 8 dage.

(158)

** Rasmus Rasmussen i Skårup stævnedes oberst Adam Christoffer von Holstein i Ringkloster amtmand Jochum Schack og regimentskriver Matias Ferslovius i Skanderborg for syn, og synsmænd afhjemlede syn på hvis brøstfældighed, som fandtes på den gård i Skårup, Anders Skrædder påboer, og samme tid vurderede de hans efterskrevne middel.

(159)

18/6 1686.

(da amtmanden i yderste time var blevet advaret, at ingen foged at sidde retten her i dag var tilstede, hvorfor tinget måtte opsættes 8 dage)

25/6 1686.

** regimentskriver Matias Ferslovius i Skanderborg begærede dom efter 14 dages opsættelse over Søren Nielsen i Fuldbro mølle Johan Kocks fæstemand Jens Nielsen i Skanderborg og Jens Pedersen Riber sst anlangende noget ufortoldet mel, sigtet og malet. sagen er opsat 14 dage.

3/7 1686.

9/7 1686.

(160)

** regimentskriver Matias Ferslovius i Skanderborg lod læse et forbud, at ingen, som sig har understået imod loven enten til halvs eller til leje nogen udlagt bondes jord at beså, noget deraf at må henhøre under den straf, loven i munde fører, ej heller noget af høbjergningen.

16/7 1686.

** Jens Pedersen Riber i Skanderborg på hans hustrus vegne stævnedes Tomas Poulsen i Skanderborg for syn vidne og klage anlangende beskyldt overlast, han på Jens Riber og hans hustru skal have begået, og efterskrevne vidnede, at Jens Ribers hustru Karen Andreasdatter skældte Tomas Poulsen for en skælm, for han havde slået hende med en degen, hvorpå han sagde, at hun fortjente en ørefigen, som han gav hende, greb hende i håret og slæbte hende hen til døren, hvor hendes mor Johanne Kocks skilte dem ad, hvorefter Karen Andreasdatter gav last og klage over

Tomas Poulsen, og synsmænd afhjemlede syn på hendes sår og skade, og hun var ganske blå på den højre arm og på hendes aksel.

(161)

** Anders Andersen Bonde i Vengegård på hans egne vegne stævnedes samtlige Veng bymænd for syn og klage, og han gav last og klage på hans naboer i Veng, for de har gravet lergrave og bortgravet hans ager, som han ikke kan pløje, formedelst hans fæmon falder ned i samme grøft, og synsmænd afhjemlede syn på samme lergrav, og Anders Bonde forbød hans naboer at komme på hans ager under den straf, som loven medfører.

(162)

** Niels Hjort i Forlev stævnedes Laurids Christoffersen på Kejlstrup for vidne og birkefoged Rasmus Knudsen for forskrevne vidne, og fremlagde en skriftlig beskikkelse til Rasmus Mikkelsen i Svinsager og Tomas Nielsen i Hvolbæk, som vidnede angående nogle breve, dateret 5/8 og 12/8 1681, som Niels Hjort krævede 16/8 næst efter ved tinget af Laurids Christoffersens tjener Laurids Sørensen, som den tid i hans sted skrev i retten, og siden tid efter anden, år efter år, desligeste har birkefogden Rasmus Knudsen tilsagt Niels Hjort i mange år, at når skriveren ville levere ham forskrevne, som Niels Hjort æskede, ville han dem forsegle, og Christoffer Ebbesen i Skanderborg på Laurids Christoffersens vegne fremlagde hans svar, at da Niels Hjort har ladet ham stævne for nogle vidner, han skal have ladet indskrive i tingbogen, men ikke i sit varsel forklaret hvad og hvor de vidner skal være, og ikke tilforn har gjort begæring hos ham samme dokumenter at udskrive, og da det er 4 år siden, så bør han henvende sig hos amtmand eller amtskriver, som tingbogen for det år er overleveret og har i gemme.

(163)

23/7 1686.

** magister Jørgen Hansen Seidelin i Skanderborg stævnedes Søren Nielsen møller i Fuldbro mølle Johan Honbrock i Skvæt mølle og Poul Knudsen i Vestermølle anlangende KM og kirkens tiende til Skanderup kirke, og stævnedes samtlige Gram bymænd for forbud, og han forbød ovennævnte at høste eller indføre noget af hvis korn, de i år i marken har sået, hvortil de Gram bymænd svarede, at så længe stedbrevet og deres kontrakt med magister Seidelin står ved sin magt, forment de sig for hans tiltale fri at være.

30/7 1686.

** regimentskriver Matias Ferslovius stævnedes Laurids Pedersen tømmermand i Skanderborg Tomas Gartner og hans hustru Maren Gartners og Christian Henriksen bøsse-maker sst for sigtelse vidner klage anlangende skældsord, som de skal have ladet falde til Eske Nielsen og Søren Poulsen i Skanderborg, og Søren Poulsen fremlagde sin skriftlig klage, at eftersom han og Eske Nielsen på regimentskriverens vegne, efter amtmandens forbud på knobskibe her for byen at afskaffe, som både i Skanderup kirke og på birketinget er læst og påskrevet, var udsendt dem som har knobskibe her for byen endnu at advare, at de dem skulle bortføre, og hvis de det ej med det gode ville gøre, skulle knobskibene efter KM ordre i stykker hugges, og da overfaldt de indstævnedes dem med mange uhøflige og skældsord, og Laurids Tømmermand sagde, at hvo, som huggede hans skib i

stykker, ham skulle han straks ved skibet nedlægge, så de blev forårsaget at måtte opholde med videre fremgang, og de begærede, at de indstævnedes for denne overlast måtte blive afstraffet. andre vidnede derom.

(164)

** Jens Pedersen Riber i Skanderborg stævnedes Tomas Poulsen i Skanderborg og Niels Handskemager sst for vidner, og han spurgte de 8 mænd, som i dag 14 dage sad retten, om ikke Niels Handskemager, som har vidnet i den sag imellem Tomas Poulsen og ham, sagde, at han vidste intet i den sag at sige, hvortil de svarede, at hvis tingbogen i den sag om formelder, det skulle de vedstå og bevidne.

** Rasmus Mikkelsen skomager i Skanderborg stævnedes Peder Andersen Hvas skrædder i Skanderborg anlangende nogle ukvemsord af ham skal være faldet til Rasmus Mikkelsens hustru Anne Jespersdatter sst, og nu bekendte Peder Andersen, at hvis han i så måde kan have talt er sket i hastighed og ubetænksomhed, og de blev for retten venligt og vel forligt.

(165)

6/8 1686.

** regimentskriver Matias Ferslovius stævnedes Johan Farber i Skanderborg for klage og vidne anlangende en bondemand Rasmus Lauridsen i Bjertrup hans vogn, som Johan Farber skal have haft i brug imod hans vilje, og Erik Jensen i Skanderborg og hans hustru Karen Frandsdatter vidnede, at Johan Farber lejede Rasmus Lauridsens heste og vogn, som han leverede ubeskadiget igen, og nu tilbød Johan Farber gerne og godvilligt at ville betale Rasmus Lauridsen derfor.

** Jens Pedersen Riber i Skanderborg stævnedes Tomas Poulsen i Skanderborg for dom anlangende overlast, han på Jens Riber og hans hustru Karen Andreasdatter skal have begået efter tingsvidnes bemelding, og han fremlagde et tingsvidne 16/7 næst afvigte, samt et klage og synsvidne 16/7 næst afvigte, og dernæst hans skriftlige indlæg. sagen blev efter begæring opsat 14 dage.

(167)

** Erik Jensen i Skanderborg stævnedes Elsebet Liggerkvinde i Skanderborg for dom anlangende en del uldent garn, som hun af ham har annammet til at væve, og han sag gav hende for 29 mark uldent garn, som han ikke kan få igen eller arbejde deraf. sagen blev opsat 14 dage.

** Jacob Hansen i Nissumgård stævnedes regimentskvartermester Josias Vinzent i Nissumgård for vidner anlangende vederfarende overlast af ham, og regimentskriver Matias Ferslovius lod fremlægge en missive fra oberst von Holstein i Ringkloster, at da regimentet skal afmarchere, så begærer han opsættelse i sagen til regimentets tilbagekomst, dateret Ringkloster 3/8 1686, hvorfor sagen af denne årsag blev opsat.

(168)

13/8 1686.

20/8 1686.

** Tomas Poulsen i Skanderborg stævnedes Karen Andreasdatter i Skanderborg for dom anlangende skældsord, hun skal have haft til ham, og han fremlagde et skriftligt indlæg, at da det med tingsvidne 16/7 næst afvigte bevises, at hun har kaldt ham skælm hundsvot og andre skammelige ord, hans ærlige navn og rygte angående, hvilket hun bør ham at overbevise, eller efter lovens 6.bog 21.kapitel 6.artikel at straffes. sagen blev opsat 14 dage.

** regimentskriver Matias Ferslovius i Skanderborg stævnedes Laurids Pedersen tømmersmand i Skanderborg Tomas Gartner og hans hustru Maren Gartner for sigtelse vidner og klage, og efterskrevne vidnede, at de hørte, at Laurids Pedersen tømmersmand talte om nogle bysværmere, men hvem han dermed mente, vidste han ikke, og videre sagde han, at hvo, der kom til hans skib det at i stykker hugge, skulle han der ved skibet nedlægge.

(169)

** regimentskriver Matias Ferslovius på Rasmus Lauridsen i Bjertrup hans vegne stævnedes Johan Farber i Skanderborg for klage, og nu på stedet blev han og Rasmus Lauridsen venligt og vel forligt om denne sag.

27/8 1686.

** regimentskriver Matias Ferslovius i Skanderborg stævnedes Laurids Pedersen tømmersmand i Skanderborg Tomas Gartner og hans hustru Maren Gartner og Christian Henriksen og hans hustru sst for vidne klage og dom, og fremlagde tingsvidner 30/7 og 20/8 1686, og satte i rette, om Laurids Pedersen ikke bør at straffes på penge til de fattige og at lide som en trodsig og opsætsig imod KM ordre. sagen blev opsat 4 uger.

(170)

3/9 1686.

10/9 1686.

** Jens Pedersen Riber stævnedes Tomas Poulsen i Skanderborg for vidner, og Johanne Pedersdatter Mikkell Jensens i Skanderborg vidnede, at 4/7 om natten kom Karen Andreasdatter Jens Ribers løbende ind i hendes hus og beklagede sig, at Tomas Poulsen havde slået hende med en degen, og han fulgte hende ind i hendes mor Johanne Kocks hus, hvor han slog hende og drog hende i hendes hår, og da hendes mand kom og ville følge hende hjem, turde de ikke, for Tomas Poulsen kom imod dem med en dragen degen. Maren Jensdatter Jens Rasmussens i Skanderborg vidnede videre derom.

(171)

** Tomas Poulsen i Skanderborg stævnedes Jens Pedersen Riber i Skanderborg med hans hustru Karen Andreasdatter for vidner, og Mette Pedersdatter i Skanderborg vidnede, at Karen Andreasdatter sagde til hende, at hun havde stævnet Tomas Poulsen, for hun ville have de penge igen, som hun havde i sin hånd.

17/9 1686.

** Erik Jensen i Skanderborg et afkald. Frands Jensen af Veng gav ham afkald for al hvis arv, som han arveligt kunne tilfalde efter Erik Jensens hustru salig Karen Frandsdatter, som er Frands Jensens datter.

(172)

** Frands Jensen i Veng. Erik Jensen, indvåner i Skanderborg, i hånd tog Frands Jensen, at eftersom de har kontraheret med hverandre om den arv, som Frands Jensen kunne tilfalde efter hans salig datter Karen Frandsdatter, som var Erik Jensens hustru, da tilpligter Erik Jensen og hans arvinger at holde Frands Jensen og hans arvinger kvit fri og kravsløs for al den gæld, som i Erik Jensens bo med rette fordres kan.

** Frands Jensen i Veng et opholdsvidne. Rasmus Lauridsen i Veng i hånd tog hans hustru Maren Frandsdatters far Frands Jensen, at eftersom han har opladt sin påboende gård i Veng for dem, da tilpligter de dem at give ham forsvarlig og nødtørftig underholdning hans livstid.

24/9 1686

(173)

1/10 1686.

(var på denne dag intet ved tinget at bestille med nogen sag)

8/10 1686.

** regimentskriver Matias Ferslovius i Skanderborg med opsættelse 27/8 begærede dom over Laurids Pedersen tømmermand i Skanderborg for skældsord, han skal have ladet falde, da Eske Nielsen og Søren Poulsen efter øvrigheds befaling udgik i Skanderborg for at enkvirere om knobskibes afskaffelse, og satte i rette og formente, af Laurids Tømmermand ved sin ed bør udsige hvem kan mente var bysværmere og tingtrækkere, og fremlagde et tingsvidne 30/7 næst afvigte samt et andet tingsvidne her af tinget 20/8 næst afvigte, og dernæst fremlagde amtmand Jochum Schacks ordre om afskaffelse af knobskibe, dateret 16/4 næst afvigte, hvorefter Laurids Tømmermand fremlagde sit skriftlige svar, at da ovennævnte mænd var udskikkede, da stod han på gaden og talte med nogle godtfolk, og da er det muligt, at han til samme godtfolk talte noget om bysværmere og om hvem der i stykker hyggede hans knobskib, men han truede ikke førnævnte dannemænd eller skældte dem for tingtrækkere, hvorfor han mener sig fri for tiltale, hvorpå der blev afsagt dom: da Laurids Pedersen ikke har gjort nogen håndgerning, men det synes utilbørligt at bruge spotske ord imod dem, som af øvrigheden er udsikket noget at forrette, hvorfor han efter lovens 6.bogs 21.kapitel 4.artikel bør at give til de vedkommende 2 rigsdaler og for processens bekostning 2 rigsdaler.

(176)

15/10 1686.

(var på den dag ikke flere end 4 af 8 mænd ved tinget, og intet med nogen sag at bestille)

22/10 1686.

29/10 1686.

(177)

** amtskriver Just Hansen stævned Niels Møller i Fuldbro mølle for dom anlangende resterende landgilde for 1685 12 tønder 2 skæpper mel og af en ålegård 2 tønder ål. sagen blev opsat 14 dage.

** regimentskriver Matias Ferslovius stævned menige Skanderborg bys indvånere anlangende så mange af dem, som har svin knobskibe baglåger eller dør til søen, dem at afskaffe, samt Vrold mænd og Rødemøller Jens Jensen Vestermøller Poul Knudsen og Skvætmøller Johan Honbrock for vidne anlangende knobskibes afskaffelse, og fremlagde amtmand Jochum Schacks forbud 16/4 1686 (*), hvortil Knud Jensen og Bolle Byrgesen svarede og forment, at de måtte få at høre KM brev om svin, på det enhver kunne vide sig derefter at rette, og anlangende deres låger fra deres haver og til søen, som de igennem går for at hente vand og til anden fornødenhed, håber de ikke den høje øvrighed dem formener, eftersom de ikke bruger dem til nogen ulovlig brug. (* og samme forbud er anlangende byens indvåneres baglåger, som skal tilspigres, så ingen ind eller udgang der igennem sker, og alle knobskibe skal sønderhugges, og hvad gennem deres bagdørslåger indkommer at være forbrudt og betales der foruden som for stjålne koster, og da det mange gange er blevet advaret, at ingen svin her i byen måtte holdes, så vil hvilke svin, som enten på gaden eller uden byen kan antræffes, at være forbrudt, 16/4 1686 Jochum Schack.)

(178)

** amtskriver Just Hansen fremlagde en skriftlig advarsel, endskønt KM forordning om kornskatten for 1687 er blevet forkyndt, og deri er indført, at skattekornt i Horsens skulle annammes, da har han med general kommissærerne akkorderet om dette års skattekornt at annamme, og på de anordnede steder at levere.

5/11 1686.

** Knud Jensen i Skanderborg stævned Johanne Kocks i Skanderborg med hendes lovværge Jens Nielsen for dom anlangende restants til Skanderup kirke for 1685, og sag gav hende og førnævnte hendes mand for 37 daler. på hans begæring blev sagen opsat 4 uger.

** Søren Jensen Calmer og Niels Sørensen hjulmand i Fruering et pantebrev. Jacob Mikkelsen bøssebærer i Skanderborg bekendte at være dem skyldig 24 sletdaler, som de ham lånt har i hans høje nød og trang, hvorfor han pantsætter dem hans gård i Skanderborg.

(179)

** Anders Justsen i Søballe stævned Anders Jensen i Veng for vidner og dom anlangende nogle skælds og ukvemsord, han skal have sagt om Anders Justsens søn Just Andersen i Søballe, som han synes er hans ære noget for nær, hvorimod Anders Jensen svarede og højligt bad om forladelse, om

så var, at han havde talt hans søns ære for nær, da var det imod al billighed og føje, eftersom han ikke vidste noget om Just Andersen.

12/11 1686.

** Mikkell Jensen i Skanderborg på Christen Jensen Basballe i Århus hans vegne stævnedes Mette Jensdatter i Skanderborg for syn, og synsmænd afhjemlede syn og taksering af to boder i Skanderborg, som blev takseret for 115 sletdaler.

(180)

19/11 1686.

** Mikkell Jensen i Skanderborg på Christen Jensen Basballes vegne i Århus stævnedes Mette Jensdatter, salig Jacob Verkamps i Skanderborg anlangende gældsfordring, og fremlagde hans fuldmagt samt et vurderingsvidne 12/11 1686, samt et pantebrev, dateret 14/1 1676, udstedt af Mette Jensdatter til Christen Jensen Basballe, lydende på 117 sletdaler, hvorfor hun pantsætter ham og hans hustru Inger Hieronimusdatter to boder i Skanderborg, og satte i rette, om de to boder ikke burde være ham følgagtig, hvilket blev ham tildømt.

(182)

26/11 1686.

** regimentskriver Matias Ferslovius stævnedes Laurids Pedersen tømmermand i Skanderborg for dom anlangende bøder for uhøflig begængelse imod dem, som med øvrighedens befaling har været udsendt indbyggerne at tilholde deres løse svin baglåger og knobskibe at afskaffe, og fremlagde en dom her af tinget 8/10 næst afvigte, og satte i rette, om han ikke bør betale sine bøder, hvilket han blev tildømt.

(183)

3/12 1686.

** Knud Jensen i Skanderborg begærede dom efter en måneds opsættelse over Johanne Kocks mand Jens Nielsen i Skanderborg anlangende 27 daler, han til Skanderup kirke skyldig skal være blevet. sagen er opsat 14 dage.

** Peder Overby på overførster Christoffer Elias Hynitz i Skanderborg hans vegne stævnedes efterskrevne skovfogder i birket for syn og synsmænd afhjemlede oldensyn på efterskrevne KM skove og skovsparter.

10/12 1686.

** Jens Pedersen Riber i Skanderborg stævnedes Tomas Poulsen i Skanderborg for vidner angående det forlig, som skete imellem dem 10/9 næst afvigte, og efterskrevne vidnede, at de 10/9 var over et venligt forlig mellem Tomas Poulsen og Jens Riber i Skanderborg, så hvis dem tilforn imellem været har, skal være død og magtesløs.

(184)

17/12 1686.

** regimentskriver Matias Ferslovius stævnedede efterskrevne for resterende græspenge samt Henrik Rasmussen og ung Rasmus Jensen i Gram by for spørgsmål og dom i dag 14 dage anlangende deres fæstebreve på helgårds brug.

** Lasse Rasmussen i Hvolbæk på stiftskriver Christen Vegerslev i Århus hans vegne stævnedede Fruering kirkes forrige værge salig Christen Pedersen i Hvolbæk hans hustru og arvinger samt Jens Rasmussen Ovesen i Hvolbæk for dom anlangende restants, som Fruering kirke skal have i behold hos dem, og stævnedede magister Jørgen Hansen Seidelin i Skanderborg hr Peder Nielsen Rønning og salig Jens Pedersen Rønnings arvinger i Fruering for dom, og Lasse Rasmussen satte i rette og formente, at salig Christen Pedersens arvinger og Jens Rasmussen Ovesen i Hvolbæk burde at betale 260 sletdaler, som de Fruering kirke er skyldig blevet, imidlertid de har været kirkeværger. sagen blev opsat 4 uger.

24/12 1686.

(185)

** Mikkel Jensen i Skanderborg med fuldmagt af Rasmus Christensen i Skvætmølle og på hans vegne stævnedede Hans Rasmussen i Skanderborg for dom anlangende et skøde at indløse så og gældsfordrings sag, og han fremlagde en opskrift, dateret 12/1 1683, på hvis hans søster Karen Christensdatter ham skyldig er, som er indløsning af hendes skøde på den ejendom, hun iboer i Skanderborg, for 7 rigsdaler, samt anden gæld, i alt 32 sletdaler, og satte i rette, eftersom Hans Rasmussen beboer salig Karen Christensdatters uskiftede gods og ejendom, om han ikke da bør at indløse forskrevne skøde og gæld, hvortil Hans Rasmussen formente, at ingen dom over ham bør at udstedes, eftersom der endnu ikke er holdt skifte efter hans salig hustrus mor Karen Christensdatter, af årsag hendes datterbarn Rasmus Hansen i Kalundborg, som er sin egen værge, ikke har villet indfinde sig til skifte. sagen er opsat 4 uger.

(186)

** i Jesu navn begynder vi snapsting.

7/1 1687.

14/1 1687.

** Mikkel Jensen i Skanderborg på Jørgen Tomasen i Holtum og salig Knud Skomagers arvingers vegne stævnedede efterskrevne for dom anlangende gældsfordring, de til salig Knud Jensen skomager og salig Anne Jørgensdatters børn og arvinger skal være skyldig blevet. sagen er opsat 4 uger.

(187)

** Mikkel Jensen i Skanderborg på Rasmus Møller i Skvæt mølle hans vegne stævnedes Hans Rasmussen i Skanderborg for spørgsmål og vidne, og Karen Lauridsdatter i Forlev vidnede skriftligt, at Rasmus Christensen i Skvæt mølle indløste hans søster salig Karen ---- skøde efter hendes begæring.

** Oluf Byrgesen og Bolle Byrgesen i Skanderborg et skøde. Henrik Jensen i Skanderborg på landsdommer Peder Lerche og hans hustru Kirsten Rosenørn deres vegne skødede fra dem og deres arvinger og til Oluf og Bolle Byrgesønner i Skanderborg den ejendom sst, de iboer

(188)

** Christen Mogensen i Gram på samtlige Gram bymænds vegne stævnedes samtlige Vrold og Forlev bymænd for dom anlangende KM og Skanderup kirkes anpart korntiende, som Gram bymænd tillige med dem sted og fæst har, og derfra af Vrold og Forlev bymænd udstødt, og forment, at de Vrold og Forlev bymænd af forberørte årsag pligtig er dem deres halve fæstepenge at igen give, hvortil de svarede, at de med det allerførste ville levere hvis, de dem skyldig er. sagen blev opsat 3 uger.

(189)

21/1 1687.

** Jens Eriksen på landsdommer Peder Lerche til Lerchenborg hans vegne begærede fornyelse på en dom her af tinget 14/9 1677 og fremlagde en landstings stævning til salig Hans Svendsen, som boede og døde i Skanderborg, hans arvinger, og dernæst fremlagde en dom her af tinget 14/9 1677, med påskrift, læst over skifte efter salig Hans Svendsen og hans salig hustru 25/8 1680, hvorpå Jens Eriksen på landsdommerens vegne begærede dom: de salig folks arvinger bør at betale gælden inden 15 dage.

(190)

28/1 1687.

(191)

** regimentskriver Matias Ferslovius stævnedes Karen Sørensdatter i Skanderborg for dom anlangende noget ufortødet malt, som i hendes hus skal være fundet.

** Anders Sørensen i Virring stævnedes Niels Jensen i Svinsager for dom anlangende gæld 9 sletdaler, han ham skyldig er. sagen blev opsat 3 uger.

1/2 1687.

** Søren Jensen i Skårup på menige inderster sst deres vegne stævnedes Rasmus Olufsen degn i Fruering for vidner.

** Lasse Rasmussen i Hvolbæk på Fruering kirkes vegne begærede dom efter 6 ugers opsættelse, og fremlagde samme opsættelse og fremlagde Fruering kirkes regnskabsbog, hvorefter der blev

afsagt dom: salig Christen Pedersens hustru og arvinger bør betale 104 sletdaler og Jens Rasmussen 134 sletdaler til stiftskriver Christen Vegerslev i Århus på bemeldte kirkes vegne.

(192)

12/2 1687.

** Søren Jensen i Skårup på menige inderster i Fruering deres vegne efter forrige varsel i dag 8 dage. efterskrevne vidnede, at ingen af de itzige Skårup inderster har nogen agerjord til at så korn i, undtaget en mand Knud Jensen sst, som har en liden toft.

PERSON- OG STEDNAVNEREGISTER

Abigael
Addit
Adelgade
Adslev
Albret Albretsdatter Albretsen
Aldrup
Allestoft
Alling
Altmand
Anders Andersdatter Andersen
Andreas Andreasdatter
Andrevus
Angelus
Anselmus
Antoni
Apelone
Arentsen
Arnfeld
Astrup
Augustinus Augustinusdatter Augustinusen
Avnsbjerg

Badskær
Bagerkvinde
Bagge
Ballebo
Baltzersdatter
Bandbjerg
Barbara
Bartolomeus
Bartolt
Bartskær
Basballe
Beck

Bendix Bendixen
Berent
Berete
Bering
Bertel Bertelsdatter Bertelsen
Bertram
Bhi
Bielcke
Bjerre
Bjerregård
Bjertrup
Bjestrup
Bjørnkær
Bjørnsmøllelevadsbro
Blegen
Blegind
Bodil
Boes
Boeslund
Bollesdatter
Bolund
Bormand
Bredal
Bregning
Bremerholm
Brixen
Brock
Brockdorf
Brodereskole
Brorsen
Brun
Brørup
Buemand
Bundesen
Bundgård
Byrge Byrgesdatter Byrgesen
Bødkerkvinde
Bøgvad
Bølling
Børit
Bøsbro
Båstrup
Calmer
Casper Caspersdatter Caspersen
Cathrine
Christen Christensdatter Christensen
Christence
Christoffer Christoffersdatter Christoffersen

Claus Clausdatter Clausen
Clemend Clemendsen
Clomand

Danathon
Daniel Danielsen
Dantses
Davding
Davidsen
Dibitz
Didrik
Dinesen
Dorte
Dover
Dueholm
Dybvad
Dyhr

Ebbesdatter Ebbesen
Edel
Edslev
Effers
Egebjerg
Egebjerggård
Egholm
Ehlers
Ejler
Elleholm
Elling
Else
Elsebet
Elsted
Emborg
Envold Envoldsen
Erik Eriksdatter Eriksen
Erlingsdatter
Eske
Eskegård
Eskesen
Eskildsen
Espensdatter
Essenbæk
Estrup

Faber
Fabiansen
Falling
Farber

Fastrup
Favrholt
Felbereder
Feldballe
Feltskær
Feltskærs
Ferslovius
Filipsen
Fillerup
Firgårde
Fitzen
Fløjstrup
Fogstrup
Folby
Folmer Folmersen
Forlev
Framlev
Frands Frandsdatter Frandsen
Fredericia
Frederik
Frederiksodde
Fregerslev
Frey
Friis
Fritz
Frueing
Fuldbro
Føvling

Gabrielis
Gabrielsen
Gammelstrup
Geding
Germand Germandsen
Gern
Gersdorf
Gert Gertsen
Gertrud
Gesing
Gius
Gjordsdatter Gjordsen
Godsen
Gregers Gregersdatter Gregersen
Grensten
Groers Groersen
Grumstrup
Gråskov
Grærup

Grøn
Gunde Gundesen
Gundestrup
Gyldenkrone
Gylling

Haderslev
Hadsten
Hagsholm
Hald
Halkær
Halvor
Hannos
Hans Hansdatter Hansen
Harlev
Haslund
Hatting
Hauch
Haunstrup
Havreballe
Havreballegård
Hedemølle
Heide
Heinsdatter
Heinz
Helligbjerg
Hem
Hemstok
Henriksdatter Henriksen
Herman
Hieronimus Hieronimusdatter
Hilleborg
Hjelslev
Hjordbjerg
Hjelhuse
Holbæk
Holgersdatter
Hollesdatter
Holst
Holstein
Holtskoven
Holtum
Honbrock
Horndrup
Hornsyld
Horsens
Hostrup
Howitz

Hundborg
Hundslund
Hutfeld
Hvidballe
Hvilsted
Hvolbæk
Hylke
Hylkegård
Hynitz
Hørning
Hørslevgård
Høver
Hårby

Ibsdatter Ibsen
Illerup
Ilsgård
Ingeborg
Inger
Ingerslev
Iversen

Jacobsdatter Jacobsen
Javngyde
Jebjerg
Jeksen
Jeksendalen
Jelling
Jens Jensdatter Jensen
Jep Jepsdatter Jepsen
Jespersdatter Jespersen
Joachim
Jochum Jochumsen
Joensen
Johansdatter Johansen
Jonas
Josias
Jost Jostdatter Jostsen
Juel
Juellingsholm
Justdatter Justsen
Jørgensdatter Jørgensen

Kalbygård
Kalundborg
Kalvø
Kalø
Kaspersen

Kejlstrup
Keld Keldsen
Kirstine
Kjellerup
Kleinsmed
Knejsted
Knud Knudsdatter Knudsen
Kock
Kofod
Kolding
Koldinghus
Kolt
Korfits
Kornmåler
Korup
Krogstrup
Kynitz
Kå
Køning
Ladefoged
Ladegårdsmarken
Lading
Langmand
Lasse Lasdatter Lassen
Laurids Lauridsdatter Lauridsen
Lenhart
Lerche
Lerchenborg
Lerchenfeld
Levin
Liedt
Lilballe
Lindenquist
Linå
Lisbet
Lisbjerg
Louring
Lundum
Lydiksen
Lydum
Lyllofsen
Lyngbygård
Lysgård
Læderstræde

Mads Madsdatter Madsen
Magdalene
Magnildsdatter

Mandfeld
Mangelsen
Marcus
Margrete
Mariager
Markor
Marselis
Marselisborg
Marten
Martini
Matias Matiasdatter Matiasen
Matstrup
Melchior
Menich
Mesing
Meyer
Michaeli
Mikkel Mikkelsdatter Mikkelsen
Mint
Mogens Mogensdatter Mogensen
Møllerup
Mortensdatter Mortensen
Mosemand
Mourids
Mullerup
Murmester
Müller
Møllengraf
Mårslet

Nedergårds
Neumunster
Nicolaus
Niels Nielsdatter Nielsdatter
Nielstrup
Nim
Ning
Nislevgård
Nissum
Nissumgård
Norbagge
Nyby
Nygård
Nykøbing
Nølev
Nørgård

Obbesen

Obel
Oluf Olufsdatter Olufsen
Ondrup
Onsted
Ottesdatter Ottesen
Ove Ovesdatter Ovesen
Overby
Ovsted

Pallesdatter Pallesen
Palstrup
Palstrupgård
Peder Pedersdatter Pedersen
Pholl
Podelitz
Podemester
Podevold
Pollmand
Pontoppidan
Poulsdatter Poulsen
Prong
Pårup

Randers
Randlev
Rasmus Rasmusdatter Rasmussen
Ratlousdal
Ravnsig
Regelsdatter
Restrup
Ribe
Riber
Rindelev
Rindelevgård
Ringkloster
Rodegård
Rodsten
Rodstenseje
Roll
Rosenkrants
Rosenmeier
Rosenørn
Rosses
Roy
Rudgård
Rydelmar
Rysk
Rærup

Rødby
Rødding
Rødemølle
Rødemøller
Rønning
Rønnings
Rådvad

Saksild
Salten
Samuel
Sandemand
Saxe
Schack
Schimmelmänn
Schneider
Schotmann
Schultz
Segermänn
Sehested
Seidelin
Sejersdatter
Sidsel
Siim
Simon Simonsdatter Simonsen
Sindelsen
Skanderborg
Skanderup
Skannerup
Skibby
Skidenvig
Skivholme
Skovby
Skæræ
Skusters
Skvætmølle
Skvætmøller
Skærbæk
Skørring
Skøt
Skåde
Skårup
Slotshedegård
Smedekvinde
Smidt
Smøllerupgård
Snede
Snedkerkvinde

Snedsted
Snestrup
Snerild
Solbjerg
Sorring
Spodskærshoved
Spøttrup
Stadsegård
Staffen
Steffen
Stenbæk
Stenderup
Stevnstrup
Stjær
Storegade
Storring
Stouby
Strygerhuset
Strømborg
Stuur
Styrch
Stüchens
Svejstrup
Svendsen
Svinsager
Svinsagers
Søballe
Søbygård
Søften
Sønderhald
Søren Sørensdatter Sørensen
Såby

Tamdrup
Tammestrup
Tammestrupgård
Tebbestrup
Tebstrup
Terkild Terkildsdatter Terkildsen
Testrup
Thy
Tillemand
Tiset
Tomas Tomasdatter Tomasen
Torrild
Torsager
Torup
Tovstrup

Trige
Troels Troelsen
Trolle
Tromslår
Tuesen
Tulstrup
Tunbo
Tved
Tvilum
Tvingstrup
Tygesen
Tyrsting
Tøgersdatter Tøgersen
Tøsø
Tåning
Udsen
Ulfeld
Ulrik
Ungstrup
Ursula
Urup
Ussing
Ustrup

Vedslet
Vegerslev
Vejerslev
Veng
Vengegård
Verkamp
Vestergade
Vestermølle
Vestermøller
Viborg
Viby
Villum Villumsdatter Villumsen
Vinten
Vinzent
Virring
Vissing
Vitved
Vivild
Vognsen
Volborg
Vor
Vorfrue
Vrads
Vrold

Vægterkvinde
Værum

Weiche
Wimmer
Wolff
Worm
Wærn

Yding

Zedislaus
Zeibig
Zeibigs
Zemmer

Ærø

Ørridslev
Ørum
Østergade
Østergård
Østrup

udarbejdet 1996-99 af Bjarne Nørgaard Pedersen Agernvej 95 DK-8330 Beder